ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

เรื่อง ผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐)

โดยที่พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจึงออกประกาศ เรื่อง ผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐) ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐)”

ข้อ ๒ ให้ผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐) เป็นไปตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๔ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙
อนุทิน ชาญวีรกูล
นายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ผังนโยบายระดับประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๘๐)

กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		
ส่วนที่ ๑	**บทนำ**	**๑**
๑.๑	หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒	บริบทของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	๒
๑.๓	กระบวนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ	๕
๑.๔	การรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน	๕
๑.๕	ขอบเขตพื้นที่วางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ	๖
๑.๖	กรอบระยะเวลาของผังนโยบายระดับประเทศ	๖
๑.๗	การนำผังนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติ	๖
ส่วนที่ ๒	**วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ**	**๘**
๒.๑	วัตถุประสงค์	๘
๒.๒	เป้าหมายการพัฒนา	๙
๒.๓	ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ประเทศ	๑๐
๒.๔	กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ	๑๑
	๑) แผนผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐)	๑๑
	๒) กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศตามแผนผังนโยบายระดับประเทศ	๒๓
	๓) กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค	๓๙
ส่วนที่ ๓	**แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติและความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ**	**๔๕**
๓.๑	แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่	๔๖
๓.๒	แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน	๕๙
๓.๓	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ	๗๖
๓.๔	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข	๘๙
๓.๕	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา	๑๐๔
๓.๖	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน	๑๑๕
๓.๗	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว	๑๓๗
๓.๘	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง	๑๔๙
๓.๙	แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๗๒
๓.๑๐	แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ	๑๘๒
๓.๑๑	แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ	๑๙๓
๓.๑๒	แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	๒๐๙
๓.๑๓	แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท	๒๒๐
๓.๑๔	แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค	๒๓๑

ส่วนที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการขยายตัวของเมือง โดยเน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ แม้แนวทางดังกล่าวจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม การขยายตัวดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การขยายตัวของเมืองที่ขาดการควบคุม ปัญหามลพิษ และความเหลื่อมล้ำทางสังคม สถานการณ์เหล่านี้สะท้อนถึงข้อจำกัดของระบบการจัดการพื้นที่ซึ่งยังขาดกลไกกลางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นเอกภาพและบูรณาการ ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง เมืองขยายตัวโดยขาดการควบคุมและไม่สอดคล้องกับศักยภาพหรือข้อจำกัดของพื้นที่ นอกจากนั้นการเผชิญกับพลวัตของโลกยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัล การเข้าสู่สังคมสูงวัย ความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ และผลกระทบที่รุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมี “เครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่” ที่เป็นระบบ มีความยืดหยุ่น และสามารถบูรณาการได้ในทุกมิติ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักการของ “ความมีประสิทธิภาพและความยั่งยืนในระยะยาว”

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกลไกทางกฎหมายสำคัญที่ใช้ขับเคลื่อนการผังเมืองให้มีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ ให้มีความสอดคล้องกันในทุกระดับ โดยกำหนดให้ระบบการวางผังเมืองของประเทศต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ดำเนินการร่วมกัน และทำให้การพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์สาธารณะ

กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้ดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของแต่ละภาคของประเทศ ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการพัฒนา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมและปลอดภัย รวมทั้งการลดความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง การพัฒนาเมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล และกระจายโอกาสไปยังภาคต่าง ๆ ของประเทศ การพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งให้มีความเชื่อมโยงกันอย่างสะดวกและปลอดภัย จัดโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้เพียงพอ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการลงทุน และสนับสนุนการพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและชี้นำทิศทางการพัฒนาพื้นที่ในทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยมีการเชื่อมโยงแผนต่าง ๆ และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และข้อจำกัด พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันและขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑.๒ บริบทของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

การวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศต้องดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผังนโยบายระดับประเทศสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สำคัญ ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๔ บัญญัติให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้บทบัญญัติในหมวดนี้ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และในมาตรา ๗๒ บัญญัติให้รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ซึ่งใน**การดำเนินงานด้านการผังเมือง กำหนดไว้ใน (๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (๒) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น ในการวางและจัดทำผังเมืองจึงต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและได้รับการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน**

๒) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ นับเป็นกลไกทางกฎหมายที่เป็นฐานสำคัญของการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามมาตรา ๖ กำหนดว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อ**กำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน

(๒) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๓) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม

(๕) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

(๖) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

ดังนั้น ตามมาตรา ๑๓ จึงได้กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยองค์ประกอบของผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๔ ประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

(๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ฌ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

(๔) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อให้การวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๗๑ จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม คือ “คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ” มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๗๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

(๒) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง

(๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่นเพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๔) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๖) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๗) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๘) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๓) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติได้ออก “ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖” เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ ซึ่งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๗๕ (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน

ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้การใช้พื้นที่เกิดความยั่งยืน โดยการกำหนดนโยบายการตั้งถิ่นฐานและการผังเมืองให้มีหน่วยงานระดับชาติกำกับดูแล และการทำงานควบคู่ไปกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และให้มีธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองในการกำกับให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินงานภายใต้ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ หมวด ๒๖ ข้อ ดังนี้

หมวด ๑ หลักการเชิงนโยบาย ว่าด้วยเรื่องของหลักการที่สำคัญต่อความสำเร็จของระบบการผังเมืองของประเทศที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่เป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๗ ข้อ

หมวด ๒ หลักการพื้นฐาน ว่าด้วยเรื่องของหลักการที่ผู้วางและจัดทำผัง และผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองต้องยึดถือและดำเนินการในการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ จำนวน ๑๔ ข้อ

หมวด ๓ หลักการเชิงพื้นที่ ว่าด้วยเรื่องของหลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เหมาะสมจำนวน ๕ ข้อ

๑.๓ กระบวนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

การวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศสำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ประกอบกับมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผังนโยบายระดับประเทศจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ประชุมชี้แจงการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พร้อมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ศักยภาพ โอกาส และทิศทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนา พร้อมทั้งวางและจัดทำกรอบการใช้พื้นที่ของผังนโยบายระดับประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำแผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ

ขั้นตอนที่ ๔ ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านการผังเมือง

ขั้นตอนที่ ๕ ประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ

ขั้นตอนที่ ๖ ประชุมคณะกรรมการผังเมือง เพื่อให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการ

ขั้นตอนที่ ๗ ประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ ๘ ยกร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ ๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑.๔ การรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาจัดทำผังนโยบายระดับประเทศตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

๑) การประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลายและทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทราบถึงรายละเอียดของการดำเนินงานและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยดำเนินการผ่านทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง และช่องทางดังต่อไปนี้ อย่างน้อยสองช่องทาง

๑.๑ สื่อสิ่งพิมพ์ของทางราชการ
๑.๒ หนังสือพิมพ์
๑.๓ สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นประกาศ แผ่นพับ ใบปลิว
๑.๔ สื่อวิทยุ
๑.๕ สื่อโทรทัศน์
๑.๖ สื่อสังคมออนไลน์

๒) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ ๖ ภาค ได้แก่ ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ครั้งที่ ๑ ชี้แจงการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พร้อมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ

ครั้งที่ ๒ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวคิดการใช้พื้นที่ของประเทศไทย

ครั้งที่ ๓ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ของประเทศและกรอบนโยบายการพัฒนาภาค

ครั้งที่ ๔ รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ

๓) การประชุมปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อให้เกิดการบูรณาการนโยบาย แผนงานและโครงการจากหน่วยงาน พร้อมทั้งร่วมพิจารณาการจัดทำมาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ จำนวน ๑๔ รายสาขา ได้แก่ การใช้ประโยชน์พื้นที่ การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พื้นที่พัฒนาพิเศษ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การพัฒนาเมืองและชนบท และการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

๔) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างผังนโยบายระดับประเทศ โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองได้เผยแพร่องค์ประกอบของร่างผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๔ ทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทราบรายละเอียดของร่างผังนโยบายระดับประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นด้วยวาจา เป็นลายลักษณ์อักษร และทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง

๑.๕ ขอบเขตพื้นที่วางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่รวม ๕๔๒,๒๒๐.๖๑ ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น พื้นที่บนบก ๕๑๕,๗๔๘.๔๓ ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ในทะเล ๒๖,๔๗๒.๑๘ ตารางกิโลเมตร

๑.๖ กรอบระยะเวลาของผังนโยบายระดับประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศกำหนดกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ ช่วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๙ - พ.ศ. ๒๕๘๐

๑.๗ การนำผังนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๙ กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ประสานการดำเนินการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และตามมาตรา ๑๒ เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายระดับประเทศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

แผนภูมิการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

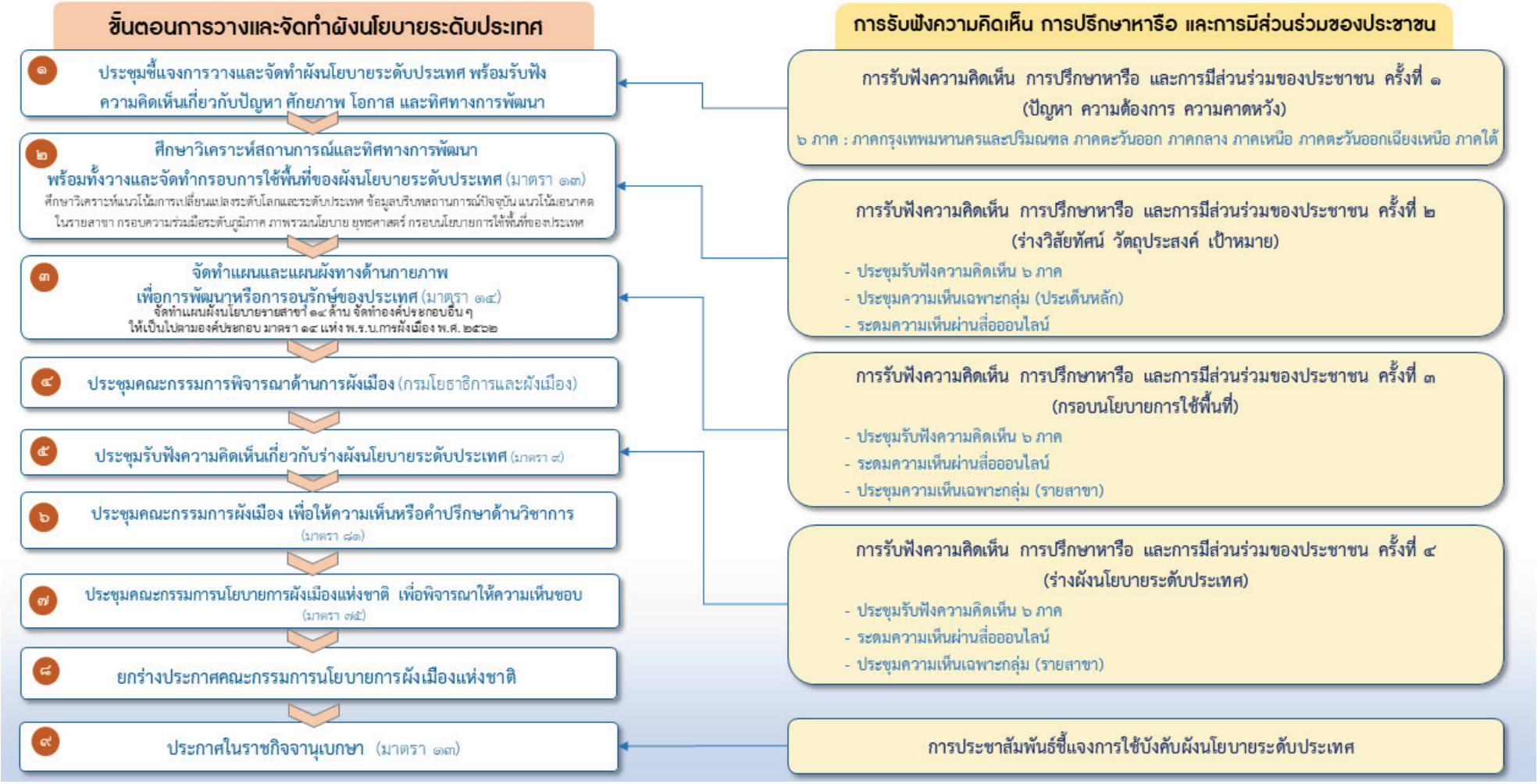

ส่วนที่ ๒
วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ

ประเทศไทยในอนาคตถูกกำหนดให้มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดรับกับพลวัตของโลกและบริบทภายในประเทศ โดยมุ่งยกระดับศักยภาพเชิงพื้นที่ในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐) จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาให้ **"ประเทศไทยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างไร้รอยต่อ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวมูลค่าสูงระดับโลก ศูนย์กลางสุขภาพและบริการทางการแพทย์คุณภาพสูงที่ได้คุณภาพในระดับสากล แหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและการเป็นครัวของโลก พื้นที่ฐานการผลิตแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และเมืองน่าอยู่ระดับโลก"** เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

จากบทบาทดังกล่าว ผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนด**วิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่ประเทศไทย ว่า "ประเทศที่น่าอยู่สำหรับทุกคน เชื่อมโยงภูมิภาค ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม พร้อมรับการเติบโตอย่างยั่งยืน" (Livability - Connectivity - Innovation - Sustainability)** เพื่อชี้นำทิศทางการพัฒนาระยะยาว ที่สมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรองรับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่ประเทศไทยต้องเผชิญในอนาคต

ทั้งนี้ เพื่อให้วิสัยทัศน์และบทบาทที่กำหนดไว้ข้างต้นสามารถขับเคลื่อนสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีการจัดทำวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ทั้งในระดับประเทศและระดับภาคอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นทิศทางหลักในการดำเนินการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์

การวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

๑) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ

๒) เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๓) เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย มั่นคง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๔) เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทอย่างสมดุล กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและบริการทางสังคมอย่างเท่าเทียม

๕) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

๖) เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง

๒.๒ เป้าหมายการพัฒนา

การพัฒนาตามผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อนำประเทศไปสู่ประเทศที่น่าอยู่สำหรับทุกคน เชื่อมโยงภูมิภาค ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม พร้อมรับการเติบโตอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นกลไกในการติดตามความก้าวหน้าและปรับทิศทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวิสัยทัศน์ภายใน พ.ศ. ๒๕๘๐ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐ ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕ และระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐ โดยตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางแสดงเป้าหมายการพัฒนาตามผังนโยบายระดับประเทศ

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การใช้ประโยชน์พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ	อัตราส่วนระหว่างอัตราการใช้ที่ดินต่ออัตราการเติบโตของประชากร (Land Consumption Rate to Population Growth Rate : LCRPGR)[๓]	๑.๘๕๙	ไม่เกิน ๑	ไม่เกิน ๑	ไม่เกิน ๑
การพัฒนาเมืองและชนบทอย่างสมดุล	สัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบท (ร้อยละ)	๔๗	๕๓	๕๗	๖๓
การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่ต่ำที่สุด (ร้อยละต่อปี)[๒]	๒.๓๖	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒.๓	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒.๔	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒.๕
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (อันดับภายในปี ๒๕๗๐ / ๒๕๗๕ / ๒๕๘๐)[๒]	อันดับ ๔๓	ไม่เกิน ๓๘	ไม่เกิน ๓๑	ไม่เกิน ๒๕
การเปลี่ยนผ่านการพัฒนาสู่ความยั่งยืน	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ร้อยละ)[๒]	ลดลง ร้อยละ ๑๔ จากกรณีปกติ	ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ จากกรณีปกติ	ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐ จากกรณีปกติ	ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๔๐ จากกรณีปกติ
การรับมือกับความเสี่ยงภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	อันดับของประเทศที่มีดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับภายในปี ๒๕๗๐ / ๒๕๗๕ / ๒๕๘๐)[๒]	ไม่น้อยกว่า ๓๔	ไม่น้อยกว่า ๔๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐

ที่มา : [๓] United Nations. (๒๕๖๑). *Metadata on SDGs Indicator ๑๑.๓.๑ Indicator Category : Tier II.*

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).*

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก เป็นตัวชี้วัดที่ต้องอาศัยการดำเนินงานจากหลายนโยบายการพัฒนาประกอบกัน และใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผังนโยบายระดับประเทศในภาพรวม

๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ประเทศ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ประเทศไทยเป็นกรอบแนวทางหลักที่ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในทุกมิติอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับศักยภาพของพื้นที่ทั่วประเทศให้สามารถรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หลัก ๗ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง โครงข่ายสื่อสาร และโครงข่ายพลังงานทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างไร้รอยต่อ สนับสนุนโครงข่ายสื่อสารความเร็วสูงและโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลให้เข้าถึงได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ และเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานด้วยระบบไฟฟ้าอัจฉริยะและการใช้พลังงานสะอาด เพื่อตอบสนองต่อการเติบโตของเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูงแห่งอนาคต มุ่งเน้นการยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ระบบที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยครอบคลุมการพัฒนาเกษตรกรรมสร้างมูลค่าที่เน้นประสิทธิภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ควบคู่กับการเพิ่มคุณภาพผลผลิต พร้อมทั้งส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ผ่านการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงาน รวมถึงการกระจายศักยภาพการผลิตสู่ภูมิภาค และในมิติการท่องเที่ยว มุ่งยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงและคุณภาพสูง โดยเน้นการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองรอง การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเดินทาง และการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูงเพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภาคของประเทศเพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำ มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญอย่างทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำ โดยส่งเสริมบทบาทของเมืองในระดับต่าง ๆ ให้สามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การบริการ และโครงสร้างพื้นฐานในระดับภาคและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกำหนดลำดับศักดิ์ของเมืองและแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับขนาดประชากรและศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยง พึ่งพา และสนับสนุนกันระหว่างเมืองและชุมชนโดยรอบ สร้างระบบเมืองที่สมดุล เท่าเทียม และยั่งยืนในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุลและน่าอยู่ มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุลและเชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐานในเขตเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตในชนบทผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่จำเป็น พร้อมเสริมสร้างบทบาทที่สอดคล้องกันระหว่างเมืองและชนบทเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างทั่วถึง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและกระจายโอกาสการพัฒนาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ สนับสนุนการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะในเมืองศูนย์กลางหลักที่มีความพร้อมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมืองและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้ครอบคลุมทุกภาคของประเทศและทุกกลุ่มประชากร โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานการให้บริการสาธารณูปโภคให้มีคุณภาพเพียงพอและรองรับการขยายตัวของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการพัฒนาระบบสาธารณสุขและการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยส่งเสริมให้สถานพยาบาลมีความพร้อมและทั่วถึง พร้อมยกระดับสถาบันการศึกษาให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกภาคอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล โดยให้ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ป่าไม้ แหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ พร้อมยกระดับขีดความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผ่านการวางระบบป้องกันและลดความเสี่ยงจากอุทกภัย ภัยแล้ง และภัยพิบัติอื่น ๆ ควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานให้มีความยืดหยุ่นรองรับผลกระทบในระยะยาว เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตและประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างปลอดภัย มั่นคง และยั่งยืนในทุกพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สู่การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดแนวทางส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในทุกภาคส่วน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและรองรับการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ สนับสนุนการปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมสู่ระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพชีวิต และความยั่งยืนของระบบนิเวศในระยะยาว

๒.๔ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ

๑) แผนผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐)

ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นการบูรณาการนโยบายเพื่อการพัฒนาหรืออนุรักษ์รายสาขาแต่ละด้านเพื่อจัดทำเป็นแผนผังที่แสดงกรอบชี้นำการใช้พื้นที่ของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของเมืองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในอนาคต รวมทั้งนโยบายและแผนพัฒนาด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ

ผังนโยบายระดับประเทศ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ในสาขาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศและให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนต่อไป ในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาเชิงพื้นที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมถึงทิศทางการเติบโตของเมือง และการกระจายตัวของประชากร ตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

ผังนโยบายระดับประเทศจึงแสดงแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกระจายตัวของประชากรตามลำดับศักดิ์เมือง พื้นที่ยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจและการบริการสาธารณะ และระบบคมนาคมและการขนส่งและโลจิสติกส์ ดังนี้

๑.๑) แนวแกนการพัฒนาประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศแสดงถึงแกนการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ประกอบด้วย

(๑) แนวแกนระเบียงเศรษฐกิจหลัก เป็นเครื่องมือหลักทำหน้าที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศควบคู่กับการกระจายความเจริญสู่ภาคให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจใหม่ (New Growth Poles) เพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยแกนการพัฒนาหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย

- **แนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือใต้ (North - South Corridor)** เส้นทางกระจายสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าหัตถกรรม (เฟอร์นิเจอร์ไม้) และสินค้าทางการเกษตรระหว่างภาคเหนือ ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกของประเทศไทย - เมืองห้วยทราย (ลาว) - เมืองคุนหมิง (จีน) โดยใช้เส้นทาง R๓A เส้นทางขนส่งสินค้าจากประเทศไทย - เมืองท่าขี้เหล็ก (เมียนมา) - เมืองคุนหมิง (จีน) โดยใช้เส้นทาง R๓B และเส้นทางขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค ผลิตภัณฑ์ยางพารา ชิ้นส่วนรถยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าระหว่างภาคตะวันออก ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคใต้ ประเทศไทย - เมืองปีนัง - เมืองกัวลาลัมเปอร์ และท่าเรือของมาเลเซียโดยใช้เส้นทาง AH ๑๘
- **แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Corridor)** เส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่การค้าและการบริการมูลค่าสูงของประเทศไทยจากพื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่เมืองมะริด (เมียนมา) และเมืองโฮจิมินห์ (เวียดนาม) มีการเชื่อมโยงพื้นที่ฝั่งตะวันตกเพื่อขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าเกษตรและประมง (ห่วงโซ่อุปทานอาหารทะเล) และไม้แปรรูปผ่านเส้นทาง AH ๑๒๓ และ AH ๑๑๒ จากภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของประเทศไทย - เมืองมะริด เมียนมา และการเชื่อมโยงพื้นที่ฝั่งตะวันออกเพื่อกระจายสินค้าบริโภค สินค้าประมง และเหล็ก ผ่านเส้นทาง AH ๑ จากภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเทศไทย - เมืองโฮจิมินห์ (เวียดนาม) และเชื่อมโยงถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอเนียง และปอยเปต - ซันโค ถึงเมืองศรีโสภณ (กัมพูชา)
- **แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ชายฝั่งทะเล (Southern Coastal Corridor)** เส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่ฐานเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและบริการมูลค่าสูงของประเทศไทยจากภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกของประเทศไทย - เมืองนามคาน (เวียดนาม) - จีนตอนใต้ เพื่อขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุก่อสร้าง และเครื่องจักรการเกษตรผ่านเส้นทาง AH ๑๒๓ หรือ R ๑๐ โดยจะเป็นเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลด้านใต้ของภาคตะวันออกของประเทศไทยไปยังเกาะกงของกัมพูชา และมีปลายทางที่เมืองนามคานของเวียดนาม
- **แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนกลาง (Central Corridor)** เป็นระเบียงอุตสาหกรรมและศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคเชื่อมโยงสนามบินอู่ตะเภา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยถึงเมืองเวียงจันทน์ของลาว

- **แนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Corridor)** เป็นเส้นทางเชื่อมโยงสินค้าและบริการในกลุ่มประเทศอาเซียน ระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิกจากเมียนมา ไทย ลาว และเวียดนาม ผ่าน ๒ เส้นทางสำคัญ ดังนี้
  - **เส้นทางเชื่อมโยงฝั่งตะวันตก** เชื่อมโยงการขนส่งจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (ไทย) - เมาะลำไย (เมียนมา) - ย่างกุ้ง (เมียนมา) เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าประเภทสิ่งทอจากเมืองย่างกุ้ง - ด่านแม่สอด ด้วยเส้นทาง AH ๑ และ AH ๑๖
  - **เส้นทางเชื่อมโยงฝั่งตะวันออก** เชื่อมโยงการขนส่งจากจังหวัดมุกดาหาร (ไทย) - สะหวันนะเขต (ลาว) - ลาวบ๋าว (เวียดนาม) - ดานัง (เวียดนาม) เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าเกษตร (ผลไม้) จากภาคตะวันออกของไทยถึงเมืองหนานหนิงของจีน ด้วยเส้นทาง AH ๙ AH ๑๒ และ AH ๑๕

(๒) แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงฝั่งทะเลอ่าวไทย - อันดามัน เป็นการพัฒนาเส้นทางจากท่าเรือชุมพร - ท่าเรือระนอง เพื่อเป็น “สะพานเศรษฐกิจ” เชื่อมโยงมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย ลดต้นทุนและเวลาขนส่งสินค้า ลดการพึ่งพาช่องแคบมะละกา และสร้างศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยในระดับโลก

๑.๒) ด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

การกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศในการรองรับกิจกรรมต่าง ๆ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่ เขตสงวน เขตอนุรักษ์ และเขตพัฒนา โดยมุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการควบคุมและการพัฒนาพื้นที่ของประเทศตามศักยภาพและคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่ คำนึงถึงพื้นที่คุ้มครองตามกฎหมาย พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และรักษาระบบนิเวศ พื้นที่เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมือง เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมือง การตั้งถิ่นฐาน และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาประเทศที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืนในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) วาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda) รวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการใช้พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) เขตสงวน หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศ ตลอดจนห่วงโซ่อาหาร พื้นที่สงวนเป็นส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน จึงต้องได้รับการปกป้อง คุ้มครอง และการป้องกันให้ยังคงดำรงรักษาคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศมิให้ถูกนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จนทำให้เสียคุณค่าที่ยากแก่การทำให้ดีดังเดิม ซึ่ง**เขตสงวนของประเทศไทยมีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๗๒.๘๗ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศ (พื้นที่บนบก) ประกอบด้วย**

- **พื้นที่สงวนป่าไม้** ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๒) เขตอนุรักษ์ หมายถึง พื้นที่ที่ต้องการการบำรุงรักษาให้คงคุณค่าในการนำมาใช้ประโยชน์ต่อไปในระยะยาว ได้แก่ พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม พื้นที่ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แต่ต้องไม่ทำให้คุณค่าเดิมที่มีอยู่เสื่อมคลายลง โดยพื้นที่อนุรักษ์มีทั้งที่อยู่ในและนอกชุมชน ซึ่ง**เขตอนุรักษ์ของประเทศไทยมีขนาดพื้นที่รวม ๗๓,๐๔๑.๑๓ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๖ ของพื้นที่ประเทศ(พื้นที่บนบก)** ประกอบด้วย

- **พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้** ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ป่าชายเลน (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ ป่าไม้ถาวร (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ และพื้นที่ป่าไม้ในที่ดินของรัฐอื่น ๆ
- **พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ** ประกอบด้วย แนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

(๓) เขตพัฒนา หมายถึง พื้นที่พัฒนาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับนำมาใช้ประโยชน์เป็นถิ่นฐานชุมชน ตอบสนองกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในชีวิตประจำวัน ปรากฏอาคารสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตพัฒนา มีเป้าหมายเพื่อการกำหนดพื้นที่สำหรับการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ในการใช้ที่ดินแต่ละประเภท สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระดับต่าง ๆ ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน **ซึ่งเขตพัฒนาของประเทศมีขนาดพื้นที่รวม ๒๘๓,๔๓๔.๔๒ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๘ ของพื้นที่ประเทศ (พื้นที่บนบก)** ประกอบด้วย

- **พื้นที่พัฒนาเมือง** หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายและพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง (เขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา)
- **พื้นที่พัฒนาเกษตรกรรม** หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์หรือมีศักยภาพเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดี และพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง
- **พื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม** หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ เช่น พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค เป็นต้น

นอกจากนี้ ในการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ยังจำเป็นต้องพิจารณาถึงพื้นที่แหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูนอกเหนือจากพื้นที่เขตสงวน เขตอนุรักษ์ และเขตพัฒนาดังกล่าวข้างต้น คือ **พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** เป็นพื้นที่บริเวณชายฝั่งและทะเลของประเทศ โดยต้องมีการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมดุล ไม่เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและการคืนความเป็นธรรมชาติให้สามารถคงสภาพและมีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่สมบูรณ์

๑.๓) ด้านการพัฒนาเมืองศูนย์กลาง

ผังนโยบายระดับประเทศได้กำหนดระบบเมืองศูนย์กลางภายในประเทศแต่ละระดับ เพื่อให้เกิดพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะ ดังนี้

(๑) เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่สำคัญของรัฐบาล สำนักงานใหญ่ขององค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ บริษัทต่างชาติ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินระดับประเทศ สถานประกอบการขนาดใหญ่ รวมถึงเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง เช่น สถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าที่สำคัญของประเทศ ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สถาบันอุดมศึกษาหลักของประเทศ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมระดับชาติและระดับนานาชาติ ภายในพื้นที่ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ รวมถึงเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีโครงข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงภายในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งทางบก ราง น้ำ และอากาศ จึงทำหน้าที่เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของประเทศ และศูนย์กลางการให้บริการแก่เมืองอื่น ๆ ทั่วประเทศ

(๒) เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา พิษณุโลก และภูเก็ต มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญระดับภาค และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูงทั้งในด้านการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษา ภายในพื้นที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดใหญ่ ศูนย์ภูมิภาคของสถาบันการเงิน นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าขนาดใหญ่ ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับประเทศ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สถาบันการศึกษาระดับประเทศ และสถาบันการวิจัยและนวัตกรรมของภาครัฐ รวมถึงเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งระหว่างประเทศ เช่น สนามบิน และท่าเรือ บางเมืองอาจมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจเฉพาะทางในระดับประเทศ เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว จึงทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการจ้างงานและการให้บริการสาธารณะแก่เมืองอื่น ๆ ในแต่ละภาค

(๓) เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City) จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ ระยอง เชียงราย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา เกาะสมุย หัวหิน นครปฐม กระบี่ ลำปาง ปากเกร็ด ตรัง แหลมฉบัง สงขลา มาบตาพุด สกลนคร ฉะเชิงเทรา ราชบุรี สมุทรสาคร สระบุรี ยะลา แม่สอด เจ้าพระยาสุรศักดิ์ รังสิต บุรีรัมย์ และชลบุรี มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะระดับภาค โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง แต่มีจำนวน ขนาด และระดับความสำคัญรองลงไปจากเมืองศูนย์กลางระดับภาค ภายในพื้นที่มักเป็นที่ตั้งของหน่วยงานและสถานประกอบการทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในด้านอุตสาหกรรมและด้านการค้าและบริการเฉพาะทาง นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าขนาดกลาง ศูนย์กลางระบบคมนาคม ศูนย์กระจายสินค้า และตลาดกลางการค้าระดับภาค รวมถึงโรงพยาบาลศูนย์และสถาบันระดับอุดมศึกษาระดับภาค

๑.๔) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

พื้นที่ยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้พื้นที่ยุทธศาสตร์นี้จะมีการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน การสร้างนวัตกรรม และการเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เพื่อเสริมสร้างฐานการผลิตและการบริการที่มีคุณภาพและมีการแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน โดยเป็นพื้นที่รองรับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ประกอบด้วย

(๑) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันออกของประเทศ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การเร่งให้เกิดการพัฒนาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนากับประเทศในภูมิภาคตะวันออกและภูมิภาคตะวันตก เพื่อเสริมสร้างความทันสมัยและการแข่งขันในภาคเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในระหว่างการเติบโตของเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจที่สามารถแบ่งออกเป็น ๓ เขตพื้นที่หลัก คือ (๑) พื้นที่อุตสาหกรรม (๒) พื้นที่โลจิสติกส์ และ (๓) พื้นที่นวัตกรรม โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในยุคดิจิทัลและเศรษฐกิจ (S - Curve Industries) ในอนาคต

(๒) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค คือ พื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับการดูแลพิเศษจากภาครัฐตามแนวคิดการพัฒนาศูนย์กลางความเจริญตามภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โดยมุ่งพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานวัฒนธรรมล้านนา” ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) และอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC)** ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย เพื่อพัฒนาให้เป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศ ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่การผลิตเชื่อมโยงกับการเกษตรและอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพและอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของภาคกลาง - ตะวันตก ในด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูงระดับมาตรฐานสากลที่เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานครและพื้นที่โดยรอบและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศและประเทศในภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน และพัฒนาเป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง รวมทั้งเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงอ่าวไทยและอันดามัน และการท่องเที่ยวแบบผสมผสานเชิงสุขภาพและวิถีชุมชน โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism)

(๓) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zones : SEZ) มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ผ่านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากศักยภาพของพื้นที่และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนใน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และกาญจนบุรี

(๔) ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor : AWC) คือ โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน ๖ จังหวัดอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล โดยสร้างพื้นที่เศรษฐกิจ Wellness เพื่อรองรับการบริการนักท่องเที่ยวสุขภาพที่มีแนวโน้มการเติบโตสูงในอนาคต ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้าน Medical Service บริการรักษาพยาบาล พัฒนาสถานพยาบาลภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ ให้มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก รองรับชาวไทยและชาวต่างชาติระดับ Hi - End รวมทั้งส่งเสริมการค้าการลงทุนขนาดใหญ่ในพื้นที่ด้วยการพัฒนาการรักษาพยาบาล โดยเฉพาะด้าน Alternative Medicine การรักษามะเร็ง หัวใจ การผ่าตัดแปลงเพศ การเสริมความงาม Anti - Aging Retreat การแพทย์ทางไกลเสมือนจริง เป็นต้น (๒) ด้าน Product Hub ผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพ เน้นผลิตภัณฑ์ทางกัญชาและสมุนไพรที่มีห่วงโซ่มูลค่าในเชิงพาณิชย์ เครื่องมือแพทย์ นวัตกรรมทางการแพทย์ (๓) ด้าน Academic Hub ทางวิชาการและงานวิจัยทางการแพทย์ และ (๔) ด้าน Wellness Hub เน้นการเป็นเมือง Wellness City

(๕) พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม เมืองที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การยูเนสโก ให้เป็น “เมืองสร้างสรรค์” โดยยอมรับและส่งเสริมการใช้ศิลปวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองนั้น ๆ ผ่านการสร้างสรรค์ และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยั่งยืนในระดับโลก การกำหนดพื้นที่เป้าหมายโดยแสดงเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เพชรบุรี สุโขทัย และภูเก็ต และเมืองเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนของสำนักนายกรัฐมนตรี ภายใน พ.ศ. ๒๕๘๐ จำนวน ๒๘ แห่ง ได้แก่ แพร่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร อุดรธานี อุบลราชธานี นครปฐม พิจิตร พิษณุโลก สุพรรณบุรี จันทบุรี พัทยา ระยอง สระแก้ว สงลา ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และพัทลุง

(๖) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions : MICE) เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่เน้นการจัดกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดการประชุมระดับนานาชาติ การสัมมนา การแสดงสินค้า การจัดประชุมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างผู้ประกอบการในภาคธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พัทยา (ชลบุรี) พิษณุโลก ขอนแก่น อุดรธานี นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และสงขลา

(๗) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการปรับปรุงสุขภาพ รักษาโรค หรือการบำรุงร่างกายและจิตใจผ่านการใช้บริการทางการแพทย์ การรักษาความงาม หรือการดูแลสุขภาพองค์รวม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี สุราษฎร์ธานี กระบี่ ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ พิษณุโลก นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และอุบลราชธานี

(๘) พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ คือ เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะเมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาพื้นที่เมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ทั้งหมด ๔๙ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา ภูเก็ต พิษณุโลก ปากเกร็ด อุดรธานี เกาะสมุย เจ้าพระยาสุรศักดิ์ สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ อุบลราชธานี แหลมฉบัง นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ระยอง ยะลา สงขลา สกลนคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร รังสิต อ้อมน้อย แม่สอด ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี น่าน หนองคาย นครพนม บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ราชบุรี กาญจนบุรี สระบุรี ตราด สระแก้ว ระนอง ชุมพร กระบี่ และนราธิวาส

๑.๕) ด้านการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย รวมถึงยกระดับคุณภาพประชาชนทั้งในระดับครัวเรือน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นการพัฒนาเพื่อรองรับการขับเคลื่อนพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย ประกอบด้วย

(๑) การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ผังนโยบายระดับประเทศแสดงถึงโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งที่สำคัญของประเทศ ดังนี้

- **การคมนาคมขนส่งทางถนน** ตามผังนโยบายระดับประเทศได้แสดงถึงโครงการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง โดยกรมทางหลวงได้พิจารณากำหนดระบบหมายเลขทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองให้เป็นระบบหมายเลขทางหลวงใหม่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการจัดทำระบบหมายเลขทางหลวงเป็น ๒ ประเภท ดังนี้ (๑) ทางหลวงพิเศษหมายเลขหลักเดียว เป็นทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายหลักที่เชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานครไปยังแต่ละภาคของประเทศ มีจำนวน ๘ สายทาง และ (๒) ทางหลวงพิเศษหมายเลขสองหลักเป็นทางเชื่อมโยงจากทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายหลักที่เชื่อมโยงไปสู่เส้นทางที่มีการจราจรสูงและเส้นทางที่เข้าพื้นที่สำคัญในภาคนั้น ๆ

- **การคมนาคมขนส่งทางราง** ประกอบด้วย

- **โครงการรถไฟความเร็วสูง** มีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและเชื่อมโยงตลาดการค้าระหว่างกลุ่มประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง เนื่องจากประเทศไทยถือเป็นศูนย์กลางของอินโดจีน มีเป้าหมายในการก่อสร้าง ๔ สาย ได้แก่ สายเหนือ สายตะวันออก สายตะวันออกเฉียงเหนือ และสายใต้ โดยรถไฟความเร็วสูง ตามแผนมีการพัฒนาทั้งหมด ๔ สาย กระจายเส้นทางไปในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ **สายเหนือ** กรุงเทพมหานคร - พิษณุโลก - เชียงใหม่ ระยะทางรวม ๖๖๙ กิโลเมตร **สายตะวันออกเฉียงเหนือ** กรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา - หนองคาย ระยะทางรวม ๖๐๙ กิโลเมตร **สายตะวันออก** เชื่อมสนามบิน ๓ แห่ง ได้แก่ สนามบินดอนเมือง - สุวรรณภูมิ - อู่ตะเภา ระยะทางรวม ๒๒๐ กิโลเมตร และ**สายใต้** กรุงเทพมหานคร - ปาดังเบซาร์ ระยะทางรวม ๙๗๐ กิโลเมตร

- **โครงการรถไฟทางคู่** โดยการสร้างทางวิ่งรถไฟเพิ่มขนานไปกับทางรถไฟเดิม เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการเดินทางของรถไฟ โดยเส้นทางรถไฟทางคู่ระยะเร่งด่วน มีจำนวน ๗ เส้นทาง ระยะทาง ๙๙๓ กิโลเมตร ได้แก่ ช่วงชุมทางฉะเชิงเทรา - ชุมทางคลองสิบเก้า - ชุมทางแก่งคอย ช่วงชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น ช่วงมาบกะเบา - ชุมทางถนนจิระ ช่วงลพบุรี - ปากน้ำโพ ช่วงนครปฐม - หัวหิน ช่วงหัวหิน - ประจวบคีรีขันธ์ และช่วงประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร รถไฟทางคู่ระยะที่ ๒ มีจำนวน ๗ เส้นทาง ระยะทาง ๑,๔๘๓ กิโลเมตร ได้แก่ ช่วงปากน้ำโพ - เด่นชัย ช่วงเด่นชัย - เชียงใหม่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย ช่วงชุมทางถนนจิระ - อุบลราชธานี ช่วงชุมพร - สุราษฎร์ธานี ช่วงสุราษฎร์ธานี – ชุมทางหาดใหญ่ - สงขลา และช่วงชุมทางหาดใหญ่ - ปาดังเบซาร์

- **การคมนาคมขนส่งทางน้ำ** ประกอบด้วย เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดระนอง สงขลา สุราษฎร์ธานี ปัตตานี นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ และนราธิวาส โดยมีท่าเรือพาณิชย์ขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ ท่าเรือแม่น้ำเจ้าพระยาในกรุงเทพมหานคร ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือน้ำลึกสงขลา แห่งที่ ๒ ในส่วนของเส้นทางเดินเรือท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล และท่าเทียบเรือสำราญ (Cruise) ได้แก่ จังหวัดกระบี่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต ชายฝั่งบริเวณกรุงเทพมหานคร - ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย) และท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ฝั่งตะวันออก - ตะวันตก (ท่าเรือจุกเสม็ด - ท่าเรือปราณบุรี)

- **การคมนาคมขนส่งทางอากาศ** ประกอบด้วย การปรับปรุงหรือยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย ท่าอากาศยานขอนแก่น ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี และท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี และการพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ๒ แห่ง ในอนาคต ได้แก่ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ แห่งที่ ๒ และท่าอากาศยานภูเก็ต แห่งที่ ๒

- **การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ทางบก** ประกอบด้วย สถานีบริการระบบตู้สินค้า / ท่าเรือบก (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง และโครงการพัฒนาสถานีบริการระบบตู้สินค้า / ท่าเรือบก (Inland Container Depot : ICD) เพิ่มขึ้นจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และขอนแก่น

- **การพัฒนาเมืองต้นแบบการพัฒนาพื้นที่ในและโดยรอบโครงสร้างพื้นฐานทางราง (Transit - Oriented Development : TOD)** โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ในพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติ และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคทั้งหมด ๙ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก และเมืองต้นแบบในระยะเร่งด่วนตามโครงการศึกษาพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (Transit - Oriented Development : TOD) ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ๑ แห่ง คือ พระนครศรีอยุธยา

(๒) โครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน โรงไฟฟ้าเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้าที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยประเทศไทยมีโรงไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๕๘ แห่ง รวมถึงการพัฒนาโรงไฟฟ้าทดแทน ได้แก่ โรงไฟฟ้าน้ำพองทดแทน ซึ่งใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก มีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้กับประเทศ และการพัฒนาโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค เพื่อกระจายการผลิตไฟฟ้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี นนทบุรี ระยอง ราชบุรี และสงขลา

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดนกลายเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ โครงข่ายสื่อสารทุกประเภท จึงถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการสื่อสารของภูมิภาค ผังนโยบายระดับประเทศแสดงถึงโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของประเทศ ดังนี้

- **สถานีเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ** มีจำนวน ๗ สถานี ในบริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออก ทั้งหมด ๔ สถานี ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๑ จังหวัดเพชรบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๕ จังหวัดชุมพร และสถานีสื่อสารโทรคมนาคมเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตก ทั้งหมด ๑ สถานี คือ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ จังหวัดสตูล และบริเวณภาคตะวันออก ทั้งหมด ๒ สถานี ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ จังหวัดชลบุรี และสถานีเคเบิลใต้น้ำโมพี จังหวัดระยอง ในเส้นทางเชื่อมต่อโครงข่ายกับกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย แอฟริกา ยุโรป และอเมริกาเหนือ

- **สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน** มีจำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สถานีดาวเทียมศรีราชา สถานีดาวเทียมนนทบุรี และสถานีดาวเทียมสิรินธร และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สถานีดาวเทียมสิรินธรรองรับเกตเวย์ดาวเทียมวงโคจรต่ำ (Low Earth Orbit Satellite : LEO Satellite)

- **พัฒนาศูนย์รับ - ส่งสัญญาณระหว่างประเทศ** จำนวน ๘ จุด ในพื้นที่จังหวัดตากเชียงราย สระแก้ว ตราด หนองคาย มุกดาหาร อุบลราชธานี และสงขลา เพื่อใช้เป็นจุดเชื่อมต่อโครงข่าย Greater Mekong Subregion Information Superhighway Network (GMS - IsN) โครงข่ายภาคพื้นดินระหว่างประเทศเส้นทางใหม่

๑.๖) ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งที่มาของทุนทางทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสำคัญของประเทศ ทั้งในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว การดำรงชีวิต การมีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์จึงเป็นกลไกสำคัญสำหรับการส่งเสริมรายได้ให้ท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และยกระดับการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง และพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ตามกฎหมายที่อยู่ในทะเล ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน ที่มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีบริบททับซ้อน ทั้งการเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพสูงสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นพื้นที่ระบบนิเวศที่มีความสำคัญที่ต้องทำการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๒) พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ ประกอบด้วย แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติตามการขึ้นทะเบียนขององค์การยูเนสโก ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง (๒) พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่ และ (๓) พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน

(๓) พื้นที่อนุรักษ์แหล่งอุทยานธรณี ประกอบด้วย อุทยานธรณีโลกขององค์การยูเนสโก ๒ แห่ง ได้แก่ อุทยานธรณีโลกสตูล และอุทยานธรณีโลกโคราช และอุทยานธรณีประเทศไทยที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและเตรียมเสนอองค์การยูเนสโกให้เป็นอุทยานธรณีโลก คือ อุทยานธรณีขอนแก่น

(๔) พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมโดดเด่นที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การยูเนสโก ให้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ให้แหล่งมรดกโลกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ (๑) นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (๒) เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (๓) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง (๔) เมืองโบราณศรีเทพ และ (๕) ภูพระบาทประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสีมาสมัยทวารวดี

(๕) พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative Lists) ของศูนย์มรดกโลก หมายถึง แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ทำการเสนอชื่อให้กับองค์การยูเนสโกเพื่อพิจารณาเป็นแหล่งมรดกโลกในอนาคต ซึ่งก่อนที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกโลก” อย่างเป็นทางการจะต้องมีคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value : OUV) และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อย ๑ ข้อ จากที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ๑๐ ข้อ ตามแนวทางการอนุวัตตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครอง (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) และจำเป็นต้องมีการจัดทำเอกสารนำเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Nomination Dossier) ที่ประกอบไปด้วยแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เหมาะสม ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ รายละเอียดที่บอกเล่าความเป็นมา รายละเอียดของคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลของแหล่งดังกล่าวว่าเข้าเกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านใด การจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสนอขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเบื้องต้น ควรมีที่มาจากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ของแหล่งมรดกจากทุกระดับทั้งองค์กรภาครัฐ ชุมชน และเอกชนเพื่อยื่นต่อองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำเสนอรายชื่อไปที่ศูนย์มรดกโลก (World Heritage Centre) การกำหนดพื้นที่เป้าหมายจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของศูนย์มรดกโลก ได้มีการจัดทำเอกสารนำเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Nomination Dossier) จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ (๑) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ) จังหวัดนครศรีธรรมราช (๒) อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา (๓) พระธาตุพนม กลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง (๔) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด (๕) สงขลาและชุมชนที่เกี่ยวเนื่องริมทะเลสาบสงขลา และ (๖) พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม อัตลักษณ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

แผนผังนโยบายระดับประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐)

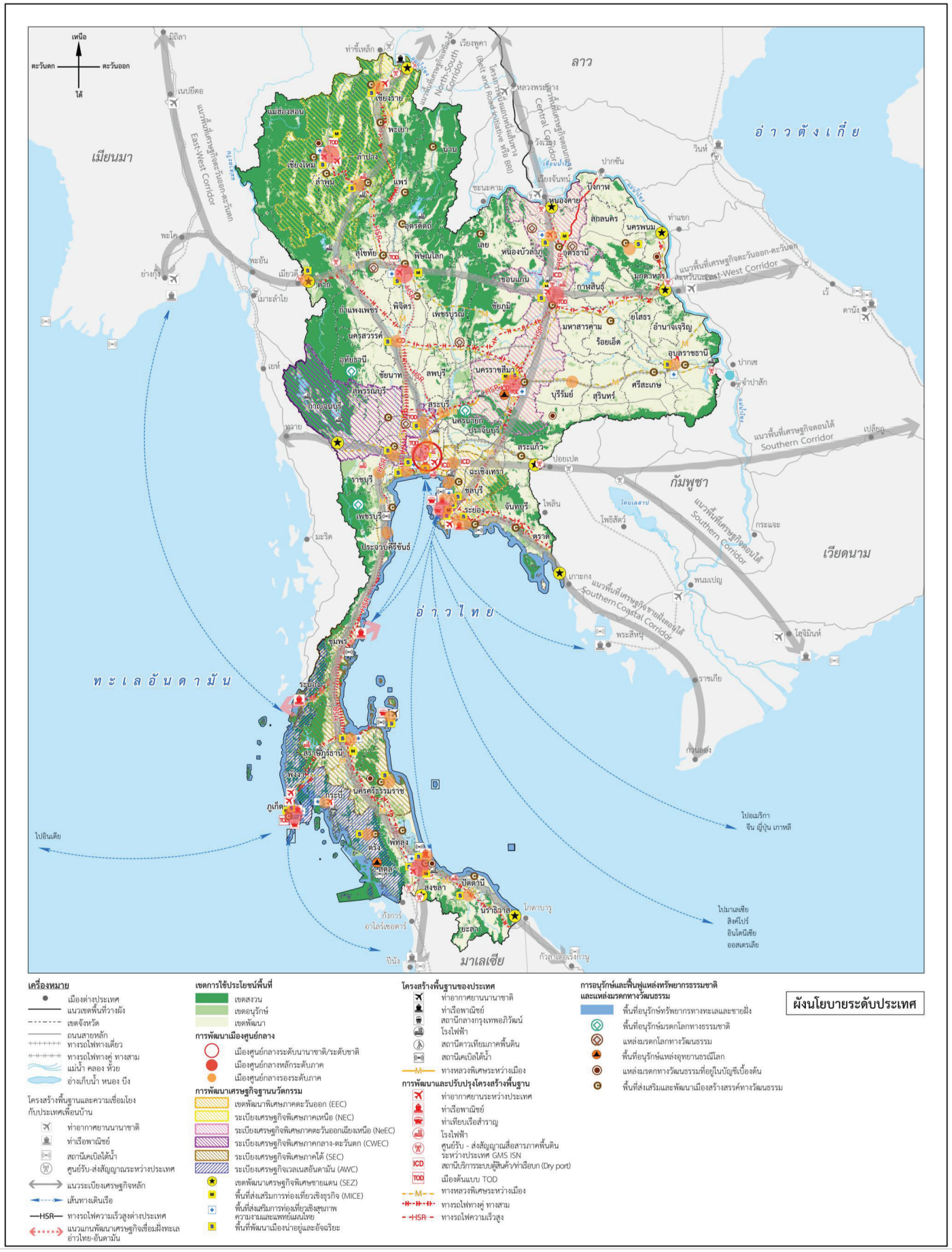

๒) กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศตามแผนผังนโยบายระดับประเทศ

กรอบนโยบายการพัฒนาตามแผนผังนโยบายระดับประเทศเป็นการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านเพื่อนำไปสู่การดำเนินการเชิงพื้นที่ โดยกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศตามแผนผังนโยบายระดับประเทศ จัดทำขึ้นควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของเมือง การกระจายตัวของประชากร รวมทั้งยุทธศาสตร์และแผนงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีรายละเอียดกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ ดังนี้

๒.๑) ด้านการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง โครงข่ายสื่อสาร และโครงข่ายพลังงานทั้งในและระหว่างประเทศ โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์กับประเทศในภูมิภาคและเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลกอย่างไร้รอยต่อ มีรายละเอียด ดังนี้

- **การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางถนน** มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับโครงข่ายทางถนน ให้เชื่อมต่อโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและการขนส่งสินค้าให้มีความต่อเนื่องและคล่องตัว ซึ่งการพัฒนาจุดเชื่อมต่อต้องคำนึงถึงการออกแบบสถานีหรือจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง ให้มีความสะดวกสบายในการเดินทาง สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยคนทุกกลุ่ม และได้มาตรฐานในระดับสากล นอกจากนี้ยังต้องมีการดำเนินการพัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบ โดยพัฒนายกระดับและพัฒนาสถานีรถโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง และสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้การเดินทางเชื่อมโยงภายในประเทศและในระดับภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- **การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางราง** มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและการขนส่งของประเทศ เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาและก่อสร้างโครงการรถไฟทางคู่ให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับระบบขนส่งสาธารณะรอง จากพื้นที่เศรษฐกิจและด่านชายแดนที่สำคัญให้เข้ากับโครงข่ายรถไฟหลักของประเทศ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า เช่น สถานีเปลี่ยนถ่ายและกระจายสินค้าของประเทศเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าหลายรูปแบบ และสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) ลานกองเก็บสินค้าและขนส่งสินค้า (Container Yard : CY) และสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) รองรับการขนส่งสินค้า นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมการเดินทางโดยสารและการท่องเที่ยวโดยใช้ระบบราง รวมทั้งการเชื่อมต่อสถานีขนส่งโดยสารทางราง และสถานีรถไฟความเร็วสูงเข้ากับพื้นที่เมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

- **การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางน้ำ** มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการให้บริการท่าเรือโดยสารและท่าเรือขนส่งสินค้าสำคัญ ให้สามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้า และมีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล โดยจำแนกเป็นท่าเรือพาณิชย์ขนส่งสินค้าที่ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง และจัดเตรียมพื้นที่รองรับเพื่อขนถ่ายสินค้าไปสู่รูปแบบการขนส่งสินค้าทางบกหรือทางราง และท่าเรือท่องเที่ยวซึ่งต้องกำหนดพื้นที่ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง โดยต้องมีการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงจากท่าเรือเหล่านี้ไปสู่แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ

รวมไปถึงการพัฒนาโครงข่ายสัญจรและระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเชื่อมต่อท่าเรือโดยสารในแม่น้ำเพื่อให้เกิดทางเลือกการเดินทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

- **การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางอากาศ** มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศให้สามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้า รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานชั้นนำระดับโลก และยกระดับท่าอากาศยานในเมืองศูนย์กลางหลักของภาคให้เป็นท่าอากาศยานระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับปริมาณผู้โดยสารและการขนส่งสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต ทั้งท่าอากาศยานนานาชาติ และท่าอากาศยานภายในประเทศ

(๒) การยกระดับคุณภาพการเดินทางภายในประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

- **การพัฒนาบริการขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง** มุ่งเน้นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงทั่วถึงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Transport) โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้ได้มาตรฐานในระดับสากล และสามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) และส่งเสริมการเดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Mode) เช่น การใช้จักรยาน การเดิน และการใช้เครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานสะอาดที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยเป็นเมืองที่มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก

- **การพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ (Transit - Oriented Development : TOD)** มุ่งเน้นการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางรางที่มีประสิทธิภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาเมืองร่วมกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ร่วมกับการเดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์แทนการเดินทางด้วยรูปแบบรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งปัจจุบันมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบรางที่สำคัญ ได้แก่ สถานีรถไฟความเร็วสูงและรถไฟทางคู่ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนา ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้าและทางจักรยาน บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ ให้ได้มาตรฐานสากล ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design) ในพื้นที่บริเวณสถานี และจุดเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการเดินทาง ในพื้นที่เป้าหมายบริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะของเมืองศูนย์กลางระดับชาติ และระดับภาค

- **พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในและระหว่างจังหวัด** โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในรูปแบบประจำทางและไม่ประจำทาง (On - Demand) โดยการลงทุนของรัฐ หรือการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ (Ride Hailing) เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรไปสู่แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สถานีขนส่งสาธารณะ รวมทั้งกำหนดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด และระหว่างจังหวัดอย่างเหมาะสม รวมทั้งเชื่อมต่อกับจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ท่าอากาศยาน สถานีขนส่งจังหวัด สถานีรถไฟความเร็วสูง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงไปสู่ระดับภูมิภาคต่อไป

(๓) การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์มีสายระหว่างประเทศและประเทศในภูมิภาค เพื่อสร้างศักยภาพประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อของระบบโครงข่ายสื่อสารและก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางดิจิทัลของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) มีรายละเอียด ดังนี้

- **เพิ่มศักยภาพการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระดับ Global Network** ด้วยการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระหว่างประเทศ โดยการขยายความจุรวม (Capacity) ของโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศในเส้นทางเดิมให้มีความจุรวมของโครงข่ายมากขึ้น สามารถรองรับแบนด์วิดท์ (Bandwidth) ได้สูงขึ้น เพื่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมต่อคอนเทนต์ระดับโลกได้อย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพสูง พร้อมกับพัฒนาโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นทางใหม่เพื่อเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันและความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสาร เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และช่วยทำให้อัตราค่าบริการภายในประเทศลดลง

- **เพิ่มศักยภาพการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระดับ Asia - Pacific Network** ซึ่งประเทศไทยยังขาดการพัฒนาการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคอินโดจีน จึงต้องเพิ่มการเชื่อมต่อและพัฒนาโครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ และการพัฒนาสถานีฐานภาคพื้นดินในประเทศไทย ให้รองรับการใช้งานเป็นโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงรองรับการรับ - ส่งข้อมูลปริมาณมากในระดับภูมิภาค และรองรับการใช้งานของภาคธุรกิจในประเทศไทยกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคอินโดจีน เพื่อยกระดับบทบาทของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางการสื่อสารของอาเซียนตอนเหนือ

(๔) การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงและโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง ภายในประเทศให้มีความพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยระบบดิจิทัล มีรายละเอียด ดังนี้

- **ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่** โดยเพิ่มการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์แบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber to the x : FTTx) ให้ครอบคลุมในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ ได้แก่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special economic zones : SEZs) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และในพื้นที่อำเภอเมืองของทุกจังหวัด รวมถึงขยายความจุรวม (Capacity) ของโครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศเส้นทางเดิมให้มีความจุรวมของโครงข่ายมากขึ้นรองรับแบนด์วิดท์ (Bandwidth) ได้สูงขึ้น พร้อมอำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจเชื่อมต่อกับนานาชาติ

- **ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง** โดยเพิ่มการติดตั้งเสาสัญญาณและจำนวนสถานีฐาน 5G ให้ครอบคลุมในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ พื้นที่เป้าหมายพัฒนา Smart City Innovation District เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ฐานการผลิตอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) และให้ครอบคลุมในพื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เป้าหมายพัฒนาเมือง MICE (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions : MICE) และระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล

- **เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณเพื่อการใช้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงที่ดีขึ้น** ด้วยการขยายความจุรวม (Capacity) ของโครงข่ายสื่อสารไร้สาย 5G ผ่านเสาสัญญาณและสถานีฐานเดิม พร้อมกับติดตั้งเสาสัญญาณสถานีฐานเพิ่มเติม เพื่อจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงประสิทธิภาพสูงครอบคลุมทั่วประเทศไทย รวมถึงครอบคลุมการใช้งานได้ในพื้นที่ชายขอบและพื้นที่ห่างไกลของประเทศ เพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

(๕) การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

- **เชื่อมโยงระบบส่งไฟฟ้าในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Power Grid)** ด้วยการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าในลักษณะโครงข่ายระบบไฟฟ้าของภูมิภาค เพื่อการใช้พลังงานของอาเซียนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ส่งเสริมแนวคิดการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เพื่อความมั่นคงทางด้านพลังงานและเศรษฐกิจ ผลักดันให้อาเซียนทัดเทียมกับภูมิภาคอื่นของโลก

- **จัดสรรพื้นที่ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ให้พอเพียงต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า** เพื่อการสนับสนุนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศและการอยู่อาศัย โดยเฉพาะโรงไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

- **การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ตกริด (Smart Grid)** เป็นการพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าเดิมให้มีประสิทธิภาพการใช้งานให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ ในระยะยาวจากการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและอนาคตด้วยระบบสมาร์ตกริด (Smart Grid) ในพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เพื่อเพิ่มความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า สามารถรองรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในปริมาณสูงได้ รองรับการเพิ่มขึ้นของความต้องการไฟฟ้าอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการใช้พลังงาน

๒.๒) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูงแห่งอนาคต โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเกษตรกรรมสร้างมูลค่า มีรายละเอียด ดังนี้

- **การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและการรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูง ทั้งเพื่อบริโภคภายในประเทศและส่งออกสู่ตลาดโลก** โดยมุ่งเน้นการรักษาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรมในระดับสูงที่มีลักษณะทางกายภาพเอื้ออำนวยต่อการทำเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จากความเหมาะสมทั้งในด้านคุณสมบัติของดิน ระบบชลประทาน สภาพภูมิประเทศทั้งความลาดชันของพื้นที่และการมีตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับแหล่งน้ำโดยเฉพาะแม่น้ำสายหลัก รวมถึงการมีที่ตั้งใกล้กับตลาดกลางสินค้าเกษตร ดังนั้น พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงจึงควรได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อที่จะส่งผลให้ผลิตผลทางการเกษตรของประเทศมีคุณภาพที่ดีตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ผังนโยบายระดับประเทศจึงส่งเสริมให้มีการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและการรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงเพื่อเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้กับผู้บริโภค

- **การส่งเสริมให้ทำเกษตรกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก** โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรในแต่ละภาคของประเทศมีการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร ลดต้นทุนการผลิต ผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการของตลาด และเพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้จากการทำเกษตรกรรมได้มากขึ้นในอนาคต โดยจูงใจให้เกษตรกรที่มีการผลิตสินค้าชนิดอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตไม่เหมาะสมในปัจจุบันปรับเปลี่ยนมาผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่ที่เหมาะสมมากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการผลิตทางการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเกษตรกรรมต่อไป

- **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการทำเกษตรกรรม** มุ่งเน้นการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาททางเศรษฐกิจเป็นเมืองศูนย์กลางเกษตรกรรมของประเทศให้สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรกรรมทั้งโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ตลาดกลางสินค้าเกษตร ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรกรรม รวมถึงสามารถตั้งโรงงานขนาดเล็กถึงปานกลางที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารและแปรรูปสินค้าการเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น ช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมและการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะการขยายพื้นที่ชลประทานหรือการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและพัฒนาระบบการจัดสรรน้ำเพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับการทำเกษตรกรรมในพื้นที่อย่างเพียงพอ

(๒) การส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

ในอนาคตประเทศไทยจะเป็นพื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อทดแทนวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง เพื่อช่วยยกระดับผลิตผล (Productivity) สร้างเสถียรภาพในการผลิต และลดการพึ่งพิงแรงงานจากต่างประเทศ **โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในอนาคตจะมุ่งเน้นต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (The First S - Curves)** ประกอบด้วย (๑) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (๔) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร **และส่งเสริม ๕ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต** ประกอบด้วย (๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (๒) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (๓) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (๔) อุตสาหกรรมดิจิตอล และ (๕) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม (Industrial Cluster) โดยมีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมในอนาคต (Industrial Cluster) และเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมท้องถิ่น ดังนี้

- **พื้นที่รองรับกลุ่มอุตสาหกรรมในอนาคต (Industrial Cluster)**

- พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑๒ ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ และอุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ส่งเสริมฐานการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายดังนี้

o **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เช่น กิจการบริการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ เขตอุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Movie Town) อุตสาหกรรมดิจิทัล เช่น กิจการพัฒนาซอฟต์แวร์แพลตฟอร์มเพื่อให้บริการดิจิทัลหรือดิจิทัลคอนเทนต์ Data Center และ Cloud Service อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เช่น สวนสนุก ศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์และศูนย์การแพทย์แผนไทย อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เช่น กิจการผลิตอาหารอินทรีย์ สารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีการสกัดขั้นสูง รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

o **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมชีวภาพ เช่น การผลิตพลาสติกชีวภาพ ผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชานอ้อย และผลิตภัณฑ์เคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เช่น กิจการผลิตอาหารอินทรีย์ เช่น โปรตีนทางเลือก อาหารทางการแพทย์ สารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีการสกัดขั้นสูง รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

o **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี โดยส่งเสริมการเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำด้านอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เช่น กิจการผลิตอาหารอินทรีย์ สารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีการสกัดขั้นสูง รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารเกษตรปลอดภัย และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์

o **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ และภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน (BIMSTEC) การพัฒนายกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ และการเป็นฐานพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เช่น กิจการผลิตอาหารอินทรีย์ สารสกัดจากธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีการสกัดขั้นสูง รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์เคมีชีวภาพ (ผลิตภัณฑ์โอเลโอเคมิคัล) สารสกัดจากวัตถุดิบปาล์มน้ำมัน สารสกัดจากยางพารา และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เช่น ศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์และศูนย์การแพทย์แผนไทย

- **พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor: AWC)** ครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง สตูล และระนอง

(๓) การพัฒนาการท่องเที่ยวมูลค่าสูงและคุณภาพสูง

มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติและการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า (High Value Tourism) เพื่อรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวระดับโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับใน ๓ มิติ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ (Economic) มิติสังคม (Social) และมิติสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้วยการพัฒนาด้านกายภาพ ได้แก่ (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศและในระดับภูมิภาค (๒) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนผลักดันวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย (Soft Power) ที่มุ่งเน้นการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่น สร้างสังคม และชุมชนท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High Value Society) ลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมจากการท่องเที่ยว (Inclusive Growth) และ (๓) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามแผนกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีขาวภายใต้โมเดลเศรษฐกิจบีซีจี (Bio – Circular - Green : BCG) ด้วยการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อรักษาคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (High Value Environment) โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

- **การพัฒนาพื้นที่เมืองเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว** มุ่งเน้นการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับศักยภาพเมืองท่องเที่ยวหลัก หรือเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติและเมืองท่องเที่ยวรองเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในพื้นที่พาณิชยกรรมและธุรกิจการค้าการบริการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบ โดยในการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมีมูลค่าสูง (High Value Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions : MICE) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (Coastal Maritime & River Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative & Cultural Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ต้องมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก โดยเปิดโอกาสและกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนในการก่อสร้างและยกระดับโรงแรม รีสอร์ท และตัวเลือกที่พักอื่น ๆ เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสและกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนพัฒนา ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสันทนาการ และบริการด้านสุขภาพ เพื่อยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

- **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและเพียงพอที่จะรองรับการใช้งานของนักท่องเที่ยวครอบคลุมทั้งประเทศ** มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค (Connectivity Tourism) โดยพัฒนาและเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเดินทางและสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง (Connectivity & Universal Design) ตลอดการเดินทางจนถึงแหล่งท่องเที่ยวและจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรไปสู่แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะระหว่างเมืองหลักและเมืองรองในพื้นที่กลุ่มการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาพื้นที่โดยรอบจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทางระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ท่าอากาศยานนานาชาติ สถานีรถไฟความเร็วสูง ท่าเรือสำราญ และด่านชายแดน ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการเปลี่ยนถ่ายการสัญจร รวมทั้งพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเพื่อสนับสนุนการเดินทางเชื่อมโยงจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทางระหว่างประเทศเหล่านี้เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

- **การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)** มุ่งเน้นการลดผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะปรากฏการณ์นักท่องเที่ยวล้นเมือง (Over Tourism) ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและนอกประเทศ การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดการสงวน รักษาสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ รวมถึงการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

๒.๓) ด้านการพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศเพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำ โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาค ให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเทียบเท่าเมืองขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติเพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ปัจจุบันภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นพื้นที่หลักในการดึงดูดทรัพยากรทั่วประเทศมากระจุกตัวในพื้นที่สูงกว่าเมืองอื่น ๆ ทั้งแรงงาน ปัจจัยการผลิต เงินทุน และระบบโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ส่งผลให้เกิดระบบเมืองรูปแบบเอกนคร (Primate City) โดยเป็นเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จึงต้องส่งเสริมการพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับภาคและเมืองศูนย์กลางรองระดับภาคให้มีความสามารถในการทำหน้าที่กระจายความเจริญด้านเศรษฐกิจและการให้บริการพื้นที่ต่าง ๆ ภายในภูมิภาค มีรายละเอียด ดังนี้

- **กำหนดให้มีเมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City)** ทั้งหมด ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก ให้เป็นเมืองที่มีบทบาทขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค และมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของเมืองหลักของประเทศ เป็นเมืองระดับเทศบาลนคร เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้าและบริการระหว่างประเทศ เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาคุณภาพสูง ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรม ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ สถาบันการเงินรายใหญ่ บริษัทข้ามชาติ สถานกงสุลประจำประเทศต่าง ๆ โรงพยาบาลที่ให้บริการระดับนานาชาติ มีระบบคมนาคมและขนส่งที่ให้บริการระหว่างประเทศ บางเมืองอาจมีบทบาทเฉพาะด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยวและมีหน้าที่เป็นเมืองที่กระจายความเจริญและให้บริการแก่เมืองระดับภาค

- **กำหนดให้มีเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City)** จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ ระยอง เชียงราย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา เกาะสมุย หัวหิน นครปฐม กระบี่ ลำปาง ปากเกร็ด ตรัง แหลมฉบัง สงขลา มาบตาพุด สกลนคร ฉะเชิงเทรา ราชบุรี สมุทรสาคร สระบุรี ยะลา แม่สอด เจ้าพระยาสุรศักดิ์ รังสิต บุรีรัมย์ และชลบุรี ให้เป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการระดับกลุ่มจังหวัด เป็นเมืองระดับเทศบาลนครหรือเทศบาลเมือง เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการที่สำคัญเฉพาะด้าน มีศูนย์กลางการกระจายสินค้าและตลาดกลางสำหรับการค้าส่ง - ปลีก การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ให้บริการระดับกลุ่มจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ ศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งของกลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นเมืองศูนย์กลางรองด้านเศรษฐกิจและการบริการของภาค ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการที่สำคัญเฉพาะด้าน

(๒) การพัฒนาการให้บริการสาธารณะที่สอดคล้องกับขนาดประชากรและบทบาทของเมืองและชุมชน เพื่อส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริการสำหรับพื้นที่โดยรอบ ก่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ

- **กำหนดการกระจายตัวของประชากรตามลำดับศักดิ์เมือง บทบาทหน้าที่และศักยภาพของเมือง** ซึ่งลำดับศักดิ์เมืองจะทำให้ทราบถึงการกระจายตัวของขนาดประชากร ซึ่งเป็นจำนวนประชากรที่คาดว่าจะอยู่อาศัยในพื้นที่ในอนาคต (ประชากรวางแผน) ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนให้ผู้วางผังสามารถกำหนดปริมาณพื้นที่ใช้สอย (Land Requirement) สำหรับที่พักอาศัยและการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชน และใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดเตรียมพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณะตามขนาดประชากร** เพื่อให้เมืองสามารถบริหารจัดการและให้บริการสาธารณะให้กับประชากรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ตามรูปแบบการให้บริการสาธารณะตามทฤษฎีแหล่งกลาง (Central Place Theory) ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

- **สร้างโครงข่ายการพึ่งพิงของเมืองศูนย์กลางกับชุมชนโดยรอบ** เพื่อให้เมืองแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะครบทุกระดับอย่างสมบูรณ์ แต่มุ่งเน้นให้ประชาชนเดินทางเข้ารับการบริการสาธารณะขั้นสูงจากเมืองศูนย์กลางเป็นหลัก การวางผังนโยบายระดับประเทศ จึงกำหนดลำดับศักดิ์ของเมืองศูนย์กลางที่มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะออกเป็น ๗ ระดับ ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City) เมืองศูนย์กลางหลัก (City) เมืองศูนย์กลางรอง (Town) เมืองศูนย์กลางขนาดกลาง (Medium Town) และเมืองศูนย์กลางขนาดเล็ก (Small Town) ดังนั้น เมืองศูนย์กลางแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและสงวนรักษาพื้นที่ (Land Reservation) สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้เมืองในประเทศมีความเชื่อมโยงและพึ่งพากันแบบโครงข่าย เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และระบบคมนาคมขนส่งที่สอดคล้องกับลำดับศักดิ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(๓) การพัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ (Smart City) ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเมืองให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากร เป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดีและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย เพื่อให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) ชุมชนอัจฉริยะ (Smart Community) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) การสัญจรอัจฉริยะ (Smart Mobility) และพลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) เพื่อให้สอดรับกับแผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศไทยต่อไป โดยกำหนดให้พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศ เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางหลักที่มีบทบาทในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการกระจุกตัวของประชากรอย่างหนาแน่น และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒.๔) ด้านการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุลและน่าอยู่ โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนสู่อนาคต มีรายละเอียด ดังนี้

- **ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เมืองในเขตเมืองอย่างเต็มประสิทธิภาพ** ด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชนเมืองให้อยู่ในเขตเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานเมืองอย่างคุ้มค่าที่สุด และเป็นการกำหนดทิศทางการเติบโตของพื้นที่เมืองไม่ให้เกิดการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง (Urban Sprawl) ไปรุกล้ำพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ด้วยการดำเนินการพัฒนาตามหลักการพัฒนาเมืองกระชับ (Compact City) และหลักการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal) โดยกำหนดให้พื้นที่ชุมชนเมืองกระจุกตัวเป็นหลักอยู่ในเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เมืองศูนย์กลางหลัก (City) เมืองศูนย์กลางรอง (Town) เมืองศูนย์กลางขนาดกลาง (Medium Town) และเมืองศูนย์กลางขนาดเล็ก (Small Town) ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและพื้นที่ศูนย์กลางการให้บริการสาธารณะระดับต่าง ๆ

- **พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง** เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของขนาดประชากรเมือง การกระจุกตัวของแรงงาน และการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้วยการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยคุณภาพดีบริเวณชานเมือง ไปพร้อมกับการฟื้นฟูชุมชนเมืองที่มีการพัฒนาแล้ว (Urban Renewal) เพื่อปรับปรุงพื้นที่เมืองเดิมให้เป็นที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพและมีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอต่อการรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัยราคาต่ำกว่าท้องตลาดในพื้นที่เมืองชั้นใน การพัฒนาที่อยู่อาศัยชั้นดีในพื้นที่ชานเมืองสำหรับประชากรวัยแรงงาน การพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับแรงงานที่เข้ามาทำงานในแหล่งงานบริเวณพื้นที่เมือง และการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับแรงงานอุตสาหกรรมบริเวณพื้นที่โดยรอบโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

(๒) การพัฒนาชนบทคุณภาพสูง มีรายละเอียด ดังนี้

- **พัฒนาพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมคุณภาพสูง**

- ส่งเสริมการเป็นพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและการผลิตอาหารเพื่อการบริโภคในท้องถิ่น (Local Production for Local Consumption) และส่งออกสู่ตลาดโลก ให้สามารถรักษาบทบาทการเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงทั้งผลผลิตจากการเพาะปลูกและการปศุสัตว์ การผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) รวมทั้งการเป็นพื้นที่อนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชนเกษตรกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพื้นที่เกษตรกรรมดังกล่าวยังทำหน้าที่สำคัญในการปรับสมดุลสิ่งแวดล้อม ผ่านบทบาทของพื้นที่สีเขียวในการดูดซับคาร์บอน การชะลอและกักเก็บน้ำตามธรรมชาติ และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

- ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจบริการด้านพาณิชยกรรมและการบริการสาธารณะระดับชุมชนในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม และส่งเสริมการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรกรรม ทั้งโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ตลาดกลางสินค้าเกษตร ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรกรรม รวมถึงโรงงานขนาดเล็กถึงปานกลางที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารและแปรรูปสินค้าการเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เพื่อแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้นและส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ดังนั้น การพัฒนาเมืองศูนย์กลางชุมชนชนบทจึงเป็นพื้นที่ที่ควรดำเนินการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยส่งเสริมให้หน่วยงานภาคเอกชน กลุ่มนักลงทุน ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมการเกษตร และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่สามารถดำเนินการพัฒนากิจกรรมเชิงเกษตรกรรมแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับศักดิ์ของเมือง โดยศูนย์กลางชุมชนชนบทส่วนใหญ่จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกระจุกตัวของประชากรที่มีความหนาแน่นน้อย ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลและมีการดำเนินกิจกรรมเชิงเกษตรกรรมเป็นหลัก

- **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชุมชนชนบท** ด้วยการส่งเสริมให้พื้นที่ชุมชนชนบทของประเทศมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและให้บริการสาธารณะทั้งในด้านการศึกษา ด้านการรักษาพยาบาล รวมถึงการให้บริการด้านพาณิชยกรรมที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตร ร้านสะดวกซื้อ ประกอบกับมีการให้บริการสาธารณะขนาดเล็ก เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

- **พัฒนาโครงข่ายขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงชนบทกับเมืองหลัก** ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ชุมชนชนบทของประเทศสามารถเข้าถึงการให้บริการระบบขนส่งมวลชนขนาดเล็กเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางเข้าสู่เมืองศูนย์กลางที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่าเพื่อเข้ารับการบริการสาธารณะที่สูงขึ้นและเพื่อลดต้นทุนในการเดินทาง

๒.๕) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) พัฒนาระบบประปาเพื่อรองรับการเติบโตของประชากรและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

มุ่งเน้นการเพิ่มกำลังการผลิตประปาที่ได้มาตรฐานและขยายพื้นที่ให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่เมืองและเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของประชากรและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง บนพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน

(๒) การพัฒนาระบบจัดการขยะอย่างครบวงจรเพื่อรองรับการเติบโตของเมืองและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มุ่งเน้นการพัฒนาระบบจัดการขยะทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง โดยสนับสนุนการจัดตั้งและกระจายสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีศักยภาพรองรับปริมาณของเสียที่เพิ่มขึ้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และลดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว รวมทั้งการส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่มุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสีย และส่งเสริมการนำกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่สร้างคุณค่าและความยั่งยืน

(๓) พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

มุ่งเน้นพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสภาพพื้นที่ เพื่อป้องกันและลดการระบายน้ำเสียที่ต้นทาง พร้อมกับการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมการระบายมลพิษทางน้ำ ด้วยการควบคุมและกำกับแหล่งกำเนิดมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินมาตรฐานกำหนด ทั้งจากแหล่งที่มีจุดกำเนิดแน่นอนและจุดกำเนิดไม่แน่นอน และส่งเสริมการนำน้ำทิ้งที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ภายใต้หลักการ ๓Rs (Reduce Reuse and Recycle) บนพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

(๔) การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น

มุ่งเน้นการส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยกำหนดให้เมืองที่มีสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษารับหน้าที่ในการพัฒนาแรงงานฝีมือขั้นสูง (High Skilled Labor) เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงในท้องถิ่น และเมืองที่มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ดำเนินการศึกษาและวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และสร้างแรงงานที่มีคุณภาพสำหรับรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้น ๆ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรลดลงให้เป็นพื้นที่ให้บริการสาธารณะในรูปแบบอื่นตามความต้องการของชุมชน

(๕) ยกระดับและพัฒนาสถานพยาบาลอย่างทั่วถึง มีคุณภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงประชากรและให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานและเพิ่มศักยภาพของสถานพยาบาลและเครือข่ายการให้บริการด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทั้งการพัฒนาการให้บริการระบบปฐมภูมิเพื่อสุขภาพ การเพิ่มศักยภาพของสถานพยาบาลเพื่อรองรับจำนวนผู้ป่วยและผู้สูงอายุได้มากขึ้น และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการดำเนินการทางการแพทย์ทางไกล โดยมุ่งเน้นให้เมืองที่เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลประจำจังหวัดที่เป็นเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ให้มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางสาธารณสุขของประเทศต่อไป

๒.๖) ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศทั้งบนบกและทางทะเลให้อุดมสมบูรณ์ และมีคุณภาพเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่เหมาะสม ลดการสร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ ตลอดจนการสร้างความพร้อมและการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและการรับมือต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ เพื่อให้การอยู่อาศัยของประชาชนและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์

- **สงวนรักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงความอุดมสมบูรณ์** เพื่อรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญให้คงสภาพความสมบูรณ์ให้มากที่สุดและปราศจากการบุกรุกทำลาย เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ของพื้นที่ประเทศให้คงอยู่

- **เพิ่มพื้นที่ป่าไม้และการปลูกป่าเศรษฐกิจ** ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่กำหนดให้ประเทศไทยควรมีป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติร้อยละ ๓๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศภายใน พ.ศ. ๒๕๘๐

(๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำ

- **อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูพื้นที่แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน** เพื่อรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อระบบนิเวศที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ พืช และสัตว์ ทั้งทางนิเวศวิทยา เศรษฐกิจ และสังคม ให้กับประเทศและประชาชน โดยเฉพาะลำน้ำสายหลักของประเทศ

- **การพัฒนาแหล่งทรัพยากรน้ำ** ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและความมั่นคงของการบริหารจัดการน้ำในทุกระดับ ทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝาย และระบบชลประทาน เพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำด้านอุปโภค - บริโภค เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการรักษาสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการบูรณาการการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำอย่างสมดุล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการติดตามตรวจสอบ และจัดสรรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูคุณภาพน้ำเพื่อให้เป็นแหล่งน้ำที่สะอาด ปลอดภัย และยั่งยืน

- **สงวนรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำ** เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ให้คงสภาพพื้นที่เป็นระบบนิเวศที่สมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง เป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เป็นแหล่งรองรับและกักเก็บน้ำ สำหรับการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง ประกอบด้วย พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ

(๓) อนุรักษ์แหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- **สงวนรักษาแหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลทั้งระบบ** ด้วยการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ทรัพยากรปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก (กลุ่มเต่าทะเล พะยูน โลมาและวาฬ และปลากระดูกอ่อน) ป่าชายเลน ป่าชายหาด และป่าพรุ เพื่อการป้องกัน ดูแลรักษาให้คงสภาพความสมบูรณ์ ปราศจากการบุกรุกทำลาย ไปพร้อมกับการควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบริเวณชายฝั่งทั่วประเทศไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล บนพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลทุกจังหวัดทั่วประเทศ

- **พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง** จะดำเนินการเพื่อให้ชายฝั่งทะเลเกิดเสถียรภาพและแนวชายฝั่งยังคงอยู่ในระดับเดิมหรือใกล้เคียงระดับเดิมให้มากที่สุด ด้วยการกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่กัดเซาะชายฝั่งรุนแรง

(๔) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- **กำหนดตำแหน่งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์แหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น** ที่มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการวางแผนการสงวน อนุรักษ์ ดูแล และรักษาในเชิงกายภาพต่อไปในอนาคต รวมถึงการพัฒนาและควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้างบริเวณโดยรอบไม่ให้ทำลายคุณค่าไปพร้อมกับการปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้สวยงามเป็นเอกลักษณ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมอันนำมาสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ รวมทั้งเป็นการนำภาพลักษณ์แหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของประเทศไทยที่ทรงคุณค่าออกสู่สากล ประกอบด้วย แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น อุทยานประวัติศาสตร์และพื้นที่โดยรอบกรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า และเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว และเมืองเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี

(๕) พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการป้องกันอุทกภัยและภัยพิบัติ

- **การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วม** โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม และการจัดให้มีพื้นที่รับน้ำนองหรือพื้นที่ชะลอน้ำ (แก้มลิง) เพื่อตัดยอดน้ำหลากที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุมชนเมืองที่สำคัญต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญและพื้นที่ชุมชนเมืองหรือพื้นที่ที่มีการพัฒนา (พื้นที่ปกป้อง) ส่วนพื้นที่ชุมชนชนบทและพื้นที่เกษตรกรรมจะให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด (พื้นที่ปรับตัวและพื้นที่อยู่กับน้ำ) โดยมีแนวทางการดำเนินการ ๒ แนวทางควบคู่กัน ดังนี้

- **การควบคุมพื้นที่ (Land Approach)** คือ การป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญหรือพื้นที่ชุมชนเมืองจากน้ำท่วม โดยการจัดทำแนวป้องกันล้อมรอบพื้นที่เพื่อปิดกั้นน้ำภายนอก ทั้งจากน้ำล้นตลิ่งหรือน้ำไหลบ่าจากพื้นที่ข้างเคียง ควบคู่กับการปรับปรุงระบบระบายน้ำภายในให้สามารถระบายน้ำฝนออกจากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างมาตรการ ได้แก่ การก่อสร้างคันป้องกันน้ำท่วมและพนังกั้นน้ำรอบพื้นที่ การติดตั้งประตูระบายน้ำเพื่อควบคุมการไหลเข้าออกของน้ำ และการจัดตั้งสถานีสูบน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำฝนเมื่อเกิดฝนตกหนักหรือมีระดับน้ำภายนอกสูง

- **การควบคุมน้ำ (Water Approach)** คือ การทำให้น้ำสามารถระบายได้เร็วยิ่งขึ้นโดยการปรับปรุงทางน้ำหรือการบังคับน้ำให้อ้อมพื้นที่ชุมชน รวมถึงการพิจารณาการจัดหาแหล่งกักเก็บน้ำที่มีความจุอย่างเหมาะสมเพื่อควบคุมปริมาณน้ำหลาก

- **การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำแล้ง** ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนและระบบการจัดสรรน้ำ รวมทั้งการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ เพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างเพียงพอและมีเสถียรภาพ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับใช้ในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการอย่างเพียงพอ

๒.๗) ด้านการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการกำหนดแนวทางการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การเพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานหมุนเวียนและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

- **พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการผลิตพลังงานทดแทน** มุ่งเน้นการจัดเตรียมพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าด้วยการใช้พลังงานหมุนเวียน ไปพร้อมกับการเพิ่มประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงของโครงข่ายไฟฟ้าและระบบส่งไฟฟ้า และการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนผลิตไฟฟ้าใช้ได้เองและขายไฟฟ้าส่วนเกินเข้าสู่ระบบได้ โดยการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ประกอบด้วย พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ก๊าซชีวภาพ และการผลิตไฟฟ้าจากขยะ

- **การจัดเตรียมพื้นที่ (Zoning) ส่งเสริมการปลูกพืชสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบพลังงานทดแทนตามศักยภาพของพื้นที่ภายในประเทศ** เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบทางเลือกในการผลิตก๊าซชีวภาพในอนาคต โดยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกพืชพลังงาน เพื่อมาส่งเสริมการปลูกอ้อยและไม้โตเร็วโดยไม่กระทบพื้นที่ปลูกพืชอาหาร

- **ส่งเสริมการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานหมุนเวียนบนพื้นที่ชุมชนเมืองและพื้นที่อุตสาหกรรม** ด้วยการส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล ชีวภาพ ขยะ ความร้อน เป็นต้น ไปพร้อมกับการส่งเสริมการพัฒนาอาคารเขียว (Green Building) และการออกแบบอาคารที่ได้มาตรฐานอาคารประหยัดพลังงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันการเกิดปรากฏการณ์เกาะความร้อนในเมืองที่มีความหนาแน่นและมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูง ด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมิใช่การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย ทั้งในพื้นที่ชุมชนเมืองภายในเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

รวมทั้งพื้นที่อุตสาหกรรม ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่เป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน

(๒) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและการปรับปรุงและพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูงและปล่อยคาร์บอนต่ำ

- **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการขนส่งที่ประหยัดพลังงานและปล่อยมลพิษต่ำ** โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่เขตเมืองและการเดินทางข้ามจังหวัดให้ครอบคลุมและเชื่อมต่อกันอย่างเหมาะสม ทั้งทางบก ราง น้ำ และอากาศ รวมทั้งเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทาง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการรองรับการเดินทางแบบหลายรูปแบบ (Multi Modal) ระหว่างรถยนต์ รถประจำทาง รถไฟฟ้า รถไฟ และเรือ

- **สนับสนุนการเดินทางแบบไร้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Transport)** ได้แก่ การขี่จักรยานและการเดินเท้า โดยดำเนินการปรับปรุงทางเดินเท้ารวมถึงกำหนดเส้นทางสำหรับรถจักรยานให้มีความปลอดภัยและต่อเนื่อง เพิ่มที่จอดรถจักรยานบนพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเดินทางโดยไม่ใช้เครื่องยนต์สำหรับการเดินทางใกล้ ๆ บนพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

(๓) การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- **พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อส่งเสริมการลงทุนบนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงให้มีการปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** ได้แก่ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย หรือ S - Curve ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

- **สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่ร่วมกันในลักษณะเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Town)** ที่มีการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนและการจัดการวัตถุดิบและของเสียอย่างครบวงจร

(๔) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

มุ่งเน้นการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงและสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ซึ่งพื้นที่สวนสาธารณะเป็นพื้นที่จำเป็นสำหรับประชากรเมืองในอนาคตที่จะมีการเพิ่มความหนาแน่นของประชากรสูงขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชากรในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี จากการมีพื้นที่ทำกิจกรรมนันทนาการ พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นพื้นที่โล่งลดความแออัดของเมือง อีกทั้งยังมีประโยชน์ทางอ้อมในการช่วยลดมลภาวะทางอากาศ ลดมลภาวะทางเสียง ลดภาวะปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง และเป็นพื้นที่ช่วยซับน้ำในช่วงฤดูฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบขนส่งมวลชนและโครงข่ายการเดินทางต่าง ๆ ให้เชื่อมต่อกับแหล่งบริการพื้นที่สีเขียวของเมืองได้อย่างสะดวก ร่วมกับจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เป็นประจำ

๓) กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค

กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค พ.ศ. ๒๕๘๐ มุ่งเน้น **“กระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ภาคอย่างทั่วถึง”** โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑) ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล : มหานครที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เป็นเมืองน่าอยู่และปรับตัวได้เพื่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน พื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค มีบทบาทความเป็นมหานครระดับโลกที่ทำหน้าที่เป็นภาคนครหลวงของประเทศไทย มีความเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การแพทย์ คมนาคมขนส่งทางอากาศ และการท่องเที่ยวที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย มีศักยภาพด้านคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบไปยังพื้นที่โดยรอบ ตลอดจนโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างภาคมหานครกับภูมิภาคอาเซียน โดยภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

(๑) พัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่การเป็น “เมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจนานาชาติ” มุ่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยดิจิทัล เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทให้เมืองรองในภูมิภาค เพื่อกระจายโอกาสการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้นของเมืองในปริมณฑล

(๒) พัฒนาเมืองทุกแห่งให้มีความน่าอยู่และปลอดภัยมากขึ้น

(๓) พัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่การเป็นศูนย์กลางธุรกิจการบินแห่งภูมิภาค เชื่อมต่อการเดินทางและขนส่งระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองในปริมณฑลที่ประหยัดพลังงานและมีขีดความสามารถสูง

(๔) พัฒนาเมืองกระชับเพื่อป้องกันการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง และเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเพื่อรองรับภัยพิบัติในเขตเมือง

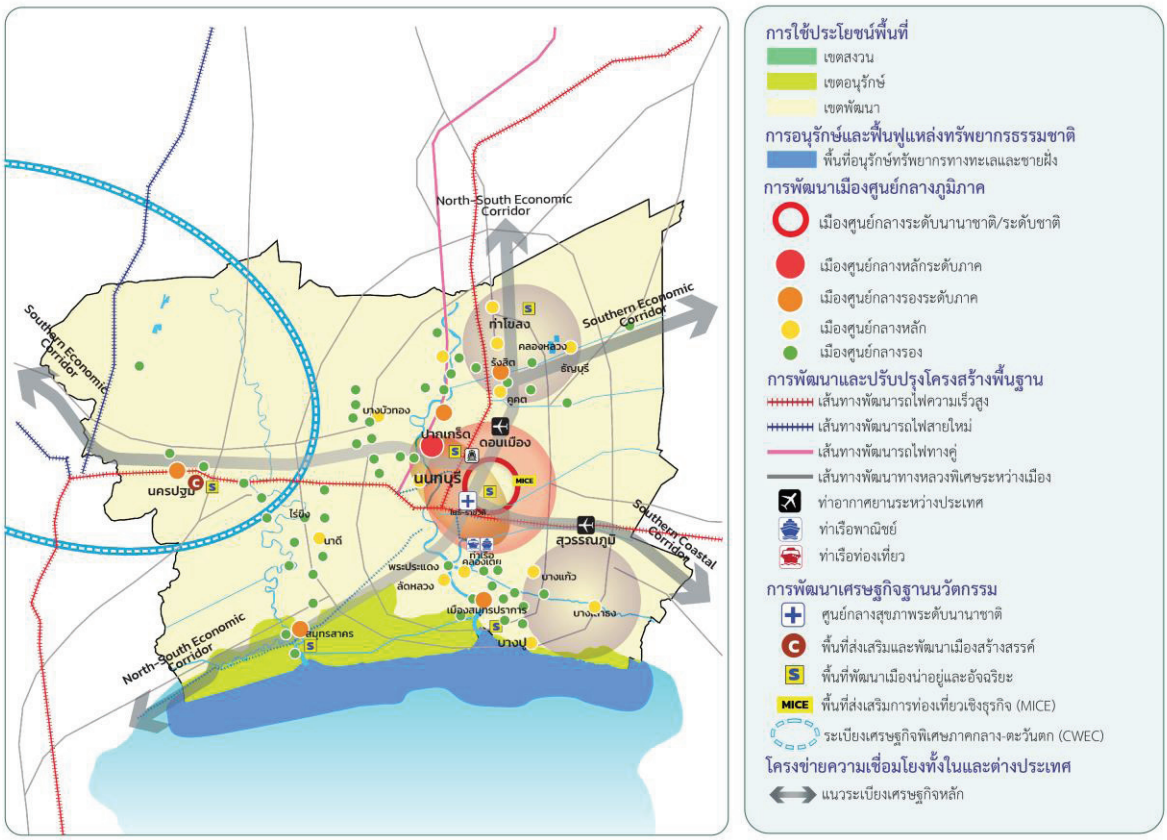

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

๓.๒) ภาคตะวันออก : พื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์แห่งอนาคต เป็นพื้นที่เกษตรและแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำระดับโลก ส่งเสริมการเป็นฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพื่อการส่งออกและทดแทนการนำเข้าที่สำคัญที่สุดของประเทศ พร้อมทำหน้าที่กระจายความสำคัญทางด้านแหล่งงานภาคอุตสาหกรรมและบริการออกจากกรุงเทพมหานคร และรองรับแรงงานส่วนเกินจากภาคต่าง ๆ ของประเทศ ในขณะเดียวกันจะต้องจัดพื้นที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาบทบาททางด้านการเกษตรไม้ผลและ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติสู่ความยั่งยืนภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคตะวันออกดังนี้

(๑) ส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมและบริการขั้นสูงแห่งอนาคต

(๒) ส่งเสริมการเป็นแหล่งงานภาคบริการมูลค่าสูง

(๓) ส่งเสริมการมุ่งเน้นพัฒนาในทุนมนุษย์ด้วยการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม

(๔) พัฒนาด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงภาคการขนส่งระหว่างประเทศ

(๕) ส่งเสริมการเป็นแหล่งเพาะปลูกไม้ผลเมืองร้อนระดับโลก (Thailand Premium Fruit)

(๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล รวมถึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการอนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะให้มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออก

๓.๓) ภาคเหนือ : พื้นที่ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง และพื้นที่ป่าต้นน้ำสำคัญของประเทศไทย ด้วยฐานทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าต้นน้ำที่สำคัญของประเทศไทย มีแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและมีการสืบสานวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ภาคเหนือจึงเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลกและด้วยความพร้อมด้านระบบคมนาคมขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน จึงมีศักยภาพเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้โดยสะดวก แต่การพัฒนาจะต้องสร้างให้เกิดความสมดุลในการอนุรักษ์ควบคู่กัน ภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคเหนือ ดังนี้

(๑) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าต้นน้ำสำคัญของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

(๒) พัฒนาศักยภาพของเมืองศูนย์กลางหลักและรองระดับภาคให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเอื้อต่อการอยู่อาศัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาเมืองเชียงใหม่และเมืองพิษณุโลกให้เป็นเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ (Smart City) และการพัฒนาระเบียงนวัตกรรมภาคเหนือ (Northern Innovation Corridor)

(๓) ส่งเสริมการเป็นแหล่งเพาะปลูกและฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

(๔) พัฒนาฐานอุตสาหกรรมชีวภาพ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ - เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG) และส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทางเลือกเพื่อการผลิตไฟฟ้าสู่ความยั่งยืนในภาคเหนือตอนล่าง

(๕) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ศิลปหัตถกรรม และวัฒนธรรมล้านนา

(๖) กำหนดการตั้งถิ่นฐานเมืองในที่ที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(๗) ส่งเสริมการแก้ปัญหาหมอกควันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

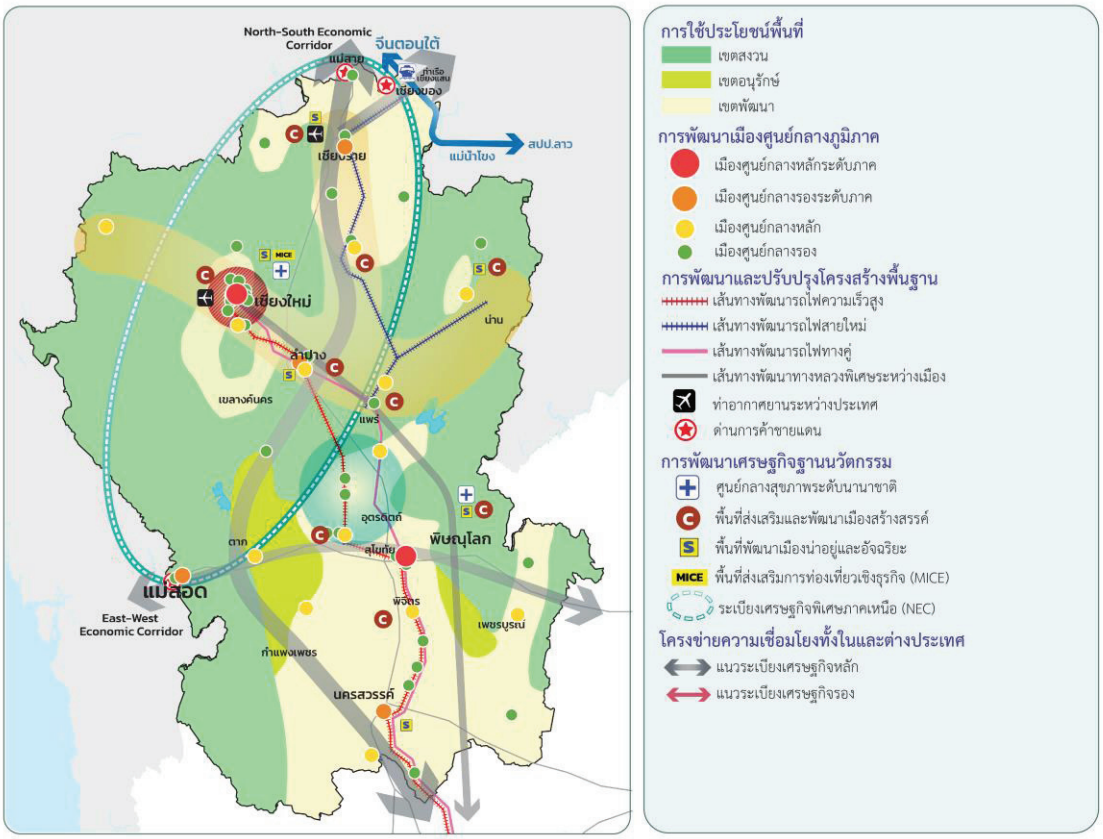

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคเหนือ

๓.๔) ภาคกลาง : พื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรม การท่องเที่ยว และสินค้าเกษตรคุณภาพสูง
มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูงด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว มีบทบาทของการเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่สำคัญของประเทศ ทั้งด้านการเพาะปลูกพืชเกษตร (Geographical Indication : GI) ที่มีมากถึง ๑๕ รายการ การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ประกอบกับสภาพพื้นที่มีความเหมาะสมและมีระบบชลประทานครอบคลุม รวมถึงการทำปศุสัตว์และประมงเพื่อการส่งออก และการมีบทบาทในภาคการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ไทยแลนด์ริเวียร่าและเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคกลาง ดังนี้

(๑) พัฒนามาตรฐานฟาร์มเพื่อการผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยียกระดับสู่เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm)

(๒) พัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมชีวภาพและการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง (Super Cluster)

(๓) พัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระดับนานาชาติ The Royal Coast ชะอำ - หัวหิน และการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก (อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา) สู่ตลาดท่องเที่ยวมูลค่าสูง

(๔) พัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจชายแดนและระบบโลจิสติกส์ทันสมัยครบวงจร

(๕) พัฒนาเมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC) ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

(๖) เร่งฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล และการผลิตที่ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

(๗) เพิ่มระบบการจัดการปัญหาอุทกภัยให้ครบวงจร เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงในปัจจุบัน

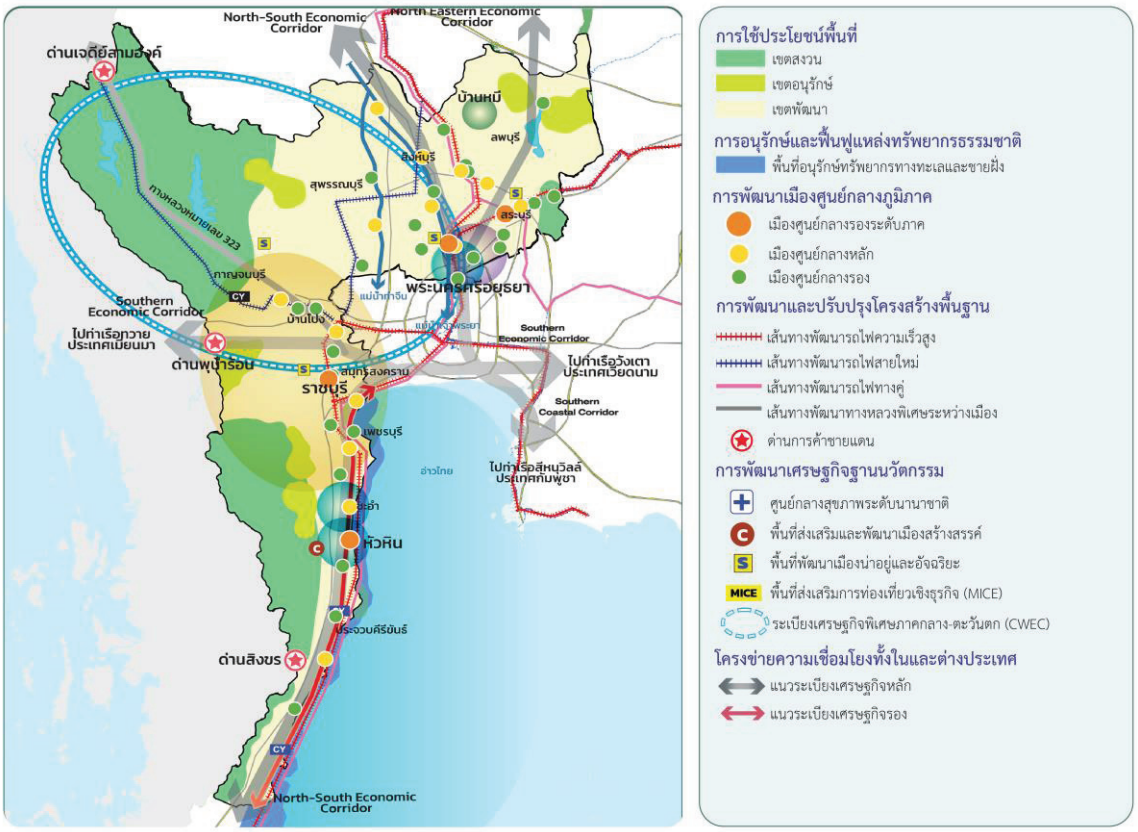

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคกลาง

๓.๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : พื้นที่ฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า เศรษฐกิจชีวภาพ การท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และประตูการค้าสู่อินโดจีน มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า ด้วยเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ พืชพลังงาน (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง) และแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดของประเทศควบคู่กับศักยภาพด้านการเลี้ยงโคเนื้อ (โคขุนโพนยางคำ) การเป็นเมืองประตูการค้าเชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และพร้อมจะเป็นหมุดหมายด้านท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

(๑) ยกระดับศักยภาพของเมืองศูนย์กลางหลักและรองระดับภาคให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นเมืองศูนย์กลางการลงทุน การบริการสุขภาพและศูนย์กลางการศึกษารองรับประเทศเพื่อนบ้าน

(๒) พัฒนาแหล่งผลิตเกษตรมูลค่าสูง พืชพลังงาน และเทคโนโลยีชีวมวลเพื่อผลิตพลังงานทดแทน พร้อมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และการพัฒนาเกษตรอัจฉริยะ

(๓) ส่งเสริมให้เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety)

(๔) ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสินค้าภาคเกษตรเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบชลประทาน และเร่งฟื้นฟูทรัพยากรดิน

(๖) พัฒนาเส้นทางฐานอุตสาหกรรมและศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอาเซียน

(๗) ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยเพื่อพัฒนาเป็นประตูเศรษฐกิจการค้าสู่อาเซียน

(๘) ส่งเสริมการเป็นหมุดหมายสำคัญด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาคอินโดจีน

(๙) เร่งแก้ปัญหาน้ำท่วมตามลุ่มน้ำต่าง ๆ และปัญหาภัยแล้งอย่างถาวร

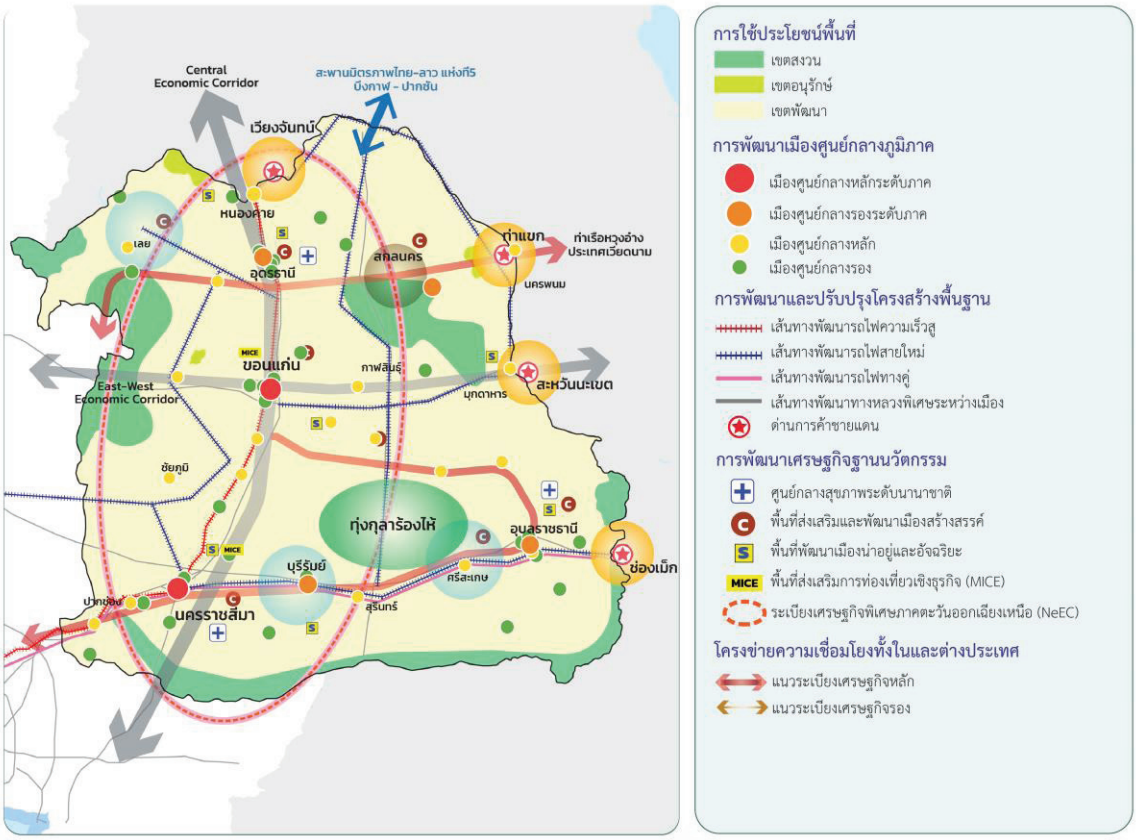

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓.๖) ภาคใต้ : เมืองท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำระดับโลก เชื่อมโยงเศรษฐกิจสองคาบสมุทร และแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นคาบสมุทร ภาคใต้จึงมีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ด้วยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ธรรมชาติ สุขภาพ และประวัติศาสตร์ โดยมีการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามันที่สร้างมูลค่าให้ภาคการท่องเที่ยวได้สูงที่สุดในประเทศ พร้อมทั้งเป็นแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน) อันดับ ๑ ของประเทศ และเป็นเมืองการค้าระหว่างประเทศที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับ ๑ ของประเทศผ่านด่านการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศ จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคใต้ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ให้เกิดการพึ่งพากันแบบกลุ่มเมือง โดยการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ (Smart City) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบ

(๒) พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ และเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างสองคาบสมุทร

(๓) ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลสู่ตลาดโลก

(๔) เพิ่มศักยภาพ โอกาสการลงทุนด้วยการยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(๕) สงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(๖) จัดให้มีการป้องกันและระบบเตือนภัยพิบัติจากธรรมชาติทุกประเภท

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคใต้

ส่วนที่ ๓
แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

นโยบายเพื่อการพัฒนาหรืออนุรักษ์รายสาขา ภายใต้ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แนวคิด เป้าหมาย และกรอบนโยบายการใช้พื้นที่ประเทศแต่ละด้าน มาสู่การดำเนินการเชิงพื้นที่ โดยจัดทำขึ้นควบคู่กับแผนผังที่แสดงถึงแนวทางการดำเนินการและตำแหน่งของโครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ในสาขาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศและให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนต่อไป ในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาเชิงพื้นที่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมถึงทิศทางการเติบโตของเมืองและการกระจายตัวของประชากร ได้นำมาเป็นกรอบนโยบายยุทธศาสตร์ พร้อมดำเนินการให้เป็นไปตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งนโยบายเพื่อการพัฒนาหรืออนุรักษ์รายสาขาภายใต้ผังนโยบายระดับประเทศ ประกอบด้วย

แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่
แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง
แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท
แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

โดยนโยบายเพื่อการพัฒนาหรือนุรักษ์รายสาขาแต่ละด้านจะประกอบด้วยเนื้อหา ได้แก่ (๑) หลักการ (๒) วัตถุประสงค์ (๓) สาระสำคัญ (๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด และ (๕) นโยบายการพัฒนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่

๑) หลักการ

แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการสงวน อนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากร และสิ่งแวดล้อม รวมถึงสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) และวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมืองให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ สงวนและอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ให้คงสภาพสมบูรณ์ไปพร้อมกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เพียงพอต่อการสร้างสมดุลด้านสิ่งแวดล้อม และเป็นฐานทรัพยากรของประเทศ

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการใช้พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนาคต

นโยบายที่ ๔ พัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

นโยบายที่ ๕ พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อสงวน อนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่แหล่งน้ำ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ

๒.๒) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เมืองให้เติบโตอย่างยั่งยืนและรองรับการขยายตัวของประชากรเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๔) เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงเพื่อความมั่นคงทางอาหาร

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศ เป็น ๓ ส่วน ตามหลักการเชิงพื้นที่ภายใต้ประกาศคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เรื่อง ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๓.๑) เขตสงวน หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศ ตลอดจนห่วงโซ่อาหาร พื้นที่สงวนเป็นส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน จึงต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง และการป้องกันให้ยังคงดำรงรักษาคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศมิให้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ หรือได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จนทำให้เสียคุณค่าที่ยากแก่การทำกลับคืนให้ดีดังเดิมได้ (ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง, ๒๕๖๖) **เขตสงวนของประเทศไทยมีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๗๒.๘๗ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศ** ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่สงวนป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓.๒) เขตอนุรักษ์ หมายถึง พื้นที่ที่ต้องการการบำรุงรักษาให้คงคุณค่าในการนำมาใช้ประโยชน์ต่อไปในระยะยาว ได้แก่ พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม พื้นที่ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แต่ต้องไม่ทำให้คุณค่าเดิมที่มีอยู่เสื่อมคลายลง ซึ่งพื้นที่อนุรักษ์มีทั้งที่อยู่ในและนอกชุมชน (ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง, ๒๕๖๖) **เขตอนุรักษ์ของประเทศไทยมีขนาดพื้นที่รวม ๗๓,๐๔๑.๑๓ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๖ ของพื้นที่ประเทศ** ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ป่าชายเลน (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ ป่าไม้ถาวร (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ และพื้นที่ป่าไม้ในที่ดินของรัฐอื่น ๆ

(๒) พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ ประกอบด้วย แนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

๓.๓) เขตพัฒนา หมายถึง พื้นที่พัฒนาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับนำมาใช้ประโยชน์เป็นถิ่นฐานชุมชน ตอบสนองกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในชีวิตประจำวัน ปรากฏอาคารสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง, ๒๕๖๖)

การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตพัฒนา มีเป้าหมายเพื่อการกำหนดพื้นที่สำหรับการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ในการใช้ที่ดินแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระดับต่าง ๆ ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน **เขตพัฒนาของประเทศมีขนาดพื้นที่รวม ๒๘๓,๔๓๔.๔๒ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๘ ของพื้นที่ประเทศ** ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่พัฒนาเมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายและพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง อันประกอบด้วยพื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

(๒) พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงหรือรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยรัฐใช้ลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตร จากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

(๓) พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ จำแนกเป็น ๒ บริเวณ ประกอบด้วย

- **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้เพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ ลักษณะของพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูง ให้ผลผลิตเกษตรในระดับปานกลางถึงสูง สามารถพัฒนาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีที่มีผลผลิตสูงต่อได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)
- **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ** เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำ หรือไม่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร เนื่องจากให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน หรืออาจมีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ การใช้พื้นที่ทำการเกษตรจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่โดยใช้มาตรการและความเหมาะสมร่วมกัน (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒)

แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่

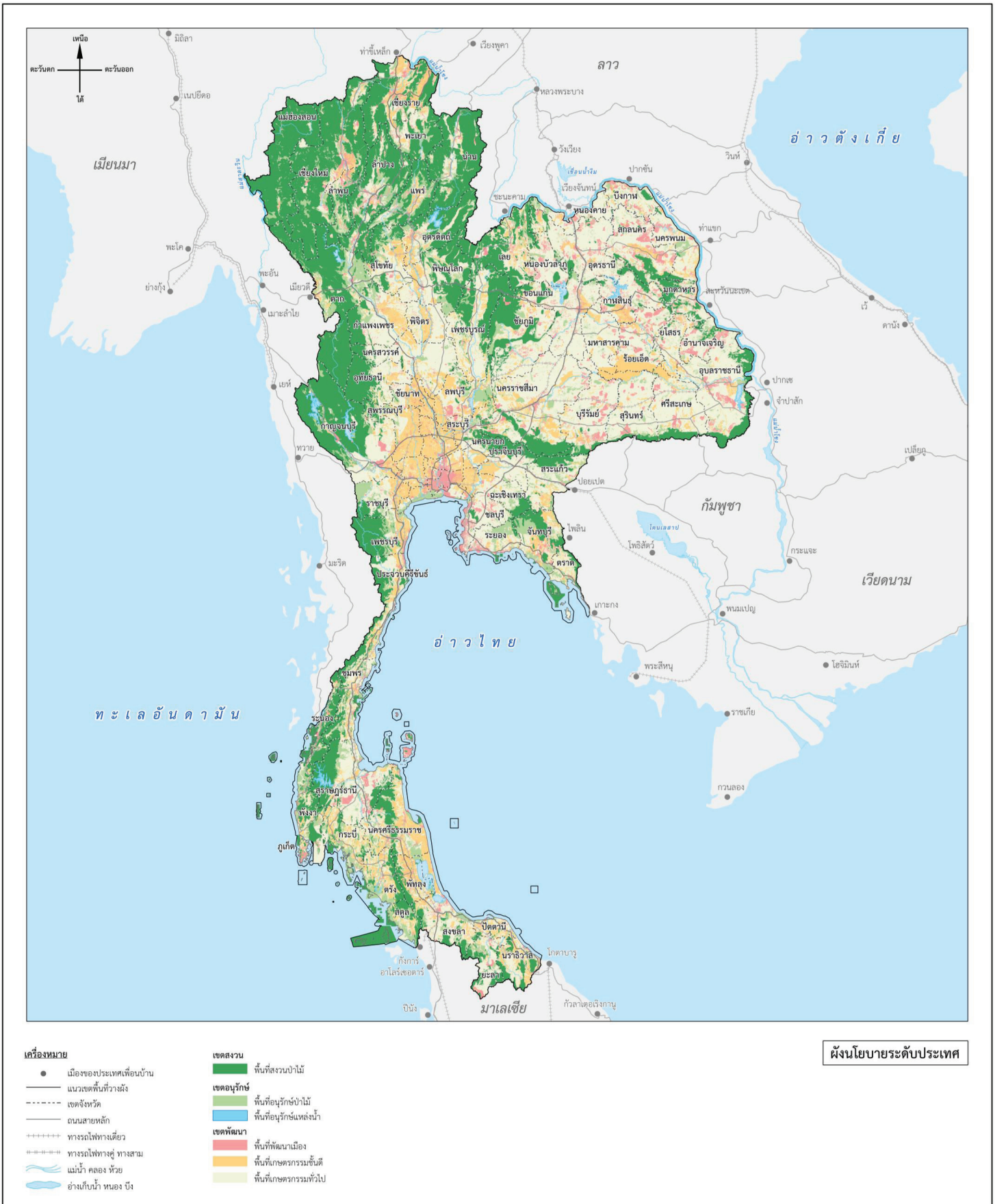

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย การใช้ประโยชน์พื้นที่

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ	สัดส่วนพื้นที่ป่าธรรมชาติ (พื้นที่ป่าคงสภาพ พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ป่าชายเลนที่มีสภาพเป็นป่า และพื้นที่ป่าในที่ดินของรัฐ) ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)[๑]	๓๑.๗๑	๓๓	๓๔	๓๕
การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน	สัดส่วนพื้นที่แหล่งน้ำต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)[๒]	๓.๐๒	ไม่น้อยกว่า ๓.๐๒	ไม่น้อยกว่า ๓.๐๒	ไม่น้อยกว่า ๓.๐๒
การใช้ประโยชน์พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ	สัดส่วนพื้นที่เมืองต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)	๒.๓๙	ไม่เกิน ๒.๗๙	ไม่เกิน ๒.๙๙	ไม่เกิน ๓.๒๔
การใช้ประโยชน์พื้นที่เกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	สัดส่วนพื้นที่เกษตรกรรมต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)	๔๓.๙๗	ไม่น้อยกว่า ๔๓.๕๗	ไม่น้อยกว่า ๔๓.๓๗	ไม่น้อยกว่า ๔๓.๑๑

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน.

[๒] กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๖).

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ๑๒ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ สงวนและอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ให้คงสภาพสมบูรณ์ไปพร้อมกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เพียงพอต่อการสร้างสมดุลด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นฐานทรัพยากรของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่สงวนป่าไม้ ประกอบด้วย (๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) (๒) อุทยานแห่งชาติ (๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า** มีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๗๒.๘๗ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกลางในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี และสุพรรณบุรี บางส่วนของภาคตะวันออกในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

• **พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้** ประกอบด้วย (๑) ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) (๒) ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) (๓) วนอุทยาน (๔) สวนพฤกษศาสตร์ (๕) สวนรุกขชาติ (๖) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๗) ป่าชายเลน (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ (๘) ป่าไม้ถาวร (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔) ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ และ (๙) พื้นที่ป่าไม้ในที่ดินของรัฐอื่น ๆ มีขนาดพื้นที่รวม ๕๗,๔๔๙.๖๘ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๔ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลางในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี และสุพรรณบุรี บางส่วนของภาคตะวันออกในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

• **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ** ประกอบด้วย (๑) เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ กำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือไม้เศรษฐกิจอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ (๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) (๓) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) และ (๔) เขตพัฒนาเกษตรกรรม

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> รักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงสภาพสมบูรณ์และป้องกันปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้	• พื้นที่สงวนป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้	ทส.			
• จัดทำและปรับปรุงแผนที่แนวเขตป่าไม้ตามกฎหมายให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน[๑, ๒]			✓		
• จัดทำเครื่องหมายแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในภูมิประเทศจริงที่ถาวรให้สอดคล้องกับแนวเขตในพื้นที่[๑]				✓	
• ส่งเสริมการปลูกป่ากันชน เพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของชุมชนที่ครอบครองทำประโยชน์ในเขตป่าไม้[๑]			✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ • ส่งเสริมการปลูกป่าธรรมชาติในพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายและที่ดินของรัฐ[๑, ๒]	• พื้นที่สงวนป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้	ทส.	✓	✓	✓
• ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในที่ดินของรัฐที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ตามกฎหมายให้เป็นป่าเศรษฐกิจ[๑, ๒]	• พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A)		✓	✓	✓
• ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเนื้อที่ในแปลงที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจาก ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามเงื่อนไขในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ส.ป.ก.[๑]	• พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กษ.	✓	✓	✓
• ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกป่าเศรษฐกิจในที่ดินของตนเองด้วยการสร้างแรงจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษี การสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งรับซื้อไม้ และการขายคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) จากการปลูกป่าเศรษฐกิจ[๑, ๒]	• พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณเขตพัฒนาเกษตรกรรม	กษ. กค.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] กรมป่าไม้. (๒๕๖๐). *ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙*. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
[๒] คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ. (๒๕๖๒). *นโยบายป่าไม้แห่งชาติ*. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ** ประกอบด้วย แนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น มีขนาดพื้นที่รวม ๑๕,๕๙๑.๔๕ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๐๒ ของพื้นที่ประเทศ กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะลำน้ำสายหลักของประเทศ จำนวน ๖๐ สาย ได้แก่ แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ลี้ แม่จาง อิง กก กวง เพชรบุรีตอนบน เพชรบุรีตอนล่าง กุยบุรี ปราณบุรี แควน้อย แควใหญ่ แม่กลอง เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนกลาง เจ้าพระยาตอนล่าง น้อย ท่าจีนตอนบน ท่าจีนตอนกลาง ท่าจีนตอนล่าง ป่าสัก สะแกกรัง ลพบุรี ลำตะคองตอนบน ลำตะคองตอนล่าง เลย สงคราม อูน เสียว พอง ชี ลำชี มูล ลำปาว พังราดตอนบน พังราดตอนล่าง จันทบุรี ประแสร์ เวฬุ ตราด ระยองตอนบน ระยองตอนล่าง ปราจีนบุรี บางปะกง นครนายก ตาปีตอนบน ตาปีตอนล่าง ตรัง ปากพนัง พุมดวง ทะเลน้อย สายบุรี หลังสวนตอนบน หลังสวนตอนล่าง ปัตตานีตอนบน ปัตตานีตอนล่าง และชุมพร

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> รักษาพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงสภาพสมบูรณ์ • พิสูจน์และสอบเขตตามเอกสารสิทธิ์แนวแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก[๑]	• พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ	สทนช. กษ. ทส. คค. มท.	✓	✓	
• ใช้มาตรการทางผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคารในการกำหนดเขตกันชนระหว่างพื้นที่ริมฝั่งกับพื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการร่วมกัน	• พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ	มท.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> แก้ไขปัญหาการรุกล้ำแหล่งน้ำธรรมชาติ • จัดการและแก้ไขปัญหาการรุกล้ำแนวเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยจัดระเบียบสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกล้ำร่วมกับการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน[๑]	• พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ	มท. ทส. คค.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ.

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการใช้พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่พัฒนาเมือง** หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายและพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง อันประกอบด้วย พื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ฟื้นฟูเมืองเดิมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองได้อย่างยั่งยืน • ผลักดันการตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูเมือง เพื่อใช้กลไกการแปลงสิทธิการถือครองอสังหาริมทรัพย์ (Right Conversion) ในการปรับปรุงพื้นที่เมืองชั้นในและชั้นกลาง ให้มีศักยภาพรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูง	• พื้นที่พัฒนาเมือง	มท.	✓	✓	✓
• จัดทำผังฟื้นฟูเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพให้รองรับการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูง				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> ควบคุมการขยายตัวของพื้นที่เมืองให้อยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่เหมาะสม • กำหนดเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง (Urban Growth Boundary : UGB) ให้ชัดเจน	• พื้นที่พัฒนาเมือง	มท.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่เมือง • ผลักดันให้มีการนำมาตรการจูงใจและส่งเสริมการพัฒนา ให้เจ้าของที่ดินหรือนักพัฒนาที่ดินเอกชนดำเนินโครงการพัฒนาที่ดินในเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง เช่น การให้อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดินเพิ่มขึ้น (Floor Area Ratio Bonus : FAR Bonus) การใช้มาตรการภาษีเพื่อการจูงใจ (Tax Incentives) ในการกำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน (Investment Promotion Zone) หรือมาตรการโอนสิทธิการพัฒนา (Transfer of Development Right : TDR) เป็นต้น	• พื้นที่พัฒนาเมือง	มท.	✓	✓	✓
• พัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน (Mixed – use) บนพื้นที่ที่มีศักยภาพในเขตพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ (Transit – Oriented Development : TOD)	• พื้นที่พัฒนาเมือง	มท. คค.	✓	✓	✓
• พัฒนาและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อขนาดประชากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง โดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ ที่เพียงพอทั้งขีดความสามารถในการรองรับและระดับการให้บริการ		มท.	✓	✓	✓

นโยบายที่ ๔ พัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี** หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงหรือรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยรัฐใช้ลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตรจากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒) มีขนาดพื้นที่รวม ๖๓,๐๕๗.๙๙ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๒.๒๓ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลางในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

• **พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป** หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ มีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๖๓.๓๗ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศ จำแนกเป็น ๒ บริเวณ ประกอบด้วย

• **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้เพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ ลักษณะของพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูง ให้ผลผลิตทางการเกษตรในระดับปานกลางถึงสูง สามารถพัฒนาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีที่มีผลผลิตสูงต่อได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒) มีขนาดพื้นที่รวม ๑๐๘,๓๙๙.๕๓ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๒๑.๐๒ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี และสุพรรณบุรี บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

• **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ** เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำ หรือไม่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร เนื่องจากให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน หรืออาจมีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ การใช้พื้นที่ทำการเกษตรจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่โดยใช้มาตรการและความเหมาะสมร่วมกัน (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒) มีขนาดพื้นที่รวม ๕๐,๘๖๓.๘๔ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๙.๘๖ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพเพื่อเป็นฐานการผลิตภาคเกษตรและสร้างความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน[๑, ๒] • ปรับปรุงกฎระเบียบหรือกำหนดมาตรการคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อไม่ให้ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกจากการเกษตร	• พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี	กษ. มท.	✓	✓	
• สร้างมาตรการจูงใจให้เกษตรกรรักษาพื้นที่เกษตรกรรม			✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาศักยภาพของพื้นที่เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร • กำหนดเขตความเหมาะสมการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดตรงตามศักยภาพของที่ดินและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Zoning และ Agri – Map)[๒]	• พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี • พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป	กษ.	✓	✓	✓
• พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อกระบวนการผลิตภาคการเกษตร เช่น การพัฒนาระบบชลประทาน การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เป็นต้น[๒]	• พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป	กษ.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตร เช่น การฟื้นฟูคุณภาพของทรัพยากรดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคการเกษตร[๒]	• พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป	กษ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และมูลค่า • พัฒนาพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย (Smart Farming) เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น[๒]	• พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี • พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป	กษ. อก. อว.	✓	✓	✓
• พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรมเพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)		กษ. อก. อว.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] กรมโยธาธิการและผังเมือง. (๒๕๖๖). *คู่มือประกอบธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖*. กระทรวงมหาดไทย.

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. ประเด็น (๐๓) การเกษตร.

นโยบายที่ ๕ พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

• พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ได้แก่

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ประกอบด้วย

๐ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

๐ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC..) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย

๐ **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

๐ **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> จัดเตรียมพื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม[๑] • กำหนดเขตศักยภาพสำหรับการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่งควรเป็นพื้นที่นอกเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดีและเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ	• พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ	มท.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศอัจฉริยะ (Smart Eco) ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • ยกระดับพื้นที่อุตสาหกรรมในปัจจุบันและพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมใหม่สู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	• พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ	อก.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] กรมโยธาธิการและผังเมือง. (๒๕๖๖). *คู่มือประกอบธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖*. กระทรวงมหาดไทย.

๓.๒ แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

๑) หลักการ

แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองในจังหวัดต่าง ๆ ให้เป็นเมืองศูนย์กลางภาค โดยกำหนดลำดับศักดิ์ของเมืองตามระดับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ และนำมาตรการทางผังเมืองมาใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริการสาธารณะที่เหมาะสม การตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย และการพัฒนาที่อยู่อาศัยรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรเมืองอย่างเพียงพอ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสู่ความน่าอยู่ ปลอดภัย และยั่งยืนประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง
นโยบายที่ ๒ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียและเป็นเมืองระดับโลก (World City)
นโยบายที่ ๓ กระจายความเจริญสู่ภาค และสร้างความสมดุลของระบบชุมชน
นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง (Conurbation) อย่างบูรณาการ
นโยบายที่ ๕ พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อส่งเสริมการตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัยพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

๒.๒) เพื่อยกระดับเมืองศูนย์กลางระดับประเทศและระดับภาค ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การลงทุน และการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับเอเชียและระดับโลก

๒.๓) เพื่อสร้างสมดุลของระบบเมืองในการกระจายความเจริญสู่ภาค สนับสนุนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับต่าง ๆ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการบริการ ให้มีความเชื่อมโยงของเมืองอย่างเหมาะสม

๒.๔) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการพัฒนาพื้นที่เมืองชนเมืองให้มีการบริหารจัดการที่ดี

๒.๕) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้เปราะบางในเขตเมืองให้เกิดประสิทธิภาพ

๓) สาระสำคัญ

๓.๑) พัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ ใน พ.ศ. ๒๕๘๐ มุ่งยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความเป็นศูนย์กลางของเมืองแต่ละลำดับศักดิ์ ดังนี้

(๑) เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

(๒) เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง จากเดิม ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา และภูเก็ต และยกระดับ ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองพัทยา และพิษณุโลก

(๓) เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City) จำนวน ๓๐ แห่ง จากเดิม ๑๙ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ ระยอง เชียงราย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา เกาะสมุย หัวหิน นครปฐม กระบี่ ลำปาง ปากเกร็ด ตรัง แหลมฉบัง สงขลา และมาบตาพุด และยกระดับ ๑๑ แห่ง ได้แก่ เมืองสกลนคร ฉะเชิงเทรา ราชบุรี สมุทรสาคร สระบุรี ยะลา แม่สอด เจ้าพระยาสุรศักดิ์ รังสิต บุรีรัมย์ และชลบุรี

(๔) เมืองศูนย์กลางหลัก (City) จำนวน ๘๖ แห่ง จากเดิม ๔๙ แห่ง ได้แก่ เมืองสุรินทร์ เพชรบุรี กาญจนบุรี ชะอำ อุตรดิตถ์ ร้อยเอ็ด ปากช่อง กำแพงเพชร น่าน นครพนม สุพรรณบุรี ศรีสะเกษ จันทบุรี หนองคาย นราธิวาส ท่าโขลง บ้านสวน ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ มุกดาหาร สุโขทัยธานี พัทลุง ตาก สมุทรสงคราม ลพบุรี เลย มหาสารคาม ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ เขลางค์นคร แพร่ ทุ่งสง กาฬสินธุ์ พิจิตร บางบัวทอง ปัตตานี แม่ฮ่องสอน บางแก้ว คูคต สระแก้ว พังงา ลัดหลวง คลองหลวง สิงห์บุรี อโยธยา สตูล ระนอง อรัญญประเทศ และอ้อมน้อย และยกระดับ ๓๗ แห่ง ได้แก่ เมืองสุไหงโก - ลก ป่าตอง บ้านไผ่ ยโสธร บางปู ปู่เจ้าสมิงพราย ธัญบุรี คอหงส์ บางเสาธง บ้านฉาง กันตัง แก่งคอย อุทัยธานี ชัยนาท สีคิ้ว ชุมแพ อ่างศิลา พระพุทธบาท ตราด เมืองพล อำนาจเจริญ ท่าข้าม เบตง หนองปรือ พะเยา อ่างทอง แสนสุข ลำพูน ปทุมธานี บางกรวย ศรีราชา หนองบัวลำภู วารินชำราบ นครนายก บ้านโป่ง ปราจีนบุรี และเขารูปช้าง

(๕) เมืองศูนย์กลางรอง (Town) จำนวน ๒๐๐ แห่ง จากเดิม ๖๐ แห่ง ได้แก่ เมืองไร่ขิง บางรักพัฒนา สวรรคโลก บึงยี่โถ บัวใหญ่ สำโรงเหนือ คลองมะเดื่อ บางพลี กะทู้ วิชิต สามพราน กระทุ่มแบน ตาคลี ลาดสวาย ท่าบ่อ ศิลา เมืองแกลง บางศรีเมือง แพรกษาใหม่ ทับกวาง วิเชียรบุรี กระทุ่มล้ม กันทรลักษ์ ลำสามแก้ว บางเมือง เมืองปัก แม่โจ้ ตะพานหิน หลังสวน นางรอง หนองสำโรง หล่มสัก ปากน้ำสมุทรปราการ บางริ้น ควนลัง ดอนสัก สัตหีบ ท่าเรือพระแท่น ตะกั่วป่า คลองแห ปากพนัง รัษฎา มวกเหล็ก แม่สาย เดชอุดม ลำตาเสา เสาธงหิน บ้านดุง โพธาราม ช้างเผือก ด่านสำโรง นาสาร สิงหนคร บ้านบึง ท่าช้าง พนัสนิคม วังสะพุง พิมาย สะเตงนอก และศาลายา และยกระดับ ๑๔๐ แห่ง ได้แก่ เมืองวังน้ำเย็น บ้านกลาง (ปทุมธานี) บางหญ้าแพรก ห้วยยอด เมืองเก่า (ปราจีนบุรี) ลำนารายณ์ เทพารักษ์ พระสมุทรเจดีย์ นาป่า หมูสี บ้านทุ่ม ท่ายาง ฉลอง บางแม่นาง เวียงฝาง ราไวย์ บ้านดู่ เขาย้อย แม่ริม หัวทะเล ใหม่บางบัวทอง เมืองพาน บ้านเป็ด เทพกระษัตรี ชุมเห็ด บางขะแยง ตะลุบัน ท่าใหม่ จอหอ ขามใหญ่ ปราณบุรี บางพูน บางกร่าง ดอนหัวฬ่อ กะรน ท่าสายลวด เมืองเก่า (สุโขทัย) แหลมฟ้าผ่า ล้อมแรด สำนักขาม แพรกษา (เทศบาลเมือง) สวนหลวง บ้านกล้วย หนองไม้แดง ศรีสุนทร สุเทพ สว่างแดนดิน บ้านบางม่วง กุฉินารายณ์ สูงเนิน พะวง บ้านต๋อม วัฒนานคร ฟ้าฮ่าม นครปฐม พระอินทราชา แสนสุข ไชโย ท่าพระ เด่นชัย หินกอง บางปะอิน ท่าม่วง หนองแค บางกะดี ท่าศาลา (ลพบุรี) บางพระ ผักไห่ ท่าศาลา (นครศรีธรรมราช) สิชล หนองป่าครั่ง โนนสูง - น้ำคำ เวียงสระ กำแพง บ้านกลาง บางคล้า เมืองแกนพัฒนา เชียงคาน ปัว เมืองเก่า (ขอนแก่น) ตันหยงมัส บางละมุง สามโคก พลายชุมพล บ้านแหลม เชียงคำ ทับสะแก หนองขอนกว้าง หลักเมือง กำแพงเพชร ทุ่งตำเสา มาบข่า ขุนแก้ว ท่าจีน สามชุก หางดง สันทรายหลวง เสนา สามควายเผือก ลำลูกกา นครชัยศรี กำแพงแสน วังไผ่ อรัญญิก พิบูลมังสาหาร อ้อมใหญ่ ขลุง เขาสามยอด บ้านพรุ ปากพูน ต้นเปา ตากใบ พิชัย บ้านหมี่ ศรีสัชนาลัย สะเดา บางระจัน หนองบัว กระนวน สนั่นรักษ์ บางคูรัด บางมูลนาก จันทนิมิต บ้านเพ ชุมแสง สองพี่น้อง ปลายบาง แจระแม เสม็ด พิมลราช กุยบุรี เชิงเนิน พระประแดง นาดี รูสะมิแล ปาดังเบซาร์ ท่าผา แม่เหียะ บางคูวัด และแพรกษา (เทศบาลตำบล)

ทั้งนี้ เมืองศูนย์กลางในแต่ละลำดับศักดิ์ของประเทศไทยจะมีบทบาทและระดับการให้บริการเชิงพาณิชย์และการให้บริการสาธารณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

ลำดับศักดิ์เมือง	บทบาทและระดับการให้บริการเชิงพาณิชย์และการให้บริการสาธารณะ
ลำดับศักดิ์ที่ ๑ เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)	**มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่สำคัญของรัฐบาล สำนักงานใหญ่ขององค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศและบริษัทต่างชาติ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินระดับประเทศ สถานประกอบการขนาดใหญ่ รวมถึงเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง** เช่น สถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าที่สำคัญของประเทศ ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สถาบันอุดมศึกษาหลักของประเทศ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

ลำดับศักดิ์เมือง	บทบาทและระดับการให้บริการเชิงพาณิชย์และการให้บริการสาธารณะ
	และนวัตกรรมระดับชาติและนานาชาติ ภายในพื้นที่ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ รวมถึงเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีโครงข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงภายในประเทศและระหว่างประเทศทั้งทางบก ราง น้ำ และอากาศ จึงทำหน้าที่เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของประเทศ และศูนย์กลางการให้บริการแก่เมืองอื่น ๆ ทั่วประเทศ
ลำดับศักดิ์ที่ ๒ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)	**มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญระดับภาค และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูงทั้งในด้านการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษา** ภายในพื้นที่เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดใหญ่ ศูนย์ภูมิภาคของสถาบันการเงิน นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าขนาดใหญ่ ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับประเทศ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สถาบันการศึกษาระดับประเทศ และสถาบันการวิจัยและนวัตกรรมของภาครัฐ รวมถึงเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งระหว่างประเทศ เช่น สนามบินนานาชาติ ท่าเรือระหว่างประเทศ บางเมืองอาจมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจเฉพาะทางในระดับประเทศ เช่น ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว จึงทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านการจ้างงานและการให้บริการสาธารณะแก่เมืองอื่น ๆ ในแต่ละภาค
ลำดับศักดิ์ที่ ๓ เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City)	**มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะระดับภาค โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง แต่มีจำนวน ขนาด และระดับความสำคัญรองลงไปจากเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค** ภายในพื้นที่มักเป็นที่ตั้งของหน่วยงานและสถานประกอบการทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในด้านอุตสาหกรรมและด้านการค้าและบริการเฉพาะทาง นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้าขนาดกลาง ศูนย์กลางระบบคมนาคม ศูนย์กระจายสินค้าและตลาดกลางการค้าระดับภาค รวมถึงโรงพยาบาลศูนย์และสถาบันอุดมศึกษาระดับภาค
ลำดับศักดิ์ที่ ๔ เมืองศูนย์กลางหลัก (City)	**มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการระดับกลุ่มจังหวัด** โดยมากเป็นที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด สถานประกอบการการค้าและการบริการขนาดใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้า สถาบันอุดมศึกษาระดับภาคและจังหวัด โรงพยาบาลทั่วไป และศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งระหว่างจังหวัด
ลำดับศักดิ์ที่ ๕ เมืองศูนย์กลางรอง (Town)	**มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการระดับจังหวัด** โดยมากเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดและหน่วยงานภาครัฐประจำจังหวัด สถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดกลาง โรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาประจำจังหวัด โรงพยาบาลทั่วไปหรือโรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่ และศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งภายในจังหวัด

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง. (๒๕๖๔).

๓.๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตแบบพื้นที่กลุ่มเมือง เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วยพื้นที่กลุ่มเมืองชนเมือง ดังนี้

- **พื้นที่เมืองชนเมืองระดับประเทศ**
  - กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
  - กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา
- **พื้นที่เมืองชนเมืองระดับภาค**
  - กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
  - กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

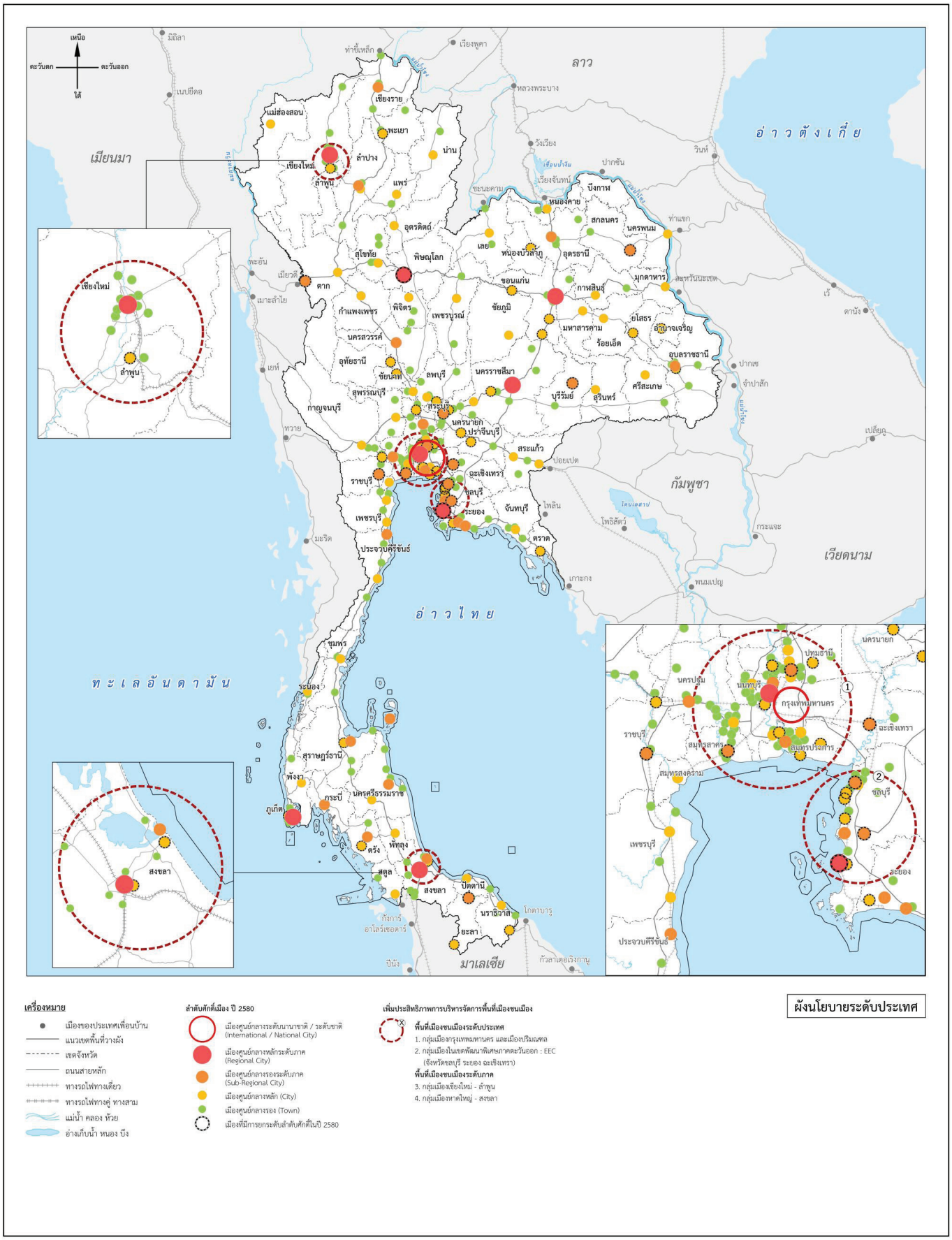

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของบริษัทชั้นนำของโลกระดับภูมิภาคเอเชีย เป็นศูนย์กลางทางด้านการเงินและการธนาคาร รวมถึงเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญในระดับนานาชาติ	ค่าดัชนีชี้วัดความเป็นเมืองระดับโลกมีอันดับดีขึ้น (World's Best Cities Index)[๑]	อันดับที่ ๑๙๒	ดีขึ้น	ดีขึ้น	ดีขึ้น
ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP เฉลี่ยของจังหวัดที่เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในลำดับศักดิ์ที่ ๑ - ๕ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)[๒]	ร้อยละ ๓.๖	ร้อยละ ๓.๖	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๕
เกิดการบูรณาการการบริหารจัดการ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในกลุ่มพื้นที่เมืองชนเมืองร่วมกันผ่านคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง	มีแผนแม่บทการพัฒนาและการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง	ยังไม่มีการจัดทำ	๒ พื้นที่ (พื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ EEC)	๑ พื้นที่ (พื้นที่หาดใหญ่ - สงขลา)	๑ พื้นที่ (พื้นที่เชียงใหม่ - ลำพูน)
พื้นที่เมืองได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติลดลง โดยเมืองจะต้องมีมาตรการป้องกันผลกระทบจากอุทกภัย	จำนวนเมืองในพื้นที่เสี่ยงภัยในคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี มีมาตรการป้องกันผลกระทบจากอุทกภัยเพิ่มขึ้น ๓๗๐ แห่ง[๓]	-	๑๐๐ เมือง	๑๓๕ เมือง	๑๓๕ เมือง
ประชากรกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้มีรายได้ปานกลาง ผู้สูงอายุ และกลุ่มเปราะบางในเขตเมืองสามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยและปานกลางเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐

ที่มา : [๑] Resonance Consultancy Reveals. (๒๐๒๔). *World's Best Cities Index (๒๐๒๔)*.

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.

[๓] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ๑๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี** จำนวน ๓๗๐ แห่ง แบ่งออกเป็น ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๓๕ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ภาคกลาง จำนวน ๔๗ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออก จำนวน ๓๓ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ภาคเหนือ จำนวน ๘๑ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี สุโขทัย นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และตาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๐๙ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ภาคใต้ จำนวน ๖๕ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดชุมพร ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล พัทลุง กระบี่ ภูเก็ต นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสงขลา

• **พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม ในกรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มิลลิเมตร ต่อวันขึ้นไป** จำนวน ๒๑๔ แห่ง แบ่งออกเป็น ภาคกลาง จำนวน ๘ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออก จำนวน ๒๑ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และระยอง ภาคเหนือ จำนวน ๘๓ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๔ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย และอุดรธานี และภาคใต้ จำนวน ๙๘ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

• **พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว** จำนวน ๘๔๔ แห่ง แบ่งออกเป็น ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๒๘ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครปฐม และสมุทรสาคร ภาคกลาง จำนวน ๑๔๘ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี ภาคเหนือ จำนวน ๕๔๐ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๖ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ บึงกาฬ และเลย และภาคใต้ จำนวน ๑๐๒ แห่ง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร พังงา ภูเก็ต ระนอง และสุราษฎร์ธานี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย • กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม ดินถล่ม และแผ่นดินไหว และเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน	• พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี ทั่วประเทศ • พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม ในกรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มม. ต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ • พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว	มท. สทนช.	✓		
• จัดโซนพื้นที่ชะลอน้ำ กักเก็บน้ำ และระบายน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อป้องกันอุทกภัยและดินถล่ม[๑]		มท.	✓		
• พัฒนาระบบชะลอน้ำ เช่น การปลูกป่าต้นน้ำ พัฒนาพื้นที่กักเก็บน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝาย แก้มลิง และพื้นที่ปลายน้ำ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง เพื่อการระบายน้ำได้อย่างสะดวก[๑]		สทนช.		✓	✓
• ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ไม่ส่งเสริมการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ องศา พื้นที่ลุ่มต่ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก และพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นทางน้ำหลาก		มท.	✓	✓	
• จัดทำแผนที่จำแนกบริเวณพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ พร้อมทั้งปรับปรุงผังเมืองรวม เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นน้อยบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติ[๑]		มท.	✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันภัยพิบัติในเขตเมืองที่เสี่ยงอุทกภัยอย่างยั่งยืน • จัดทำแนวป้องกันน้ำท่วมชุมชนด้วยสิ่งก่อสร้างหรือแนวป้องกันทางธรรมชาติ[๑]	• พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี	มท. สทนช.	✓	✓	✓
• ป้องกันน้ำท่วมชุมชนด้วยมาตรการทางผังเมือง เช่น ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเข้มงวด และกำหนดอัตราส่วนของพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่ของแปลงที่ดิน (Building Coverage Ratio : BCR) เพื่อให้มีพื้นที่ถอยร่น พื้นที่ซึมน้ำ และพื้นที่สีเขียวชะลอน้ำเพิ่มขึ้นในพื้นที่เมือง			✓		
• ออกแบบภูมิทัศน์เมืองเพื่อช่วยในการจัดการกับทรัพยากรน้ำ (Water Sensitive Urban Design : WSUD) เช่น เพิ่มพื้นที่รับน้ำชั่วคราวหรือสวนน้ำฝน พื้นที่เก็บน้ำใต้ดินของเมือง และกำหนดพื้นที่โล่งรองรับน้ำนอกพื้นที่เมือง เป็นต้น		มท.	✓	✓	

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๓</u> ออกแบบและบริหารจัดการเมืองที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติเพื่อให้เมืองฟื้นคืนสภาพได้อย่างรวดเร็ว พร้อมรับวิกฤตต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพด้วยแนวคิดเมืองยืดหยุ่น (Resilience City) • ออกแบบงานด้านวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคาร สิ่งปลูกสร้าง โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่ต้องมีความมั่นคง แข็งแรง ยืดหยุ่น สามารถปรับคืนสภาพหลังวิกฤตได้อย่างรวดเร็วและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	• พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปีทั่วประเทศ • พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม ในกรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มม. ต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ • พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว	มท.	✓	✓	✓
• จัดเตรียมพื้นที่สาธารณะที่มีความปลอดภัยให้พร้อมเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีฉุกเฉิน พร้อมแผนเผชิญเหตุ ระบบเตือนภัย และเส้นทางอพยพ		มท.	✓		
• พัฒนาพื้นที่ Innovation Sandbox ด้านการลดความเสี่ยงจากธรณีพิบัติภัย[๒]	• พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว	ทส. ดศ.	✓		
<u>มาตรการที่ ๔</u> บริหารจัดการพื้นที่ชนบทที่เสี่ยงอุทกภัยและดินถล่ม • จัดทำแผนการเกษตร เลือกประเภทพืชและรอบการเพาะปลูก ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัย	• พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปีทั่วประเทศ • พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม ในกรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มม. ต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ	กษ.	✓		
• กำหนดพื้นที่ลุ่มต่ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ให้เป็นพื้นที่รับน้ำชั่วคราว ในช่วงฤดูน้ำหลาก โดยมีมาตรการชดเชย เยียวยา		มท.	✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).* สำนักนายกรัฐมนตรี.

[๒] กรมทรัพยากรธรณี. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยของกรมทรัพยากรธรณี ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

นโยบายที่ ๒ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียและเป็นเมืองระดับโลก (World City)

พื้นที่เป้าหมาย

- **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาเศรษฐกิจสร้างการแข่งขัน ให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และนวัตกรรมของภูมิภาค • ส่งเสริมการลงทุนธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยี อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เช่น การท่องเที่ยว วัฒนธรรม บันเทิง การออกแบบ และสตาร์ทอัพ	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)	สกท.	✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการพัฒนาสู่ความเป็นเมืองระดับโลก • ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองโดยใช้หลักการออกแบบอารยสถาปัตย์ (Universal Design)	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)	มท.	✓	✓	
• เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง[๓]		มท.	✓		
• ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการประชุมนานาชาติ (MICE) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น ด้านเทคโนโลยี การเงิน การแพทย์ อาหาร การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม และ Bio - Circular - Green Economy (BCG)		กก. สสปน.	✓		
• จัดเตรียมพื้นที่สำหรับพัฒนาศูนย์วิจัยและนวัตกรรมนานาชาติ สนับสนุนการวิจัยทางการแพทย์สู่ระดับแนวหน้าของเอเชีย		มท. อว.	✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๓</u> ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน และอัจฉริยะ[๑] • ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะด้านคมนาคมขนส่งสาธารณะในเขตเมืองและเชื่อมโยงปริมณฑลอย่างทั่วถึง ให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร	คค.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบโทรคมนาคมและสื่อสารความเร็วสูงที่ทันสมัย และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัล		ดศ. กสทช.	✓	✓	

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.

นโยบายที่ ๓ กระจายความเจริญสู่ภาค และสร้างความสมดุลของระบบชุมชน

พื้นที่เป้าหมาย

• **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

• **เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)** จำนวน ๘ แห่ง จากเดิม ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา และภูเก็ต และยกระดับ ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองพัทยา และพิษณุโลก

• **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City)** จำนวน ๓๐ แห่ง จากเดิม ๑๙ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ ระยอง เชียงราย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา เกาะสมุย หัวหิน นครปฐม กระบี่ ลำปาง ปากเกร็ด ตรัง แหลมฉบัง สงขลา และมาบตาพุด และยกระดับ ๑๑ แห่ง ได้แก่ เมืองสกลนคร ฉะเชิงเทรา ราชบุรี สมุทรสาคร สระบุรี ยะลา แม่สอด เจ้าพระยาสุรศักดิ์ รังสิต บุรีรัมย์ และชลบุรี

• **เมืองศูนย์กลางหลัก (City)** จำนวน ๘๖ แห่ง จากเดิม ๔๙ แห่ง ได้แก่ เมืองสุรินทร์ เพชรบุรี กาญจนบุรี ชะอำ อุตรดิตถ์ ร้อยเอ็ด ปากช่อง กำแพงเพชร น่าน นครพนม สุพรรณบุรี ศรีสะเกษ จันทบุรี หนองคาย นราธิวาส ท่าโขลง บ้านสวน ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ มุกดาหาร สุโขทัยธานี พัทลุง ตาก สมุทรสงคราม ลพบุรี เลย มหาสารคาม ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ เขลางค์นคร แพร่ ทุ่งสง กาฬสินธุ์ พิจิตร บางบัวทอง ปัตตานี แม่ฮ่องสอน บางแก้ว คูคต สระแก้ว พังงา ลัดหลวง คลองหลวง สิงห์บุรี อโยธยา สตูล ระนอง อรัญญประเทศ และอ้อมน้อย และยกระดับ ๓๗ แห่ง ได้แก่ เมืองสุไหงโก - ลก ป่าตอง บ้านไผ่ ยโสธร บางปู ปู่เจ้าสมิงพราย ธัญบุรี คอหงส์ บางเสาธง บ้านฉาง กันตัง แก่งคอย อุทัยธานี ชัยนาท สีคิ้ว ชุมแพ อ่างศิลา พระพุทธบาท ตราด เมืองพล อำนาจเจริญ ท่าข้าม เบตง หนองปรือ พะเยา อ่างทอง แสนสุข ลำพูน ปทุมธานี บางกรวย ศรีราชา หนองบัวลำภู วารินชำราบ นครนายก บ้านโป่ง ปราจีนบุรี และเขารูปช้าง

• **เมืองศูนย์กลางรอง (Town)** จำนวน ๒๐๐ แห่ง จากเดิม ๖๐ แห่ง ได้แก่ เมืองไร่ขิง บางรักพัฒนา สวรรคโลก บึงยี่โถ บัวใหญ่ สำโรงเหนือ คลองมะเดื่อ บางพลี กะทู้ วิชิต สามพราน กระทุ่มแบน ตาคลี ลาดสวาย ท่าบ่อ ศิลา เมืองแกลง บางศรีเมือง แพรกษาใหม่ ทับกวาง วิเชียรบุรี กระทุ่มล้ม กันทรลักษ์ ลำสามแก้ว บางเมือง เมืองปัก แม่โจ้ ตะพานหิน หลังสวน นางรอง หนองสำโรง หล่มสัก ปากน้ำสมุทรปราการ บางริ้น ควนลัง ดอนสัก สัตหีบ ท่าเรือพระแท่น ตะกั่วป่า คลองแห ปากพนัง รัษฎา มวกเหล็ก แม่สาย เดชอุดม ลำตาเสา เสาธงหิน บ้านดุง โพธาราม ช้างเผือก ด่านสำโรง นาสาร สิงหนคร บ้านบึง ท่าช้าง

พนัสนิคม วังสะพุง พิมาย สะเตงนอก และศาลายา และยกระดับ ๑๔๐ แห่ง ได้แก่ เมืองวังน้ำเย็น บ้านกลาง (ปทุมธานี) บางหญ้าแพรก ห้วยยอด เมืองเก่า (ปราจีนบุรี) ลำนารายณ์ เทพารักษ์ พระสมุทรเจดีย์ นาป่า หมูสี บ้านทุ่ม ท่ายาง ฉลอง บางแม่นาง เวียงฝาง ราไวย์ บ้านดู่ เขาย้อย แม่ริม หัวทะเล ใหม่บางบัวทอง เมืองพาน บ้านเป็ด เทพกระษัตรี ชุมเห็ด บางขะแยง ตะลุบัน ท่าใหม่ จอหอ ขามใหญ่ ปราณบุรี บางพูน บางกร่าง ดอนหัวฬ่อ กะรน ท่าสายลวด เมืองเก่า (สุโขทัย) แหลมฟ้าผ่า ล้อมแรด สำนักขาม แพรกษา (เทศบาลเมือง) สวนหลวง บ้านกล้วย หนองไม้แดง ศรีสุนทร สุเทพ สว่างแดนดิน บ้านบางม่วง กุฉินารายณ์ สูงเนิน พะวง บ้านต๋อม วัฒนานคร ฟ้าฮ่าม นครปฐม พระอินทราชา แสนสุข ไชโย ท่าพระ เด่นชัย หินกอง บางปะอิน ท่าม่วง หนองแค บางกะดี ท่าศาลา (ลพบุรี) บางพระ ผักไห่ ท่าศาลา (นครศรีธรรมราช) สิชล หนองป่าครั่ง โนนสูง - น้ำคำ เวียงสระ กำแพง บ้านกลาง บางคล้า เมืองแกนพัฒนา เชียงคาน ปัว เมืองเก่า (ขอนแก่น) ตันหยงมัส บางละมุง สามโคก พลายชุมพล บ้านแหลม เชียงคำ ทับสะแก หนองขอนกว้าง หลักเมือง กำแพงเพชร ทุ่งตำเสา มาบข่า ขุนแก้ว ท่าจีน สามชุก หางดง สันทรายหลวง เสนา สามควายเผือก ลำลูกกา นครชัยศรี กำแพงแสน วังไผ่ อรัญญิก พิบูลมังสาหาร อ้อมใหญ่ ขลุง เขาสามยอด บ้านพรุ ปากพูน ต้นเปา ตากใบ พิชัย บ้านหมี่ ศรีสัชนาลัย สะเดา บางระจัน หนองบัว กระนวน สนั่นรักษ์ บางคูรัด บางมูลนาก จันทนิมิต บ้านเพ ชุมแสง สองพี่น้อง ปลายบาง แจระแม เสม็ด พิมลราช กุยบุรี เชิงเนิน พระประแดง นาดี รูสะมิแล ปาดังเบซาร์ ท่าผา แม่เหียะ บางคูวัด และแพรกษา (เทศบาลตำบล)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคและเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่พื้นที่ภาค					
• ยกระดับเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ให้เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลก ในการเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะด้านการเดินทางและการขนส่งสินค้าทั้งท่าเรือ สนามบิน ระบบราง และศูนย์โลจิสติกส์	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค	คค. มท.	✓	✓	✓
• ยกระดับเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค กับเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ด้วยการพัฒนาระบบขนส่ง และห่วงโซ่อุปทานการผลิต เพิ่มการไหลเวียนของทรัพยากร โอกาสทางเศรษฐกิจ เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เมืองศูนย์กลางหลัก และเมืองศูนย์กลางรองของภาค	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค	คค. มท.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ทันสมัย สนับสนุนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค	ดศ. กสทช.	✓	✓	
• พัฒนาสถานพยาบาลขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐาน JCI รองรับการให้บริการการรักษาพยาบาลระดับสากล		สธ.		✓	
• สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษาในภาคต่าง ๆ ของประเทศ พัฒนาเป็นศูนย์วิจัยและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของภาค		ศธ. อว.		✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มศักยภาพและความสามารถในการให้บริการสาธารณะของเมืองในทุกระดับ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับเมืองศูนย์กลางตามลำดับศักดิ์ **ดังตารางแสดงกิจกรรมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ของผังนโยบายระดับประเทศ**	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค • เมืองศูนย์กลางหลัก • เมืองศูนย์กลางรอง	มท.		✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> กำหนดทิศทางการเติบโตของเขตเมืองใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาจัดทำเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเทศบาลในอนาคต เพื่อให้พื้นที่เมืองสามารถสะท้อนความเป็นศูนย์กลางและการบริการโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-	มท. ดศ.	✓		

ตารางแสดงกิจกรรมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ของผังนโยบายระดับประเทศ

ลำดับศักดิ์ของเมือง	กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และตลาดหลักทรัพย์ • สถานพยาบาลเฉพาะทางชั้นสูง โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริการภาครัฐและเอกชน ด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า 5G • ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ (Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions : MICE) • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก • โรงแรมระดับ ๕ ดาว และโรงแรมเครือข่ายระดับโลก • ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศและในประเทศ ทั้งทางบก น้ำ อากาศ • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการบริหารราชการระดับประเทศ • ศูนย์วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ ระดับประเทศ • ศูนย์การค้า สินค้าระดับไฮเอนด์ (Hight – End) สนามกีฬา สวนสาธารณะ ระดับประเทศ
เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และตลาดหลักทรัพย์ • สถานพยาบาลเฉพาะทาง โรงพยาบาลศูนย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริการภาครัฐและเอกชน ด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า 5G • ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ (Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions : MICE) • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก และระดับเอเชีย • โรงแรมระดับ ๕ ดาว และโรงแรมเครือข่ายระดับโลก • ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศ และในประเทศ ทั้งทางบก น้ำ อากาศ • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ และวัฒนธรรมระดับภาค • ศูนย์การค้า และห้างสรรพสินค้าระดับไฮเอนด์ (Hight – End) • สวนสาธารณะระดับภาค
เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ • สถานพยาบาลเฉพาะทาง โรงพยาบาลศูนย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริการภาครัฐและเอกชน ด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า 5G • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับประเทศ • โรงแรมระดับ ๔ - ๕ ดาว และโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (Amazing Thailand Safety And Health Administration : SHA)

ตารางแสดงกิจกรรมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ของผังนโยบายระดับประเทศ

ลำดับศักดิ์ของเมือง	กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
	• ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งของภาค • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ และวัฒนธรรมระดับภาค • ห้างสรรพสินค้า และห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ • สวนสาธารณะระดับเมือง
เมืองศูนย์กลางหลัก (City)	• ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การบริการ • สถาบันการเงิน • โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป / โรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่ • สถาบันอุดมศึกษา / อาชีวศึกษา • ศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งระหว่างภาค • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการบริการภาครัฐด้วยดิจิทัลอัจฉริยะ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 4G - 5G • สวนสาธารณะระดับเมือง
เมืองศูนย์กลางรอง (Town)	• ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การบริการ • สถาบันการเงิน • โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่ • การศึกษาระดับสถาบันอาชีวศึกษา • ศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมและขนส่งเชื่อมโยงระดับจังหวัด • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการบริการภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล • สวนสาธารณะระดับชุมชน

<u>นโยบายที่ ๔</u> พัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง (Conurbation) อย่างบูรณาการ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เมืองชนเมืองระดับประเทศ**

  - กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
  - กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

- **พื้นที่เมืองชนเมืองระดับภาค**

  - กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
  - กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมืองรองรับการเติบโตแบบกลุ่มเมืองของภาค • จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้สอดคล้องกับบทบาทของพื้นที่	• กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล • กลุ่มในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) • กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน • กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา	มท. สกพอ.	✓		
• ผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง		มท.		✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาพื้นที่กลุ่มเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจนานาชาติ • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) และจัดให้มีระบบขนส่งมวลชนประสิทธิภาพสูงเชื่อมโยงระหว่างเมือง[๑]	• กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	คค.		✓	✓
• เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง สนับสนุนการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และเป็นพื้นที่ช่วยดูดซับก๊าซเรือนกระจกและลดเกาะความร้อนเมือง[๑]		มท.	✓		
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ • พัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุดสู่ท่าเรืออัจฉริยะ	• กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	คค. อก.		✓	✓
• พัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาสู่ท่าอากาศยานอัจฉริยะ[๒]		กห.		✓	✓
• พัฒนาที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพในอำเภอบ้านฉาง และอำเภอศรีราชา รองรับการอยู่อาศัยของกลุ่มแรงงาน		พม.		✓	✓
• ควบคุมการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยมาตรการทางผังเมือง เพื่อผลักดันการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมสีเขียว		มท.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๔</u> ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค					
• พัฒนาระบบรถไฟฟ้าหรือระบบขนส่งมวลชนระหว่างเมือง	• กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน	คค.		✓	✓
• จัดทำแผนแม่บทเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ล้านนา		มท.	✓		
• พัฒนาศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรในจังหวัดลำพูน		กษ.		✓	
• เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง สนับสนุนการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษทางอากาศ[๑]		มท.	✓		
• พัฒนาท่าเรือน้ำลึกสงขลาสู่ท่าเรืออัจฉริยะที่ทันสมัย รองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ	• กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา	คค.		✓	✓
• พัฒนาเมืองศูนย์กลางโลจิสติกส์และการค้าชายแดน โดยการพัฒนาเขตปลอดภาษี และพัฒนาศูนย์ธุรกิจขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ (Cargo Complex)		มท. คค. กค.		✓	✓
• จัดทำแผนพัฒนาระบบระบายน้ำและพื้นที่กักเก็บน้ำในเขตเมืองหาดใหญ่เพื่อป้องกันน้ำท่วม		มท.		✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.

[๒] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *แผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๖)*. กระทรวงคมนาคม.

นโยบายที่ ๕ พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

• **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

• **เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)** จำนวน ๘ แห่ง จากเดิม ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา และภูเก็ต และยกระดับ ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองพัทยา และพิษณุโลก

• **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub - Regional City)** จำนวน ๓๐ แห่ง จากเดิม ๑๙ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ ระยอง เชียงราย สมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา เกาะสมุย หัวหิน นครปฐม กระบี่ ลำปาง ปากเกร็ด ตรัง แหลมฉบัง สงขลา และมาบตาพุด และยกระดับ ๑๑ แห่ง ได้แก่ เมืองสกลนคร ฉะเชิงเทรา ราชบุรี สมุทรสาคร สระบุรี ยะลา แม่สอด เจ้าพระยาสุรศักดิ์ รังสิต บุรีรัมย์ และชลบุรี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับคนทุกกลุ่ม • จัดสร้างโครงการที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งงาน สถานศึกษา และระบบขนส่งมวลชน (Transit - Oriented Development : TOD) เพื่อลดเวลาเดินทางและสร้างความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งงาน	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค	พม. มท.	✓	✓	✓
• พัฒนาที่อยู่อาศัยภาครัฐ รองรับผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ ผู้มีความต้องการพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง โดยใช้พื้นที่ใกล้ระบบขนส่งมวลชนเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง			✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการอยู่อาศัย และการมีสุขภาวะที่ดีของประชาชน • ปรับปรุงพื้นที่อยู่อาศัยเก่าในเขตเมือง เช่น พื้นที่เสื่อมโทรม ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีและน่าอยู่ โดยเพิ่มพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียว และระบบสาธารณูปโภคที่ทันสมัย	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค	พม.	✓	✓	
• จัดทำแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ตอบโจทย์การเติบโตของเมือง เช่น เพิ่มที่อยู่อาศัยแบบผสมผสาน (Mixed - use) รองรับประชากรที่เพิ่มขึ้น และสร้างสมดุลระหว่างการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย การค้า และพื้นที่สีเขียว	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค	มท.	✓		
• พัฒนาขนส่งมวลชนระบบรางภายในเมืองที่เหมาะสมตามขนาดประชากร ส่งเสริมการเดินทางที่ประหยัดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		คค.	✓	✓	✓

๓.๓ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ มุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่เมืองและชนบท เพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน และสนับสนุนการเติบโตของภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงป้องกันและบรรเทาอุทกภัย และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะยาว ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานให้เพียงพอในพื้นที่เมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองท่องเที่ยว

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุนเพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตของประเทศ

นโยบายที่ ๓ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นโยบายที่ ๔ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและลดมลพิษทางน้ำ

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีน้ำอุปโภคบริโภคเพียงพอ ได้มาตรฐานครอบคลุมทั้งเขตเมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงเมืองท่องเที่ยว และลดน้ำสูญเสียในระบบประปา

๒.๒) เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

๒.๓) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานป้องกันและบรรเทาอุทกภัย มีการจัดการในระดับลุ่มน้ำ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ชุมชน ลดผลกระทบที่เกิดขึ้น มีการใช้ที่ดินสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน และรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๔) เพื่อพัฒนาการบำบัดน้ำเสียและลดการระบายน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ ดำเนินการบนหลักการของผังในประเด็นสำคัญ คือ การจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานให้เพียงพอในพื้นที่เมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและเมืองท่องเที่ยว พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุน เพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตของประเทศ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และลดมลพิษทางน้ำ โดยแบ่งลักษณะการดำเนินการในโครงการเป้าหมายเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำปัจจุบัน ประกอบด้วย

- **พื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำ / พื้นที่แก้มลิง)** จำนวน ๑๑ ทุ่ง ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ ทุ่งบางระกำ ทุ่งเชียงราก ทุ่งท่าวุ้ง ทุ่งฝั่งซ้ายคลองชัยนาทป่าสัก ทุ่งบางกุ่ม ทุ่งบางกุ้ง ทุ่งบางบาล - บ้านแพน ทุ่งป่าโมก ทุ่งผักไห่ ทุ่งเจ้าเจ็ด และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา

- **พื้นที่ชลประทานขนาดใหญ่** ที่สามารถกักเก็บน้ำ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำตั้งแต่ ๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานมากกว่า ๘๐,๐๐๐ ไร่ จำนวน ๘๕ แห่ง

• **อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่** ความจุ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป จำนวน ๓๘ แห่ง ได้แก่ เขื่อนบางพระ เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแม่มอก เขื่อนกิ่วลม บึงบอระเพ็ด เขื่อนรัชชประภา เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนปราณบุรี เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนลำตะคอง เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนลำแซะ เขื่อนมูลบน เขื่อนขุนด่านปราการชล หนองหาร เขื่อนน้ำอูน เขื่อนสิรินธร เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล เขื่อนคลองสียัด เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน เขื่อนบางลาง เขื่อนหนองปลาไหล เขื่อนประแสร์ เขื่อนลำนางรอง เขื่อนวชิราลงกรณ เขื่อนกระเสียว เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เขื่อนทับเสลา เขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนลำปาว เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนน้ำพุง เขื่อนภูมิพล เขื่อนห้วยหลวง เขื่อนกิ่วคอหมา เขื่อนแม่กวงอุดมธารา เขื่อนนฤบดินทร์จินดา และเขื่อนแม่จาง

๓.๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำปรับปรุง

(๑) พื้นที่เพิ่มกำลังการผลิตประปา ๐.๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ต่อวันขึ้นไป จำนวน ๑๖ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สงขลา อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี ตาก และภูเก็ต

(๒) พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง ประกอบด้วย

• **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

• **เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค** จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก

• **เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ** จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ เชียงราย ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส

(๓) พื้นที่ขยายเขตการให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) ๘ แห่ง ได้แก่ นนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

๓.๓) โครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำในอนาคต

(๑) พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ ๓๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำพูน สุโขทัย นครราชสีมา ขอนแก่น หนองคาย ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และจันทบุรี

(๒) พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ความจุ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำวังโตนด จังหวัดจันทบุรี และอ่างเก็บน้ำใสน้อย - ใสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี

(๓) พื้นที่พัฒนาเมืองฟองน้ำ จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

(๔) แนวเส้นทางพัฒนาระบบผันน้ำ / เชื่อมโยงแหล่งน้ำ จำนวน ๒ แนวเส้นทาง ได้แก่ แนวผันน้ำ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(๕) แนวเส้นทางการปรับปรุงคลองระบายน้ำหลาก จำนวน ๘ แนวเส้นทาง ได้แก่ (๑) คลองระบายน้ำหลากชัยนาท - ป่าสัก (๒) คลองระบายน้ำป่าสักอ่าวไทย (๓) โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราช (๔) โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองชัยภูมิ (๕) โครงการปรับปรุงคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (๖) โครงการประตูระบายน้ำลำน้ำพุง – น้ำก่ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (๗) โครงการอุโมงค์ระบายน้ำใต้คลองบางน้ำจืด และ (๘) โครงการปรับปรุงคลองบางขนาก

(๖) พื้นที่พัฒนาระบบพื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำ / พื้นที่แก้มลิง) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ลุ่มบางพลวง ปราจีนบุรี และพื้นที่ลุ่มบริเวณจุดบรรจบน้ำยัง น้ำชี

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ

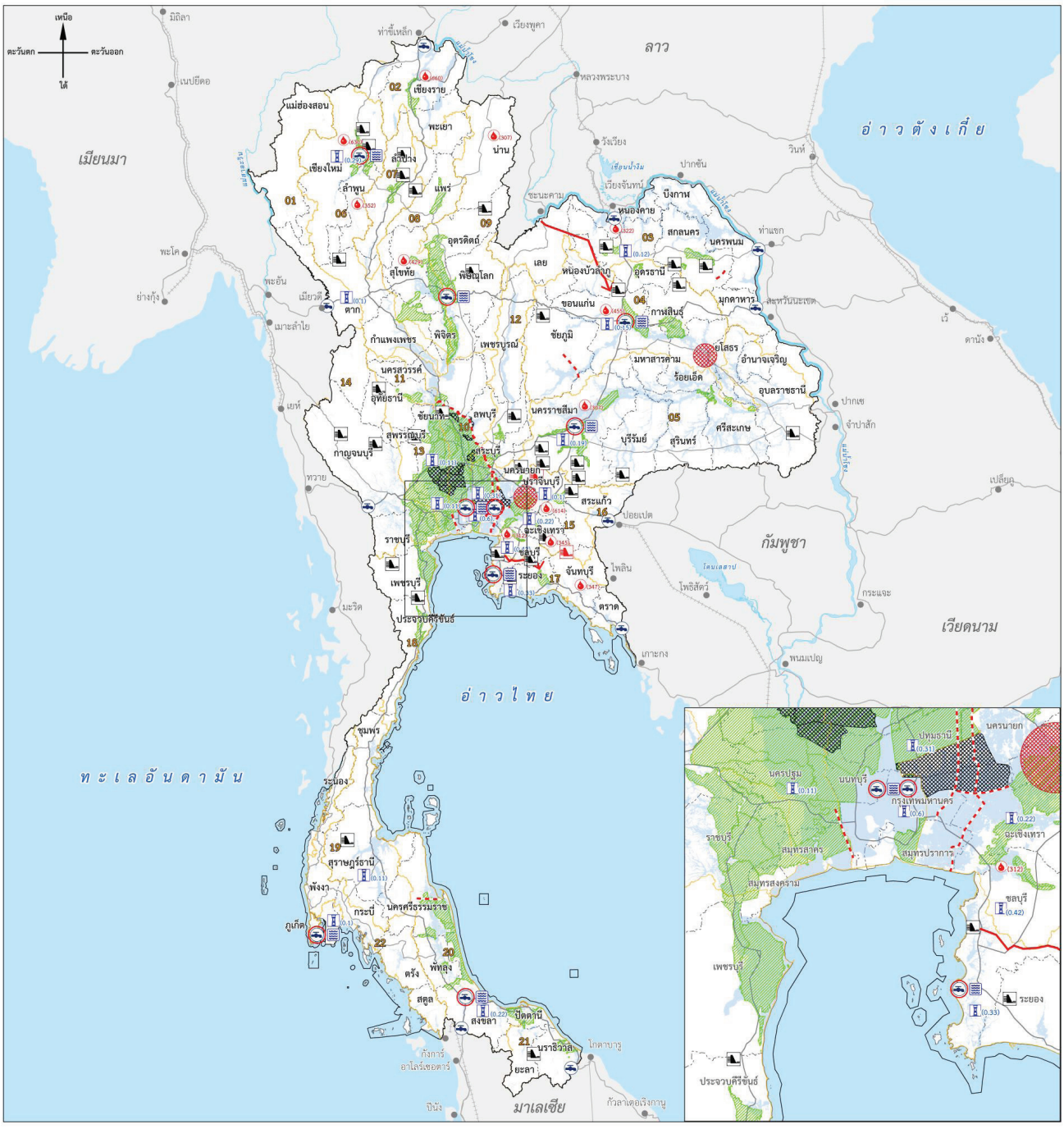

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานการจัดการน้ำ

- พื้นที่ชลประทาน
- พื้นที่ชะลอน้ำ
- อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ความจุ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป

พื้นที่น้ำหลาก

- พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี

โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการจัดการน้ำ

- พื้นที่เพิ่มกำลังการผลิตประปา ๐.๑๐ ล้าน ลบ.ม. ต่อวันขึ้นไป
- พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา ให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง
- พื้นที่ขยายเขตการให้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบรวบรวมน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการจัดการน้ำ

- แนวเส้นทางการปรับปรุงคลองระบายน้ำหลาก
- แนวเส้นทางระบบผันน้ำ / เชื่อมโยงแหล่งน้ำ
- พื้นที่ระบบพื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำ / พื้นที่แก้มลิง)
- พื้นที่เมืองฟองน้ำ
- พื้นที่อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป
- พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำ ๓๐๐ ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
เพิ่มกำลังการผลิตประปาให้เพียงพอและได้มาตรฐาน	กำลังการผลิตประปาที่เพิ่มขึ้นจากปีปัจจุบัน (ลบ.ม. / วัน)[๑]	-	๒.๓๔	๔.๒๐	๖.๐๒
การมีน้ำต้นทุนเพียงพอเพื่อใช้ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการ	ปริมาณน้ำต้นทุน (ล้าน ลบ.ม.)[๑]	๖๓,๘๘๒	๖๕,๗๒๐	๖๗,๖๓๔	๖๙,๖๐๒
การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมและอุทกภัยบนพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ	เมืองที่มีระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น (แห่ง)[๑]	-	๑๐๐	๒๓๕	๓๗๐
	พื้นที่ที่ได้รับการป้องกันน้ำท่วม (ล้านไร่)[๑]	-	๐.๕	๑.๒๕	๓
การลดปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน ให้ได้มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ	จำนวนระบบบำบัดน้ำเสียเดิมที่ได้รับการปรับปรุง (แห่ง)[๑]	-	๓๐	๑๑๐	-
	จำนวนชุมชนเมืองที่มีระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้น (แห่ง)[๑]	-	๘	๑๕๐	๕๕๗

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐).* สำนักนายกรัฐมนตรี.

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๘ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานให้เพียงพอในพื้นที่เมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา** ได้แก่ พื้นที่ ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร
- **พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา** ประกอบด้วย

- **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร
- **เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค** จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก
- **เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐ แห่ง** ได้แก่ เมืองเชียงราย ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ทั่วถึง และเพียงพอ [๑]					
• เพิ่มกำลังการผลิตประปาให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำ พร้อมกับปรับปรุงระบบผลิตประปาให้ได้มาตรฐาน และลดน้ำสูญเสียในระบบท่อส่งจ่ายประปา	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา	มท.			
	- กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และสงขลา		✓		
	- จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี ตาก และภูเก็ต			✓	
	- จังหวัดที่เหลือ				✓
• ขยายเขตพื้นที่บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมครัวเรือนในพื้นที่เมือง	• พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา - เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร	มท.	✓		
	- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก			✓	
	- เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงราย ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส				✓

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).* ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุนเพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน ประกอบด้วย ๓ ประเภท** ได้แก่

- **พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป** จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำวังโตนด จังหวัดจันทบุรี และอ่างเก็บน้ำใสน้อย - ใสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี

- **พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ** ได้แก่ พื้นที่ ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

- **แนวเส้นทางพัฒนาระบบผันน้ำ / เชื่อมโยงแหล่งน้ำ จำนวน ๒ แนวเส้นทาง** ได้แก่ แนวผันน้ำ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

• **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน** หมายถึง พื้นที่โครงการชลประทานขนาดใหญ่ในพื้นที่จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านการผลิตของประเทศ®					
• พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่	• พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป - อ่างเก็บน้ำวังโตนด จังหวัดจันทบุรี - อ่างเก็บน้ำใสน้อย - ใสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี	กษ. มท. ทส.	✓	✓	
	• พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ - ภาคเหนือ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำพูน และสุโขทัย - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น และหนองคาย		✓ ✓	✓ ✓	
	- ภาคตะวันออก จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และจันทบุรี		✓	✓	✓
	- จังหวัดที่เหลือ		✓	✓	✓
• พัฒนาระบบผันน้ำ / เชื่อมโยงแหล่งน้ำเพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรน้ำจากพื้นที่ที่มีเหลือไปยังพื้นที่ที่มีความต้องการ	• พื้นที่พัฒนาระบบผันน้ำ / เชื่อมโยงแหล่งน้ำ - แนวผันน้ำ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาคตะวันออก - แนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		✓ ✓	✓ ✓	 ✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> **เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานเพื่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร** • ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบส่งน้ำและระบบคลองเพื่อการเกษตรกรรม	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน - ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำบางปะกง และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก - ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำยม และลุ่มน้ำน่าน - ลุ่มน้ำที่เหลือ	กษ.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).* ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต.

นโยบายที่ ๓ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่ป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำชุมชนเมือง ประกอบด้วย ๒ ประเภท** ได้แก่

- **พื้นที่พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง** จำนวน ๓๗๐ แห่ง แบ่งออกเป็น ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๓๕ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ภาคกลาง จำนวน ๔๗ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออก จำนวน ๓๓ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ภาคเหนือ จำนวน ๘๑ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี สุโขทัย นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และตาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๐๙ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ภาคใต้ จำนวน ๖๕ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดชุมพร ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล พัทลุง กระบี่ ภูเก็ต นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสงขลา

- **พื้นที่พัฒนาเมืองฟองน้ำ (Sponge City)** จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

• **พื้นที่พัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำระดับลุ่มน้ำ** จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

• **เขตสงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติ** หมายถึง เขตพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำ ในพื้นที่จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมชุมชนเมือง • พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง[๑]	• พื้นที่พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง - พื้นที่เมือง จำนวน ๑๐๐ แห่ง - พื้นที่เมือง จำนวน ๑๓๕ แห่ง - พื้นที่เมือง จำนวน ๑๓๕ แห่ง	มท.	✓	✓	✓
• พัฒนาพื้นที่ชะลอน้ำตามแนวคิดการพัฒนาเมืองฟองน้ำ (Sponge City)	• พื้นที่พัฒนาเมืองฟองน้ำ - เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองพัทยาและหาดใหญ่ - เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา และภูเก็ต			✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมระดับลุ่มน้ำ[๑] • ปรับปรุงและรักษาสภาพลำน้ำหลักและระบบคลองชลประทาน เพื่อเพิ่มและรักษาประสิทธิภาพการระบายน้ำ	• พื้นที่พัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำระดับลุ่มน้ำ	กษ. มท. พน.			
• จัดทำทางผันน้ำหลากเพื่อเพิ่มศักยภาพในการระบายน้ำและเบนทิศทางการระบายน้ำหลากจากเดิมไปยังพื้นที่ท้ายน้ำโดยไม่ให้ไหลเข้าท่วมทำความเสียหายแก่พื้นที่ชุมชนเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ	- ลุ่มน้ำเจ้าพระยา - ลุ่มน้ำที่เหลือจำนวน ๒๑ ลุ่มน้ำ		✓ ✓	✓ ✓	 ✓
• พัฒนาระบบพื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำ / พื้นที่แก้มลิง) คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังแสดงผังน้ำที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อช่วยในการพักน้ำและลดยอดปริมาณน้ำหลากที่จะไหลลงสู่พื้นที่ตอนล่างบางส่วน					
• ปรับปรุงเขื่อน / อ่างเก็บน้ำเพื่อเพิ่มการระบายน้ำและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ					
<u>มาตรการที่ ๓</u> สงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติโดยควบคุมการพัฒนาไม่ให้กีดขวางการไหลของน้ำและคำนึงถึงภูมินิเวศของพื้นที่ • กำหนดเขตพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำให้ชัดเจน[๒]	• เขตสงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติ ในพื้นที่ ๒๒ ลุ่มน้ำ	สทนช.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมบนพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ เพื่อป้องกันการใช้ที่ดินกีดขวางทางน้ำหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำผ่านการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ		มท.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).* ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

[๒] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๘).

นโยบายที่ ๔ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและลดมลพิษทางน้ำ

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม** จำนวน ๑๑๐ แห่ง ได้แก่ พื้นที่เมืองในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๑๒ แห่ง อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรสาคร ภาคกลาง จำนวน ๒๒ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออก จำนวน ๑๓ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และจันทบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๓ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี สกลนคร ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ยโสธร มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ภาคเหนือ จำนวน ๑๙ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร สุโขทัย นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และตาก ภาคใต้ จำนวน ๒๑ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ ภูเก็ต ปัตตานี ยะลา และสงขลา

• **พื้นที่ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม** จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

• **พื้นที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวมรวมน้ำเสียใหม่** จำนวน ๕๕๗ แห่ง ได้แก่ พื้นที่เทศบาลนคร จำนวน ๘ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ชลบุรี ระยอง และสุราษฎร์ธานี พื้นที่เทศบาลเมือง จำนวน ๑๔๒ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุพรรณบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด เลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี นครพนม ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ชุมพร ระนอง พังงา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล พัทลุง นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา เชียงใหม่ พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี สุโขทัย นครสวรรค์ และเพชรบูรณ์

และพื้นที่เทศบาลตำบล จำนวน ๔๐๗ แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ชัยนาท สุพรรณบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครนายก ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ชลบุรี ระยอง จันทบุรี เลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานี สุโขทัย นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และตาก

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม*					
• ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม - พื้นที่เมือง จำนวน ๓๐ แห่ง - พื้นที่เมือง จำนวน ๘๐ แห่ง	มท.	✓	✓	
• ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิมให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง	• พื้นที่ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม - เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองหาดใหญ่ และเชียงใหม่ - เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา และภูเก็ต	มท.	✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวมรวมน้ำเสียใหม่เพื่อควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม[๑] • ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ รวมทั้งติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะจุด	• พื้นที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวมรวมน้ำเสียใหม่ - พื้นที่เทศบาลนคร จำนวน ๘ แห่ง - พื้นที่เทศบาลเมือง จำนวน ๑๔๒ แห่ง	มท.	✓	✓	
	- พื้นที่เทศบาลตำบล จำนวน ๔๐๗ แห่ง				✓

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).* ด้านที่ ๔ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ.

๓.๔ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข มุ่งเน้นนโยบายที่สามารถตอบสนองความต้องการทางการแพทย์ในทุกมิติ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยประเทศไทยมีศักยภาพในด้านสถานพยาบาลที่ดี และมีการกระจายตัวของโรงพยาบาลในแต่ละระดับการให้บริการครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาประเทศ สู่การเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพระดับนานาชาติ (Medical Hub) ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การยกระดับบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาระบบแพทย์ฉุกเฉิน และยกระดับขีดความสามารถในการรับมือทุกสถานการณ์และครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

นโยบายที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อยกระดับศักยภาพของสถานพยาบาลและบริการสาธารณสุขให้มีมาตรฐานในระดับสากล

๒.๒) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและลดความเหลื่อมล้ำในการรับบริการด้านสาธารณสุข

๒.๓) เพื่อเพิ่มความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

๒.๔) เพื่อจัดให้มีและพัฒนาศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินให้เพียงพอ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลให้กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่

๒.๕) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข กำหนดบริเวณการพัฒนาออกเป็น ๒ ส่วนหลัก ๆ ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข (ปัจจุบัน) โดยเป็นการแสดงการกระจายตัวของระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในด้านการเข้าถึงและความเท่าเทียมของการให้บริการในแต่ละพื้นที่ได้ โดยสามารถแบ่งประเภท ดังนี้

(๑) โรงพยาบาลศูนย์ ระดับ A (Advance - Level Hospital) เป็นโรงพยาบาลที่มีศักยภาพสูงสุดในระบบสาธารณสุขของประเทศไทย มีขนาดใหญ่และมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีและการบริการทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น การผ่าตัดซับซ้อน หรือการดูแลผู้ป่วยวิกฤต ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๓๕ แห่ง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** โรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า โรงพยาบาลสมุทรปราการ และโรงพยาบาลสมุทรสาคร **ภาคกลาง** โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลสระบุรี และโรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช **ภาคตะวันออก** โรงพยาบาลพระปกเกล้า โรงพยาบาลพุทธโสธร โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และโรงพยาบาลระยอง **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** โรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลชัยภูมิ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลบุรีรัมย์ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด โรงพยาบาลศรีสะเกษ โรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลสุรินทร์ โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ **ภาคใต้** โรงพยาบาลตรัง โรงพยาบาลมหาราช

นครศรีธรรมราช โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และ**ภาคเหนือ** โรงพยาบาลเชียงรายประชาเคราะห์ โรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ โรงพยาบาลพุทธชินราช โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลอุดรดิตถ์

(๒) โรงพยาบาลทั่วไป ระดับ S (Standard - Level Hospital) เป็นโรงพยาบาลขนาดกลางถึงใหญ่ ให้บริการทางการแพทย์แบบทั่วไปที่ครอบคลุม มีบุคลากรและอุปกรณ์เพียงพอสำหรับดูแลประชากรในพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๕๕ แห่ง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** โรงพยาบาลปทุมธานี และโรงพยาบาลกระทุ่มแบน **ภาคกลาง** โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา โรงพยาบาลชัยนาทนเรนทร โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ โรงพยาบาลหัวหิน โรงพยาบาลพระจอมเกล้า โรงพยาบาลบ้านโป่ง โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า โรงพยาบาลสิงห์บุรี และโรงพยาบาลอ่างทอง **ภาคตะวันออก** โรงพยาบาลบางละมุง โรงพยาบาลตราด โรงพยาบาลนครนายก และโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ โรงพยาบาลชุมแพ โรงพยาบาลนครพนม โรงพยาบาลปากช่องนานา โรงพยาบาลบึงกาฬ โรงพยาบาลนางรอง โรงพยาบาลมหาสารคาม โรงพยาบาลมุกดาหาร โรงพยาบาลยโสธร โรงพยาบาลเลย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน โรงพยาบาลหนองคาย โรงพยาบาลหนองบัวลำภู โรงพยาบาลอำนาจเจริญ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม และโรงพยาบาล ๕๐ พรรษา มหาวชิราลงกรณ์ **ภาคใต้** โรงพยาบาลกระบี่ โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ โรงพยาบาลทุ่งสง โรงพยาบาลสิชล โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลพังงา โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาลระนอง โรงพยาบาลสงขลา และโรงพยาบาลสตูล และ**ภาคเหนือ** โรงพยาบาลกำแพงเพชร โรงพยาบาลแม่สอด โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โรงพยาบาลน่าน โรงพยาบาลพะเยา โรงพยาบาลพิจิตร โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ โรงพยาบาลแพร่ โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ โรงพยาบาลลำพูน โรงพยาบาลสุโขทัย และโรงพยาบาลอุทัยธานี

(๓) โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก (M ๑) เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กที่ให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานและการรักษาเบื้องต้น รองรับผู้ป่วยทั่วไปในชุมชนหรือพื้นที่ห่างไกล โดยอาจมีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลที่ใหญ่กว่าในกรณีที่ซับซ้อน ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๓๗ แห่ง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** โรงพยาบาลบางพลี **ภาคกลาง** โรงพยาบาลมะการักษ์ โรงพยาบาลบางสะพาน โรงพยาบาลเสนา โรงพยาบาลดำเนินสะดวก โรงพยาบาลโพธาราม โรงพยาบาลบ้านหมี่ โรงพยาบาลพระพุทธบาท โรงพยาบาลอินทรบุรี และโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๗ **ภาคตะวันออก** โรงพยาบาลพนัสนิคม โรงพยาบาลกบินทร์บุรี โรงพยาบาลแกลง โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง และโรงพยาบาลอรัญประเทศ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลเทพรัตน์นครราชสีมา โรงพยาบาลพิมาย โรงพยาบาลกันทรลักษ์ โรงพยาบาลวานรนิวาส โรงพยาบาลปราสาท โรงพยาบาลศีขรภูมิ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าปอ โรงพยาบาลกุมภวาปี และโรงพยาบาลวารินชำราบ **ภาคใต้** โรงพยาบาลท่าศาลา โรงพยาบาลสุไหงโก - ลก โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลเบตง และโรงพยาบาลเกาะสมุย และ**ภาคเหนือ** โรงพยาบาลจอมทอง โรงพยาบาลฝาง โรงพยาบาลสันทราย โรงพยาบาลเชียงคำ โรงพยาบาลวิเชียรบุรี และโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย

๓.๒) โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน เป็นการแสดงการกระจายตัวของระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในด้านการเข้าถึง และความเท่าเทียมของการให้บริการในแต่ละพื้นที่ได้ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล (มาตรฐาน Joint Commission International : JCI) เป็นมาตรฐานระดับสากลด้านคุณภาพและความปลอดภัยในการให้บริการทางการแพทย์ ครอบคลุมการจัดการผู้ป่วย การบริหารความเสี่ยง และการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย สะท้อนถึงความเป็นเลิศด้านการดูแลสุขภาพที่เทียบเท่ามาตรฐานโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๕๙ แห่ง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** โรงพยาบาลสมิติเวชสุขุมวิท โรงพยาบาลรามาธิบดีจักรีนฤบดินทร์ ศูนย์ดูแลสุขภาพที่บ้านกล้วยน้ำไท โรงพยาบาลปิยะเวท โรงพยาบาลพระราม ๙ ศูนย์ MRI รัชวิภา ศูนย์ตรวจสุขภาพแอดไลฟ์ โททัล เช็คอัพ ศูนย์ทันตกรรมกรุงเทพอินเตอร์เนชั่นแนล ศูนย์ทันตกรรม BFC คอสมาแคร์คลินิก นวลจันทร์ ศูนย์ IVF ดีพแอนด์ฮาร์โมนิแคร์ คลินิกเจตนิน IVF โรงพยาบาลเซอร์เซอรีโฮม โรงพยาบาลผู้สูงอายุกล้วยน้ำไท ๒ โรงพยาบาลบางปะกอก ๙ อินเตอร์เนชั่นแนล โรงพยาบาลบีเอ็นเอช โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ โรงพยาบาลเจ้าพระยา โรงพยาบาลศัลยกรรมกมล โรงพยาบาลกล้วยน้ำไท โรงพยาบาลมะลิ อินเตอร์ ดิสซิปลินนารี โรงพยาบาลนวมินทร์ ๙ โรงพยาบาลนนทเวช ศูนย์ตรวจภาพถ่ายประชาชื่น คลินิกผู้มีบุตรยาก Prime Fertility Center โรงพยาบาลเสรีรักษ์ โรงพยาบาลสุขุมวิท โรงพยาบาลสินแพทย์ โรงพยาบาลสินแพทย์ศรีนครินทร์ โรงพยาบาลยันฮี โรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลศิริราชปิยมหาราชการุณย์ โรงพยาบาลเวชธานี โรงพยาบาลศิครินทร์ โรงพยาบาลพญาไท ๒ โรงพยาบาลสมิติเวชศรีนครินทร์ โรงพยาบาลศัลยกรรมเอเชีย โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ อินเตอร์ รัตนาธิเบศร์ โรงพยาบาลเวิลด์เมดิคอล โรงพยาบาลสินแพทย์ลำลูกกา โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ โรงพยาบาลสินแพทย์เทพารักษ์ และโรงพยาบาลมหาชัย **ภาคกลาง** โรงพยาบาลกรุงเทพหัวหิน **ภาคตะวันออก** โรงพยาบาลเอกชล และโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ศูนย์โรคหัวใจสิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพยาบาลราชพฤกษ์ และโรงพยาบาลเอกอุดร **ภาคใต้** โรงพยาบาลกระบี่ โรงพยาบาลวัฒนแพทย์ อ่าวนาง โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตนครินทร์ โรงพยาบาลสิริโรจน์ และโรงพยาบาลศิครินทร์หาดใหญ่ และ**ภาคเหนือ** โรงพยาบาลโอเวอร์บรู๊ค โรงพยาบาลกรุงเทพเชียงใหม่ โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม โรงพยาบาลศรีสวรรค์ และโรงพยาบาลพิษณุเวช

(๒) โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพขั้นก้าวหน้า (Advanced Healthcare Accreditation : A - HA) เป็นมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยในการให้บริการสุขภาพในประเทศไทย มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยและระบบบริหารจัดการภายในโรงพยาบาล ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๑๗ แห่ง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลกรุงเทพอินเตอร์เนชั่นแนล คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล โรงพยาบาลพญาไท ๓ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ โรงพยาบาลวัฒโนสถ และโรงพยาบาลหัวใจกรุงเทพ **ภาคตะวันออก** โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และกรมแพทย์ทหารเรือ **ภาคใต้** โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และ**ภาคเหนือ** โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

๓.๓) พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพแก่ประชากรทั้งในเมืองและในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงผลักดันการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center) เพื่อพัฒนาการแพทย์และสุขภาพของประเทศ อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศ โดยพื้นที่เสนอแนะด้านสาธารณสุขทั้งหมด ได้แก่

- **พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)** เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงระบบบริการด้านสุขภาพของประชาชนอย่างเท่าเทียมทั่วถึงในทุกพื้นที่ จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่จัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกลให้ครอบคลุมทุกเขตสุขภาพ เพื่อให้มีการบริการครอบคลุมทั่วถึง โดยส่งเสริมใน ๑๐ เขตบริการสุขภาพ ได้แก่

  - **เขตสุขภาพที่ ๑** ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน
  - **เขตสุขภาพที่ ๒** ได้แก่ จังหวัดตาก เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสุโขทัย
  - **เขตสุขภาพที่ ๓** ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ ชัยนาท และอุทัยธานี
  - **เขตสุขภาพที่ ๔** ได้แก่ จังหวัดสระบุรี นนทบุรี ลพบุรี อ่างทอง นครนายก สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี
  - **เขตสุขภาพที่ ๕** ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี และกาญจนบุรี
  - **เขตสุขภาพที่ ๖** ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด
  - **เขตสุขภาพที่ ๙** ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์
  - **เขตสุขภาพที่ ๑๐** ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ มุกดาหาร และยโสธร
  - **เขตสุขภาพที่ ๑๑** ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา ภูเก็ต และระนอง
  - **เขตสุขภาพที่ ๑๒** ได้แก่ จังหวัดตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

- **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการสาธารณสุข** เป็นพื้นที่ส่งเสริมให้มีการกระจายตัวบุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรด้านสุขภาพให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งด้านการให้บริการระบบบริหารจัดการ และผลลัพธ์ต่อสุขภาวะของประชาชน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มจำนวนและการกระจายบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เหมาะสมกับโครงสร้างประชากร ตลอดจนยกระดับสถานพยาบาลและกำหนดให้มีมาตรฐานของสถานพยาบาล (Healthcare Accreditation - ๓ : HA - ๓) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบสาธารณสุข เพื่อวางรากฐานระบบสุขภาพให้เข้มแข็งในระยะยาว ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ

- **พื้นที่ส่งเสริมหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน** เป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับสถานการณ์วิกฤต เช่น อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ หรือภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ โดยมีอุปกรณ์ ทรัพยากร บุคลากร และระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่พร้อมช่วยชีวิตได้ทันท่วงที เพื่อยกระดับการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ลดอัตราการเสียชีวิต และเพิ่มความปลอดภัยในชุมชนหรือพื้นที่เสี่ยงในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๓๗ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ กาญจนบุรี สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง สตูล พังงา ยะลา ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา
- **พื้นที่จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการแพทย์ระดับพื้นฐาน** ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพหน่วยปฏิบัติการทางการแพทย์ระดับพื้นฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการเข้าถึงของหน่วยปฏิบัติการแพทย์ระดับพื้นฐานในการตอบสนองเหตุฉุกเฉินในแต่ละพื้นที่ ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ครอบคลุมเมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ รวม ๒,๔๗๕ เมือง
- **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบการแพทย์ฉุกเฉิน** ได้กำหนดขึ้นเพื่อยกระดับความสามารถของหน่วยบริการปฏิบัติการในพื้นที่ให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านการตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างรวดเร็วและแม่นยำ การเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากร การจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน รวมถึงการเชื่อมโยงระบบสื่อสารและศูนย์สั่งการให้มีความทันสมัยและครอบคลุม มีการกระจายทรัพยากรและบริการให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการแพทย์ฉุกเฉินได้อย่างทั่วถึง และเสริมสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพในระดับประเทศ โดยกำหนดพื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ
- **พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน Joint Commission International (JCI) และ Advanced Healthcare Accreditation (A – HA)** เพื่อยกระดับสถานพยาบาล นอกเหนือจากที่มีอยู่เดิมให้มีมาตรฐานมากขึ้น ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๒๖ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง เพชรบุรี กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พังงา สระบุรี ระนอง ตรัง และสตูล
- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง (Medical Specialist Center)** เป็นพื้นที่ที่พัฒนาเพื่อรองรับบริการทางการแพทย์เฉพาะทาง เช่น โรคหัวใจ มะเร็ง ศัลยกรรมขั้นสูง หรือกายภาพบำบัด โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางการแพทย์และบริการสุขภาพนานาชาติ เพื่อพัฒนาการแพทย์และสุขภาพของประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก และช่วยสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ทั้งหมดครอบคลุม ๓๔ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริม Medical & Wellness Hub** เป็นพื้นที่พัฒนาเพื่อรองรับการยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านบริการสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับนานาชาติ โดยบูรณาการภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างเศรษฐกิจสุขภาพที่เข้มแข็ง กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ และส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในตลาดโลกด้านการแพทย์และสุขภาพ โดยเน้นการให้บริการสุขภาพและเวลเนสแบบครบวงจร ครอบคลุมการแพทย์ทางเลือก สมุนไพร สปา การบำบัดแบบองค์รวมและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผสานกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดพื้นที่ส่งเสริมหลัก ๒ พื้นที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

  - **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การรักษาโรคซับซ้อน (Complex Disease Center)** เพื่อรองรับการดูแลผู้ป่วยซึ่งมีโรคหรือภาวะที่มีความซับซ้อนสูง เช่น โรคหลายระบบร่วมกัน (Multimorbidity) โรคเรื้อรังที่มีภาวะแทรกซ้อน หรือโรคที่ต้องได้รับการดูแลจากทีมสหสาขาวิชาชีพ (Multidisciplinary Team) เพื่อให้การรักษาอย่างบูรณาการ ครบวงจร และมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ครอบคลุม ๙ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต และสงขลา
  - **พื้นที่ส่งเสริม Health Trade Complex** เพื่อรองรับการสร้างศูนย์บริการสุขภาพและการศึกษาที่ครบวงจรในลักษณะของเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) เพื่อให้บริการรักษาพยาบาล ฝึกอบรมด้านการแพทย์ และการศึกษาสำหรับบุคลากรทางสุขภาพในที่เดียวกัน และอำนวยความสะดวกทางการค้า ดึงดูดการลงทุน และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันระดับสากล ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุมพื้นที่รวม ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยและผู้สูงอายุ (Rehabilitation Center for Elderly and Patients)** เพื่อรองรับประชากรกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้พิการ หรือผู้ป่วยที่ผ่านภาวะวิกฤตทางสุขภาพ เพื่อให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๒๖ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา สระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล
- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การแพทย์แบบองค์รวม (Holistic Care)** เพื่อรองรับการให้บริการสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ โดยผสานศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบันการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และจิตเวชศาสตร์ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๓๕ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง สตูล พังงา ยะลา ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา

- **ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์** เป็นพื้นที่ที่พัฒนาเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมในระบบบริการสุขภาพ ทั้งในด้านเวชศาสตร์การแพทย์แผนไทยและทางเลือก เทคโนโลยีสุขภาพ ดิจิทัลเฮลท์ การผลิตยา อุปกรณ์ทางการแพทย์ และกระบวนการบริหารจัดการระบบสาธารณสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพระบบสุขภาพของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๑๔ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข

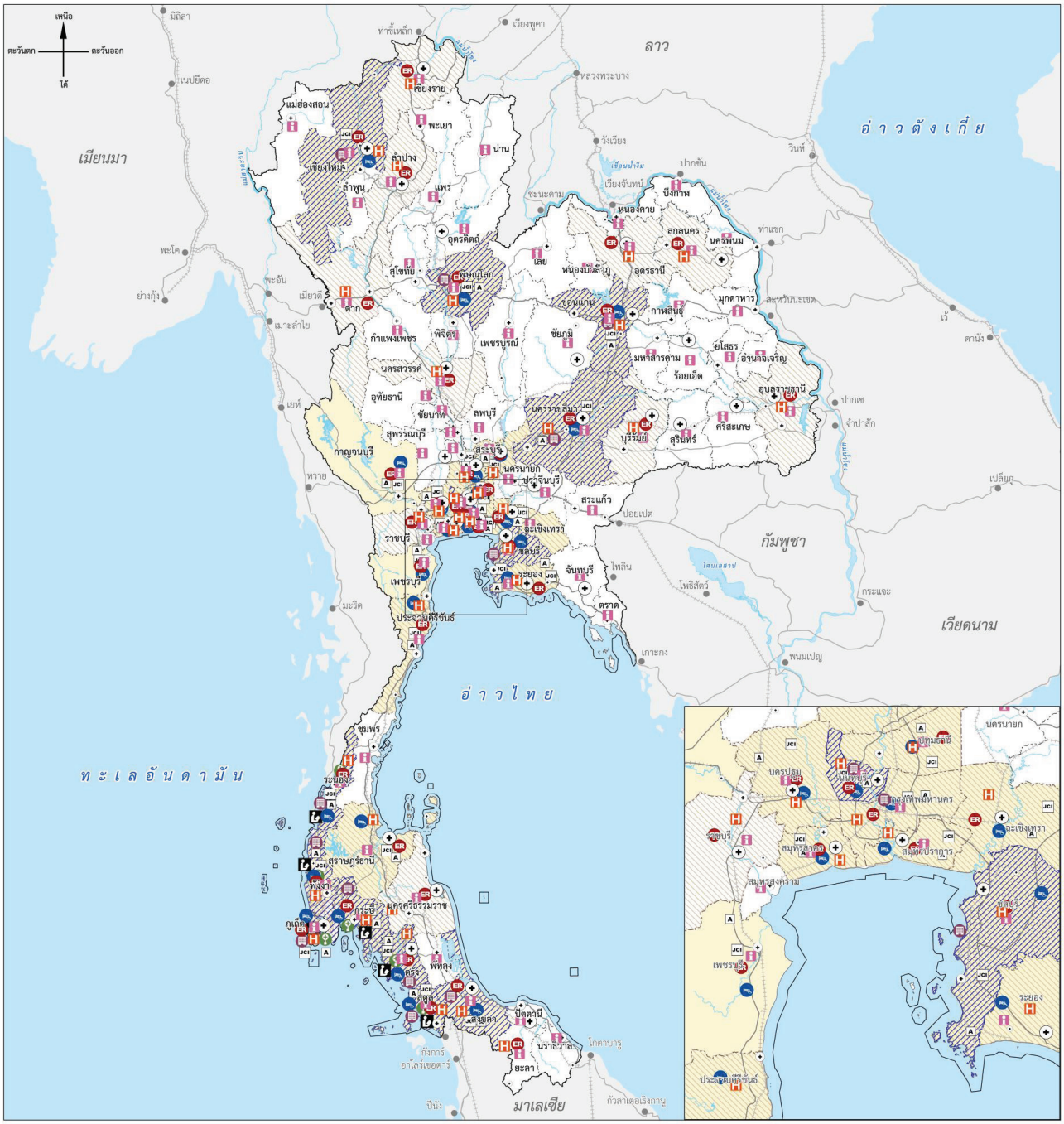

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลศูนย์
- โรงพยาบาลทั่วไป
- โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก

โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน

- JCI โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล (มาตรฐาน JCI)
- A โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน A-HA

พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข

- พื้นที่ส่งเสริม Medical & Wellness Hub
- พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน JCI และ A-HA
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง
- ER พื้นที่ส่งเสริมหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยและผู้สูงอายุ
- H พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การแพทย์แบบองค์รวม
- ศูนย์การรักษาโรคซับซ้อน
- Health Trade Complex
- พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
มีจำนวนระบบบริการการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน	ระบบบริการการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน	๖๗๐ แห่ง (พ.ศ. ๒๕๖๖)	มีโรงพยาบาลที่ติดตั้งระบบการให้บริการการแพทย์ทางไกล ไม่น้อยกว่า ๖๗๐ แห่ง	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
อัตราส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น	อัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากรเพิ่มขึ้น[๑]	แพทย์ ๑ ต่อ ๑,๙๕๙ ทันตแพทย์ ๑ ต่อ ๘,๕๖๙ เภสัชกร ๑ ต่อ ๔,๔๔๕ พยาบาล ๑ ต่อ ๓๗๘	แพทย์ ๑ ต่อ ๑,๐๐๐ ทันตแพทย์ ๑ ต่อ ๓,๐๐๐ เภสัชกร ๑ ต่อ ๒,๐๐๐ พยาบาล ๑ ต่อ ๒๐๐	แพทย์ ๑ ต่อ ๖๕๐ ทันตแพทย์ ๑ ต่อ ๓,๐๐๐ เภสัชกร ๑ ต่อ ๒,๐๐๐ พยาบาล ๑ ต่อ ๒๐๐[๓]	บุคลากรทางการแพทย์ทั้ง ๔ สาขา ลดต่ำกว่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
จัดให้มีและพัฒนาหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้เพียงพอ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ให้กระจายครอบคลุมทุกพื้นที่	จำนวนจังหวัดที่มีหน่วยปฏิบัติการแพทย์กระจายครอบคลุมการปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานทุกพื้นที่[๓]	ร้อยละ ๓๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖)	ครบทุกจังหวัด	ครบทุกจังหวัด	ครบทุกจังหวัด
จำนวนสถานพยาบาลที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ JCI เพิ่มขึ้น และมาตรฐานในระดับประเทศ A - HA เพิ่มขึ้น	จำนวนสถาน พยาบาลระดับ JCI และ A - HA เพิ่มขึ้น[๑]	JCI ๕๙ แห่ง (พ.ศ. ๒๕๖๕) A - HA ๑๗ แห่ง (พ.ศ. ๒๕๖๖)	JCI ไม่น้อยกว่า ๕๙ แห่ง A - HA ไม่น้อยกว่า ๑๗ แห่ง	JCI ไม่น้อยกว่า ๕๙ แห่ง A - HA ไม่น้อยกว่า ๑๗ แห่ง	JCI ไม่น้อยกว่า ๕๙ แห่ง A - HA ไม่น้อยกว่า ๑๗ แห่ง

ที่มา : [๑] World Health Organization. (๒๐๒๒).

[๒] กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๖๗).

[๓] สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (๒๕๖๗).

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๑๐ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การยกระดับบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)** เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียม จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่จัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล ให้ครอบคลุมทุกโรงพยาบาล โดยจะส่งเสริมใน ๑๐ เขตบริการสุขภาพที่ยังไม่ครอบคลุม ได้แก่ ทุกเขตสุขภาพ ยกเว้นเขตสุขภาพที่ ๗ และ ๘ ที่มีบริการครอบคลุมแล้ว

- **เขตสุขภาพที่ ๑** ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน

- **เขตสุขภาพที่ ๒** ได้แก่ จังหวัดตาก เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และสุโขทัย

- **เขตสุขภาพที่ ๓** ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ ชัยนาท และอุทัยธานี

- **เขตสุขภาพที่ ๔** ได้แก่ จังหวัดสระบุรี นนทบุรี ลพบุรี อ่างทอง นครนายก สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี

- **เขตสุขภาพที่ ๕** ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี และกาญจนบุรี

- **เขตสุขภาพที่ ๖** ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ชลบุรี จันทบุรี ระยอง และตราด

- **เขตสุขภาพที่ ๙** ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์

- **เขตสุขภาพที่ ๑๐** ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ มุกดาหาร และยโสธร

- **เขตสุขภาพที่ ๑๑** ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา ภูเก็ต และระนอง

- **เขตสุขภาพที่ ๑๒** ได้แก่ จังหวัดตรัง พัทลุง สตูล สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

- **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการสาธารณสุข** พื้นที่ส่งเสริมให้มีการกระจายตัวบุคลากรอย่างเหมาะสม และกำหนดให้มีมาตรฐานของสถานพยาบาล (Healthcare Accreditation - ๓ : HA - ๓) ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> การจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) • วางแผนและติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)	• พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)	สธ. กสทช.	✓		
• จัดตั้งศูนย์พัฒนา ปรับปรุง และประเมินผลแพลตฟอร์มสำหรับการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) และระบบเชื่อมต่อข้อมูลสุขภาพ เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดและครอบคลุมการรักษาทุกจังหวัด โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล		สธ.	✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ขาดแคลน • จัดให้มีแผนอัตรากำลังของบุคลากรทางการแพทย์ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศที่สอดคล้องกับจำนวนประชากร พร้อมทั้งจัดลำดับพื้นที่สำคัญเร่งด่วน เพื่อให้การจัดสรรบุคลากรทางการแพทย์คำนึงถึงพื้นที่ที่มีภาวะวิกฤตแตกต่างกัน	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการสาธารณสุข	สธ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> การพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับ HA - ๓ มากขึ้น • จัดให้มีโครงการพัฒนามาตรฐาน HA - ๓ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมแก่โรงพยาบาลทุกแห่งในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาและดูแลประชาชน	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการสาธารณสุข	สธ.	✓	✓	✓

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาระบบแพทย์ฉุกเฉิน และยกระดับขีดความสามารถในการรับมือทุกสถานการณ์และครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

● **พื้นที่ส่งเสริมหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน** ในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๓๗ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ กาญจนบุรี สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง สตูล พังงา ยะลา ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา

● **พื้นที่จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการแพทย์ระดับพื้นฐาน** ได้กำหนดพื้นที่จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการทางการแพทย์ระดับพื้นฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการเข้าถึงหน่วยปฏิบัติการแพทย์ระดับพื้นฐานให้ครอบคลุมเมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ รวม ๒,๔๗๔ เมือง

● **พื้นที่พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้ได้มาตรฐานสากลโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ นวัตกรรมและระบบฐานข้อมูล** ในพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต และสงขลา

● **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบการแพทย์ฉุกเฉิน** ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้ครอบคลุมเมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> การพัฒนาการเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่เท่าเทียมและทั่วถึง • จัดตั้งหน่วยบริการทางการแพทย์ระดับสูงให้เพียงพอ ตามมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด	• พื้นที่ส่งเสริมหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน	สธ. มท.	✓		
• จัดตั้งหน่วยบริการทางการแพทย์ขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีพื้นที่ห่างไกล และพื้นที่เกาะเป็นพื้นที่เร่งด่วน	• พื้นที่จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการแพทย์ระดับพื้นฐาน	สธ. มท.	✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> ยกระดับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี • พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้ได้มาตรฐานสากลโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ นวัตกรรมและระบบฐานข้อมูล	• พื้นที่พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉิน	สธ. มท.	✓	✓	✓
• พัฒนาบุคลากรในหน่วยบริการทางการแพทย์ทุกระดับ ให้มีความรู้ ทักษะตามมาตรฐานสากล ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมหน่วยบริการทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันระดับอุดมศึกษา	• พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบการแพทย์ฉุกเฉิน	สธ. มท.	✓	✓	✓

นโยบายที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน Joint Commission International (JCI) และ Advanced Healthcare Accreditation (A - HA)** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๒๖ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง เพชรบุรี กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พังงา สระบุรี ระนอง ตรัง และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง (Medical Specialist Center)** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๓๑ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยและผู้สูงอายุ (Rehabilitation Center for Elderly and Patients)** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๒๖ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปทุมธานี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง เพชรบุรี กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ พังงา สระบุรี ระนอง ตรัง และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การแพทย์แบบองค์รวม (Holistic Care)** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๓๔ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ตาก พิษณุโลก นครสวรรค์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา และสตูล

- **ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งมีการซ้อนทับกันของจังหวัดในแต่ละพื้นที่ ทั้งหมดครอบคลุม ๑๔ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริม Medical & Wellness Hub**

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การรักษาโรคซับซ้อน** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ คือ กรุงเทพมหานคร และพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต และสงขลา

- **พื้นที่ส่งเสริม Health Trade Complex** โดยส่งเสริมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน จำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา นนทบุรี ชลบุรี ภูเก็ต สงขลา ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> การพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI มากขึ้น • คัดเลือกและสนับสนุนเพื่อเพิ่มจำนวนโรงพยาบาลที่มีศักยภาพในทุกภูมิภาคให้ได้รับการรับรอง JCI	• พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน JCI และ A – HA	สธ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> การพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับ A - HA • จัดตั้งคณะทำงานและสร้างระบบสนับสนุนการพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐานระดับ A - HA และรับรองสถานพยาบาลที่ผ่านการประเมินเบื้องต้น	• พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน JCI และ A - HA	สธ.	✓		
• ขยายการสนับสนุนและพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน A - HA เพิ่มขึ้นในกลุ่มจังหวัดและภูมิภาคต่าง ๆ		สธ.		✓	
• ประเมินและรับรองสถานพยาบาลทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน A - HA อย่างต่อเนื่อง		สธ.			✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> เพิ่มศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง (Medical Specialist Center) ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และศูนย์การแพทย์แบบองค์รวม (Holistic Care) • สร้างศูนย์การแพทย์เฉพาะทางและศูนย์ฟื้นฟูเพื่อรองรับประชากรกลุ่มเปราะบางและนักท่องเที่ยว	• พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง • พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วยและผู้สูงอายุ • พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การแพทย์แบบองค์รวม	สธ.		✓	
• ขยายศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพและบริการแบบองค์รวมเพื่อรองรับประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น		สธ.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๔</u> การสนับสนุนให้มีศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ ตลอดจนการผลิตเครื่องมือแพทย์ และการบริการเพื่อสุขภาพอย่างครบวงจร • จัดตั้งศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ตอบโจทย์ความต้องการในประเทศไทย	• พื้นที่ส่งเสริมศูนย์วิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์	สธ. อว.	✓		
• จัดให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการแพทย์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาให้กับสถานพยาบาลทุกพื้นที่		สธ. อว.		✓	✓
<u>มาตรการที่ ๕</u> การยกระดับสถานพยาบาลและการบริการด้านสาธารณสุข เพื่อรองรับการเป็นพื้นที่ส่งเสริมศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical & Wellness Hub) • พัฒนาศูนย์การรักษาโรคซับซ้อน (Complex Disease Center)	• พื้นที่ส่งเสริมศูนย์การรักษาโรคซับซ้อน	สธ.	✓		
• สร้างและขยาย Health Trade Complex ในพื้นที่เป้าหมาย	• พื้นที่ส่งเสริม Health Trade Complex		✓		

๓.๕ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างระบบการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการในด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ซึ่งมีเป้าหมายให้ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้ และตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและภูมิภาค

นโยบายที่ ๒ ยกระดับสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเฉพาะด้านที่มีคุณภาพสูง รองรับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเข้าถึงการศึกษา และการเรียนรู้ให้คนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๒.๒) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และตอบสนองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก

๒.๓) เพื่อส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศที่สามารถต่อยอดสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๔) เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และตลาดแรงงานในแต่ละภูมิภาคของประเทศ

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยอ้างอิงจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาด้านการศึกษาด้วยแนวทางที่ตอบสนองต่อการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาในระดับภูมิภาค โดยมีการกำหนดบริเวณการพัฒนา ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาปัจจุบัน

(๑) สถาบันอาชีวศึกษา โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อเตรียมกำลังแรงงานที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยมีการกระจายตัวในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๑๒๘ แห่ง ภาคกลาง ๙๖ แห่ง ภาคตะวันออก ๘๔ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๑๗ แห่ง ภาคเหนือ ๑๒๘ แห่ง และภาคใต้ ๑๒๓ แห่ง รวมทั้งประเทศ ๘๗๖ แห่ง

(๒) มหาวิทยาลัย เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของบุคคล รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่มีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๙๙ แห่ง ภาคกลาง ๑๗ แห่ง ภาคตะวันออก ๑๙ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔๖ แห่ง ภาคเหนือ ๔๗ แห่ง และภาคใต้ ๓๒ แห่ง รวมทั้งประเทศ ๒๖๐ แห่ง

(๓) เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างเมืองหรือชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน โดยได้รับการส่งเสริมจากองค์การยูเนสโก ซึ่งเมืองแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน ๑๐ แห่ง ดังนี้ เมืองศูนย์กลางหลักระดับนานาชาติ ๑ พื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคจำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต ขอนแก่น หาดใหญ่ และสงขลา และจังหวัดอื่น ๆ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ฉะเชิงเทรา พะเยา สุโขทัย และยะลา

๓.๒) พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา

(๑) การส่งเสริมการพัฒนาสถาบันในระดับอุดมศึกษา โดยเป็นการขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะตรงตามอัตลักษณ์ / จุดแข็ง เพื่อนำไปกำหนดคุณภาพมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนอิงกลุ่มสถาบัน และการสนับสนุนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยประเมินจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่สถาบันจะส่งต่อให้ประเทศ ได้แก่

- **กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก** จำนวน ๑๗ สถาบัน
- **กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม** จำนวน ๑๙ สถาบัน
- **กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น** จำนวน ๔๘ สถาบัน
- **กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ** จำนวน ๑๘ สถาบัน
- **กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา** จำนวน ๒ สถาบัน

(๒) พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจเหล่านี้มีสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการฝึกงานและการพัฒนาหลักสูตรอิงสถานการณ์จริง ได้แก่

- **พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน (Special Economic Zones : SEZ)** ได้แก่ จังหวัดตาก (๑๔ ตำบลในอำเภอแม่สอด พบพระ และแม่ระมาด) มุกดาหาร (๑๑ ตำบลในอำเภอเมืองหว้านใหญ่ ดอนตาล) สงขลา (๔ ตำบลในอำเภอสะเดา) สระแก้ว (๔ ตำบลในอำเภออรัญประเทศ และวัฒนานคร) ตราด (๓ ตำบลในอำเภอคลองใหญ่) หนองคาย (๑๓ ตำบลในอำเภอเมืองหนองคาย และสระใคร) นราธิวาส (๕ ตำบลในอำเภอสุไหงโก - ลก ตากใบ แว้ง ยี่งอ และเมืองนราธิวาส) เชียงราย (๒๑ ตำบลในอำเภอแม่สาย เชียงแสน และเชียงของ) นครพนม (๑๓ ตำบลในอำเภอเมืองนครพนม และท่าอุเทน) และกาญจนบุรี (๒ ตำบลในอำเภอเมืองกาญจนบุรี)

- **พื้นที่เศรษฐกิจในภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

- **พื้นที่เศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC)** ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ได้แก่ จังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

- **พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor : AWC)** ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล

(๓) เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างเมืองหรือชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน โดยได้รับการส่งเสริมจากองค์การยูเนสโก ซึ่งจะขับเคลื่อนการพัฒนาในเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา และพิษณุโลก และเมืองท่องเที่ยวหลักนานาชาติ จำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ กาญจนบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา และกระบี่

(๔) พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค เพื่อการพัฒนาความเชี่ยวชาญของบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวทันเทคโนโลยี และกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมในพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติ และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๙ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น พิษณุโลก และเชียงใหม่

๓.๓) พื้นที่ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเป็นการกำหนดพื้นที่การพัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตามบทบาทของแต่ละภูมิภาค ที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอนาคต ได้แก่

- **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตขั้นสูง ด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์

- **ภาคกลาง** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการทำปศุสัตว์และประมง และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

- **ภาคตะวันออก** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตร การทำฟาร์มอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการทำปศุสัตว์และการท่องเที่ยว

- **ภาคเหนือ** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและการค้า

- **ภาคใต้** มีบทบาทสำคัญในการเป็นพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการด้านการทำเกษตรอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร และด้านการค้าระหว่างประเทศ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา

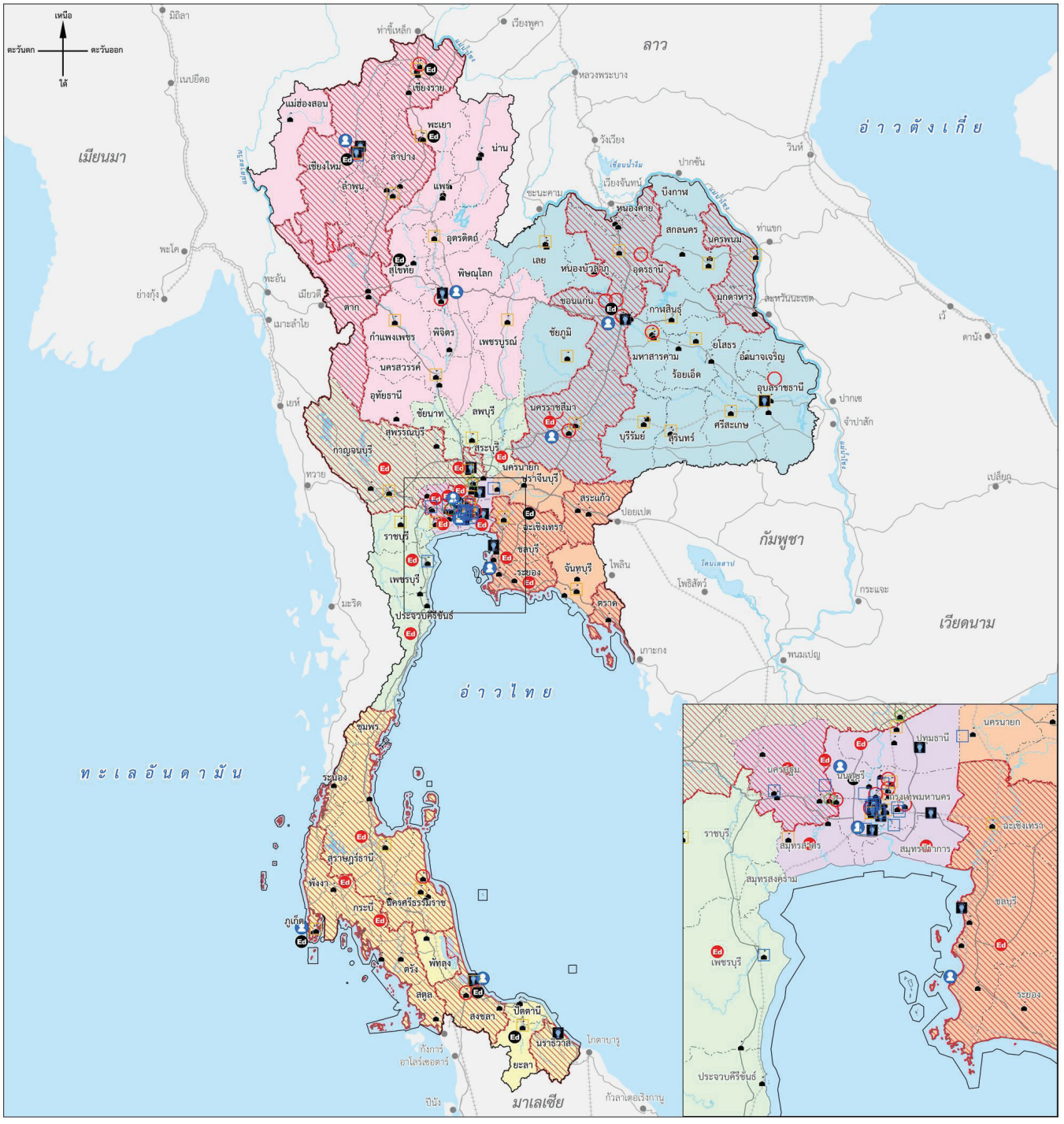

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่ว่างผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา

- สถาบันอาชีวศึกษา
- มหาวิทยาลัย
- เมืองแห่งการเรียนรู้

พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา

- กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก
- กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม
- กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น
- กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ
- กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
- พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษา
- พื้นที่ส่งเสริมเมืองแห่งการเรียนรู้
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค

พื้นที่ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

- พื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตชั้นสูง ด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์
- พื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และประมง และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- พื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัล ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- พื้นที่อุตสาหกรรมเกษตร การทำฟาร์มอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว
- พื้นที่ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการท่องเที่ยวและการค้า
- พื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ด้านการทำเกษตรอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร และด้านการค้าระหว่างประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
มีเมืองแห่งการเรียนรู้เพื่อรองรับการเรียนรู้การพัฒนางาน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสำหรับคนทุกกลุ่มวัย	จำนวนเมืองที่ได้รับคัดเลือกจากองค์การยูเนสโก เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ (ตามหลักเกณฑ์องค์การยูเนสโก เปิดรับสมัครทุก๒ปี เสนอได้ปีละไม่เกิน๓เมือง)	๑๐ เมือง (ข้อมูล ณ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗)	๑๖ เมือง	๒๒ เมือง	๒๘ เมือง
จำนวนกำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและบทบาททางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค	ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีงานทำ[๓]	ร้อยละ ๗๘.๑๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	ร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีงานทำ[๓]	ร้อยละ ๗๐.๙	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐
พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาทุกกลุ่มการพัฒนา ในแต่ละภูมิภาคเป็นสถาบันอุดมศึกษาหลักในภูมิภาคนั้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศประจำภูมิภาคนั้น	จำนวนองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าหรือนวัตกรรมที่เกิดจากงานวิจัยขั้นแนวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ และที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้และ / หรือพัฒนาต่อยอด[๒]		๓๐ ชิ้น	๔๐ ชิ้น	๕๐ ชิ้น

ที่มา : [๓] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๕). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙.* กระทรวงศึกษาธิการ.

[๒] สำนักงบประมาณ. (๒๕๖๘). *ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เล่มที่ ๓.* สำนักนายกรัฐมนตรี

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๘ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อพัฒนาตามศักยภาพเฉพาะด้านในแต่ละภูมิภาค** ได้แก่

- **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** ด้านการเป็นพื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตขั้นสูง ด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์

- **ภาคกลาง** ด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการทำปศุสัตว์และประมง และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

- **ภาคตะวันออก** ด้านการเป็นพื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ด้านการเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตร การทำฟาร์มอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และด้านการท่องเที่ยว

- **ภาคเหนือ** ด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการท่องเที่ยวและการค้า

- **ภาคใต้** ด้านศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ด้านการทำเกษตรอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร และด้านการค้าระหว่างประเทศ

- **พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมการอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ** เนื่องจากเขตเศรษฐกิจเหล่านี้มีสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการฝึกงานและการพัฒนาหลักสูตรอิงสถานการณ์จริง ได้แก่

- **พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน (Special Economic Zones : SEZ)** ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว ตราด หนองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC)** ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ได้แก่ จังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

- **พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor : AWC)** ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันอาชีวศึกษาบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดรับกับบทบาททางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค					
• กำหนดเขตพัฒนาอาชีวศึกษาเฉพาะด้านในแต่ละภูมิภาค ส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมด้านอุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม	• สถาบันอาชีวศึกษาทั่วประเทศ จำแนกตามบทบาทภาค	ศธ. รง.		✓	✓
• จัดตั้งสถาบันฝึกอบรมการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีในพื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญรองรับความต้องการแรงงานทักษะสูงในพื้นที่	• เขตพัฒนาพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	ศธ. สกท. รง.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> สนับสนุนให้มีระบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน กับสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน					
• ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษามุ่งเน้นการใช้ระบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work - integrated Learning : WiL)	• เขตพัฒนาพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	ศธ. รง.		✓	

นโยบายที่ ๒ ยกระดับสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลาง การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเฉพาะด้านที่มีคุณภาพสูง รองรับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาออกเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาจะช่วยประสานกลไกอื่น ๆ ในการปรับระบบอุดมศึกษาใหม่ เช่น การกำหนดคุณภาพมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนอิงกลุ่มสถาบัน การสนับสนุนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยประเมินจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่สถาบันจะส่งต่อให้ประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและกำหนดทิศทาง ดังนี้

- **กลุ่มที่ ๑ กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก** มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ จำนวน ๑๗ แห่ง
- **กลุ่มที่ ๒ กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม** มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การจัดการศึกษา ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม เพื่อตอบโจทย์ของประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ จำนวน ๑๙ แห่ง
- **กลุ่มที่ ๓ กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น** มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และชุมชนที่มีวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน ๔๘ แห่ง
- **กลุ่มที่ ๔ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา** มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ จำนวน ๒ แห่ง
- **กลุ่มที่ ๕ กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ** มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีความสามารถทางวิชาชีพระดับสูง หรือบัณฑิตสาขาจำเพาะตามความต้องการของประเทศในแต่ละช่วงเวลา พัฒนาความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยต้องเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือการจรรโลงศิลปะและวัฒนธรรม ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จำนวน ๑๘ แห่ง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนามหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาค[๑] • ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง	• มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕	อว.		✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักวิจัย หน่วยงานรัฐ และผู้ลงทุน • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน Research and Development เช่น ห้องปฏิบัติการระดับสูงหรือศูนย์ทดสอบ • จัดตั้ง อุทยานวิทยาศาสตร์ หรือย่านนวัตกรรมในบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี	• มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕	อว. มท.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในภูมิภาค • สร้างเครือข่ายการศึกษาระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) ที่มีการเรียนรู้ผ่านการทำวิจัยร่วมและส่งเสริมการฝึกงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ โดยเน้นประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจ และอุตสาหกรรมในภูมิภาค[๒]	• มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕	อว.		✓	
• พัฒนาเขตอุตสาหกรรมการศึกษาเพื่อสนับสนุนและสร้างโอกาสในการทำธุรกิจใหม่ เช่น เวทีนำเสนอธุรกิจสตาร์ตอัพ และธุรกิจต่อยอดจากงานวิจัยที่มีความเข้มแข็งและสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์[๓]				✓	✓

ที่มา : [๑] กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๖). *ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.*

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่สนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาทุกระดับ** โดยการยกระดับระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และสื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐานอย่างเท่าเทียมทั่วประเทศไทย

• **พื้นที่ส่งเสริมเมืองแห่งการเรียนรู้** ซึ่งเมืองแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน ๑๐ แห่ง ดังนี้ เมืองศูนย์กลางหลักนานาชาติ ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต ขอนแก่น และหาดใหญ่ (จังหวัดสงขลา) และจังหวัดอื่น ๆ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ฉะเชิงเทรา พะเยา สุโขทัย และยะลา และจะขับเคลื่อนการพัฒนาต้นแบบเมืองแห่งการเรียนรู้ตามเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา และพิษณุโลก รวมถึงเมืองท่องเที่ยวหลักระดับนานาชาติที่ไม่ซ้อนทับกับเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่เมืองแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน จำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ กาญจนบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา และกระบี่

• **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์ฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค** ในพื้นที่จังหวัดตามเมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในเชิงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น สงขลา และเชียงใหม่

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> สนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาทุกระดับและยกระดับระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและสื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐานอย่างเท่าเทียม					
• พัฒนา Platform การเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) รวมถึงระบบการวัดผลที่รวมหลักสูตรหลากหลายระดับและประเภท เช่น หลักสูตรสำหรับเด็กวัยเรียนที่หลุดจากการศึกษาในระบบ หรือหลักสูตร STEM เพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาจริงและพัฒนาทักษะที่สอดรับกับการพัฒนาในอนาคต	• ทุกจังหวัด	ศธ. อว. มท.		✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่ดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ยกระดับความสามารถในการเข้าถึงโครงข่ายการสื่อสาร เทคโนโลยี และดิจิทัล ให้มีความเสถียรและครอบคลุม โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่ที่มีอุปสรรคจากลักษณะภูมิประเทศ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้ทุกกลุ่มวัยสามารถเชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP)					
<u>มาตรการที่ ๒</u> สร้างและพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) ที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย • ส่งเสริมและสร้างระบบนิเวศศูนย์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อยกระดับทักษะการประกอบอาชีพสำหรับคนทุกช่วงวัย	• เมืองท่องเที่ยวหลักระดับนานาชาติ	ศธ. อว. มท.	✓	✓	✓
• สนับสนุนให้สร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค		✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ และกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก • ยกระดับและจัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญของบุคลากรที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ โดยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และภาคเอกชน	• เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค	ศธ. อว	✓	✓	

๓.๖ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ผลิตและบริการพลังงานอย่างครอบคลุม พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบผลิต กักเก็บ และส่งผ่านพลังงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ เพื่อการใช้งานที่มั่นคงและยั่งยืน ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดได้ทุกที่และทุกเวลา ส่งเสริมการพัฒนาพลังงานในอนาคตสู่การใช้พลังงานสะอาด และเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถการใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ในภาคพลังงาน

นโยบายที่ ๓ พัฒนาและเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง โดยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อผลักดันประเทศเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low - Carbon Society) และความเป็นกลางทางคาร์บอน

นโยบายที่ ๔ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน ยกระดับระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า และลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงานของประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ให้สามารถรองรับความต้องการการใช้พลังงานของประเทศในอนาคต และสามารถสนับสนุนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๒) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๓) เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการใช้พลังงานสะอาดภาคการขนส่ง ให้สามารถลดการปล่อยคาร์บอนตามนโยบาย Net Zero GHG Emissions ของประเทศไทย

๒.๔) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดสำหรับระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้าของประเทศไทยในระดับที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยนำเทคโนโลยีด้านพลังงานมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการแข่งขันของประเทศด้วยการสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อโครงข่ายพลังงานระดับภูมิภาค (ASEAN Power Grid : APG) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ผลิตและบริการพลังงานอย่างครอบคลุม พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบผลิต กักเก็บ และส่งผ่านพลังงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ เพื่อการใช้งานที่มั่นคงและยั่งยืน ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดได้ทุกที่และทุกเวลา โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน (ปัจจุบัน)

(๑) ไฟฟ้า

• **โรงไฟฟ้า** เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้าเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีโรงไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๕๘ แห่ง

• **โรงไฟฟ้าประเทศเพื่อนบ้าน** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงของระบบสายส่งโครงการ ASEAN Power Grid (APG)

• **สายส่ง ASEAN Power Grid (APG)** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงของระบบ ASEAN Power Grid (APG) ในปัจจุบัน ซึ่งจะเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าของประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน สนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียน และส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานในระดับภูมิภาคโดยโครงการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าระหว่างลาว ไทย และมาเลเซีย เป็นหนึ่งในโครงการหลักของสายส่ง ASEAN Power Grid (APG) และมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

• **สายส่งไฟฟ้า** เพื่อแสดงให้เห็นการเข้าถึงของระบบการจ่ายไฟของประเทศโดยทำหน้าที่ส่งผ่านพลังงานจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้า หรือโรงไฟฟ้าต่าง ๆ ไปยังผู้ใช้ไฟฟ้า มีความยาว ๓๘,๖๖๖.๖๕ วงจร - กิโลเมตร ใน พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) น้ำมัน

• **โรงกลั่นน้ำมัน** คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำหน้าที่แปรรูปน้ำมันดิบซึ่งได้มาจากการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ให้เป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันชนิดต่าง ๆ เช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด น้ำมันเครื่อง และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีอื่น ๆ โดยประเทศไทยมีโรงกลั่นน้ำมันเชิงพาณิชย์ จำนวน ๖ แห่ง มีกำลังการกลั่นรวมประมาณ ๑,๒๔๒,๐๐๐ บาร์เรลต่อวัน ใน พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้แก่ ไทยออยล์ บางจาก ไออาร์พีซี (IRPC) สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง (SPRC) พีทีที โกลบอลเคมิคอล (GC) และเอสโซ่ (ประเทศไทย) ก่อนการควบรวมกิจการกับบางจาก

• **แท่นขุดเจาะน้ำมันในทะเล** แสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงกับระบบท่อส่งก๊าซของประเทศไทย โดยใน พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีหลุมขุดเจาะปิโตรเลียมสะสมตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ รวม ๘,๐๗๙ หลุม และมีแท่นโครงสร้างสะสมรวม ๔๕๗ แท่น แบ่งเป็นแท่นหลุมผลิต ๔๐๔ แท่น แท่นกระบวนการผลิต ๒๒ แท่น แท่นเพิ่มความดันและก๊าซอื่น ๆ ๒๐ แท่น และแท่นพักอาศัย ๑๑ แท่น

• **ระบบท่อส่งน้ำมัน** ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อของประเทศไทยมีระยะทางรวมประมาณ ๑,๓๘๐ กิโลเมตร กำลังการขนส่งสูงสุดประมาณ ๗๑,๘๐๐ ล้านลิตรต่อปี ครอบคลุมพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่าง ๆ จากแหล่งผลิตไปยังโรงกลั่น โรงไฟฟ้า และคลังน้ำมันทั่วประเทศ

(๓) ก๊าซธรรมชาติ

• **โรงแยกก๊าซธรรมชาติ** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงกับระบบท่อส่งก๊าซของประเทศไทย โดยในประเทศไทยมีบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ในประเทศไทย มีโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ๖ หน่วย มีความสามารถแยกก๊าซธรรมชาติตามค่าการออกแบบ (Nameplate Capacity) ได้รวม ๒,๖๖๐ ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน

• **ระบบท่อส่งก๊าซ** ทำหน้าที่ขนส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งผลิตไปยังโรงไฟฟ้า โรงงานอุตสาหกรรม และผู้บริโภคทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติมีจำนวน ๑๘๗ โครงการ ความยาว ๕,๔๓๗ กิโลเมตร ผ่านพื้นที่ ๒๓ จังหวัด

๓.๒) โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน

(๑) ไฟฟ้า

• **ปรับปรุง / ขยายโรงไฟฟ้าทดแทน** แทนโรงไฟฟ้าเดิม เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความจำเป็นในการรองรับการปลดระวางของหน่วยผลิตไฟฟ้าเดิมที่มีอายุการใช้งานยาวนาน โดยมุ่งเน้นการสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ในพื้นที่เดิม เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดการใช้เชื้อเพลิง ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศในระยะยาว ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าน้ำพองทดแทน จังหวัดขอนแก่น และ (๒) โรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน เครื่องที่ ๘ - ๙ จังหวัดลำปาง

• **ส่วนเพิ่มโรงไฟฟ้าเดิม** หมายถึง การก่อสร้างหน่วยผลิตไฟฟ้าใหม่เพิ่มเติมในพื้นที่โรงไฟฟ้าเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและระบบสายส่งเดิมอย่างคุ้มค่า หน่วยผลิตในลักษณะส่วนเพิ่มมักเป็นการเสริมกำลังให้กับโรงไฟฟ้าหลักเดิมที่ยังคงดำเนินการอยู่ หรือเพื่อทดแทนหน่วยผลิตเดิมบางส่วนที่มีอายุการใช้งานยาวนานและประสิทธิภาพลดลง โดยไม่ถึงขั้นต้องรื้อถอนทั้งหมด เช่น การติดตั้งชุดเครื่องจักรผลิตไฟฟ้าใหม่ภายในพื้นที่โรงไฟฟ้าเดิม ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ชุดที่ ๓ : ๗๐๐ เมกะวัตต์ (๒) โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ ๕ : ๗๐๐ เมกะวัตต์ (๓) โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ ๖ : ๗๐๐ เมกะวัตต์ และ (๔) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ชุดที่ ๔ : ๗๐๐ เมกะวัตต์

๓.๓) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน

(๑) ไฟฟ้า

• **พัฒนาโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค** ภายใต้ร่างแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (PDP ๒๐๒๔) มีเป้าหมายเพื่อกระจายการผลิตไฟฟ้าให้ครอบคลุมและเหมาะสมในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจ่ายไฟ ลดการสูญเสียจากการส่งไฟฟ้าระยะไกล และรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยได้กำหนดโครงการพัฒนาโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาครวม ๔ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม ๒ แห่ง โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคใต้) และโรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ ๓

• **โรงไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับ (Pumped Storage Power Plant : PSH)** เป็นระบบผลิตไฟฟ้าที่ทำหน้าที่เป็นระบบกักเก็บพลังงานขนาดใหญ่ โดยใช้หลักการสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำด้านล่างขึ้นไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำด้านบนในช่วงที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าต่ำ และปล่อยน้ำกลับลงมาให้ไหลผ่านกังหันเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าในช่วงที่ความต้องการไฟฟ้าสูง ช่วยเพิ่มเสถียรภาพและประสิทธิภาพให้กับระบบไฟฟ้าของประเทศ ตามร่างแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (PDP ๒๐๒๔) มีการวางแผนพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับ จำนวน ๓ แห่ง รวมกำลังผลิต ๒,๔๗๒ เมกะวัตต์ และความจุ

พลังงานรวม ๑๙,๗๗๖ เมกะวัตต์ชั่วโมง ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ กำลังผลิต ๘๐๑ เมกะวัตต์ ความจุ ๖,๔๐๘ เมกะวัตต์ชั่วโมง (๒) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี กำลังผลิต ๘๙๑ เมกะวัตต์ ความจุ ๗,๑๒๘ เมกะวัตต์ชั่วโมง และ (๓) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนกระทูน จังหวัดนครศรีธรรมราช กำลังผลิต ๗๘๐ เมกะวัตต์ ความจุ ๖,๒๔๐ เมกะวัตต์ชั่วโมง

• **โครงการสายส่งไฟฟ้าในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Power Grid : APG)** เพื่อเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าในภูมิภาคเข้าด้วยกัน มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนด้านพลังงานในภูมิภาคอาเซียน ประกอบด้วย ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) พื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย บริเวณอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เทศบาลตำบลคลองแงะ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และอำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส (๒) พื้นที่ชายแดนไทย - ลาว บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น (๓) พื้นที่ชายแดนไทย - พม่า และ (๔) พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

(๒) น้ำมัน

• **พัฒนาระบบท่อส่งน้ำมัน** มุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง ลดต้นทุน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ โครงการส่วนต่อขยายระบบท่อขนส่งน้ำมันสายเหนือ ระยะที่ ๓ (สระบุรี - อ่างทอง) ระยะทางประมาณ ๕๑.๔๙ กิโลเมตร

(๓) ก๊าซธรรมชาติ

• **ระบบท่อส่งก๊าซภายในประเทศ** การพัฒนาให้มีระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมและภาคการผลิตไฟฟ้า ซึ่งต้องการก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิต ได้แก่ โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้ โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี และโครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซเส้นที่ ๕ (TP๕MX) ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

(๔) พลังงานทดแทน

• **พลังงานแสงอาทิตย์ทุ่นลอยน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า** เป็นการนำแผงโซลาร์เซลล์มาติดตั้งบนทุ่นลอยน้ำ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ครอบคลุมพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี ชัยภูมิ ยะลา สุราษฎร์ธานี และอุตรดิตถ์

๓.๔) พื้นที่เสนอแนะ

(๑) พื้นที่ศักยภาพผลิตพลังงานทดแทน เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนบนพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตพลังงานทดแทนประเภทนั้น ๆ ได้แก่

• **พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ในรูปแบบของโซลาร์ฟาร์ม** บริเวณที่มีค่าความเข้มรังสีแสงอาทิตย์อยู่ในระดับสูงและมีความสม่ำเสมอตลอดทั้งปี อีกทั้งต้องไม่อยู่ในพื้นที่ต้องห้ามตามกฎหมายหรือข้อจำกัดด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๔๕,๔๑๑.๕๔ ตารางกิโลเมตร โดยภูมิภาคที่มีศักยภาพสูงสุดในการพัฒนาโครงการ ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒๔.๕๓ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ

และสมุทรสาคร **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒๕,๔๑๐.๗๒ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๙,๔๒๙.๙๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓,๕๑๓.๖๙ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔,๘๐๗.๕๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๒,๒๒๕.๑๑ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

- **พื้นที่ศักยภาพพลังงานลม** ในบริเวณพื้นที่ที่มีความเร็วลมสูงกว่า ๕ เมตรต่อวินาที ขึ้นไป ณ ความสูง ๑๕๐ เมตรเหนือพื้นดิน และมีระยะห่างจากถนน แม่น้ำ เขตป่า ชุมชน ซึ่งเหมาะสำหรับการพัฒนาพลังงานลม ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๑,๔๙๒.๔๓ ตารางกิโลเมตร โดยภูมิภาคที่มีศักยภาพสูงสุดในการพัฒนาโครงการ ได้แก่ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๕๕,๘๔๙.๕๑ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๘,๔๗๗.๕๘ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๕,๖๖๗.๐๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี และสุพรรณบุรี **ภาคใต้ (๑๘,๐๘๓.๔๓ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๓,๔๑๔.๘๗ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

- **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล** ซึ่งวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล ได้แก่ มันสำปะหลังและอ้อย โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล และสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร และส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคการเกษตรและพลังงาน โดยการส่งเสริมพื้นที่ปลูกจะดำเนินการภายใต้กรอบของพื้นที่ที่มีศักยภาพการเพาะปลูกตามระดับความเหมาะสม S ๑ S ๒ และ S ๓ ตามข้อมูล Agri - Map พื้นที่รวม ๓๓,๖๗๙,๒๙๗.๙๓ ไร่ ดังนี้

  - ภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๑,๖๑๙.๓๕ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๗,๓๐๙,๔๒๙.๘๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๒,๕๘๔,๓๕๗.๖๘ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๑,๔๗๔,๑๘๐.๔๒ ไร่)**

ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔,๐๖๑,๐๔๙.๔๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี **และภาคตะวันออก (๑,๓๓๘,๖๘๗.๓๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

- ภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกอ้อย ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๙๑,๘๓๖.๓๔ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี และนครปฐม **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๗,๗๗๗,๙๗๔.๐๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๔,๕๐๑,๐๙๐.๐๙ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓,๗๒๗,๐๓๒.๖๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔๗๖.๗๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี **และภาคตะวันออก (๘๑๑,๕๖๔.๐๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

- **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล** ซึ่งวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงจากฟอสซิล และเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังเป็นการส่งเสริมรายได้ของเกษตรกร และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมและพลังงานควบคู่กันไป โดยจะส่งเสริมพื้นที่ปลูกเดิมที่มีศักยภาพตามระดับความเหมาะสม S๑ S๒ และ S๓ ตามฐานข้อมูล Agri - Map พื้นที่รวม ๕,๓๕๕,๖๕๙.๗๒ ไร่ โดยภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒๙๓.๔๓ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๑๑๖,๘๖๔.๔๔ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๘,๗๗๘.๔๓ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓๔,๑๐๙.๕๙ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๕,๐๖๙,๕๐๖.๔๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี **และภาคตะวันออก (๑๒๖,๑๐๗.๔๑ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

• **พื้นที่ส่งเสริมการลงทุนเชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel : SAF)** คือ เชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากวัตถุดิบหมุนเวียน เช่น น้ำมันพืชใช้แล้ว ไขมันสัตว์ หรือน้ำมันปาล์มผ่านกระบวนการกลั่นและแปรรูปให้ได้คุณสมบัติเหมาะสมต่อการใช้งานในเครื่องยนต์อากาศยาน โดยเป็นทางเลือกสำคัญในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการบิน และสนับสนุนเป้าหมายคาร์บอนต่ำของประเทศ ภายใต้ร่างแผนปฏิบัติการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (Oil Plan ๒๐๒๔) ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมการผลิตและใช้เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม (Sustainable Aviation Fuel : SAF) ในประเทศไทยอย่างครบวงจร ครอบคลุมตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบชีวภาพ การกลั่น (Sustainable Aviation Fuel : SAF) และการขนส่งสู่สนามบินและผู้ใช้ปลายทาง โดยมีพื้นที่ส่งเสริมที่สำคัญ ๗ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี ขอนแก่น ระยอง ชัยภูมิ และกาฬสินธุ์

(๒) พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า การส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบพลังงานสะอาดของประเทศ โดยเฉพาะในภาคการขนส่งซึ่งเป็นแหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกหลัก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับ EV โดยเฉพาะสถานีอัดประจุไฟฟ้า จึงมีความจำเป็นเพื่อรองรับการใช้งานที่แพร่หลายและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีพลังงานสะอาด โดยได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่จัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าให้ครอบคลุม **เมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งกรุงเทพมหานครและ ๗๖ จังหวัดของประเทศ** รวมจำนวน **๒,๔๗๕ เมือง** โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีบทบาทเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การขนส่ง และการให้บริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาคสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานสะอาดได้อย่างเท่าเทียม แผนการส่งเสริมแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

• **ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)** มุ่งเน้นพื้นที่ที่จัดอยู่ในลำดับศักดิ์ที่ ๑ และ ๒ ได้แก่ เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ และเมืองศูนย์กลางระดับภาค ซึ่งเป็นแกนหลักของโครงข่ายเศรษฐกิจและคมนาคมของประเทศ พื้นที่เป้าหมาย ๙ เมือง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น พิษณุโลก และเชียงใหม่

• **ระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)** ขยายพื้นที่ส่งเสริมไปยังเมืองศูนย์กลางหลักและเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (ลำดับศักดิ์ที่ ๓ และ ๔) ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัดและจุดเชื่อมต่อสำคัญของระบบโลจิสติกส์ พื้นที่เป้าหมาย ๑๑๖ เมือง ใน ๗๓ จังหวัด ดังนี้ เมืองศูนย์กลางหลัก (ลำดับศักดิ์ที่ ๓) ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** จังหวัดนครปฐม (เทศบาลนครนครปฐม) ปทุมธานี (เทศบาลเมืองท่าโขลง) สมุทรปราการ (เทศบาลตำบลบางปู) และนนทบุรี (เทศบาลนครปากเกร็ด) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จังหวัดอุดรธานี (เทศบาลนครอุดรธานี) และอุบลราชธานี (เทศบาลนครอุบลราชธานี) **ภาคเหนือ** จังหวัดเชียงราย (เทศบาลนครเชียงราย) ลำปาง (เทศบาลนครลำปาง) และนครสวรรค์ (เทศบาลนครนครสวรรค์) **ภาคกลาง** จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (เทศบาลเมืองหัวหิน) และพระนครศรีอยุธยา (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา) **ภาคใต้** จังหวัดกระบี่ (เทศบาลเมืองกระบี่) ตรัง (เทศบาลนครตรัง) นครศรีธรรมราช (เทศบาลนครนครศรีธรรมราช) และสุราษฎร์ธานี (เทศบาลนครเกาะสมุยและเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี) **และภาคตะวันออก** จังหวัดชลบุรี (เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์และเทศบาลนครแหลมฉบัง) และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (ลำดับศักดิ์ที่ ๔) ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** จังหวัดนครปฐม (เทศบาลเมืองไร่ขิง) ปทุมธานี (เทศบาลเมืองคลองหลวง เทศบาลตำบลธัญบุรี เทศบาลนครรังสิต และเทศบาลเมืองคูคต) สมุทรปราการ (เทศบาลตำบลด่านสำโรง เทศบาลตำบลบางเมือง

เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลตำบลบางเสาธง เทศบาลตำบลบางพลี เทศบาลเมืองบางแก้ว เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย เทศบาลเมืองพระประแดง และเทศบาลเมืองลัดหลวง) สมุทรสาคร (เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครอ้อมน้อย และเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน) และนนทบุรี (เทศบาลเมืองบางบัวทอง) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จังหวัดเลย (เทศบาลเมืองเลย) กาฬสินธุ์ (เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์) ชัยภูมิ (เทศบาลเมืองชัยภูมิ) นครราชสีมา (เทศบาลเมืองปากช่อง) ร้อยเอ็ด (เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด) ศรีสะเกษ (เทศบาลเมืองศรีสะเกษ) และมุกดาหาร (เทศบาลเมืองมุกดาหาร) **ภาคเหนือ** จังหวัดเพชรบูรณ์ (เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์) แพร่ (เทศบาลเมืองแพร่) กำแพงเพชร (เทศบาลเมืองกำแพงเพชร) ตาก (เทศบาลนครแม่สอด) น่าน (เทศบาลเมืองน่าน) พิจิตร (เทศบาลเมืองพิจิตร) ลำปาง (เทศบาลเมืองเขลางค์นคร) สุโขทัย (เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี) และอุตรดิตถ์ (เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์) **ภาคกลาง** จังหวัดเพชรบุรี (เทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลเมืองชะอำ) กาญจนบุรี (เทศบาลเมืองกาญจนบุรี) ลพบุรี (เทศบาลเมืองลพบุรี) สมุทรสงคราม (เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม) สระบุรี (เทศบาลเมืองสระบุรี) และสุพรรณบุรี (เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี) **ภาคใต้** จังหวัดชุมพร (เทศบาลเมืองชุมพร) นครศรีธรรมราช (เทศบาลเมืองทุ่งสง) นราธิวาส (เทศบาลเมืองนราธิวาส) ปัตตานี (เทศบาลเมืองปัตตานี) พัทลุง (เทศบาลเมืองพัทลุง) ภูเก็ต (เทศบาลตำบลวิชิต เทศบาลเมืองป่าตอง) และระนอง (เทศบาลเมืองระนอง) **และภาคตะวันออก** จังหวัดจันทบุรี (เทศบาลเมืองจันทบุรี) และชลบุรี (เทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลเมืองหนองปรือ และเทศบาลเมืองศรีราชา)

• **ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐)** ขยายโครงข่ายสถานีอัดประจุไปยังเมืองศูนย์กลางรอง (ลำดับศักดิ์ที่ ๕) ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม (เทศบาลตำบลศาลายา เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม และเทศบาลเมืองสามพราน) ปทุมธานี (เทศบาลตำบลบางพูน เทศบาลตำบลบ้านกลาง เทศบาลเมืองบางกะดี เทศบาลเมืองบึงยี่โถ เทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ เทศบาลเมืองลาดสวาย และเทศบาลเมืองลำสามแก้ว) สมุทรปราการ (เทศบาลตำบลเทพารักษ์ เทศบาลตำบลแพรกษา เทศบาลเมืองแพรกษาใหม่ เทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า และเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์) สมุทรสาคร (เทศบาลตำบลนาดี เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก และเทศบาลตำบลสวนหลวง) และนนทบุรี (เทศบาลเมืองบางศรีเมือง เทศบาลตำบลเสาธงหิน เทศบาลเมืองบางแม่นาง เทศบาลตำบลปลายบาง เทศบาลเมืองบางรักพัฒนา และเทศบาลเมืองพิมลราช) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จังหวัดขอนแก่น (เทศบาลตำบลเมืองเก่า เทศบาลตำบลบ้านเป็ด เทศบาลเมืองศิลา และเทศบาลเมืองชุมแพ) นครราชสีมา (เทศบาลตำบลหัวทะเล เทศบาลเมืองบัวใหญ่ เทศบาลตำบลหมูสี เทศบาลตำบลพิมาย และเทศบาลเมืองสีคิ้ว) บุรีรัมย์ (เทศบาลเมืองนางรอง) อุดรธานี (เทศบาลตำบลหนองบัว และเทศบาลเมืองหนองสำโรง) และอุบลราชธานี (เทศบาลตำบลขามใหญ่) **ภาคเหนือ** จังหวัดเชียงใหม่ (เทศบาลตำบลเวียงฝาง และเทศบาลเมืองแม่โจ้) เชียงราย (เทศบาลตำบลบ้านดู่) เพชรบูรณ์ (เทศบาลเมืองหล่มสัก) ตาก (เทศบาลตำบลท่าสายลวด) นครสวรรค์ (เทศบาลเมืองตาคลี) พะเยา (เทศบาลตำบลแม่กา และเทศบาลตำบลบ้านต๋อม) พิจิตร (เทศบาลเมืองตะพานหิน) พิษณุโลก (เทศบาลตำบลท่าทอง และเทศบาลตำบลพลายชุมพล) ลำปาง (เทศบาลเมืองพิชัย) ลำพูน (เทศบาลตำบลบ้านกลาง) และสุโขทัย (เทศบาลตำบลบ้านกล้วย และเทศบาลเมืองสวรรคโลก) **ภาคกลาง** จังหวัดเพชรบุรี (เทศบาลตำบลเขาย้อย) พระนครศรีอยุธยา (เทศบาลตำบลบางนมโค เทศบาลตำบลคลองจิก และเทศบาลตำบลพระอินทราชา) ราชบุรี (เทศบาลเมืองโพธาราม) ลพบุรี (เทศบาลเมืองบ้านหมี่) สระบุรี (เทศบาลเมืองทับกวาง เทศบาลเมืองพระพุทธบาท เทศบาลตำบลมวกเหล็ก และเทศบาลตำบลหินกอง) และอ่างทอง (เทศบาลตำบลไชโย) **ภาคใต้** จังหวัดชุมพร (เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร) ตรัง (เทศบาลเมืองกันตัง) นครศรีธรรมราช (เทศบาลเมืองปากพูน เทศบาลตำบลชะอวด เทศบาลตำบลท่าศาลา และเทศบาลเมืองปากพนัง) ปัตตานี (เทศบาลตำบลรูสะมิแล) ภูเก็ต (เทศบาลตำบลกะรน เทศบาลตำบลรัษฎา เทศบาลตำบลราไวย์ และเทศบาลเมืองกะทู้) ยะลา (เทศบาลเมืองเบตง) สงขลา (เทศบาลตำบลพะวง

เทศบาลตำบลจะนะ เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลเมืองสิงหนคร เทศบาลเมืองคลองแห และเทศบาลเมืองควนลัง) และสุราษฎร์ธานี (เทศบาลตำบลขุนทะเล และเทศบาลเมืองท่าข้าม) และ**ภาคตะวันออก** จังหวัดฉะเชิงเทรา (เทศบาลตำบลบางสมัคร) ชลบุรี (เทศบาลตำบลเสม็ด เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เทศบาลตำบลนาป่า เทศบาลตำบลหนองไม้แดง เทศบาลเมืองอ่างศิลา และเทศบาลเมืองสัตหีบ) ตราด (เทศบาลตำบลเกาะช้าง) ระยอง (เทศบาลตำบลเชิงเนิน เทศบาลตำบลบ้านเพ เทศบาลตำบลเมืองแกลง และเทศบาลตำบลมาบข่า) และเมืองขนาดกลาง - ขนาดเล็ก (ลำดับศักดิ์ที่ ๖ - ๗) เพื่อให้บริการครอบคลุมระดับจังหวัด อำเภอ และชุมชนทั่วประเทศ รองรับการใช้งานยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV) ทั้งภาคพาณิชย์และครัวเรือน รวมพื้นที่เป้าหมาย ๒,๓๕๐ เมืองทั่วประเทศ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน

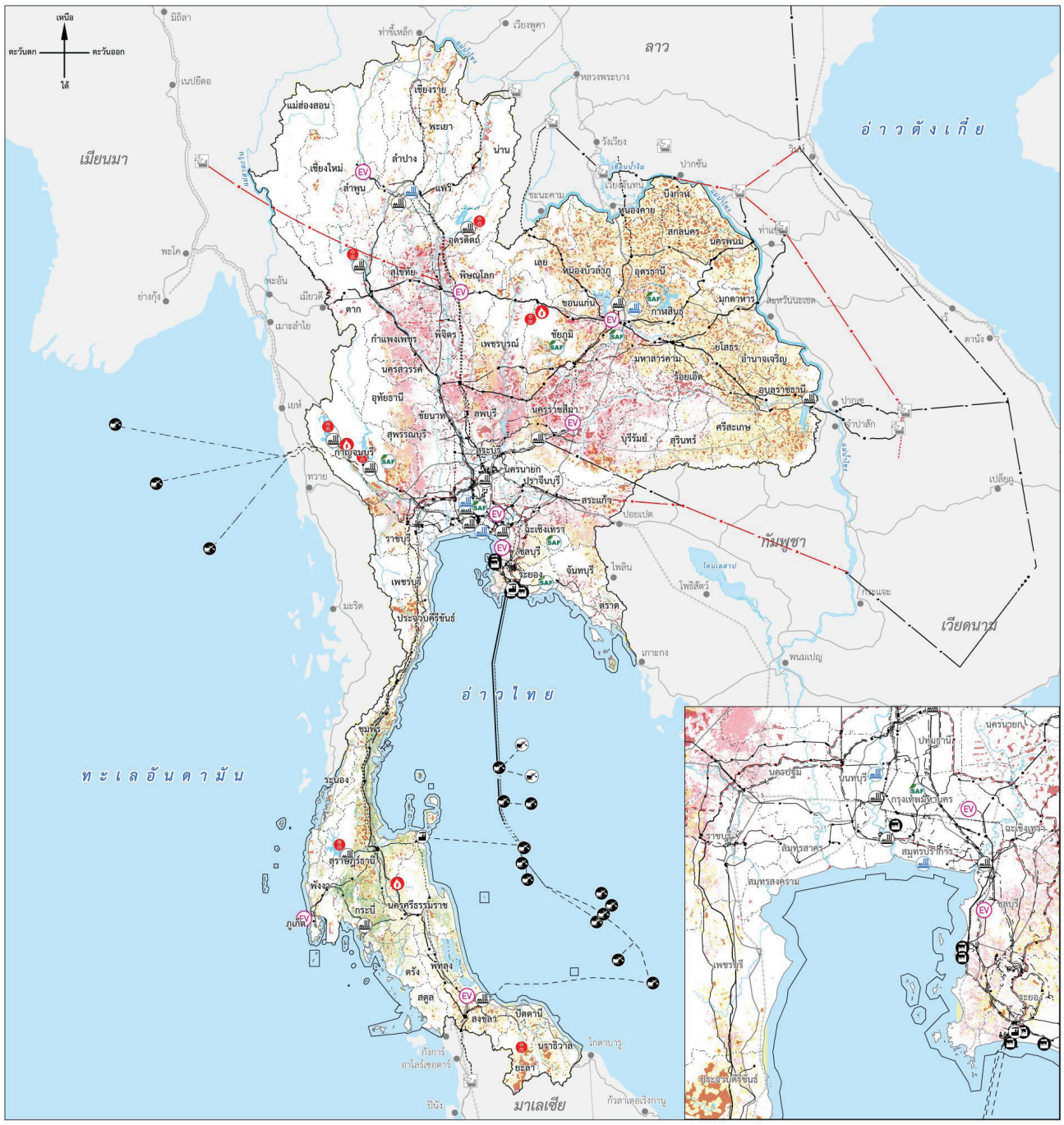

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๕	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ / พันล้านบาท)[๑]	๖.๗๘ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ / พันล้านบาท (kTOE / พันล้านบาท)	ไม่เกิน ๖.๘๕ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ / พันล้านบาท	ไม่เกิน ๖.๔๐ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ / พันล้านบาท	ไม่เกิน ๕.๙๘ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ / พันล้านบาท
การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)[๑]	ร้อยละ ๕๓.๙ (พ.ศ. ๒๕๖๕ ร้อยละ ๕๓)	ไม่เกินร้อยละ ๖๐	ไม่เกินร้อยละ ๕๐	ไม่เกินร้อยละ ๕๐
การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (เฉลี่ยร้อยละ)[๑]	ร้อยละ ๑๔.๐๖ ใน พ.ศ. ๒๕๖๕	อยู่ระหว่างร้อยละ ๑๙ - ๒๒	อยู่ระหว่างร้อยละ ๒๓ - ๒๕	อยู่ระหว่างร้อยละ ๒๖ - ๓๐
การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพเพียงพอต่อความต้องการในภาคขนส่ง	ไบโอเอทานอล / ไบโอดีเซล (ล้านลิตร / วัน)[๒]	๓.๘๕ / ๓.๗๘	๔.๖๗ / ๔.๓๒	๔.๓๘ / ๓.๗๖	๓.๒๒ / ๒.๔๖
การใช้เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (SAF) ในการผสมน้ำมันเครื่องบิน (Jet Fuel) เพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (SAF) ในการผสมน้ำมันเครื่องบิน (ร้อยละ)[๒]	-	๑ - ๒	๓ - ๕	๕ - ๘
สถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าสาธารณะแบบ Fast Charge ตามแผนนโยบาย EV๓๐@๓๐	หัวจ่ายแบบ Fast Charge (หัวจ่าย)[๓]	พ.ศ. ๒๕๖๖ ๑,๗๙๕ หัวจ่าย		พ.ศ. ๒๕๗๓ ๑๒,๐๐๐ หัวจ่าย	
การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid)	จำนวนแผนงาน และ / หรือโครงการที่กำลังพัฒนา / โครงการนำร่อง / โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน / โครงการ)[๑]	แผนงานและ / หรือโครงการที่กำลังพัฒนา / โครงการนำร่อง ๒๑ โครงการ (พ.ศ. ๒๕๖๕ ๒๒ แผนงาน / โครงการ)	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสมาร์ทกริดอย่างน้อย ๓ แผนงาน / โครงการ (รวมเป็น ๑๑ แผนงาน / โครงการ)	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสมาร์ทกริดอย่างน้อย ๓ แผนงาน / โครงการ (รวมเป็น ๑๔ แผนงาน / โครงการ)	ลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสมาร์ทกริดอย่างน้อย ๔ แผนงาน / โครงการ (รวมเป็น ๑๘ แผนงาน / โครงการ)

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* สำนักนายกรัฐมนตรี.

[๒] กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน. (๒๕๖๗). *ร่างแผนปฏิบัติการด้านพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (AEDP ๒๐๒๔).* กระทรวงพลังงาน และกรมธุรกิจพลังงาน. (๒๕๖๗). *ร่างแผนปฏิบัติการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (Oil Plan ๒๐๒๔).* กระทรวงพลังงาน.

[๓] คณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ. (๒๕๖๓). *นโยบาย ๓๐@๓๐.* สำนักนายกรัฐมนตรี.

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๑ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **โครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid : APG)** การเชื่อมโยงระบบส่งไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย ลาว พม่า และกัมพูชา ประกอบด้วย ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) พื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย บริเวณอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เทศบาลตำบลคลองแงะ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และอำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส (๒) พื้นที่ชายแดนไทย - ลาว บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น (๓) พื้นที่ชายแดนไทย - พม่า และ (๔) พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

- **โรงไฟฟ้าทดแทน** ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วมน้ำพอง ชุดที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และ (๒) โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนแม่เมาะ เครื่องที่ ๑๕ จังหวัดลำปาง

- **โรงไฟฟ้าส่วนเพิ่ม** ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ชุดที่ ๓ (๒) โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ชุดที่ ๔ (๓) โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ ๕ และ (๔) โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ ๖

- **โรงไฟฟ้าใหม่รายภาค** ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า ๕ แห่ง ได้แก่
  - **ภาคกลาง** ๑ แห่ง คือ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคตะวันตก) ๑,๔๐๐ เมกะวัตต์
  - **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ๑ แห่ง คือ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
  - **ภาคใต้** ๒ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคใต้) และโรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ ๓

- **โครงข่ายไฟฟ้าระบบส่ง / ระบบจำหน่าย** ประกอบด้วย ๑๙ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการระบบส่งเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (Independent Power Producer : IPP) (๒) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้าหลักเพื่อรองรับโรงไฟฟ้าผู้ผลิตเอกชนรายเล็กระบบผลิตพลังงานร่วม ตามระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก ประเภทสัญญา Firm ระบบ Cogeneration พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๔) (๓) ระบบส่งไฟฟ้าสำหรับโครงการโรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน เครื่องที่ ๘ - ๙ (๔) ระบบเชื่อมโยงโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ทุ่นลอยน้ำร่วมกับโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ (๕) แผนงานปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรองรับการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กประเภท Firm ระบบผลิตพลังงานร่วมที่จะสิ้นสุดอายุสัญญาใน พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๘ (๖) แผนงานปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรองรับการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก ระยะที่ ๑ (๗) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ระยะที่ ๑ : ส่วนสถานีไฟฟ้าแรงสูง (๘) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ระยะที่ ๑ : ส่วนสายส่งไฟฟ้าแรงสูง (๙) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ระยะที่ ๒ (๑๐) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออกเพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๑) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตก และภาคใต้เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๒) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคเหนือตอนบนเพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๓) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคใต้ตอนล่างเพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๔) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางและกรุงเทพมหานครเพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๕) โครงการขยายระบบไฟฟ้า

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ ๓ (๑๖) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้า ระยะที่ ๑๒ (๑๗) โครงการพัฒนาระบบเคเบิ้ลใต้ทะเลไปยังบริเวณอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (๑๘) โครงการปรับปรุงสถานีไฟฟ้าแรงสูงในพื้นที่ภาคใต้เพื่อป้องกันการเกิดวินาศกรรมและอุทกภัย และ (๑๙) แผนงานปรับปรุงรูปแบบการจ่ายไฟฟ้าสำหรับสถานีไฟฟ้าแรงสูง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเชื่อถือได้ของระบบส่ง

- **ระบบท่อส่งก๊าซภายในประเทศ** ประกอบด้วย ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้ และโครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซ เส้นที่ ๕ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

- **ระบบขนส่งน้ำมันทางท่อ** คือ โครงการส่วนต่อขยายระบบท่อขนส่งน้ำมันสายเหนือ ระยะที่ ๓ (สระบุรี - อ่างทอง) ระยะทางประมาณ ๕๑.๔๙ กิโลเมตร

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานการผลิตไฟฟ้าและโครงข่ายไฟฟ้าให้มีความมั่นคงและยืดหยุ่นสูงในประเทศและภูมิภาคอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศในอนาคตและสามารถสนับสนุนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ • สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและก่อสร้างระบบส่งไฟฟ้าให้เชื่อมโยงกับโครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid : APG)[๑]	• โครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid : APG) เช่น ไทย - มาเลเซีย, ไทย - ลาว, ไทย - พม่า และไทย - กัมพูชา	พน. มท. กกพ. กต.	✓		
• ปรับปรุง / ขยายโรงไฟฟ้าทดแทนโรงไฟฟ้าเดิม[๒]	• โรงไฟฟ้าน้ำพองทดแทน จังหวัดขอนแก่น • โรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน จังหวัดลำปาง	พน. มท. กกพ.	✓ ✓		
• การเพิ่มกำลังผลิตในพื้นที่โรงไฟฟ้าเดิม (ส่วนเพิ่ม)[๒,๓]	• โรงไฟฟ้าส่วนเพิ่ม ๔ แห่ง			✓	✓
• ก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพสูง[๓]	• โรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค ๔ แห่ง			✓	✓
• ขยายโครงข่ายและกำลังการจ่ายไฟฟ้าโดยเพิ่มจำนวนสถานีไฟฟ้าแรงสูงและขยายกำลังการจ่ายไฟในพื้นที่ที่มีการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้าสูง[๔]	• โครงข่ายไฟฟ้าระบบส่ง / ระบบจำหน่าย ๑๙ โครงการ		✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มความมั่นคงและรองรับความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติของประเทศและเพิ่มประสิทธิภาพ การขนส่ง					
• ขยายโครงข่ายระบบท่อส่งก๊าซภายในประเทศให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีโรงไฟฟ้าหรืออุตสาหกรรมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก[๕,๖,๗]	• โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี	พน. มท.	✓		
	• โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้			✓	
	• โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซ เส้นที่ ๕ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง			✓	
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาระบบขนส่งน้ำมันทางท่อเพื่อสนับสนุนระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ					
• ก่อสร้างระบบขนส่งน้ำมันระหว่างภูมิภาค[๘]	• โครงการส่วนต่อขยายระบบท่อขนส่งน้ำมันสายเหนือ ระยะที่ ๓ (สระบุรี - อ่างทอง)	พน. คค.	✓		

ที่มา: [๑] ASEAN Centre for Energy. (๒๐๒๔). *ASEAN Power Grid Interconnection Project Profiles.*

[๒] สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (๒๕๖๓). *แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑).* กระทรวงพลังงาน.

[๓] สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (๒๕๖๗). *ร่างแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (PDP ๒๐๒๔).* กระทรวงพลังงาน.

[๔] การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๘). *โครงการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้า.*

[๕] บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). (๒๕๕๖). *โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติภูมิภาคบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๑ และ ระยะที่ ๒).*

[๖] บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). (๒๕๖๕). *โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้.*

[๗] บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). (๒๕๖๑). *โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕.*

[๘] สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๗). *รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม : โครงการส่วนต่อขยายระบบท่อขนส่งน้ำมันสายเหนือ ระยะที่ ๓ (สระบุรี - อ่างทอง) (เลขที่รายงาน ๒๕๖๗๐๔ - ๓๖).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถการใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ในภาคพลังงาน

พื้นที่เป้าหมาย

• **เขื่อนขนาดใหญ่** ที่มีการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ลอยน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ (๑) เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก (๒) เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี (๓) เขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี (๔) เขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ (๕) เขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา (๖) เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (๗) เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

• **พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์** ในบริเวณพื้นที่ที่มีค่าความเข้มรังสีแสงอาทิตย์สูง ไม่อยู่ในพื้นที่ต้องห้ามตามกฎหมายหรือข้อจำกัดด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒๔.๕๓ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒๕,๔๑๐.๗๒ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๙,๔๒๙.๙๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓,๕๑๓.๖๙ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔,๘๐๗.๕๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี **และภาคตะวันออก (๒,๒๒๕.๑๑ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

• **พื้นที่ศักยภาพพลังงานลม** ที่มีความเร็วลมสูงกว่า ๕ เมตรต่อวินาที ขึ้นไปที่ความสูง ๑๕๐ เมตรเหนือพื้นดิน และมีระยะห่างจากถนน แม่น้ำ เขตป่า ชุมชน ได้แก่ **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๕๕,๘๔๙.๕๑ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๘,๔๗๗.๕๘ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๕,๖๖๗.๐๕ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี และสุพรรณบุรี **ภาคใต้ (๑๘,๐๘๓.๔๓ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๓,๔๑๔.๘๗ ตารางกิโลเมตร)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

• **โครงการ RE Biglot** เป็นโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) ที่ริเริ่มโดยคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดภายใต้ระบบ Feed - in Tariff (FIT) ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๓ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานสะอาดในประเทศ โครงการนี้ครอบคลุมการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนหลากหลายประเภท รวม ๑๗๕ โครงการ ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีกำลังผลิตรวม ๔,๘๕๒.๒๖ เมกะวัตต์ แบ่งเป็น

- **พลังงานแสงอาทิตย์** มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดิน (Solar Farm) และพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนพื้นดินร่วมกับระบบกักเก็บพลังงาน (Battery Energy Storage System : BESS) โดยมีโครงการรับซื้อ จำนวน ๑๕๓ โครงการ รวมกำลังผลิต ๓,๖๒๐.๐๖ เมกะวัตต์ ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

- **พลังงานลม** มีการพัฒนาอย่างชัดเจนในพื้นที่ที่มีศักยภาพลมสูง โดยมีโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producer : SPP) และผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมาก (Very Small Power Producer : VSPP) จำนวน ๒๒ โครงการ รวมกำลังผลิต ๑,๔๙๐.๒๐ เมกะวัตต์ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาและส่งเสริมการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้าและความร้อน รวมถึงมีการใช้งานร่วมกับระบบกักเก็บพลังงานในพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสม • ก่อสร้างและติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ลอยน้ำ เพื่อการผลิตไฟฟ้าพร้อมติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน[๑]	• เขื่อนขนาดใหญ่ จำนวน ๗ แห่ง	พน. มท. กกพ.	✓	✓	✓
• สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพสูงสำหรับพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์[๒]	• พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ • โครงการ RE Biglot จำนวน ๑๕๓ ราย ปริมาณ ๓,๓๖๒๐.๐๖ เมกะวัตต์ ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้	พน. มท. กกพ.	✓ ✓	✓ ✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาและส่งเสริมการนำพลังงานลมมาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพ • สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพสูงสำหรับพลังงานลม เพื่อพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตพลังงานลม[๒]	• พื้นที่ที่มีศักยภาพพลังงานลม ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ • โครงการ RE Biglot จำนวน ๒๒ ราย ปริมาณ ๑,๔๙๐.๒๐ เมกะวัตต์ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และภาคกลาง	พน. มท. กกพ.	✓ ✓	✓ ✓	✓

ที่มา: [๑] สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (๒๕๖๓). *แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑).* กระทรวงพลังงาน.

[๒] สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน. (๒๕๖๖). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง รายชื่อผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าที่ได้รับการคัดเลือกตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed - in Tariff (FIT) (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๓) สำหรับกลุ่มไม่มีต้นทุนเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕.*

นโยบายที่ ๓ พัฒนาและเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง โดยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อผลักดันประเทศเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low - Carbon Society) และความเป็นกลางทางคาร์บอน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล** ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกมันสำปะหลังและอ้อย ในพื้นที่ความเหมาะสม S ๑ S ๒ และ S ๓ ตามข้อมูล Agri - Map รวม ๓๓,๖๗๙,๒๙๗.๙๓ ไร่ ดังนี้

- **ภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง** ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๑,๖๑๙.๓๕ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๗,๓๐๙,๔๒๙.๘๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๒,๕๘๔,๓๕๗.๖๘ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๑,๔๗๔,๑๘๐.๔๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔,๐๖๑,๐๔๙.๔๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๑,๓๓๘,๖๘๗.๓๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

- **ภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกอ้อย** ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๙๑,๘๓๖.๓๔ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี และนครปฐม **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๗,๗๗๗,๙๗๔.๐๖ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๔,๕๐๑,๐๙๐.๐๙ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓,๗๒๗,๐๓๒.๖๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๔๗๖.๗๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๘๑๑,๕๖๔.๐๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

  - พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๘.๕ ล้านไร่ และได้ผลผลิต ๕๙.๕ ล้านตันต่อปี ใน พ.ศ. ๒๕๖๙
  - พื้นที่ปลูกอ้อย ๑๖ ล้านไร่ และได้ผลผลิต ๑๘๒ ล้านตันต่อปี ใน พ.ศ. ๒๕๖๙

- **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล** ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันเดิม ในพื้นที่ความเหมาะสม S ๑ S ๒ และ S ๓ ตามข้อมูล Agri - Map พื้นที่รวม ๕,๓๕๕,๖๕๙.๗๒ ไร่ โดยภาคที่มีพื้นที่ปลูกตามชั้นความเหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน ได้แก่ **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒๙๓.๔๓ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๑๑๖,๘๖๔.๔๔ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเลย กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี **ภาคเหนือ (๘,๗๗๘.๔๓ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน แพร่ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี **ภาคกลาง (๓๔,๑๐๙.๕๙ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และอ่างทอง **ภาคใต้ (๕,๐๖๙,๕๐๖.๔๒ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี และ**ภาคตะวันออก (๑๒๖,๑๐๗.๔๑ ไร่)** ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

  - เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๒ - ๓.๔ ตัน ใน พ.ศ. ๒๕๗๐
  - เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๔ - ๓.๕ ตัน ใน พ.ศ. ๒๕๗๕
  - เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๖ - ๓.๗ ตัน ใน พ.ศ. ๒๕๘๐

- **พื้นที่ส่งเสริมการลงทุนเชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel : SAF)** ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพที่ใช้แทนน้ำมันเครื่องบิน เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม SAF ให้ครบวงจร ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบชีวภาพ การผลิต และการขนส่งสู่สนามบิน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ๗ พื้นที่ ตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (Oil Plan ๒๐๒๔) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี ขอนแก่น ระยอง ชัยภูมิ และกาฬสินธุ์ ซึ่งมีศักยภาพรองรับทั้งด้านพื้นที่เกษตรกรรม โครงสร้างพื้นฐานอุตสาหกรรม และสนามบินเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงการบินที่ยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel : SAF) ในภาคการบิน และสอดคล้องกับเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ

• **พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า** ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมพื้นที่จัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าให้ ครอบคลุมเมืองศูนย์กลางในทุกลำดับศักดิ์ทั่วทั้งประเทศ โดยระยะสั้นจะเป็นการส่งเสริมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ซึ่งเป็นเมืองที่มีบทบาทเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การขนส่ง และการให้บริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาคสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียม ประกอบด้วย ๙ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น พิษณุโลก และเชียงใหม่

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมการผลิตเอทานอลสำหรับยานยนต์ เพื่อเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง • เพิ่มพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังและอ้อยในพื้นที่ที่มีศักยภาพ[๓]	• พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมันสำปะหลังและอ้อย ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้	พน. มท. กษ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซลสำหรับยานยนต์ เพื่อเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง • เพิ่มผลผลิตจากพืชเชื้อเพลิงชีวภาพ (ปาล์มน้ำมัน) ในพื้นที่ปลูกพืชเดิม[๓]	• พื้นที่ศักยภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันเดิม ได้แก่ ภาคใต้	พน. มท. กษ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมการผลิตและการใช้เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (SAF) เพื่อเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่งทางอากาศและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก • สนับสนุนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่ง SAF และโรงกลั่น SAF ในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านวัตถุดิบชีวภาพและใกล้สนามบินหลัก[๒]	• พื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี ขอนแก่น ระยอง ชัยภูมิ และกาฬสินธุ์	พน. มท. กษ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๔</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • จัดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า ในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าอย่างสูง	• เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๙ เมือง	พน. มท. คค.	✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	• เมืองศูนย์กลางรองระดับภาคและเมืองศูนย์กลางหลัก จำนวน ๑๑๖ เมือง • เมืองศูนย์กลางรองและเมืองขนาดกลาง - ขนาดเล็ก จำนวน ๒,๓๕๐ เมือง				✓

ที่มา : [๑] กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน. (๒๕๖๓). *แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (AEDP ๒๐๑๘).* กระทรวงพลังงาน.

[๒] กรมธุรกิจพลังงาน. (๒๕๖๗). *(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (Oil Plan ๒๐๒๔).* กระทรวงพลังงาน.

นโยบายที่ ๔ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน ยกระดับระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า และลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงานของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **แผนขับเคลื่อนสมาร์ตกริดระยะปานกลาง**

- **การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ๑๔ แผนงาน** ได้แก่ (๑) โครงการระบบมิเตอร์อัจฉริยะ ระยะที่ ๑ - ๓ (๒) โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลพยากรณ์พลังงานหมุนเวียน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (๓) แผนงานพัฒนาระบบไมโครกริด อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๔) โครงการพัฒนาระบบไมโครกริดในพื้นที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ ๑ - ๒ (๕) โครงการบริหารจัดการระบบผลิตไฟฟ้าแบบกระจายตัวในระบบโครงข่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ระยะที่ ๒ (๖) โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าแบบระบบ Microgrid ระยะที่ ๑ (๗) โครงการนำร่องพัฒนาระบบไมโครกริดในพื้นที่อุตสาหกรรม (๘) แผนงานระยะยาวในการจัดหาระบบกักเก็บพลังงานไฟฟ้าด้วยแบตเตอรี่ (Battery Energy Storage System: BESS) บนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๙) โครงการพัฒนาระบบกักเก็บพลังงานเพื่อรองรับการบริหารความต้องการไฟฟ้าและพลังงานหมุนเวียน ระยะที่ ๑ - ๒ (๑๐) โครงการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าเพื่อรองรับการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าในภาพรวมของประเทศ (๑๑) โครงการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าขนาด DC ๒๕ กิโลวัตต์ รองรับการเติบโตของยานยนต์ไฟฟ้าและรองรับยานยนต์ไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๐๐ สถานี ภายในสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (๑๒) โครงการพัฒนาระบบบริหารการอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า (๑๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโครงข่ายระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ (Grid Modernization) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ (๑๔) โครงการพัฒนาระบบส่งและจำหน่าย ระยะที่ ๒

- **การไฟฟ้านครหลวง ๑๐ แผนงาน** ได้แก่ (๑) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าที่ติดตั้งแผงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (๒) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย (๓) โครงการต้นแบบระบบพยากรณ์การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน (๔) โครงการศึกษารูปแบบธุรกิจ Microgrid / Prosumer สำหรับการไฟฟ้านครหลวง (๕) โครงการ Smart Community (๖) โครงการนำร่องระบบบริหารควบคุมพลังงานจากแหล่งพลังงานแบบกระจาย (Distributed Energy Resources : DER) ในระบบจำหน่ายแรงต่ำ (๗) โครงการติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน (Energy Storage System : ESS) เพื่อกักเก็บพลังงานหมุนเวียนเชื่อมต่อระบบจำหน่าย (๘) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับหม้อแปลงจำหน่ายในพื้นที่การไฟฟ้านครหลวง (๙) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงข่ายระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ (Grid Modernization) ของการไฟฟ้านครหลวง และ (๑๐) โครงการเตรียมความพร้อมการไฟฟ้านครหลวงเป็น Load Aggregator และเพื่อรองรับกิจกรรมตามแผนสมาร์ตกริดระยะกลาง

• **โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนขนาดใหญ่ ๓ แห่ง** ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ กำลังผลิต ๘๐๑ เมกะวัตต์ ความจุ ๖,๔๐๘ เมกะวัตต์ชั่วโมง (๒) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี กำลังผลิต ๘๙๑ เมกะวัตต์ ความจุ ๗,๑๒๘ เมกะวัตต์ชั่วโมง และ (๓) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนกระทูน จังหวัดนครศรีธรรมราช กำลังผลิต ๗๘๐ เมกะวัตต์ ความจุ ๖,๒๔๐ เมกะวัตต์ชั่วโมง

• **โรงไฟฟ้าเทคโนโลยีสมัยใหม่** เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (PDP ๒๐๒๔) การพัฒนาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขนาดเล็ก (Small Modular Reactor : SMR) ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า ๒ แห่ง ได้แก่ Micro Nuclear ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ เมกะวัตต์ และ Micro Nuclear ภาคใต้ ๓๐๐ เมกะวัตต์

• **ระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ (Battery Energy Storage System : BESS)** คือระบบที่ใช้แบตเตอรี่ในการเก็บพลังงานไฟฟ้าไว้ใช้ในภายหลัง เพื่อช่วยเพิ่มเสถียรภาพให้กับระบบไฟฟ้า โดยเฉพาะเมื่อใช้งานร่วมกับพลังงานหมุนเวียนซึ่งมีความผันผวนตามสภาพอากาศ ทั้งนี้ จะมีการส่งเสริมการพัฒนาโครงการภายใต้การรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed - in Tariff (FiT) ตามแนวทางของโครงการ RE Biglot ของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ซึ่งมีจำนวน ๒๔ โครงการ รวมกำลังผลิต ๙๙๔.๐๖ เมกะวัตต์ กระจายอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ของประเทศไทย

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ยกระดับระบบส่งและจำหน่ายไฟฟ้าให้มีความยืดหยุ่นสูงมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย • ดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดตามแผนระยะปานกลาง[๑]	• โครงการตามแผนขับเคลื่อนสมาร์ทกริดระยะปานกลางของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต	พน. มท. กกพ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาและยกระดับการปรับปรุงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าและโครงข่ายไฟฟ้าผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน และน้ำมัน) ในการผลิตไฟฟ้า รวมถึงลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงาน		พน.			
• ติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน Pumped Storage Hydropower (PSH) ในโรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนขนาดใหญ่[๒]	• โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนจุฬาภรณ์ • โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์ • โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนกระทูน				✓ ✓ ✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ศึกษาและก่อสร้างโรงไฟฟ้าเทคโนโลยีสมัยใหม่[๒]	• MicroNuclear ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ เมกะวัตต์ • Micro Nuclear ภาคใต้ ๓๐๐ เมกะวัตต์	พน. มท. กกพ.			✓ ✓
• ติดตั้งระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ (BESS) เชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้า[๓]	• พื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวน ๒๔ โครงการ รวมกำลังผลิต ๙๙๔.๐๖ เมกะวัตต์		✓	✓	

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (๒๕๖๕). *แผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๔.* กระทรวงพลังงาน.

[๒] สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (๒๕๖๗). *ร่างแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๘๐ (PDP ๒๐๒๔).* กระทรวงพลังงาน.

[๓] สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน. (๒๕๖๖). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง รายชื่อผู้ยื่นขอผลิตไฟฟ้าที่ได้รับการคัดเลือกตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed - in Tariff (FIT) ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๗๓ สำหรับกลุ่มไม่มีต้นทุนเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๕.*

๓.๗ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานสากล เพื่อรองรับกิจกรรมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าสูง กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค และการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ยกระดับเมืองหลักสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และกระจายโอกาสการท่องเที่ยวสู่เมืองน่าเที่ยว

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

นโยบายที่ ๔ บริหารจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล เพื่อให้ประเทศไทยยังคงเป็นจุดหมายปลายทางที่น่าสนใจและสามารถแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวโลกได้อย่างยั่งยืน

๒.๒) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเมืองน่าเที่ยว พร้อมทั้งสนับสนุนการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ลดความแออัดในแหล่งท่องเที่ยวหลัก และเพิ่มความเท่าเทียมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค

๒.๓) เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยือนประเทศไทยในระดับที่สูงขึ้น

๒.๔) เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อให้สามารถรักษาความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว มีรายละเอียดสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑) พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ หมายถึง เมืองหลัก ซึ่งเป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงตามแผนพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ต้องมีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานในระดับสากลรองรับเศรษฐกิจคุณค่าสูงเพื่อเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และ ๒๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา

๓.๒) พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว (เมืองรองเดิม) หมายถึง เมืองที่มีรายได้ด้านการท่องเที่ยวต่ำ ที่ต้องมีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานในระดับสากลรองรับเศรษฐกิจคุณค่าสูง และการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างประสบการณ์ “การท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (The Unique Thai Local Experiences)” ด้วยการผลักดันวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย (Soft Power) เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่น และส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวจากจังหวัดโดยรอบ (Micro Tourism) ทั้งแบบไปเช้า - เย็นกลับ และพักค้างคืน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางการท่องเที่ยวของเมืองน่าเที่ยวในรูปแบบกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

๓.๓) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวมูลค่าสูง หมายถึง พื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง (High - Value Tourists) และให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสังคมในทางลบ พร้อมกับการให้บริการที่มีมาตรฐานสูง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดจากการเดินทางไปยังพื้นที่เหล่านั้น โดยพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพตามที่ระบุในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions : MICE) ๑๐ พื้นที่ โดยเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่เน้นการจัดกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดการประชุมระดับนานาชาติ การสัมมนา การแสดงสินค้า การจัดประชุมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างผู้ประกอบการในภาคธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี (พัทยา) เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น อุดรธานี นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และสงขลา

(๒) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative & Cultural Tourism) ๓๓ พื้นที่ เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสัมผัสประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ วัฒนธรรม การแสดง การออกแบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์กับวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ เพชรบุรี สุโขทัย ภูเก็ต แพร่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร อุดรธานี อุบลราชธานี นครปฐม พิจิตร พิษณุโลก สุพรรณบุรี จันทบุรี พัทยา ระยอง สระแก้ว สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และพัทลุง

(๓) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) ๑๒ พื้นที่ เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการปรับปรุงสุขภาพ รักษาโรค หรือการบำรุงร่างกายและจิตใจผ่านการใช้บริการทางการแพทย์ การรักษาความงาม หรือการดูแลสุขภาพองค์รวม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี สุราษฎร์ธานี กระบี่ ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ พิษณุโลก นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และอุบลราชธานี

(๔) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (Coastal Maritime & River Tourism) ๖ พื้นที่ โดยเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวที่เน้นไปที่กิจกรรมทางน้ำในแหล่งน้ำทั้งชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และลำน้ำ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา และชลบุรี

๓.๔) พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค หมายถึง พื้นที่เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างไร้รอยต่อทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง ทางอากาศ โดยเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมกับมาตรการด้านการเดินทางท่องเที่ยวที่สนับสนุนการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอย่างมีมาตรฐาน มีความสะดวกและความปลอดภัยในระดับสากล มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) พื้นที่บริเวณด่านการค้าชายแดน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส

(๒) พื้นที่บริเวณยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ ๑๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (กรุงเทพมหานคร) ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ (สมุทรปราการ) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (เชียงใหม่) ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต (ภูเก็ต) ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (สงขลา) ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง (เชียงราย) ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ (กระบี่) ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง) ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย (สุราษฎร์ธานี) ท่าอากาศยานขอนแก่น (ขอนแก่น) ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี (อุดรธานี) และท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี (อุบลราชธานี)

(๓) พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ ๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติล้านนา (ลำพูน) และท่าอากาศยานนานาชาติอันดามัน (พังงา)

(๔) พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือสำราญ ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง (ชลบุรี) ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๑ และท่าเรือกระบี่ แห่งที่ ๑

(๕) พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือสมุย (สุราษฎร์ธานี) ท่าเรือภูเก็ต และท่าเรือแหลมบาลีฮาย (ชลบุรี)

(๖) พื้นที่บริเวณสถานีจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรรถไฟฟ้าความเร็วสูงตามแผน Pan - Asia Railway Network ๕ แห่ง ได้แก่ สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ (กรุงเทพมหานคร) สถานีรถไฟเชียงใหม่ (สายเหนือ) สถานีรถไฟตราด (สายตะวันออก) สถานีรถไฟหนองคาย (สายตะวันออกเฉียงเหนือ) และสถานีรถไฟปาดังเบซาร์ (สายใต้)

๓.๕) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พื้นที่ที่ต้องได้รับการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและมาตรการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืน ประกอบด้วย พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด และพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว ๕๕ จังหวัด

๓.๖) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง เขตพัฒนาตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อประโยชน์ในการรักษา ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละเขตการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ประกอบด้วยเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ๑๕ เขต ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม เขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น - เขาใหญ่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว

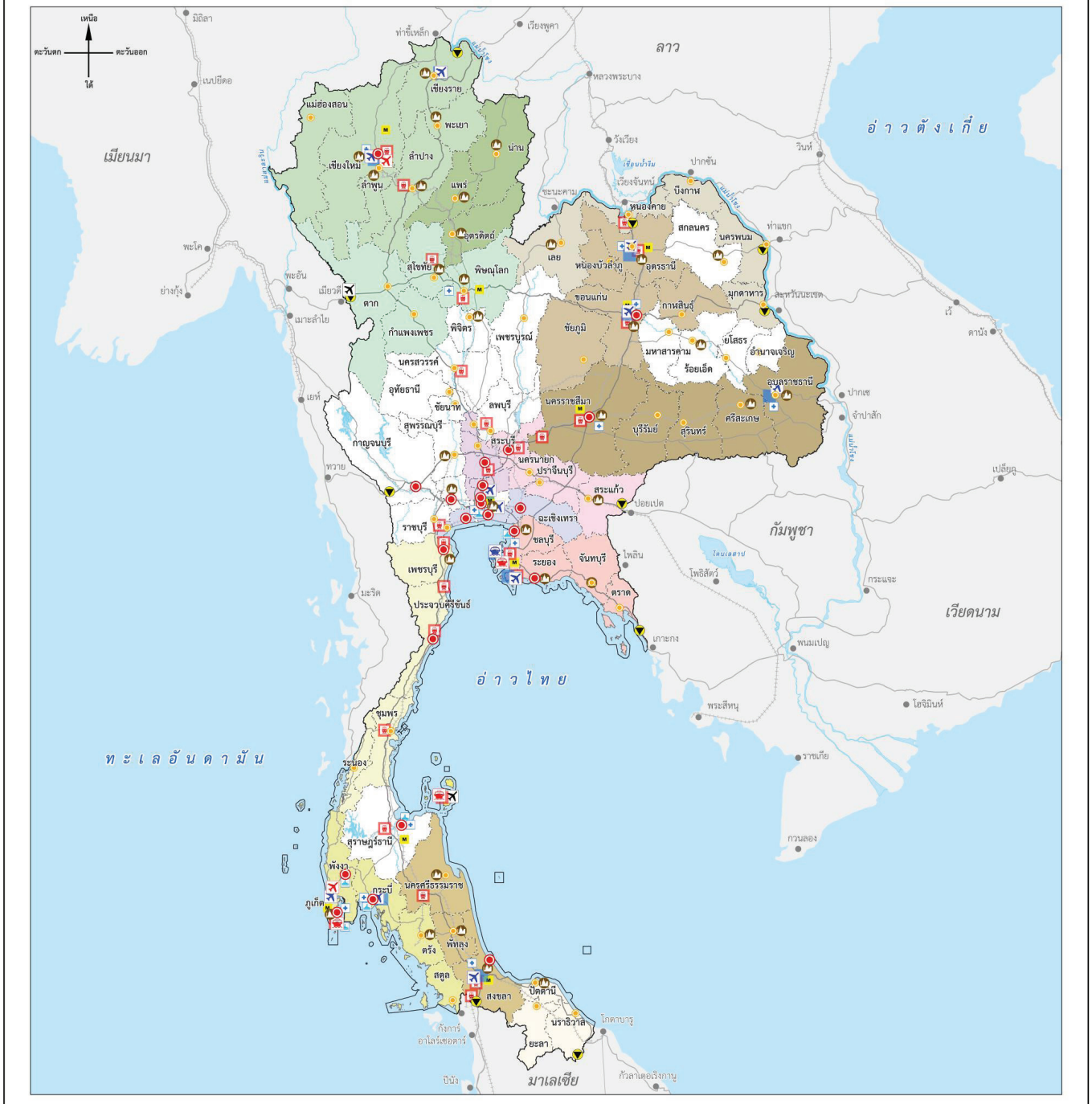

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

พื้นที่พัฒนาเมืองท่องเที่ยว

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว

พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณค่าสูง

- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE)
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

- พื้นที่บริเวณด่านการค้าชายแดน
- พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ
- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ
- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ
- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือสำราญ
- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ
- พื้นที่บริเวณโครงการจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรสถานีรถไฟฟ้าความเร็วสูง

เขตพัฒนาการท่องเที่ยว

- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตวัฒนธรรมถิ่นอีสาน
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น - เขาใหญ่
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๕	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น[๑]	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)	ร้อยละ ๕.๖๖*	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๕	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๘	เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๐
รายได้การท่องเที่ยวของเมืองน่าเที่ยวเพิ่มขึ้น[๑]	สัดส่วนรายได้การท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง (สัดส่วน)	๘๐ : ๒๐	๗๕ : ๒๕	๗๐ : ๓๐	๖๐ : ๔๐
ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน[๑]	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ร้อยละ)	ขยายตัวร้อยละ ๕	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น[๑]	อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)	อันดับที่ ๑๓๐	ไม่เกินอันดับที่ ๑๐๐	ไม่เกินอันดับที่ ๙๐	ไม่เกินอันดับที่ ๘๐

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* สำนักนายกรัฐมนตรี.

หมายเหตุ : * ผลกระทบจากวิกฤตการณ์โควิด - ๑๙

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๐ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ยกระดับเมืองหลักสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ** ประกอบด้วย ๒๒ จังหวัดเมืองหลัก โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็น ๒ ระยะ โดยพิจารณาจากศักยภาพรายได้ด้านการท่องเที่ยวและจำนวนผู้เยี่ยมเยือนด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

- พื้นที่พัฒนาระยะที่ ๑ - ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๕) ๑๕ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี ระยอง เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา

- พื้นที่พัฒนาระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐) ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี ปทุมธานี สระบุรี และฉะเชิงเทรา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวคุณค่าสูงตามหลักออกแบบอย่างเท่าเทียม (Universal Design) เช่น สถานพยาบาลมาตรฐาน JCI สถานที่จัดประชุมและนิทรรศการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน MICE ท่าเทียบเรือสำราญ เป็นต้น	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด	กก. คค. มท. วธ. สธ. สกท.	✓	✓	✓
• พัฒนาการคมนาคมและการขนส่งโดยปรับปรุงและขยายท่าอากาศยานสนามบิน และสถานีขนส่ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น			✓	✓	✓
• พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร (One - Stop Service Centers) ในเมืองท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ			✓	✓	✓
• ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนด้วยการยกเว้นภาษีหรือการลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมเศรษฐกิจคุณค่าสูง			✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในและระหว่างจังหวัดโดยรอบ • ปรับปรุงเส้นทางการเดินทางเชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง เช่น พัฒนาเส้นทางรถบัสท่องเที่ยวรถไฟสายท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดโดยให้บริการที่สะดวกสบายและปลอดภัย	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด	คค. มท. กก.	✓	✓	✓
• พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในรูปแบบประจำทางและไม่ประจำทาง (On - Demand) โดยการลงทุนของรัฐหรือการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการผ่านระบบออนไลน์		คค.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> จัดทำมาตรการทางผังเมืองเพื่อควบคุมและรักษาทัศนียภาพของเมืองและแหล่งท่องเที่ยว • ควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่เมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ และรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ในรูปแบบของข้อบัญญัติท้องถิ่น	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด	มท.	✓	✓	✓

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และกระจายโอกาสการท่องเที่ยวสู่เมืองน่าเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว** ประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนารูปแบบ กิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองน่าเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว • พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลากหลายเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางด้วยการท่องเที่ยวคุณค่าสูง (High Value Tourism) ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเมืองน่าเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักและเมืองน่าเที่ยว	• พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว ๕๕ จังหวัด	กก. คค. มท.	✓	✓	
• ปรับปรุงถนนและเส้นทางท่องเที่ยวในเมืองน่าเที่ยวให้มีความสะดวกและปลอดภัย โดยเน้นการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองน่าเที่ยว • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การพัฒนาศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวในเมืองน่าเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมท้องถิ่น	• พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว ๕๕ จังหวัด	กก. มท. สกท.	✓	✓	✓
• จัดทำสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้หรือลดหย่อนภาษี เพื่อส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในเมืองน่าเที่ยว เพื่อให้เกิดการพำนักระยะยาวเพิ่มขึ้น เช่น การพัฒนาที่พักแรมในชุมชน โฮมสเตย์ท้องถิ่น การพัฒนาพาณิชยกรรมชุมชน เป็นต้น			✓		
• **<u>มาตรการที่ ๓</u>** เสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าสูง (High - Value Tourism) ในเมืองน่าเที่ยว • พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองน่าเที่ยวให้มีเอกลักษณ์และประสบการณ์ด้วยการท่องเที่ยวคุณค่าสูง (High Value Tourism)	• พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว ๕๕ จังหวัด	กก. วธ. มท.	✓	✓	
• ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงสร้างสรรค์ในเมืองน่าเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลท้องถิ่นและการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าสูงในเมืองน่าเที่ยว			✓	✓	

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค ประกอบด้วย**

- พื้นที่บริเวณด่านการค้าชายแดน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส

- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ ๑๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (กรุงเทพมหานคร) ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ (สมุทรปราการ) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (เชียงใหม่) ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต (ภูเก็ต) ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (สงขลา) ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง (เชียงราย) ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ (กระบี่) ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง) ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย (สุราษฎร์ธานี) ท่าอากาศยานขอนแก่น (ขอนแก่น) ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี (อุดรธานี) และท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี (อุบลราชธานี)

- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ ๒ แห่ง ในจังหวัดพังงา และลำพูน

- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือสำราญ ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง (ชลบุรี) ท่าเรือภูเก็ต แห่งที่ ๑ และท่าเรือกระบี่ แห่งที่ ๑

- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือสมุย (สุราษฎร์ธานี) ท่าเรือภูเก็ต และท่าเรือแหลมบาลีฮาย (ชลบุรี)

- พื้นที่บริเวณสถานีจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรรถไฟฟ้าความเร็วสูงตามแผน Pan - Asia Railway Network ๕ แห่ง ได้แก่ สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ (กรุงเทพมหานคร) สถานีรถไฟเชียงใหม่ (สายเหนือ) สถานีรถไฟตราด (สายตะวันออก) สถานีรถไฟหนองคาย (สายตะวันออกเฉียงเหนือ) และสถานีรถไฟปาดังเบซาร์ (สายใต้)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีมาตรฐานสะดวก และปลอดภัยในระดับสากลเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค • พัฒนาพื้นที่บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร (One Stop Service) ในจุดท่องเที่ยวและด่านการค้าชายแดนสำคัญ โดยมีบริการต่าง ๆ เช่น การออกใบอนุญาตเข้าเมือง การแนะนำข้อมูลท่องเที่ยว การให้บริการอินเทอร์เน็ต และการแลกเปลี่ยนเงินตรา	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค	กก. พณ. กค.	✓	✓	✓
• พัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรมปลอดภาษีและส่งเสริมการจัดตั้งตลาดชุมชนหรือศูนย์พาณิชยกรรมชุมชนที่แสดงและจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค	กก. พณ. กค.	✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและประเทศในภูมิภาค • พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคต ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค	คค. กก. มท.	✓	✓	✓
• พัฒนาจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรที่สะดวกและปลอดภัยบนเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พร้อมทั้งจุดบริการนักท่องเที่ยว เช่น พื้นที่รองรับการขนส่งสาธารณะ พื้นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว จุดพักสำหรับการโดยสารระหว่างประเทศ			✓	✓	✓

นโยบายที่ ๔ บริหารจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ** ประกอบด้วย ๒๒ พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา

• **พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว** ประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและภัยพิบัติตามแนวคิดเมืองยืดหยุ่น (Urban Resilience) • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ เช่น การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การปรับปรุงทางหลวงเลียบชายฝั่งให้สามารถรับมือกับภัยธรรมชาติ การพัฒนาศูนย์พักพิงในกรณีเกิดภัยพิบัติ	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ • พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว	กก. มท. ดศ. สกท.	✓	✓	✓
• พัฒนานโยบายและแผนการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว			✓		
• จัดทำสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมและลดมลภาวะแหล่งท่องเที่ยว			✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> รักษา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวด้วยการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของพื้นที่ • กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การกำหนดจำนวนผู้เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสำคัญ การกำหนดการใช้พื้นที่สำหรับกิจกรรมเชิงพาณิชยกรรมในพื้นที่แหล่งชุมชน การกำหนดประเภทกิจกรรมในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติ	• พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ • พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว	กก. มท.	✓		
• ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลพื้นที่ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว			✓		

๓.๘ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง มุ่งเน้นการกำหนดรูปแบบการพัฒนาและยกระดับทางด้านกายภาพของระบบคมนาคมของประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางและขนส่งอย่างไร้รอยต่อ และสามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) อีกทั้งส่งเสริมการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Mode : NMT) รวมถึงการบูรณาการการใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมกับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางรางและสาธารณะ ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งระบบให้เชื่อมโยงภายในประเทศ ประเทศในภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก

นโยบายที่ ๒ พัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อ และได้มาตรฐานชั้นนำระดับโลก

นโยบายที่ ๓ พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก (Green Transport)

นโยบายที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งบริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ (Transit - Oriented Development : TOD)

นโยบายที่ ๕ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) กับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของเมืองศูนย์กลางหลักและศูนย์กลางรองทั่วประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ภายในประเทศ ประเทศในภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลกอย่างไร้รอยต่อ

๒.๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพการให้บริการด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล

๒.๓) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Transport) กับการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Mode : NMT) ลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๒.๔) เพื่อส่งเสริมการเดินทางด้วยแนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งมวลชนหลัก (Transit - Oriented Development : TOD) เพิ่มการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ และลดการพึ่งพาการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

๒.๕) เพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) ที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูง

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง มุ่งเน้นการกำหนดรูปแบบการพัฒนาและยกระดับทางด้านกายภาพของระบบคมนาคมของประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางและขนส่งอย่างไร้รอยต่อ และสามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) อีกทั้งส่งเสริมการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Mode : NMT) รวมถึงการบูรณาการใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมกับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางรางและสาธารณะ โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (ปัจจุบัน)

ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของไทยมีรูปแบบของโครงข่ายทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งมีโครงข่ายและจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ดังนี้

(๑) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางถนน ปัจจุบันมีระยะทางรวม ๗๐๒,๙๘ กิโลเมตร มีความหนาแน่นของโครงข่ายระบบถนนต่อพื้นที่เท่ากับ ๑.๓๗ กิโลเมตรต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งแม้ว่าการเดินทางและขนส่งทางถนนจะสะดวกและรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การพึ่งพาทางถนนเป็นหลักได้นำมาซึ่งปัญหาในระดับประเทศ เช่น ปัญหาของการขยายตัวของเมืองตามแนวถนน ปัญหาการจราจรติดขัดบนโครงข่ายถนน ปัญหาด้านต้นทุนในการเดินทางและขนส่งทางถนนสูงกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่น ปัญหาการนิยมเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคล เป็นต้น ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๒) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางราง ปัจจุบันมีระยะทางรวม ๔,๐๕๔ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๔๘ จังหวัด จาก ๗๗ จังหวัด (สายตะวันออกเฉียงเหนือ สายเหนือ สายใต้ สายตะวันออก สายตะวันตก และสายแม่กลอง) ความหนาแน่นของโครงข่ายระบบรางต่อพื้นที่มีค่าเท่ากับ ๐.๐๐๘ กิโลเมตรต่อตารางกิโลเมตร มีจุดเชื่อมต่อการเดินทางเข้าสู่ระบบรางของรถไฟทางไกลรวม ๖๗๓ แห่ง จำแนกเป็นสถานีรถไฟ ๔๓๕ แห่ง ที่หยุดรถไฟ ๑๘๑ แห่ง และป้ายหยุดรถไฟ ๕๗ แห่ง โดยปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านความล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง

(๓) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางน้ำ ซึ่งในปัจจุบันมีโครงข่ายทางลำน้ำระยะทางประมาณ ๑,๔๐๐ กิโลเมตร มีท่าเรือโดยสารจำนวน ๒๐๔ ท่า และท่าเรือสินค้า ๙๕ ท่า โครงข่ายทางทะเลและชายฝั่ง มีท่าเรือโดยสารจำนวน ๘๔ ท่า และท่าเรือสินค้า ๔๖ ท่า โดยการคมนาคมขนส่งทางน้ำเป็นรูปแบบการขนส่งสินค้าที่มีศักยภาพสูง และเป็นประตูการค้าหลัก (International Gateway) ไปยังต่างประเทศ โดยมีท่าเรือสำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ และท่าเรือมาบตาพุด อย่างไรก็ตาม ท่าเรือดังกล่าวมีสถานะเกินความสามารถในการรองรับ มีเพียงท่าเรือแหลมฉบังที่สามารถรองรับปริมาณสินค้าในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

(๔) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางอากาศ ซึ่งในปัจจุบัน มีท่าอากาศยานนานาชาติที่ให้บริการระหว่างประเทศ ๑๐ แห่ง และท่าอากาศยานที่ให้บริการภายในประเทศ ๒๘ แห่ง โครงข่ายเส้นทางการบินภายในประเทศมีเส้นทางบริการครอบคลุมพื้นที่ภายในประเทศทุกภูมิภาค รวม ๖๖ เส้นทาง สำหรับเส้นทางการบินระหว่างประเทศครอบคลุมพื้นที่ ๕ ทวีปทั่วโลก มีจุดหมายปลายทางรวม ๔๓ ประเทศ โดยปัจจุบันเพื่อให้สอดรับกับการพัฒนาในอนาคต ประเทศไทยได้มีการส่งเสริมท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางของการบินในภูมิภาค ด้วยตำแหน่งของที่ตั้งและเส้นทางการบินจากประเทศต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศไทย

(๕) โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง มีระบบขนส่งมวลชนจำแนกเป็น ๔ รูปแบบ ได้แก่ รถไฟฟ้าชานเมือง รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนเรือโดยสาร และรถโดยสารประจำทาง และ (๒) ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง มีเส้นทางให้บริการรวม ๓,๙๔๔ เส้นทาง ได้แก่ รถหมวด ๒ มีโครงข่ายเส้นทางบริการ ๘๕๘ เส้นทาง และรถหมวด ๓ มีโครงข่ายเส้นทางบริการ ๓,๐๘๖ เส้นทาง โดยมีจำนวนสถานีขนส่งผู้โดยสารรวมทั่วประเทศ ๑๒๙ แห่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักของการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในปัจจุบัน ได้แก่ ความไม่นิยมใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะระหว่างจังหวัด ขาดการออกแบบการเข้าถึงสถานีขนส่งสาธารณะที่เอื้อต่อการเดินทางของคนทุกกลุ่ม (Universal Design) และขาดโครงสร้างพื้นฐานของการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Mode) เป็นต้น

(๖) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีขนส่ง / ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้ากระจายอยู่ในทุกภูมิภาค รวม ๒๘ แห่ง โดยจำแนกตามรูปแบบของการให้บริการ ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย (๑) สถานีขนส่งสินค้า ๓ แห่ง (๒) ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า ๑ แห่ง (๓) สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) ๑ แห่ง และ (๔) ย่านกองเก็บตู้สินค้า (Container Yard : CY) ๒๓ แห่ง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางและขนส่งจากทางถนนสู่ทางรางและทางน้ำ ซึ่งเป็นระบบที่มีต้นทุนต่ำกว่าการขนส่งทางถนน จึงพัฒนาศูนย์โลจิสติกส์ควบคู่กับการพัฒนารถไฟทางคู่ (สายเดิม) และโครงการรถไฟทางคู่ (สายใหม่) เพื่อลดต้นทุนการขนส่งด้านโลจิสติกส์

๓.๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (ปรับปรุง)

จากโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญในปัจจุบัน นำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับ และการมุ่งสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) ประกอบด้วย

(๑) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ โดยผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๙ แห่ง ได้แก่ สุวรรณภูมิ ดอนเมือง เชียงใหม่ ภูเก็ต อู่ตะเภา สุราษฎร์ธานี กระบี่ แม่ฟ้าหลวง และหาดใหญ่ โดยท่าอากาศยานดังกล่าวประสบปัญหาความแออัดทั้งในส่วนของทางวิ่ง อาคารผู้โดยสารและหลุมจอด อีกทั้งมีปริมาณผู้โดยสารมากกว่าและใกล้เคียงกับความจุของท่าอากาศยาน พื้นที่เป้าหมายยกระดับเป็นจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติอัจฉริยะ (Smart Airport) ๖ แห่ง ได้แก่ สุวรรณภูมิ ดอนเมือง อู่ตะเภา ภูเก็ต หาดใหญ่ และเชียงใหม่

มีพื้นที่เป้าหมายปรับปรุงจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานหลักภายในประเทศ ๒๑ แห่ง ได้แก่ หัวหิน ขอนแก่น อุดรธานี นครศรีธรรมราช บุรีรัมย์ นครราชสีมา มุกดาหาร ร้อยเอ็ด บึงกาฬ น่านนคร ลำปาง ตรัง ชุมพร ระนอง นราธิวาส สตูล อุบลราชธานี เลย สกลนคร แพร่ และเบตง เพื่อสามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้าในอนาคต รวมทั้งการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานชั้นนำในระดับโลก

(๒) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางน้ำ ส่งเสริมการปรับปรุงท่าเทียบเรือปัจจุบันเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อให้สอดรับกับการพัฒนาในอนาคต โดยผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถท่าเรือขนส่งสินค้า จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ แหลมฉบัง และมาบตาพุด มีพื้นที่เป้าหมายการยกระดับท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ๓ แห่ง ได้แก่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต และชายฝั่งบริเวณกรุงเทพมหานคร - ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย) มีพื้นที่เป้าหมายการยกระดับท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ๒ แห่ง ได้แก่ (ท่าเรือจุกเสม็ด และท่าเรือปราณบุรี) มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือโดยสารในแม่น้ำในพื้นที่กรุงเทพมหานครและในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา และปรับปรุงท่าเรือโดยสารท่าเรือชายฝั่ง ๙ จังหวัด ได้แก่ ท่าเรือตราด ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สตูล ตรัง พังงา และกระบี่ อีกทั้งมีพื้นที่เป้าหมายในการยกระดับเป็นท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Port) ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด และแหลมฉบัง

(๓) โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ ส่งเสริมการเดินทางหลายรูปแบบให้เชื่อมต่อการเดินทางและขนส่งระหว่างประเทศ และระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการปรับปรุงสถานีรถโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง

ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จตุจักร เทศบาลเมืองเชียงใหม่ แห่งที่ ๑ นครศรีธรรมราช นครราชสีมา แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร เอกมัย เทศบาลเมืองขอนแก่น แห่งที่ ๓ พิษณุโลก แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร บรมราชชนนี ระยอง และสระบุรี

(๔) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ ยกระดับศูนย์โลจิสติกส์หลักระดับประเทศและภูมิภาค เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศให้ได้มาตรฐานสากล โดยผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการปรับปรุงย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ ศิลาอาสน์ โนนพะยอม ท่าพระ กุดจิก ท่าม่วง ชุมทางบ้านทุ่งโพธิ์ และชุมทางทุ่งสง มีพื้นที่เป้าหมายการยกระดับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง คือ ICD ลาดกระบัง มีพื้นที่เป้าหมายการปรับปรุงสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ พุทธมณฑล คลองหลวง และร่มเกล้า

๓.๓) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (โครงการพัฒนา)

จากโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญในปัจจุบัน นำไปสู่การพัฒนาโครงข่ายและจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้า ประกอบด้วย

(๑) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางถนน ซึ่งผลจากประเมินโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) และธนาคารโลก (World Bank) ได้ชี้ตรงกันว่าประเทศไทยยังคงต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ อันประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณภาพของถนน ดังนั้น ในผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายระบบถนน ได้แก่ สะพานเชื่อมพื้นที่ระหว่างประเทศ ๒ แห่ง และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๒๒ เส้นทาง ภายใต้แผนการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (Motorways - Rails Map : MR - Map) และแผนแม่บทการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

(๒) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางราง โดยเน้นการพัฒนาระบบรถไฟรางคู่และระบบรถไฟความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ รวมถึงจะต้องสามารถเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคได้อย่างไร้รอยต่อ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ในผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายระบบราง ได้แก่ โครงการก่อสร้างรถไฟสายใหม่ ๒๑ เส้นทาง โครงการพัฒนารถไฟทางคู่ ๑๑ เส้นทาง รถไฟทางเดี่ยวสายใหม่ ๗ เส้นทาง รถไฟทางคู่เชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม ๗ เส้นทาง รถไฟทางเดี่ยวเชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม ๔ เส้นทาง และโครงการรถไฟความเร็วสูง ๘ เส้นทาง ภายใต้แผนการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (Motorways - Rails Map : MR - Map) และแผนพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของประเทศไทย

(๓) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางน้ำ ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายทางน้ำที่มีต้นทุนการพัฒนาที่ไม่สูงและเพื่อลดต้นทุนค่าโลจิสติกส์ของประเทศ โดยผังนโยบายระดับประเทศมีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายทางน้ำ ได้แก่ เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส ทะเลอันดามัน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระนอง กระบี่ และตรัง ระหว่างฝั่งทะเลอ่าวไทย - อันดามัน ๒ จังหวัด ได้แก่ เชื่อมท่าเรือชุมพร - ท่าเรือระนอง และแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ป่าสัก ท่าจีน แม่กลอง และเจ้าพระยา

(๔) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ โดยผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๒ แห่ง ได้แก่ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน - อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (เชียงใหม่ แห่งที่ ๒) และพังงา (ภูเก็ต แห่งที่ ๒) เนื่องจากท่าอากาศยานแห่งเดิมมีสถานะเกินขีดความสามารถในการรองรับ จึงพัฒนาท่าอากาศยานใหม่ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้าในอนาคต

(๕) โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ โดยพัฒนาเพื่อส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสาร ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ด่านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด่านห้วยโก่น จังหวัดน่าน และด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนในเมือง จำนวน ๑๗ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม นนทบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต พัทยา อุดรธานี ขอนแก่น เมืองพิษณุโลก หาดใหญ่ พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี ปทุมธานี และระยอง

(๖) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) จำนวน ๒๔ แห่ง ได้แก่ คลองลึก งิ้วราย นาม่วง บ้านกระโดก (นครราชสีมา) นครสวรรค์ สามร้อยยอด ทุ่งมะเม่า หว้ากอ นาผักขวง มาบอำมฤต สะพลี (ชุมพร) ภูเหล็ก (ขอนแก่น) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด โพนทอง (ร้อยเอ็ด) สะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร) สะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม) แพร่ พะเยา ป่าแดด (เชียงราย) เชียงราย เชียงของ ทับปุด (พังงา) และท่านุ่น (พังงา) มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาท่าเรือบก (Dry port) จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และขอนแก่น มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ เชียงราย หนองคาย มุกดาหาร ตาก กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา สุราษฎร์ธานี และนราธิวาส มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม (Cross - Border Transportation Center) และศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย (Intermodal Facility)

๓.๔) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (โครงการเสนอแนะ)

จากการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญ เพื่อให้ครอบคลุมการเดินทางและการขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเสนอแนะพื้นที่พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมและการขนส่ง ดังนี้

(๑) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายเสนอแนะเป็นท่าอากาศยานนานาชาติและยกระดับเป็นท่าอากาศยานนานาชาติอัจฉริยะ (Smart Airport) ๑ แห่ง คือ พิษณุโลก เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางระดับภาครองรับแผนพัฒนาการเป็นจุดเชื่อมต่อ การเดินทางขนาดใหญ่ เช่น รถไฟความเร็วสูง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง อีกทั้งมีศักยภาพเป็นที่ตั้ง ของสถานีขนส่งสินค้าในอนาคต เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ

(๒) โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ มีพื้นที่เป้าหมายการเสนอแนะการพัฒนา ระบบขนส่งมวลชนในเมือง ๑ แห่ง คือ เมืองหัวหิน เป็นเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค รองรับแผนพัฒนา การเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางขนาดใหญ่ เช่น รถไฟความเร็วสูง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง รวมทั้งมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง

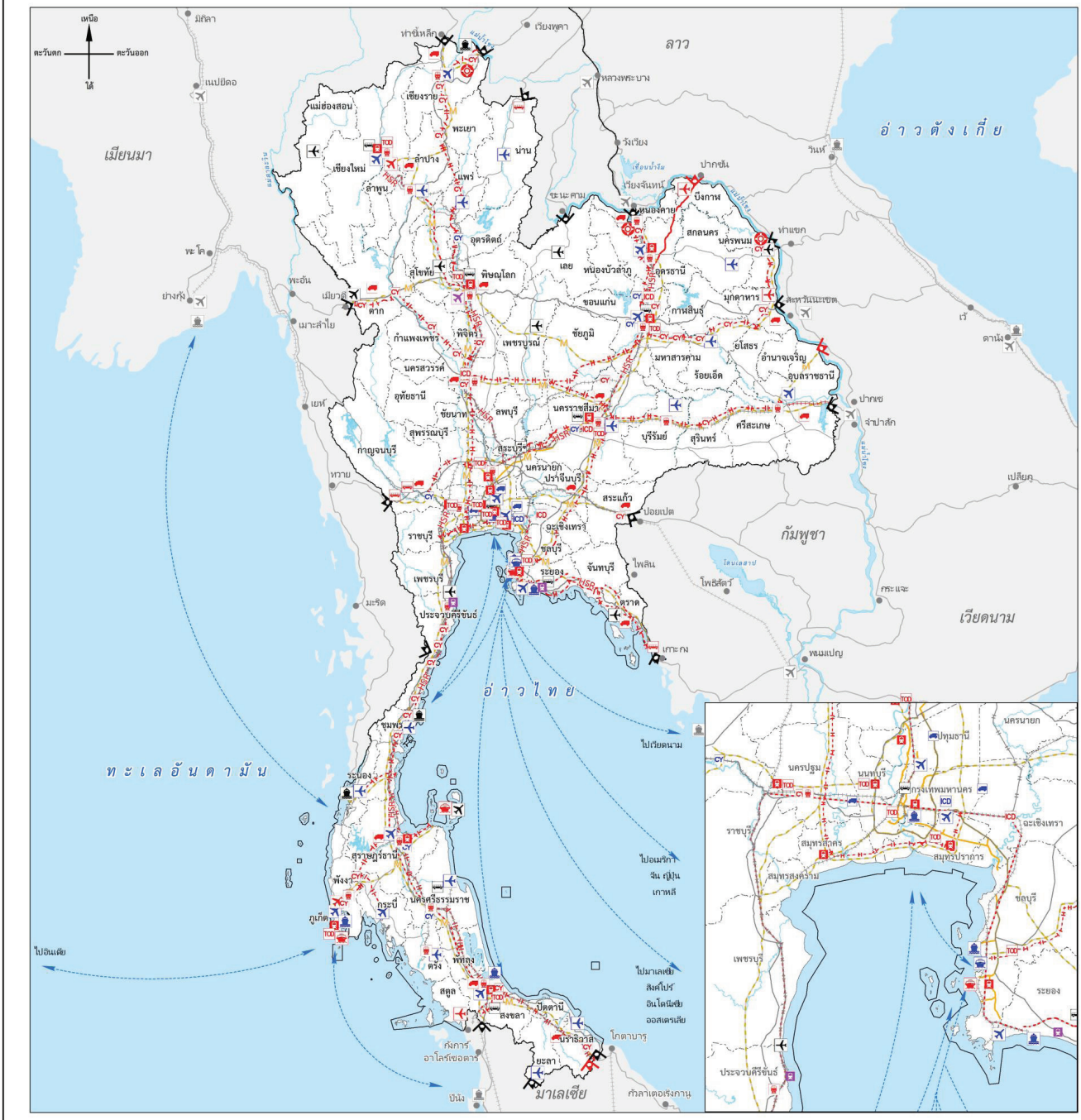

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่ว่างผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อนบ้าน

- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์

โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- ท่าอากาศยานภายในประเทศ
- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- สถานีขนส่งสินค้า
- สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
- CY ลานกองเก็บตู้สินค้า
- สถานีรถไฟ
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ

โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- ท่าอากาศยานภายในประเทศ
- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ท่าเทียบเรือสำราญ
- สถานีขนส่งสินค้า
- ICD สถานีบริการระบบตู้สินค้า / ท่าเรือบก (Dry port)
- CY ลานกองเก็บตู้สินค้า

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- ทางหลวงแผ่นดิน
- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- HSR ทางรถไฟความเร็วสูง
- ท่าอากาศยานภายในประเทศ

- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ท่าเทียบเรือสำราญ
- สถานีขนส่งสินค้า
- สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
- CY ลานกองเก็บตู้สินค้า
- ICD สถานีบริการระบบตู้สินค้า / ท่าเรือบก (Dry port)
- TOD เมืองต้นแบบ TOD
- สถานีรถไฟ
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
- ระบบขนส่งมวลชน

โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่งเสนอแนะ

- โครงการยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ
- โครงการศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบขนส่งสาธารณะ

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๕	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	อันดับดัชนีวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย (Logistics Performance Index : LPI)[๑] (คะแนน / อันดับ)	คะแนน ๓.๔๑	> ๓.๖ (๒๕ อันดับแรก)	> ๓.๗ (๒๐ อันดับแรก)	> ๓.๘๐ (๒๐ อันดับแรก)
การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดทางราง (เฉลี่ยร้อยละ)[๑]	ร้อยละ ๑.๔	ร้อยละ ๗	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๑๐
การขนส่งสินค้าทางน้ำเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางน้ำ (เฉลี่ยร้อยละ)	ร้อยละ ๑๒.๔๙	ร้อยละ ๑๕[๔]	ร้อยละ ๑๗[๔]	ร้อยละ ๑๙
ท่าอากาศยานหลักมีขีดความสามารถในการรองรับปริมาณผู้โดยสารเพิ่มขึ้น	ปริมาณผู้โดยสารในท่าอากาศยานหลัก (ล้านคนต่อปี)[๔]	๑๖๐ ล้านคนต่อปี	๔๐๐ ล้านคนต่อปี	๕๐๐ ล้านคนต่อปี	๖๐๐ ล้านคนต่อปี
การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น (๑) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒) เมืองหลักในภูมิภาค*	สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางทั้งหมดของการเดินทางใน (๑) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ (๒) เมืองหลักในภูมิภาค* (ร้อยละ)[๒]	(๑) สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ ๘.๒๗ (๒) -	(๑) ไม่น้อยกว่า ๔๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๑๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๕๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๒๐	(๑) ไม่น้อยกว่า ๖๐ และ (๒) ไม่น้อยกว่า ๒๐
ผู้ใช้ระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางระหว่างเมืองเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง (ร้อยละ)[๓]	ร้อยละ ๑๘.๐๕	ร้อยละ ๕๕[๔]	ร้อยละ ๕๘	ร้อยละ ๖๑.๑๒
ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคการขนส่งลดลง[๔]	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งที่สามารถลดลงได้ (ร้อยละ)	ร้อยละ ๔.๖๕	ลดลงร้อยละ ๕ - ๑๐	ลดลงร้อยละ ๒๐ - ๒๕	ลดลงร้อยละ ๕๐

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล*. กระทรวงคมนาคม.

[๒] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๕). *รายงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ประจำ พ.ศ. ๒๕๖๔*. สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

[๓] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๕). *รายงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม ประจำ พ.ศ. ๒๕๖๔*. สัดส่วนผู้ใช้ระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางระหว่างเมือง

[๔] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (๒๕๖๖). *โครงการศึกษาการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติแบบบูรณาการด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ในระดับภูมิภาคและประเทศ*. กระทรวงคมนาคม.

หมายเหตุ : * เมืองหลักในภูมิภาค ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา และภูเก็ต
เมืองหลักในภูมิภาค ระหว่าง พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต เชียงราย อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และพระนครศรีอยุธยาเมืองหลักในภูมิภาค ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต เชียงราย อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และพระนครศรีอยุธยา

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งระบบให้เชื่อมโยงภายในประเทศ ประเทศในภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- **แนวโครงข่ายการเดินทางและการขนส่งสำคัญระดับประเทศและภูมิภาค** ประกอบด้วย

- **ทางราง** ได้แก่ รถไฟความเร็วสูง ๘ เส้นทาง รถไฟทางคู่ ๙ เส้นทาง รถไฟทางคู่สายใหม่ ๑๖ เส้นทาง รถไฟทางเดี่ยวสายใหม่ ๑ เส้นทาง รถไฟทางคู่เชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม ๗ เส้นทาง และรถไฟทางเดี่ยวเชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม ๔ เส้นทาง

- **ทางถนน** ได้แก่ สะพานเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างประเทศ ๒ เส้นทาง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๒๔ เส้นทาง

- **ทางน้ำ** ได้แก่ เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำสายสำคัญ เช่น แม่น้ำโขง ป่าสัก ท่าจีน แม่กลอง และเจ้าพระยา เป็นต้น

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> **พัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและการขนส่งสินค้าของประเทศ เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่งและโลจิสติกส์** • พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟความเร็วสูงสู่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค	**รถไฟความเร็วสูง**[๑,๒]				
	เส้นทางช่วงกรุงเทพมหานคร - นครราชสีมา	คค.	✓		
	เส้นทางช่วงนครราชสีมา - หนองคาย	คค.	✓		
	เส้นทางเชื่อมสามสนามบิน	คค. สกพอ.	✓		
	เส้นทางช่วงกรุงเทพมหานคร - พิษณุโลก	คค.		✓	
	เส้นทางช่วงกรุงเทพมหานคร - หัวหิน	คค.		✓	
	เส้นทางพิษณุโลก - เชียงใหม่	คค.			✓
	เส้นทางช่วงหัวหิน - สุราษฎร์ธานี	คค.			✓
	เส้นทางสุราษฎร์ธานี - ปาดังเบซาร์	คค.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟทางคู่เพื่อรองรับการเดินรถที่มีประสิทธิภาพ	**รถไฟทางคู่[๑,๒]**				
	เส้นทางมาบกะเบา - จิระ*	คค.	✓		
	เส้นทางศรีราชา - มาบตาพุด	คค.	✓		
	เส้นทางขอนแก่น - หนองคาย*	คค.	✓		
	เส้นทางหาดใหญ่ - ปาดังเบซาร์	คค.	✓		
	เส้นทางชุมพร - สุราษฎร์ธานี	คค.	✓		
	เส้นทางถนนจิระ - อุบลราชธานี	คค.	✓		
	เส้นทางปากน้ำโพ - เด่นชัย*	คค.	✓		
	เส้นทางสุราษฎร์ธานี - ชุมทางหาดใหญ่ - สงขลา	คค.	✓		
	เส้นทางหาดใหญ่ - สุไหงโก - ลก	คค.			✓
• พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟทางคู่สายใหม่ให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญของประเทศ	**รถไฟทางคู่สายใหม่[๑,๒]**				
	เส้นทางเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ*	คค.	✓		
	เส้นทางบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม*	คค.	✓		
	เส้นทางชุมพร - ระนอง	คค.	✓		
	เส้นทางสุราษฎร์ธานี - พังงา - ท่านุ่น	คค.	✓		
	เส้นทางท่านุ่น - ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต	คค.	✓		
	เส้นทางทับปุด - กระบี่	คค.	✓		
	เส้นทางสุพรรณบุรี - นครหลวง - ชุมทางบ้านภาชี	คค.	✓		
	เส้นทางแม่สอด - ตาก - กำแพงเพชร - นครสวรรค์	คค.		✓	
	เส้นทางสุราษฎร์ธานี - ดอนสัก	คค.		✓	
	เส้นทางกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านใต้ ลาดกระบัง - สมุทรสาคร	คค.		✓	
	เส้นทางกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านใต้ฝั่งตะวันตก สมุทรสาคร - ปากท่อ	คค.		✓	
	เส้นทางมาบตาพุด - ระยอง - จันทบุรี - ตราด	คค.			✓
	เส้นทางกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านตะวันตก นครปฐม – สมุทรสาคร	คค.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	เส้นทางนครสวรรค์ - สุพรรณบุรี - นครปฐม	คค.			✓
	เส้นทางนครสวรรค์ - บ้านไผ่	คค.			✓
	เส้นทางศรีราชา - ปราจีนบุรี - โนนสูง	คค.			✓
	ทางเดี่ยวสายใหม่[๑,๒]				
	เส้นทางอุบลราชธานี - ช่องเม็ก	คค.		✓	
• พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟเชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรมให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญของประเทศ	**รถไฟทางคู่เชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม**				
	นิคมอุตสาหกรรมเวิล์ด ลำพูน	คค.	✓		
	นิคมอุตสาหกรรม WHA ตะวันออก ระยอง	คค.	✓		
	นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ ชลบุรี	คค.	✓		
	นิคมอุตสาหกรรมแก่งคอย สระบุรี	คค.		✓	
	นิคมอุตสาหกรรมสินสาคร สมุทรสาคร	คค.		✓	
	นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย สุวรรณภูมิ สมุทรปราการ	คค.			✓
	นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ สงขลา	คค.			✓
	รถไฟทางเดี่ยวเชื่อมต่อนิคมอุตสาหกรรม / แหล่งอุตสาหกรรม				
	เขตอุตสาหกรรมเหล็กของกลุ่มสหวิริยาสตีลอินดัสตรี ช่วงสถานีบ้านผักขวง และ SSI's Distribution Hub กับ SSI's Logistics Terminal	คค.	✓		
	นิคมอุตสาหกรรมสีเขียวสำหรับสินค้าเกษตรและอาหาร กฟผ. แม่เมาะ ระยะที่ ๑ : ช่วงสถานีแม่เมาะ - CY กฟผ. แม่เมาะ ลำปาง	คค./มท.	✓		
	เขตอุตสาหกรรมเหล็กของกลุ่มสหวิริยาสตีลอินดัสตรี ช่วงที่ ๒ : ช่วงสถานีนาผักขวง - เขตอุตสาหกรรมเหล็กสหวิริยาฯ - ท่าเรือประจวบ	คค.		✓	
	นิคมอุตสาหกรรมสีเขียวสำหรับสินค้าเกษตรและอาหาร กฟผ. แม่เมาะ ระยะที่ ๒ : ช่วง CY กฟผ.แม่เมาะ - สถานีแม่เมาะ ด้านนอก	คค.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาและยกระดับโครงข่ายทางถนน ให้เชื่อมต่อโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศ	**สะพานเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างประเทศ[๓]**				
• พัฒนาโครงข่ายสะพานเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างประเทศ	พื้นที่เชื่อมต่ออุบลราชธานี - สาละวัน	คค.	✓		
	พื้นที่เชื่อมต่อนราธิวาส - รัฐกลันตัน	คค.	✓		
• พัฒนาแนวโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง	**ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง[๑]**				
	เส้นทางบางปะอิน - นครราชสีมา	คค.	✓		
	เส้นทางนครปฐม - ปากท่อ	คค.	✓		
	เส้นทางสงขลา - สะเดา	คค.	✓		
	เส้นทางพิเศษจตุโชติ - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านตะวันออก)	คค.	✓		
	เส้นทางชุมพร - ระนอง	คค.	✓		
	เส้นทางวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร รอบที่ ๒	คค.	✓		
	เส้นทางบางขุนเทียน - บางบัวทอง	คค.	✓		
	เส้นทางบางบัวทอง - บางปะอิน	คค.	✓		
	เส้นทางยกระดับอุตราภิมุข เส้นทางรังสิต - บางปะอิน	คค.	✓		
	เส้นทางวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านตะวันออก) ทางหลวงหมายเลข ๓๐๕ - ทางหลวงหมายเลข ๓๔	คค.		✓	
	เส้นทางแหลมฉบัง - ปราจีนบุรี	คค.		✓	
	เส้นทางวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านใต้) ทางหลวงหมายเลข ๓๔ - ทางหลวงหมายเลข ๓๕	คค.		✓	
	เส้นทางวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านตะวันออก) ทางหลวงหมายเลข ๓๒ - ทางหลวงหมายเลข ๓๐๕	คค.		✓	
	เส้นทางปากท่อ - ชะอำ	คค.			✓
	เส้นทางนครปฐม - สุพรรณบุรี	คค.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	เส้นทางนครราชสีมา - ขอนแก่น	คค.			✓
	เส้นทางบ้านแพ้ว - ปากท่อ	คค.			✓
	เส้นทางวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านเหนือ) สุพรรณบุรี - ทางหลวงหมายเลข ๓๒	คค.			✓
	เส้นทางสุพรรณบุรี - นครสวรรค์	คค.			✓
	เส้นทางวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร รอบที่ ๓ (ด้านตะวันตก) ทางหลวงหมายเลข ๓๕ - นครปฐม	คค.			✓
	เส้นทางบางปะอิน - สุพรรณบุรี	คค.			✓
	เส้นทางปราจีนบุรี - นครราชสีมา	คค.			✓
	เส้นทางนครสวรรค์ - พิษณุโลก	คค.			✓
	เส้นทางนครราชสีมา - อุบลราชธานี	คค.			✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ สนับสนุนการค้า และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค • พัฒนาโครงข่ายเส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ป่าสัก ท่าจีน แม่กลอง และเจ้าพระยา สนับสนุนการค้า และเชื่อมโยงการท่องเที่ยว[๔]	• เส้นทางเดินเรือบริเวณแม่น้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	คค.	✓		
	• เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส) • เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน (ระนอง กระบี่ และตรัง)	คค.	✓		
	• เส้นทางเดินเรือบริเวณตลอดแนวตลิ่งของแม่น้ำสายสำคัญ (แม่น้ำป่าสัก ท่าจีน แม่กลอง และเจ้าพระยา)	คค.	✓		

ที่มา: [๑] กรมทางหลวง. (๒๕๖๕). *ร่างแผนแม่บทการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR - MAP).* กระทรวงคมนาคม.

[๒] กรมขนส่งทางราง. (๒๕๖๘). *โครงการพัฒนาระบบแผนที่โครงข่ายทางรถไฟแห่งประเทศไทย (Railway Network Mapping System : R - Map).* กระทรวงคมนาคม.

[๓] กรมทางหลวง. *โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (จังหวัดอุบลราชธานี - แขวงสาละวัน ลาว).* และ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก - ลก แห่งที่ ๒. กระทรวงคมนาคม

[๔] กรมเจ้าท่า. (๒๕๖๔). *แผนแม่บทการพัฒนาท่าเรือโดยสารและท่าเรือชายฝั่ง.* กระทรวงคมนาคม.

หมายเหตุ : การกำหนดระยะดำเนินงาน <u>ระยะสั้น</u> อ้างอิงโครงการตามแผนการพัฒนาและโครงการกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ปัจจุบัน <u>ระยะกลาง</u> และ<u>ระยะยาว</u> อ้างอิงโครงการตามแผนการพัฒนาของหน่วยงาน

* โครงการกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ปัจจุบัน

นโยบายที่ ๒ พัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อ และได้มาตรฐานชั้นนำระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- **จุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้า** ประกอบด้วย

- **ท่าอากาศยาน** ได้แก่ **ปรับปรุงท่าอากาศยานนานาชาติ ๙ แห่ง** ได้แก่ สุวรรณภูมิ ระยะที่ ๓ ดอนเมือง เชียงใหม่ ระยะที่ ๑ ภูเก็ต ระยะที่ ๒ อู่ตะเภา สุราษฎร์ธานี กระบี่ แม่ฟ้าหลวง และหาดใหญ่ **ท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ๒ แห่ง** ได้แก่ เชียงใหม่แห่งที่ ๒ ภูเก็ตแห่งที่ ๒ **ปรับปรุงท่าอากาศยานภายในประเทศ ๑๘ แห่ง** ได้แก่ หัวหิน ขอนแก่น อุดรธานี นครศรีธรรมราช บุรีรัมย์ นครราชสีมา ร้อยเอ็ด น่านนคร ลำปาง ตรัง ชุมพร ระนอง นราธิวาส อุบลราชธานี เลย สกลนคร แพร่ และเบตง **ท่าอากาศยานภายในประเทศแห่งใหม่ ๓ แห่ง** ได้แก่ มุกดาหาร บึงกาฬ และสตูล **เสนอแนะเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ ๑ แห่ง** คือ พิษณุโลก

- **ท่าเรือ** ได้แก่ **ท่าเรือขนส่งสินค้า ๓ แห่ง** ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ แหลมฉบัง และมาบตาพุด **ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise Terminal) ๓ แห่ง** ได้แก่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต และชายฝั่งบริเวณกรุงเทพมหานคร - ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย) **ท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ๒ แห่ง** ได้แก่ ท่าเรือจุกเสม็ด และท่าเรือปราณบุรี **ท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ** ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา **และท่าเรือชายฝั่ง** ๙ จังหวัด ได้แก่ ท่าเรือตราด ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สตูล ตรัง พังงา และกระบี่

- **สถานีรถไฟ** ได้แก่ สถานีรถไฟระหว่างเมือง ๑๘ แห่ง ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ พิษณุโลก นครลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย บุรีรัมย์ อุบลราชธานี นครปฐม หัวหิน สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมทางหาดใหญ่ และตรัง

- **สถานีขนส่งผู้โดยสาร** ได้แก่ สถานีรถโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จตุจักร เชียงใหม่ แห่งที่ ๑ นครศรีธรรมราช นครราชสีมา แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร เอกมัย ขอนแก่น แห่งที่ ๓ พิษณุโลก แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร ถนนบรมราชชนนี ระยอง และสระบุรี และสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ด่านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด่านห้วยโก๋น จังหวัดน่าน และด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี

- **ศูนย์โลจิสติกส์หลักระดับประเทศ และภูมิภาค ประกอบด้วย ย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) ๓๑ แห่ง** ได้แก่ **จำนวน ๗ แห่ง (ปรับปรุง)** ศิลาอาสน์ โนนพะยอม ท่าพระ กุดจิก ท่าม่วง ชุมทางบ้านทุ่งโพธิ์ และชุมทางทุ่งสง **จำนวน ๒๔ แห่ง (ก่อสร้างใหม่)** คลองลึก งิ้วราย นาม่วง บ้านกระโดน (นครราชสีมา) นครสวรรค์ สามร้อยยอด ทุ่งมะเม่า หว้ากอ นาผักขวง มาบอำมฤต สะพลี (ชุมพร) ภูเหล็ก (ขอนแก่น) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด โพนทอง (ร้อยเอ็ด) สะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร) สะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม) แพร่ พะเยา ป่าแดด (เชียงราย) เชียงราย เชียงของ ทับปุด (พังงา) และท่านุ่น (พังงา) **สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) ๑ แห่ง** คือ ลาดกระบัง **ท่าเรือบก (Dry port) ๔ แห่ง** ได้แก่ นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และขอนแก่น **สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๑๓ แห่ง** ได้แก่ **จำนวน ๓ แห่ง (ปรับปรุง)** ได้แก่ พุทธมณฑล คลองหลวง และร่มเกล้า และ**จำนวน ๑๐ แห่ง (ก่อสร้างใหม่)** ได้แก่ เชียงราย หนองคาย มุกดาหาร ตาก กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี **ศูนย์การขนส่งชายแดน ๑ แห่ง** คือ นครพนม และ**ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า ๑ แห่ง** คือ เชียงราย (เชียงของ) และ**ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้า ๑ แห่ง** คือ หนองคาย (สถานีรถไฟนาทา)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศให้รองรับการเดินทางและขนส่งสินค้าเชื่อมโยงระบบการเดินทางอย่างครบวงจร มีความสะดวก รวดเร็ว และได้มาตรฐานระดับโลก พร้อมยกระดับท่าอากาศยานในเมืองสำคัญเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ • พัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศ®	• **ท่าอากาศยานนานาชาติ ๗ แห่ง** ได้แก่ สุวรรณภูมิ ระยะที่ ๓ ดอนเมือง เชียงใหม่ ระยะที่ ๑ ภูเก็ต ระยะที่ ๒ อู่ตะเภา สุราษฎร์ธานี และกระบี่ • **ท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ๒ แห่ง** ได้แก่ เชียงใหม่ แห่งที่ ๒ ภูเก็ต แห่งที่ ๒ • **ท่าอากาศยานภายในประเทศ ๑๓ แห่ง** ได้แก่ หัวหิน ขอนแก่น อุดรธานี นครศรีธรรมราช บุรีรัมย์ นครราชสีมา ร้อยเอ็ด น่านนคร ลำปาง ตรัง ชุมพร ระนอง และนราธิวาส • **ท่าอากาศยานภายในประเทศแห่งใหม่ ๓ แห่ง** ได้แก่ มุกดาหาร บึงกาฬ และสตูล	คค. กห.	✓		
	• **ท่าอากาศยานนานาชาติ ๓ แห่ง** ได้แก่ สุวรรณภูมิ ระยะที่ ๔ เชียงใหม่ ระยะที่ ๒ และแม่ฟ้าหลวง • **ท่าอากาศยานภายในประเทศ จำนวน ๕ แห่ง** ได้แก่ อุดรธานี อุบลราชธานี เลย สกลนคร และแพร่ • **ท่าอากาศยานที่เสนอแนะให้ยกระดับเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ ๑ แห่ง** คือ พิษณุโลก	คค.		✓	
	• **ท่าอากาศยานนานาชาติ ๓ แห่ง** ได้แก่ สุวรรณภูมิ ระยะที่ ๕ แม่ฟ้าหลวง และหาดใหญ่ • **ท่าอากาศยานภายในประเทศ ๒ แห่ง** ได้แก่ บุรีรัมย์ และเบตง	คค.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการให้บริการท่าเรือโดยสารและท่าเรือขนส่งสินค้าสำคัญให้สามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้าและมีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล • พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถท่าเรือขนส่งสินค้า[๒]	• ท่าเรือขนส่งสินค้า จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ แหลมฉบังและมาบตาพุด	คค. อก.	✓		
• พัฒนาท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise Terminal) ให้มีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล[๓]	• ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise Terminal) ได้แก่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต และชายฝั่งบริเวณกรุงเทพมหานคร - ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย)	คค.	✓		
• พัฒนาท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย รองรับความต้องการการเดินทางระหว่างพื้นที่[๒]	• ท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ฝั่งตะวันออก - ตะวันตก (ท่าเรือจุกเสม็ด - ท่าเรือปราณบุรี)	คค.	✓		
• พัฒนาและปรับปรุงท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ เชื่อมโยงการเดินทางภายในแม่น้ำสายสำคัญ[๒]	• **ท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา • **ท่าเรือชายฝั่ง** ได้แก่ ท่าเรือตราด ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สตูล ตรัง พังงา และกระบี่	คค.	✓		
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล • พัฒนาสถานีรถไฟระหว่างเมืองรองรับการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทางราง[๔]	• สถานีรถไฟระหว่างเมือง ๑๘ แห่ง ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ พิษณุโลก นครลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย บุรีรัมย์ อุบลราชธานี นครปฐม หัวหิน สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมทางหาดใหญ่ และตรัง	คค.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ปรับปรุงสถานีรถโดยสารสาธารณะระหว่างเมืองรองรับการเดินทางและขนส่งหลายรูปแบบ[๕]	• สถานีรถโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จตุจักร เชียงใหม่ แห่งที่ ๑ นครศรีธรรมราช นครราชสีมา แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร เอกมัย ขอนแก่น แห่งที่ ๓ พิษณุโลก แห่งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร ถนนบรมราชชนนี ระยอง และสระบุรี (ปรับปรุงสถานีขนส่ง)	คค.	✓		
• การพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษรองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อ เพื่อให้สอดรับกับการพัฒนาในอนาคต[๕]	• สถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด และด่านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี	คค.	✓		
	• สถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ด่านห้วยโก๋น จังหวัดน่าน และด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี	คค.		✓	
<u>มาตรการที่ ๔</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกระบบขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ • พัฒนา / ปรับปรุงย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) รองรับการพัฒนาในอนาคต[๖]	• ย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) - จำนวน ๗ แห่ง (ปรับปรุง) ได้แก่ ศิลาอาสน์ โนนพะยอม ท่าพระ กุดจิก ท่าม่วง ชุมทางบ้านทุ่งโพธิ์ และชุมทางทุ่งสง - จำนวน ๒๔ แห่ง (ก่อสร้างใหม่) ได้แก่ คลองลึก งิ้วราย นาม่วง บ้านกระโดน (นครราชสีมา) นครสวรรค์ สามร้อยยอด ทุ่งมะเม่า หว้ากอ นาผักขวง มาบอำมฤต สะพลี (ชุมพร) ภูเหล็ก (ขอนแก่น) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด โพนทอง (ร้อยเอ็ด) สะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร) สะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม) แพร่ พะเยา ป่าแดด (เชียงราย) เชียงราย เชียงของ ทับปุด (พังงา) และท่านุ่น (พังงา)	คค.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ยกระดับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) เพื่อเพิ่มความสามารถในการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ[๖]	• สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง คือ ลาดกระบัง	คค.	✓		
• พัฒนาท่าเรือบก (Dry port) รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจายสินค้าในอนาคต[๗]	• ท่าเรือบก (Dry Port) จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และขอนแก่น	คค.	✓		
• พัฒนา / ปรับปรุง สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจายสินค้าในอนาคต[๘]	• สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) - จำนวน ๓ แห่ง (ปรับปรุง) ได้แก่ พุทธมณฑล คลองหลวง และร่มเกล้า - จำนวน ๑๐ แห่ง (ก่อสร้างใหม่) ได้แก่ เชียงราย หนองคาย มุกดาหาร ตาก กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี	คค.	✓		
• พัฒนาศูนย์การขนส่งชายแดนและศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจายสินค้าอย่างไร้รอยต่อในอนาคต	• ศูนย์การขนส่งชายแดน จังหวัดนครพนม[๙] (Cross - Border Transportation Center)*	คค. กค.	✓		
	• ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย[๑๐] (Intermodal Facility)*	คค. กค.	✓		
	• ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าหนองคาย (สถานีรถไฟนาทา)[๑๑] (Transshipment Yard)**	คค.	✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (๒๕๖๑). *แผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๖).* กระทรวงคมนาคม.

[๒] กระทรวงคมนาคม. (๒๕๖๗). *แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐).*

[๓] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๒). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).* กระทรวงคมนาคม.

[๔] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (พ.ศ.๒๕๖๗ - ๒๕๘๒) (TOD).* กระทรวงคมนาคม.

[๕] กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๖๑). *โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทในการดำเนินการและการพัฒนาสถานีขนส่งคนโดยสาร.* กระทรวงคมนาคม.

[๖] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๐). *แผนแม่บทการพัฒนาระบบรางของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐.* กระทรวงคมนาคม.

[๗] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบเบื้องต้นการพัฒนาท่าเรือบก (Dry Port).* กระทรวงคมนาคม.

[๘] กรมการขนส่งทางบก. (ม.ป.ป.). *โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal).* กระทรวงคมนาคม.

[๙] กรมขนส่งทางบก. (๒๕๖๖). *โครงการศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม.* กระทรวงคมนาคม.

[๑๐] กรมขนส่งทางบก. (ม.ป.ป.). *โครงการจัดตั้งศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย.* กระทรวงคมนาคม.

[๑๑] United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. (๒๐๒๓). Dry port development in Thailand : Draft paper on possible amendments and multimodal transport.

หมายเหตุ : * ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม (Cross - Border Transportation Center) และศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย (Intermodal Facility) นิยามศัพท์ จากกรมการขนส่งทางบก

** ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้า (Transshipment Yard) นิยามศัพท์ จากการรถไฟแห่งประเทศไทย

นโยบายที่ ๓ พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก (Green Transport)

พื้นที่เป้าหมาย

• **ระบบขนส่งมวลชนในเมือง** จำนวน ๑๘ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองสมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม นนทบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต พัทยา อุดรธานี ขอนแก่น พิษณุโลก หาดใหญ่ พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี ปทุมธานี ระยอง และหัวหิน (เสนอแนะใหม่)

• **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

• **เมืองศูนย์กลางระดับภาค** จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครนครราชสีมา เมืองพัทยา เทศบาลนครภูเก็ต และเทศบาลนครพิษณุโลก

• **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค** จำนวน ๒๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครอุดรธานี เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลนครเกาะสมุย เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครนครสวรรค์ เทศบาลเมืองมาบตาพุด เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลเมืองหัวหิน เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครนครปฐม เทศบาลนครลำปาง เทศบาลเมืองกระบี่ เทศบาลนครสกลนคร เทศบาลนครระยอง เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และเทศบาลเมืองหนองคาย

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสีเขียวในเขตพื้นที่เมือง เพื่อลดการใช้รถส่วนบุคคลและแก้ไขการจราจรติดขัดในเขตเมือง • พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะพลังงานสะอาด เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	• ระบบขนส่งมวลชน® จำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองสมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม นนทบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต พัทยา อุดรธานี และขอนแก่น	คค.	✓		
	• ระบบขนส่งมวลชน® จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ เมืองพิษณุโลก หาดใหญ่ พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี และปทุมธานี	คค.		✓	
	• ระบบขนส่งมวลชนเมืองระยองและหัวหิน (เสนอแนะใหม่)	คค.		✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของทางเดินเท้า และทางจักรยานในเขตเมือง เพื่อสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Transport : NMT) • ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม เพื่อรองรับการเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) และการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Transport : NMT)[๒]	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครนครราชสีมา และเมืองพัทยา	คค.	✓		
	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๑ แห่ง คือ เทศบาลนครภูเก็ต	คค.		✓	
	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๑ แห่ง คือ เทศบาลนครพิษณุโลก	คค.			✓
	• เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๑๗ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครอุดรธานี เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ เทศบาลนครแหลมฉบัง เทศบาลนครเกาะสมุย เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครนครสวรรค์ เทศบาลเมืองมาบตาพุด เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลเมืองหัวหิน เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เทศบาลนครตรัง เทศบาลนครนครปฐม และเทศบาลนครลำปาง	คค.	✓		
	• เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองกระบี่ และเทศบาลนครสกลนคร	คค.		✓	
	• เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครระยอง เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และเทศบาลเมืองหนองคาย	คค.			✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (ม.ป.ป.). *โครงการศึกษาระบบขนส่งมวลชน ประกอบด้วย เชียงใหม่ ภูเก็ต นครราชสีมา พิษณุโลก ขอนแก่น หาดใหญ่ (สงขลา) ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และอุดรธานี และโครงการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการเดินทาง ด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองหลัก ในภูมิภาค.* กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางราง. (ม.ป.ป.). *โครงการศึกษาพัฒนาแบบจำลองการคาดการณ์ความต้องการเดินด้วยระบบรางและการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนทางราง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (พื้นที่ต่อเนื่อง) ระยะที่ ๒ (M - Map ๒).* กระทรวงคมนาคม

[๒] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๗). *แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งสำหรับคนทุกคน (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๘๐).* กระทรวงคมนาคม.

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๗). *แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๘๕) (TOD).* กระทรวงคมนาคม.

นโยบายที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งบริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ (Transit - Oriented Development : TOD)

พื้นที่เป้าหมาย

- **บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะของเมืองศูนย์กลางระดับชาติ และระดับภูมิภาค**

- **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

- **เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง** ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลนครภูเก็ต เมืองพัทยา และเทศบาลนครพิษณุโลก

- **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๔ แห่ง** ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลนครนครปฐม

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้าและทางจักรยาน บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล • ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้าและทางจักรยาน	• สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร • สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครขอนแก่น และเมืองพัทยา • สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลนครนครปฐม	คค.	✓		
	• สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลนครนครราชสีมา	คค.			✓
	• สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต และเทศบาลนครพิษณุโลก	คค.		✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design) ในพื้นที่บริเวณสถานี และจุดเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการเดินทาง • ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design)	• พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City) จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร • พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครขอนแก่น และเมืองพัทยา • พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลนครนครปฐม	คค. มท.	✓		
	• พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลนครนครราชสีมา	คค. มท.			✓
	• พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต และเทศบาลนครพิษณุโลก	คค. มท.		✓	

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๔). *โครงการศึกษาพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (TOD).* กระทรวงคมนาคม.
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๗). *แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งสำหรับคนทุกคน (พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๘๐).* กระทรวงคมนาคม.

หมายเหตุ : เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองนนทบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก
: โครงการศึกษาพัฒนาเมืองกับระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (TOD) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ได้กำหนดเมืองต้นแบบ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ขอนแก่น พระนครศรีอยุธยา และพัทยา (เร่งด่วน) และพิษณุโลก (ระยะสั้น) จากจำนวน ๑๗๗ แห่ง

นโยบายที่ ๕ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) กับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของเมืองศูนย์กลางหลักและรองทั่วประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภูมิภาค ท่าเรือ และท่าอากาศยาน**

- **เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ (International / National City)** จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร

- **เมืองศูนย์กลางระดับภาค** จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลนครภูเก็ต เมืองพัทยา และเทศบาลนครพิษณุโลก

- **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค** จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ และเทศบาลนครนครปฐม

- **ท่าเรือ** ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด และแหลมฉบัง

- **ท่าอากาศยาน** ๙ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดอนเมือง อู่ตะเภา ขอนแก่น ภูเก็ต หาดใหญ่ เชียงใหม่ พิษณุโลก และอุดรธานี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีรองรับการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศขนาดใหญ่ด้านคมนาคมและขนส่ง (Big Data & Information) และระบบขนส่งอัจฉริยะ (ITS) • ออกแบบนำร่องการใช้ระบบขนส่งอัจฉริยะเมืองศูนย์กลางระดับภาคและดำเนินการก่อสร้างเพื่อการใช้งานจริง	• เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร • เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนนทบุรี • เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลนครสมุทรปราการ และเทศบาลนครนครปฐม	คค. มท.		✓	
	• เมืองศูนย์กลางระดับภาคจำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครนครราชสีมา และเมืองพัทยา	คค. มท.			✓
	• เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๑ แห่ง คือ เทศบาลนครภูเก็ต	คค. มท.			✓
	• เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๑ แห่ง คือ เทศบาลนครพิษณุโลก	คค. มท.			✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินงาน	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อมุ่งสู่การเป็นสนามบินและท่าเรืออัจฉริยะ • จัดทำโครงการนำร่องสำหรับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับท่าอากาศยาน[๑] และท่าเรืออัจฉริยะต้นแบบ[๒]	• ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด และแหลมฉบัง	คค. อก.		✓	
	• ท่าอากาศยานนานาชาติ จำนวน ๗ แห่ง (เสนอแนะ) ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดอนเมือง อู่ตะเภา ขอนแก่น ภูเก็ต หาดใหญ่ และเชียงใหม่	คค. กห.		✓	
	• ท่าอากาศยานพิษณุโลกและท่าอากาศยานอุดรธานี (ยกระดับเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ) (เสนอแนะใหม่)	คค.			✓

ที่มา: [๑] สำนักงานนโยบายขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *รายงานแผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๖).* กระทรวงคมนาคม.

[๒] กรมเจ้าท่า. (๒๕๖๕). *แผนปฏิบัติราชการประจำ พ.ศ. ๒๕๖๘.* กระทรวงคมนาคม.

๓.๙ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) หลักการ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อของระบบโครงข่ายสื่อสาร เพื่อเป็นศูนย์กลางดิจิทัลของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) และให้ประเทศไทยพร้อมเป็นฐานการลงทุนแก่บริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของโลก รวมถึงประชากรมีการเข้าถึงบริการสื่อสารที่ดีขึ้นอย่างทั่วถึง ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์มีสายเชื่อมต่อระหว่างประเทศและประเทศในภูมิภาค

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงภายในประเทศแบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx)

นโยบายที่ ๓ พัฒนาโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Wireless Broadband) และขยายพื้นที่บริการเพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในเทคโนโลยีการสื่อสารของประเทศไทยให้แข่งขันได้และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางดิจิทัลของอาเซียน (ASEAN Digital Hub)

๒.๒) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสื่อสารของประเทศไทย

๒.๓) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมรองรับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล สังคม และเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่จากเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการแข่งขันของประเทศด้วยระบบดิจิทัลสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อของระบบโครงข่ายสื่อสารเพื่อก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางดิจิทัลของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) จากการพัฒนาพื้นที่ให้บริการอย่างครอบคลุมและเพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณของระบบโครงข่ายสื่อสารแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อการใช้งานที่มีเสถียรภาพ และประชาชนทุกคนเข้าถึงบริการสื่อสารได้ทุกที่ และทุกเวลา โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปัจจุบัน)

ในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดนกลายเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ โครงข่ายสื่อสารทุกประเภท จึงถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการสื่อสารของภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วย

(๑) โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ จำนวน ๑๐ โครงข่าย ได้แก่ เส้นทางเชื่อมต่อระบบสื่อสารและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระหว่างประเทศไทยกับทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย แอฟริกา ยุโรป และอเมริกาเหนือ จำนวน ๙ เส้นทาง และเส้นทางเชื่อมต่อระบบสื่อสารและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงภายในประเทศไทยกับโครงข่ายระหว่างประเทศอีก ๑ เส้นทาง

(๒) สถานีภาคพื้นดินหรือจุดขึ้นฝั่งเคเบิลใต้น้ำ ๗ สถานี ได้แก่ บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออก จำนวน ๔ สถานี ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๑ จังหวัดเพชรบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๕ จังหวัดชุมพร และสถานีสื่อสารโทรคมเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตก จำนวน ๑ สถานี คือ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ จังหวัดสตูล และบริเวณภาคตะวันออก จำนวน ๒ สถานี ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ จังหวัดชลบุรี และสถานีเคเบิลใต้น้ำโมฬี จังหวัดระยอง

(๓) สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ สถานีดาวเทียมศรีราชา และสถานีดาวเทียมนนทบุรี

๓.๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปรับปรุง)

จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญไปแล้วนั้น ในปัจจุบัน ประกอบกับผลวิเคราะห์คาดการณ์ถึงความต้องการใช้งานที่ยังขยายตัวเพิ่มขึ้น ภาครัฐจึงมีนโยบายแผนงานที่จะปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในบางเส้นทาง ดังนี้

(๑) ปรับปรุงความจุรวมของโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นทางเดิม จำนวน ๖ เส้นทาง ได้แก่ โครงข่าย Asia Africa Europe - 1 (AAE - 1) โครงข่าย Asia Pacific Gateway (APG) โครงข่าย Southeast Asia - Japan Cable 2 (SJC2) โครงข่าย Thailand - Indonesia - Singapore (TIS) โครงข่าย Southeast Asia - Middle East - Western Europe 4 (Sea - Me - We - 4) และโครงข่าย Asia - America Gateway (AAG) Cable System พร้อมทั้งพัฒนาอุปกรณ์เพิ่มความจุรวมของโครงข่ายที่สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ จังหวัดชลบุรี และสถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ จังหวัดสตูล

(๒) ปรับปรุงความจุรวมของโครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศในเส้นทางโครงข่ายเดิมระยะทาง ๑๒,๖๐๑ กิโลเมตร ทั้งเส้นทางโครงข่ายตามแนวรางรถไฟ ทางหลวงสายหลักและสายรองทุกภูมิภาคของประเทศ และในพื้นที่ย่านศูนย์กลางธุรกิจ (Central Business District : CBD) ของประเทศไทย

(๓) ปรับปรุงพื้นที่ให้บริการและประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณไร้สาย 4G ทุกภาคของประเทศไทย

(๔) ปรับปรุงพื้นที่ให้บริการและประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณไร้สาย 5G ในพื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ลพบุรี และประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอเมืองของทุกจังหวัดในทุกภาคของประเทศไทย

(๕) ปรับปรุงพื้นที่ใช้งานโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค พื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ลพบุรี และประจวบคีรีขันธ์

๓.๓) โครงการพัฒนาพื้นที่

จากผลวิเคราะห์คาดการณ์ถึงความต้องการใช้งานที่ยังขยายตัวเพิ่มขึ้น และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศต่อเนื่องไปในอนาคต จึงมีนโยบายแผนงานที่จะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น ดังนี้

(๑) พัฒนาโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ (Asia Direct Cable : ADC) เคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง เพื่อใช้เป็นเส้นทางโครงข่ายสื่อสารเชื่อมต่อกับระบบสื่อสารและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระหว่างประเทศไทยกับทวีปเอเชียในอนาคต

(๒) พัฒนาโครงข่าย Greater Mekong Subregion - Information Superhighway Network (GMS IsN) โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง

(๓) พัฒนาศูนย์รับ - ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นที่ระหว่างประเทศ Greater Mekong Subregion - Information Superhighway Network (GMS IsN) จำนวน ๑๐ จุดเชื่อมต่อ ได้แก่ ในพื้นที่จังหวัดตาก ๑ จุด เชียงราย ๒ จุด สระแก้ว ๑ จุด ตราด ๑ จุด หนองคาย ๑ จุด มุกดาหาร ๑ จุด อุบลราชธานี ๑ จุด และสงขลา ๒ จุด

(๔) ขยายพื้นที่ให้บริการสัญญาณสื่อสารไร้สาย 5G ประสิทธิภาพสูงในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจภายใต้แผนนโยบายระดับที่ ๒ และ ๓ ของชาติ ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) พื้นที่ย่านนวัตกรรม (Innovation District) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) และเสนอแนะในพื้นที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Meetings, Incentives, Conventions And Exhibitions : MICE City) และพื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors) และขยายพื้นที่ให้บริการสัญญาณสื่อสารไร้สาย 5G ประสิทธิภาพสูงเพิ่มเติมในพื้นที่ส่งเสริมความพร้อมสำหรับการใช้งานระบบอัจฉริยะในอนาคต นอกเหนือจากการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายตามแผนนโยบายระดับ ๒ และ ๓ ได้แก่ จังหวัดนครนายก แม่ฮ่องสอน แพร่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี จันทบุรี กาฬสินธุ์ บึงกาฬ ยโสธร อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ชุมพร ระนอง ตรัง สตูล และปัตตานี

(๕) พัฒนาพื้นที่ใช้งานโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ในพื้นที่เขตอำเภอเมืองของทุกจังหวัด

(๖) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในประเทศ เพื่อรองรับเกตเวย์ดาวเทียมวงโคจรต่ำ (Low Earth Orbit Satellite : LEO Satellite) ณ พื้นที่สถานีดาวเทียมสิรินธร

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

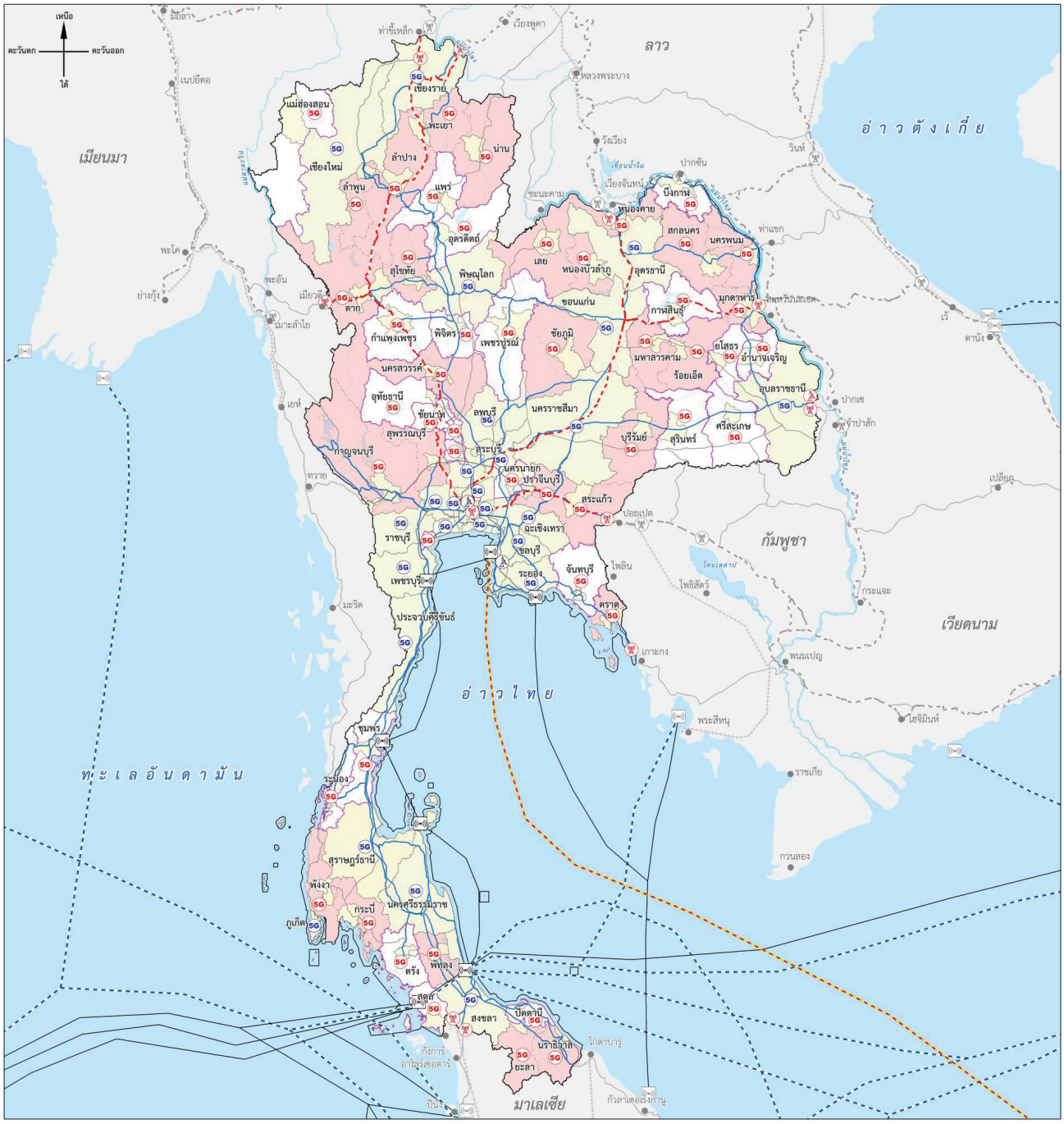

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อนบ้าน

- โครงการพัฒนาโครงข่าย GMS ISN
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ (Submarine Cable Station)
- ศูนย์รับ-ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN

โครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ (Submarine Cable Station)
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน

โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ
- โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดิน
- เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณสื่อสาร 4G
- พื้นที่ให้บริการสัญญาณสื่อสาร 5G
- 5G พื้นที่บริการเคเบิลใยแก้วนำแสง

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ (ASIA Direct Cable : ADC)
- โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN
- พื้นที่ให้บริการสัญญาณสื่อสาร 5G
- พื้นที่ให้บริการสัญญาณสื่อสาร 5G (เสนอแนะ)
- ศูนย์รับ-ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน
- 5G พื้นที่บริการเคเบิลใยแก้วนำแสง

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
โครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลฮับของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) ที่พร้อมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยระบบดิจิทัล	(๑) ความจุรวม (Capacity) ของโครงข่ายสื่อสารระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณความจุโครงข่ายอินเทอร์เน็ต)[๑]	๑,๑๙๐ Gbps.	๑,๗๗๐ Gbps.		
	(๒) ได้รับมอบสิทธิการใช้งานโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ (โครงข่าย)	๑๑ โครงข่าย	เพิ่มขึ้น ๒ เส้นทางโครงข่าย		
ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำของโลกด้านบริการสื่อสารแบบประจำที่ประสิทธิภาพสูง พร้อมเป็นฐานการลงทุนแก่บริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของโลกและประชากรมีการเข้าถึงบริการที่ดีขึ้น	(๑) อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (ร้อยละ / ประชากร)[๒]	ร้อยละ ๑๘.๒๐	ร้อยละ ๒๑	ร้อยละ ๒๕.๕	ร้อยละ ๓๐
	(๒) ประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตประจำที่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณอินเทอร์เน็ต)[๓]	ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๒๘๕ Mbps.	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๓๐๐ Mbps.	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๕๐๐ Mbps.	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๕๐๐ Mbps.
ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำของทวีปเอเชียด้านบริการสื่อสารเคลื่อนที่ประสิทธิภาพสูง ที่อำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจในระดับนานาชาติได้ดีและรองรับการใช้งานภายในประเทศได้อย่างทั่วถึง	(๑) พื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงครอบคลุมมากขึ้น (ร้อยละ / ประชากร)	ร้อยละ ๔๔.๐๖	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐
	(๒) ประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณอินเทอร์เน็ต)[๓]	ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๔๗.๘๖ Mbps	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๕๐ Mbps	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๑๐๐ Mbps	เข้าถึงความเร็วสูงสุด ๑๕๐ Mbps

ที่มา : [๑] กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (๒๕๖๗). *ภารกิจกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๖๗).*

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล.

[๓] กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (๒๕๖๔). *แผนพัฒนาโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔).*

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์มีสายเชื่อมต่อระหว่างประเทศและประเทศในภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- **โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ (Submarine Cable Network) และสถานีเคเบิลใต้น้ำในประเทศไทย** ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๑ จังหวัดเพชรบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ จังหวัดชลบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ จังหวัดสตูล สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๕ จังหวัดชุมพร สถานีเคเบิลใต้น้ำโมพี จังหวัดระยอง และสถานีสื่อสารโทรคมนาคมเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- **โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ (International Terrestrial Network) และพื้นที่พัฒนาสถานีฐานภาคพื้นดินบริเวณพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย** ได้แก่ ในพื้นที่จังหวัดตาก ๑ จุดเชื่อมต่อ เชียงราย ๒ จุดเชื่อมต่อ สระแก้ว ๑ จุดเชื่อมต่อ ตราด ๑ จุดเชื่อมต่อ หนองคาย ๑ จุดเชื่อมต่อ มุกดาหาร ๑ จุดเชื่อมต่อ อุบลราชธานี ๑ จุดเชื่อมต่อ และสงขลา ๒ จุดเชื่อมต่อ

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารแบบประจำที่รองรับการเป็นฐานการลงทุนแก่บริษัทเทคโนโลยีระดับโลกและการเป็น ASEAN Digital Hub[๑]					
• พัฒนาโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นใหม่ ๑ เส้นทาง และปรับปรุงอุปกรณ์ของสถานีเคเบิลใต้น้ำเดิมที่เป็นจุดเชื่อมต่อของโครงข่าย[๒]	• โครงข่าย Asia Direct Cable (ADC) • สถานีเคเบิลใต้น้ำชลี ๓ จังหวัดชลบุรี	กสทช. ดศ.	✓	✓	
• ปรับปรุงความจุรวมของโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิม โดยร่วมกับผู้ให้บริการโทรคมนาคมในประเทศต่าง ๆ ที่เป็นภาคีสมาชิกของระบบและปรับปรุงอุปกรณ์ของสถานีเคเบิลใต้น้ำเดิมที่เป็นจุดเชื่อมต่อของโครงข่าย[๒]	• โครงข่าย Asia Africa Europe - ๑ (AAE - ๑) • โครงข่าย Asia Pacific Gateway (APG) • โครงข่าย Southeast Asia - Japan Cable ๒ (SJC ๒) • โครงข่าย Thailand - Indonesia - Singapore (TIS) • โครงข่าย Southeast Asia - Middle East - Western Europe ๔ (Sea - Me - We - ๔) • โครงข่าย Asia - America Gateway (AAG) Cable System • สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ สงขลา • สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ ชลบุรี • สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ สตูล	กสทช. ดศ.	✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มศักยภาพไทยให้เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารสำหรับกลุ่มประเทศอาเซียนตอนบน (กัมพูชา ลาว เมียนมา) • พัฒนาโครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง และสร้างสถานีฐานเชื่อมต่อรับ - ส่งสัญญา ๑๐ จุดเชื่อมต่อ[๒]	• โครงข่าย Greater Mekong Subregion - Information Superhighway Network (GMS IsN)	กสทช. ดศ.	✓	✓	
	• พื้นที่พัฒนาสถานีฐานภาคพื้นดินบริเวณพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย		✓	✓	

ที่มา : [๑] กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (๒๕๖๔). *ภารกิจกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.*

[๒] สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).* กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงภายในประเทศแบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx)

พื้นที่เป้าหมาย

• เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และเสนอแนะในพื้นที่อำเภอเมืองของทุกจังหวัด

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่รองรับการรับส่งข้อมูลปริมาณมากของภาคธุรกิจ • พัฒนาโครงข่ายสื่อสารแบบสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx)	• เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)	กสทช. ดศ.	✓		
	• ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และเสนอแนะพื้นที่อำเภอเมืองทุกจังหวัด			✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารแบบประจำที่รองรับการใช้งานของประชากรและภาคธุรกิจ • ปรับปรุงความจุรวมของโครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศที่มีอยู่เดิมให้รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ที่ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๑๐๐ - ๕๐๐ Mbps[๑]	• Railway Network ๓,๓๘๕ กม.	กสทช. ดศ.		✓	
	• Highway Network ๙,๐๖๔ กม.			✓	
	• พื้นที่ CBD ๑๕๒ กม.		✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)*. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

นโยบายที่ ๓ พัฒนาโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Wireless Broadband) และขยายพื้นที่บริการเพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

พื้นที่เป้าหมาย

- **การใช้งานสัญญาณสื่อสารไร้สาย 5G ในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค** ได้แก่

- **พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ** คือ กรุงเทพมหานคร

- **พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City)** ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา เชียงราย กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก นครราชสีมา หนองคาย มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี น่าน อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นครสวรรค์ สระบุรี ร้อยเอ็ด สกลนคร กระบี่ ยะลา ราชบุรี และลำปาง

- **พื้นที่ย่านนวัตกรรม (Innovation District)** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี และระยอง

- **เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

- **เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด สระแก้ว นราธิวาส สงขลา กาญจนบุรี และตาก

- **พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster)** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต

- **เสนอแนะการใช้งานสัญญาณสื่อสารไร้สาย 5G ในพื้นที่จำเป็นต้องใช้งาน** ได้แก่

- **พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions : MICE City)** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา

- **พื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง พะเยา พิษณุโลก อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม นราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง

- **พื้นที่ส่งเสริมความพร้อมสำหรับการใช้งานระบบอัจฉริยะในอนาคต นอกเหนือจากการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายตามแผนระดับ ๒ และ ๓** ได้แก่ จังหวัดนครนายก แม่ฮ่องสอน แพร่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี จันทบุรี กาฬสินธุ์ บึงกาฬ ยโสธร อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ชุมพร ระนอง ตรัง สตูล และปัตตานี

- **พื้นที่ให้บริการสัญญาณไร้สาย 4G ทุกภาคของประเทศไทย**
- **พื้นที่พัฒนาสถานีดาวเทียมสิรินธร**

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ขยายพื้นที่ให้บริการโครงข่ายสื่อสารไร้สาย 5G เพื่อให้เกิดความหนาแน่นของโครงข่ายเพียงพอสำหรับให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากล* • พัฒนาเสาโทรคมนาคมและสถานีฐานพร้อมอุปกรณ์ให้เพิ่มขึ้นในพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศและพื้นที่จำเป็นต้องใช้งานของประเทศ	**(๑) พื้นที่เมืองสำคัญของภาค** ได้แก่ • **พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ / ระดับชาติ** คือ กรุงเทพมหานคร	กสทช. ดศ.	✓	✓	
	• **พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City)** ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา เชียงราย กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก นครราชสีมา หนองคาย มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี น่าน อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นครสวรรค์ สระบุรี ร้อยเอ็ด สกลนคร กระบี่ ยะลา ราชบุรี และลำปาง		✓	✓	
	• **พื้นที่ย่านนวัตกรรม** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี และระยอง		✓	✓	
	• **เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)** ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา		✓	✓	
	• **เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด สระแก้ว นราธิวาส สงขลา กาญจนบุรี และตาก		✓	✓	
	• **พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster)** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต		✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	(๒) (เสนอแนะ) พื้นที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ • **พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE City)** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา			✓	✓
	• **พื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors)** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง พะเยา พิษณุโลก อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม นราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง			✓	✓
	• **พื้นที่ส่งเสริมความพร้อมสำหรับการใช้งานระบบอัจฉริยะในอนาคตนอกเหนือจากการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายตามแผนระดับ ๒ และ ๓** ได้แก่ จังหวัดนครนายก แม่ฮ่องสอน แพร่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี จันทบุรี กาฬสินธุ์ บึงกาฬ ยโสธร อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ชุมพร ระนอง ตรัง สตูล และปัตตานี			✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารสัญญาณไร้สาย 4G รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงอย่างครอบคลุม • พัฒนาเสาโทรคมนาคมและสถานีฐานพร้อมอุปกรณ์ ให้มีความจุรวมของโครงข่ายเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้ที่ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๕๐ - ๑๕๐ Mbps[๒]	• พื้นที่ทุกภูมิภาคของประเทศ	กสทช. ดศ.	✓		
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในประเทศ เพื่อรองรับเกตเวย์ดาวเทียมวงโคจรต่ำ (Low Earth Orbit Satellite : LEO Satellite) และเศรษฐกิจอวกาศยุคใหม่[๓]	• พื้นที่สถานีดาวเทียมสิรินธร	กสทช. ดศ.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *นโยบายการพัฒนาเทคโนโลยี 5G เชิงพาณิชย์.*

[๒] กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (๒๕๖๔). *นโยบายบรอดแบนด์แห่งชาติ (National Broadband Network).*

[๓] บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน). (๒๕๖๖). *โครงการพัฒนา SNP Gateway ดาวเทียมวงโคจรต่ำ.*

๓.๑๐ แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

๑) หลักการ

แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่พิเศษตามนโยบายของรัฐบาล และพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อยกระดับคุณภาพเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดการลงทุนตามศักยภาพของพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา และกระจายศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสู่ภูมิภาค ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) สู่การเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคตในระดับสากล

นโยบายที่ ๒ ผลักดันพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) ให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ดึงดูดการลงทุนสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค สู่การเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ (New Economy) เพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน สู่การเป็นเมืองศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในพื้นที่พัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลและพื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๒.๒) เพื่อกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน

๒.๓) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุนของภูมิภาค

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ หมายถึง พื้นที่พัฒนาพิเศษของประเทศไทย ตามนโยบายรัฐบาลที่ปัจจุบันได้มีการประกาศพื้นที่พัฒนาพิเศษ ประกอบด้วย พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) ระยะที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๕๕๗ ระยะที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑) พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายถึง พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

๓.๒) พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) หมายถึง พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนบริเวณจังหวัดที่เป็นประตูเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งแก้ปัญหาความมั่นคง โดยจัดตั้งขึ้นในพื้นที่จังหวัดตามชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา มาเลเซีย แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ โดยตั้งอยู่ใน ๑๐ จังหวัด ดังนี้

(๑) ระยะแรก พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้แก่ จังหวัดตาก (๑๔ ตำบล ในอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด) จังหวัดมุกดาหาร (๑๑ ตำบล ในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล) จังหวัดสงขลา (๔ ตำบล ในอำเภอสะเดา) จังหวัดสระแก้ว (๔ ตำบล ในอำเภออรัญประเทศ และอำเภอวัฒนานคร) และจังหวัดตราด (๓ ตำบล ในอำเภอคลองใหญ่)

(๒) ระยะสอง พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย (๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสระใคร) จังหวัดนราธิวาส (๕ ตำบล ในอำเภอสุไหงโก - ลก อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอยี่งอ และอำเภอเมืองนราธิวาส) จังหวัดเชียงราย (๒๑ ตำบล ในอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) จังหวัดนครพนม (๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน) และจังหวัดกาญจนบุรี (๒ ตำบล ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี)

๓.๓) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

(๑) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC) กำหนดพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง เพื่อพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์หลักของประเทศ

(๒) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC) กำหนดพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย เพื่อพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศ ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดจนห่วงโซ่การผลิต

(๓) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC) กำหนดพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี เพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูง เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานครและพื้นที่โดยรอบ รวมถึงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)

(๔) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) กำหนดพื้นที่จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ และภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน (Bay of Bengal Initiative for Multi - Sectoral Technical and Economic Cooperation : BIMSTEC) เป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ การแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง และเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ

๓.๔) พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor : AWC) พื้นที่พิเศษภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ตามหมุดหมายที่ ๔ ได้ตั้งเป้าหมายให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง โดยการพัฒนาในกลยุทธ์ที่ ๒ จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก” ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการอำนวยการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (นโยบาย Medical Hub) เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ในการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Corridor : AWC) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน ๖ จังหวัด อันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล

แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อนบ้าน

- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- เส้นทางเดินเรือพาณิชย์
- HSR ทางรถไฟความเร็วสูง

พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)

พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (CWEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)

พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ

- ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (AWC)

การพัฒนาเมืองศูนย์กลาง

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการขนส่ง

- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- โครงการทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- HSR โครงการทางรถไฟความเร็วสูง

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย
พื้นที่พัฒนาพิเศษ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท ภายใน พ.ศ. ๒๕๗๐ ๒๕๗๕ ๒๕๘๐) [๑]	พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ๑,๒๐๒,๘๗๔	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐
การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท ภายใน พ.ศ. ๒๕๗๐ ๒๕๗๕ ๒๕๘๐) [๑]	พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ๑๖,๑๑๒	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐
การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (ล้านบาท ภายใน พ.ศ. ๒๕๗๐ ๒๕๗๕ ๒๕๘๐) [๑]	๑๑๘,๖๓๗	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐
ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เข้ามาจับจ่ายใช้สอยในประเทศไทยมากขึ้น	การจัดอันดับของโลกโดย Global Wellness Institute[๒]	พ.ศ. ๒๕๖๓ อันดับที่ ๑๕	อันดับที่ ๖	อันดับที่ ๕	อันดับที่ ๔

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ และประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว.

[๒] Global Wellness Institute. (๒๐๒๓). *Global Wellness Economy Monitor ๒๐๒๓.*

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๔ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) สู่การเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคตในระดับสากล

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** ประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ และระบบขนส่งแบบไร้รอยต่อ ให้เพียงพอ และมีการเชื่อมโยงระบบคมนาคมหลายรูปแบบ • พัฒนารถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบินเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างพื้นที่[๑] • พัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓ ส่วนของท่าเทียบเรือ F เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับตู้สินค้าและรถยนต์[๒] • พัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ เพื่อการขนส่งโลจิสติกส์[๓] • พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เพื่อเพิ่มศักยภาพการเดินทางเชื่อมต่อในพื้นที่ EEC กับภูมิภาค[๔]	• เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง	คค. อก. กค. สกพอ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ให้สามารถรองรับความต้องการลงทุน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาโครงข่ายอินเตอร์เน็ตความเร็วสูง[๕]	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง	คค. ดศ. กค. สกพอ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน • พัฒนาศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการที่เน้นการวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ ด้านอุตสาหกรรมเป้าหมาย First S - Curve และ New S - Curve โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ร่วมกับบริษัทต่างชาติ ให้เป็นแหล่งบ่มเพาะบุคลากรทักษะสูงให้กับตลาดแรงงาน[๖]	• จังหวัดระยอง และชลบุรี	อว. ศธ. สกพอ.	✓		
<u>มาตรการที่ ๔</u> ส่งเสริมการพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่และทันสมัยระดับนานาชาติ • พัฒนาเมืองใหม่โดยใช้แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานอัจฉริยะ Smart Grid, Robotics, AI[๗]	• จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง	มท. ดศ. อว.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• พัฒนาเมืองและการตั้งถิ่นฐานแบบรวมกลุ่ม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม เช่น กลุ่มเมืองอุตสาหกรรม กลุ่มเมืองการค้า เป็นต้น[๘]			✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๕</u> พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย • กำหนดพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และเอกลักษณ์ของชุมชนตามกลุ่มศักยภาพ เพื่อปรับปรุงรวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ[๙]	• จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง	มท. กก.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๖</u> พัฒนาและส่งเสริมการเป็นมหานครการบินภาคตะวันออก • พัฒนาสนามบินอู่ตะเภา และพื้นที่เมืองการบินภาคตะวันออกโดยรอบสนามบิน ๓๐ กม. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมการบิน[๑๐]	• จังหวัดชลบุรี และระยอง	คค. กห.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] การรถไฟแห่งประเทศไทยร่วมกับบริษัทเอกชน (บริษัท เอเชีย เอราวัน จำกัด). (๒๕๖๒). *โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน (ดอนเมือง - สุวรรณภูมิ - อู่ตะเภา).*

[๒] การท่าเรือแห่งประเทศไทยร่วมกับกลุ่มกิจการร่วมค้า จีพีซี. (๒๕๖๒). *โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓ (ท่าเทียบเรือ F).*

[๓] การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๔). *โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓.*

[๔] กรมทางหลวง. (๒๕๔๐). *แผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (Intercity Motorways).* กระทรวงคมนาคม.

[๕] สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกร่วมกับ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง. (๒๕๖๑). *แผนปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล EEC.*

[๖] บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (๒๕๖๐). *โครงการวังจันทร์วัลเลย์ (Wangchan Valley) และเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi).*

[๗] สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (๒๕๖๑). *โครงการศูนย์ธุรกิจ EEC และเมืองใหม่น่าอยู่อัจฉริยะ*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

[๘] สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (๒๕๖๑). *แผนผังการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

[๙] สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๐). *แผนส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ EEC*.

[๑๐] บริษัท อู่ตะเภา อินเตอร์เนชั่นแนล เอวิเอชั่น จำกัด และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (๒๕๖๑). *โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก*.

นโยบายที่ ๒ ผลักดันพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ดึงดูดการลงทุนสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ)** แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก** ประกาศเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดตาก (๑๔ ตำบล ในอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด) จังหวัดมุกดาหาร (๑๑ ตำบล ในอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล) จังหวัดสงขลา (๔ ตำบล ในอำเภอสะเดา) จังหวัดสระแก้ว (๔ ตำบล ในอำเภออรัญประเทศ และอำเภอวัฒนานคร) และจังหวัดตราด (๓ ตำบล ในอำเภอคลองใหญ่) เริ่มดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๕๘

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะที่สอง** ประกาศเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย (๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสระใคร) จังหวัดนราธิวาส (๕ ตำบล ในอำเภอสุไหงโก - ลก อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอยี่งอ และอำเภอเมืองนราธิวาส) จังหวัดเชียงราย (๒๑ ตำบล ในอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) จังหวัดนครพนม (๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน) และจังหวัดกาญจนบุรี (๒ ตำบล ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี) เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๕๙

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่และเกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง • กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุนและประเภทกิจการเป้าหมาย • กำหนดสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนโดยพิจารณาทบทวน / เพิ่มเติมตามกิจการเป้าหมายเพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล และการได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น	• เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ๑๐ จังหวัดได้แก่ ๑) ตาก ๒) มุกดาหาร ๓) สระแก้ว ๔) ตราด ๕) สงขลา ๖) หนองคาย ๗) นราธิวาส ๘) เชียงราย ๙) นครพนม ๑๐) กาญจนบุรี	สกท.	✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการผ่านแดนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย • พัฒนาศูนย์บริการเบ็ดเสร็จโดยเฉพาะการให้มีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่[๑]		พณ. กค. อว.	✓		

ที่มา : [๑] คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน , กระทรวงแรงงาน และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (๒๕๕๘). *โครงการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงานในทุกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ).*

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๓</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และด่านศุลกากรรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอัจฉริยะ • พัฒนาและปรับปรุงการก่อสร้างระบบคมนาคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ทุกระบบ ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ[๑]	• เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ๑๐ จังหวัด ได้แก่ ๑. ตาก ๒. มุกดาหาร ๓. สระแก้ว ๔. ตราด ๕. สงขลา ๖. หนองคาย ๗. นราธิวาส ๘. เชียงราย ๙. นครพนม ๑๐. กาญจนบุรี	คค. ดศ. มท. ศธ. สธ.	✓ (๓ จังหวัด)	✓ (๓ จังหวัด)	✓ (๔ จังหวัด)
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล พลังงาน ไฟฟ้า ประปา โรงพยาบาล และสถานศึกษา ที่สอดรับกับความต้องการของพื้นที่ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การค้าระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยว[๒]			✓ (๓ จังหวัด)	✓ (๓ จังหวัด)	✓ (๔ จังหวัด)

ที่มา : [๑] กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง, กรมทางหลวงชนบท, การรถไฟฯ, กรมเจ้าท่า ฯลฯ), กนพ., กพศ.. (๒๕๕๘). *แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง/ด่านศุลกากร/ด่านพรมแดน เช่น โครงการถนน รถไฟทางคู่ ท่าเรือบก MR - MAP รวม ๗๗ โครงการ.*

[๒] การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, การประปาส่วนภูมิภาค, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงศึกษาธิการ, การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. (๒๕๕๘). *โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้า ประปา สาธารณูปโภคในนิคมอุตสาหกรรม พัฒนาโรงพยาบาลและสถานศึกษาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ.*

นโยบายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค สู่การเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ (New Economy) เพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค** ประกาศเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบด้วย

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC)** ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC)** ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC)** ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> **พัฒนาพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเป็นแกนการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่พื้นที่ต่าง ๆ ภายในภาค** • จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจ การเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว[๑]	• พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ๑) NEC ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง ๒) NeEC ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย ๓) CWEC ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และนครปฐม	สศช. มท. คค.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้สร้างองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับบทบาทในแต่ละภาค • จัดให้มีศูนย์เทคโนโลยีและนวัตกรรมประจำภาค เพื่อยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน ในการวิจัย การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้[๒]	สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี ๔) SEC ๔ จังหวัดได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช	อว.			
				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่และเกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง • กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน และประเภทกิจการเป้าหมาย		สกท.	✓		
• กำหนดสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน โดยพิจารณาทบทวน / เพิ่มเติมตามกิจการเป้าหมาย เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล และการได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น			✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม*.

[๒] กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมหาวิทยาลัยในภูมิภาค. (๒๕๖๗). *โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค (Regional Science Park Platform)*.

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน สู่การเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน** ครอบคลุมพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมการเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก • จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ[๑]	• จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล	มท. สธ.	✓		
• พัฒนาและปรับปรุงท่าอากาศยานนานาชาติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต[๒]	• จังหวัดภูเก็ต และกระบี่	คค.	✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งสริมการผลิตสินค้าและบริการทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง • จัดทำมาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงินและการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เช่น การมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์และยา การให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินและภาษีสำหรับการลงทุนในศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ เป็นต้น[๓]	• จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ระนอง ตรัง และสตูล	สกท.	✓		

ที่มา : [๑] กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (๒๕๕๙). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙*. กระทรวงสาธารณสุข.

[๒] กระทรวงคมนาคม. (๒๕๖๖). *โครงการพัฒนาท่าอากาศยานภูเก็ต ระยะที่ ๒ และโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติอันดามัน (สนามบินอันดามัน)*.

[๓] กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕). *โครงการศูนย์สุขภาพนานาชาติอันดามัน จังหวัดภูเก็ต*.

๓.๑๑ แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

๑) หลักการ

แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ มุ่งเน้นการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้คงความอุดมสมบูรณ์ ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ๖ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๔ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

นโยบายที่ ๕ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิกฤตให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

นโยบายที่ ๖ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่ออนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ให้อุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒.๒) เพื่อฟื้นฟูคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ กำหนดรูปแบบของการอนุรักษ์คุ้มครองและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมเป็น ๒ กลุ่มหลัก ดังนี้

๓.๑) ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง พื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศที่กำลังเผชิญกับการถูกรบกวนจากกิจกรรมของมนุษย์ในหลายรูปแบบ เช่น การใช้ประโยชน์อย่างไม่ยั่งยืน การบุกรุก การทำลาย รวมถึงการปนเปื้อนที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรเหล่านี้ ได้แก่

(๑) พื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร หมายถึง พื้นที่ป่าไม้ที่ต้องทำการสงวนรักษาไว้ให้คงสภาพสมบูรณ์ เพื่อการรักษาความสมดุลของน้ำ การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และการผลิตออกซิเจน ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ และช่วยชะลอการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกำหนดพื้นที่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ในการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ และมาตรการในการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งการบริหารจัดการและอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร ได้แก่ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ (ชั้น ๑ A และชั้น ๑ B) และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ (ป่าสงวนแห่งชาติ) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

(อุทยานแห่งชาติ) และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า) ให้ดำเนินการอนุรักษ์พื้นที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง และพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ตามกฎหมายที่อยู่ในทะเล ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน ที่มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้การใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสมและยั่งยืน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีบริบทซับซ้อน โดยเป็นทั้งแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพสูงสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ

(๓) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมายถึง พื้นที่เขตอนุรักษ์หรือพื้นที่จัดการทางทะเลโดยชุมชน (Locally Managed Marine Area : LMMAs) ซึ่งดำเนินการโดยชุมชนชายฝั่งที่ขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒๔ จังหวัด และพื้นที่ที่ถูกกำหนดขึ้นจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งให้คงสภาพอยู่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศสัตว์ทะเล พืชทะเล และแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความสำคัญ โดยพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ประกาศใช้แล้ว ภายใต้มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย (๑) กฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณหมู่เกาะกระ ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๖๔ (๒) กฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณเกาะโลซิน ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดแนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประเภทสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ แหล่งหญ้าทะเล และแหล่งอาศัยหรือหากินของสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอหาดสำราญ อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง และอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พ.ศ. ๒๕๖๕ (๔) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดแนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประเภทหาด ปะการัง กัลปังหา หรือสิ่งมีชีวิตในแนวปะการัง ในพื้นที่เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๖ และ (๕) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดแนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ประเภทหาด ปะการัง กัลปังหา แหล่งหญ้าทะเล สิ่งมีชีวิตในแนวปะการัง และสัตว์ทะเลหายาก ในพื้นที่หมู่เกาะพยาม ตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง พ.ศ. ๒๕๖๘

(๔) พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไข ระยะทาง ๖๙.๗๔ กิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่กัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๒๙.๘๘ กิโลเมตร พื้นที่กัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๒๖.๗๙ กิโลเมตร และพื้นที่กัดเซาะน้อย ระยะทาง ๑๓.๐๗ กิโลเมตร (รายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศ, ๒๕๖๕)

(๕) พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำสายหลัก ๕๙ สาย และแหล่งน้ำนิ่ง ๖ แหล่ง ที่มีความจำเป็นในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำให้ได้ตามมาตรฐานตามการติดตามตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษ เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการดำรงชีวิต การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว รวมถึงการรักษาระบบนิเวศให้มีความสมดุล

๓.๒) สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หมายถึง พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาจนเกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน การจัดการเหล่านี้มุ่งเน้นการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหามลพิษ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในเขตเมือง พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง เขตควบคุมมลพิษ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ และพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม

(๑) เขตควบคุมมลพิษ จำนวน ๑๘ พื้นที่ ได้แก่ (๑) เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี (๒) จังหวัดภูเก็ต (๓) หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ (๔) อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (๕) จังหวัดสมุทรปราการ (๖) จังหวัดปทุมธานี (๗) จังหวัดนนทบุรี (๘) จังหวัดสมุทรสาคร (๙) จังหวัดนครปฐม (๑๐) อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (๑๑) อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑๒) ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี (๑๓) ตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา ตำบลบ้านฉาง ตำบลมาบข่า จังหวัดระยอง (๑๔) กรุงเทพมหานคร (ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มีนาคม ของทุกปี) (๑๕) จังหวัดเชียงใหม่* (๑๖) จังหวัดเชียงราย* (๑๗) จังหวัดลำพูน* และ (๑๘) จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (*ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ของทุกปี)

(๒) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ (๑) บริเวณป่าดูนลำพัน บ้านนาเชือก หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม (๒) พื้นที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง ตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (๓) พื้นที่ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางกอบัว ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางยอ ตำบลบางกระสอบ และตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (๔) พื้นที่ตำบลตาสิทธิ์ ตำบลหนองไร่ ตำบลมาบยางพร ตำบลปลวกแดง ตำบลละหาร ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง ตำบลหนองบัว และตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย และตำบลพนานิคม ตำบลมะขามคู่ ตำบลนิคมพัฒนา และตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง (๕) ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว และตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (๖) บริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต (๗) บริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (๘) บริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ และตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๙) บริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑๐) ท้องที่อำเภอคุระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา (๑๑) ท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และ (๑๒) บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ในพื้นที่ตำบลสองคลอง ตำบลบางปะกง ตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

(๓) พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ หมายถึง พื้นที่ที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน และก๊าซโอโซนเกินค่ามาตรฐานมากกว่า ๖๐ วัน ในรอบปี ตามรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสงคราม สระบุรี พิษณุโลก ลำปาง ตาก เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

(๔) พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งที่มีดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index : MWQI) อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมากทั้งบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ครอบคลุมชายฝั่งจังหวัดระยอง ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑ จุด เสื่อมโทรมมาก ๒ จุด อ่าวไทยตอนใน

ครอบคลุม กรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร และเพชรบุรี ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑๔ จุด และเสื่อมโทรมมาก ๔ จุด และอ่าวไทยฝั่งตะวันตก ครอบคลุมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑ จุด

นอกจากนี้ยังรวมถึงพื้นที่สำคัญทางระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากเป็นพื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพสูงและมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมของมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอื่น ๆ โดยรอบพื้นที่ ได้แก่

(๕) พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ๑๕ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย (๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง (๓) กุดทิง (๔) แม่น้ำสงครามตอนล่าง (๕) ดอนหอยหลอด (๖) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (๗) พรุควนขี้เสียน (๘) ปากแม่น้ำกระบี่ (๙) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) (๑๐) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง - ปากแม่น้ำตรัง (๑๑) อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากแม่น้ำกระบุรี - ปากคลองกะเปอร์ (๑๒) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง (๑๓) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (๑๔) เกาะกระ และ (๑๕) หมู่เกาะระ - เกาะพระทอง

(๖) พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่สงวนชีวมณฑล ๕ แห่ง ประกอบด้วย (๑) พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา (๒) พื้นที่สงวนชีวมณฑลแม่สา - คอกม้า จังหวัดเชียงใหม่ (๓) พื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าสัก - ห้วยทาก จังหวัดลำปาง (๔) พื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง จังหวัดระนอง และ (๕) พื้นที่สงวนชีวมณฑลดอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

(๗) พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ ประกอบด้วย มรดกโลกทางธรรมชาติซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติโดยองค์การยูเนสโก จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง (๒) พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ และ (๓) พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน

แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

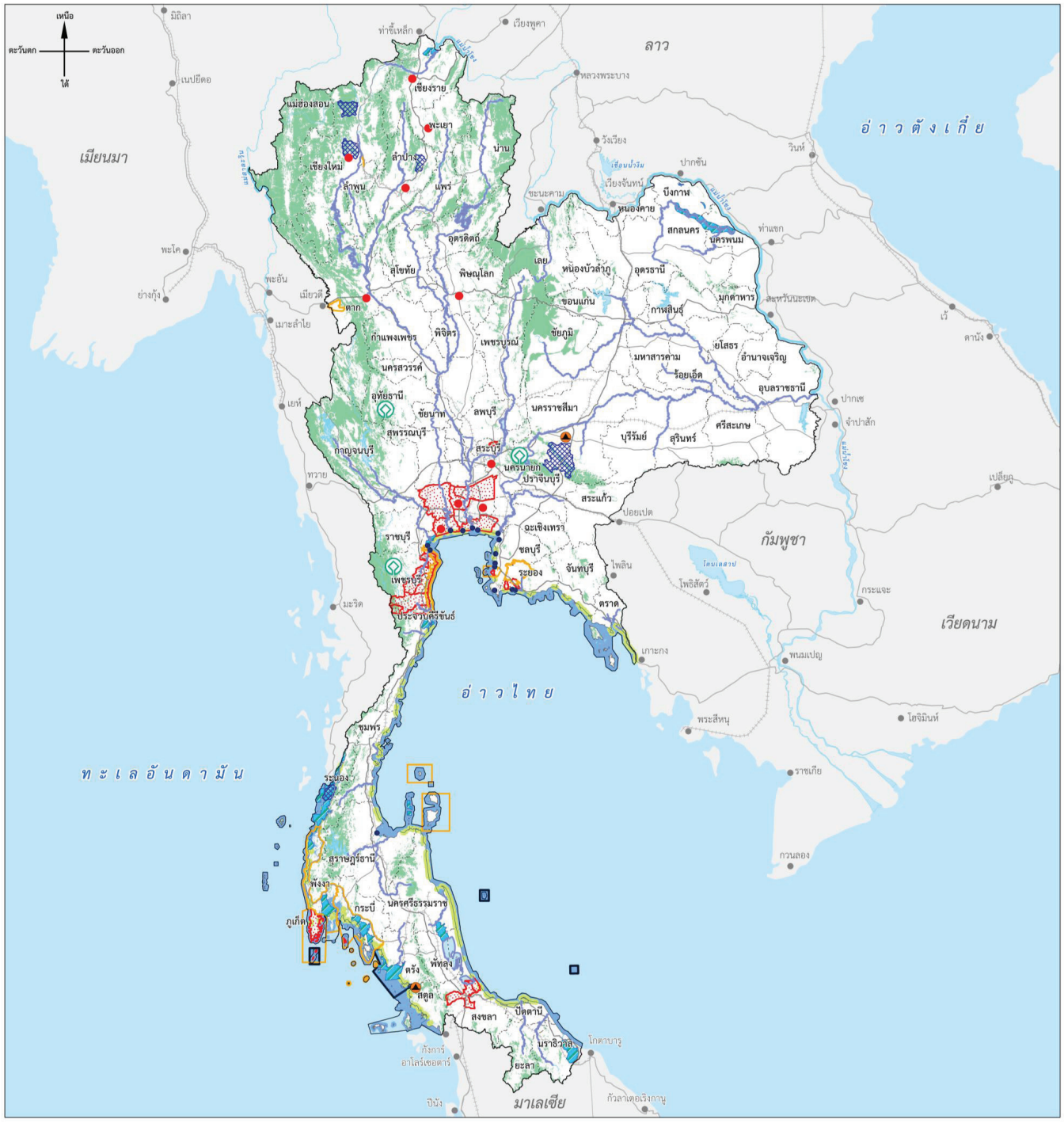

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

พื้นที่อนุรักษ์และพื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งอุทยานธรณีโลก
- พื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร
- พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล
- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน

พื้นที่รักษาและพื้นฟูสิ่งแวดล้อม

- เขตควบคุมมลพิษ
- พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ
- พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

- พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites)
- พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่สงวนชีวมณฑล
- พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม	พื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู (ตร.กม.)[๑]	-	๒๘๐ ตร.กม.	๕๖๐ ตร.กม.	๘๔๐ ตร.กม.
คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินของประเทศมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	สัดส่วนคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์[๒]	-	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
พื้นที่ชายฝั่งได้รับการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	พื้นที่กัดเซาะที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไขได้รับการแก้ไขตามหลักวิชาการ[๓]	๗๕๓.๓๒ กม. (ร้อยละ ๙๑.๕๓)	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕
อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติพื้นที่ผิวน้ำมากกว่า ๑,๐๐๐ ไร่	จำนวนพื้นที่ชุ่มน้ำ / แหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู (แห่ง)[๔]	- (อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล)	๓๐ แห่ง	๓๐ แห่ง	๕๔ แห่ง
การรักษาทรัพยากรธรรมชาติเชิงรุก ส่งเสริม ฟื้นฟูความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ	อันดับความหลากหลายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก[๕]	อันดับ ๑๑๔	อันดับต่ำกว่า ๑๑๔ ประเทศแรกของโลก (๑๘๐)	อันดับต่ำกว่า ๑๑๔ ประเทศแรกของโลก (๑๘๐)	อันดับต่ำกว่า ๑๑๔ ประเทศแรกของโลก (๑๘๐)
คุณภาพอากาศอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย	สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประเทศไทย (ร้อยละ)[๖]	-	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่เป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่เป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่เป้าหมาย
การมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อความต้องการ	พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ[๖]	-	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๔	ร้อยละ ๕

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อความต้องการ (ต่อ)	การมีพื้นที่สีเขียวสาธารณะในเมืองที่เพียงพอต่อความต้องการของขนาดประชากร	-	๑๐ ตร.ม. / คน	๑๕ ตร.ม. / คน	๑๕ ตร.ม. / คน
การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมอันตราย เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืน	ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ กากอุตสาหกรรม[๗] อันตราย ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการเพิ่มขึ้น	ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๖๙	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐

ที่มา : [๑] สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. (๒๕๖๖).

[๒] สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

[๓] กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

[๔] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ.

[๕] กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒๕๖๔). *แผนแม่บทกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).*

[๖] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน.

[๗] กรมควบคุมมลพิษ. (๒๕๖๕). *แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ประกอบด้วย ๖ นโยบาย ๑๕ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ประกอบด้วย พื้นที่ป่าไม้ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒** ดังนี้

ภาคกลาง ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สระบุรี และสุพรรณบุรี

ภาคตะวันออก ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

ภาคเหนือ ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี

ภาคใต้ ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> รักษาและฟื้นฟู ระบบนิเวศในพื้นที่ป่าต้นน้ำให้มีความสมบูรณ์ • อนุรักษ์ ฟื้นฟูป่าไม้ควบคู่ไปกับการควบคุม กำกับดูแล ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้	• พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร	ทส. มท. กษ.	✓	✓	✓
• การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินตามศักยภาพและไม่รบกวนพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร			✓	✓	✓
• การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและรักษาป่าไม้ของทุกภาคส่วน			✓	✓	✓

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

• **แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ** ประกอบด้วย แม่น้ำสายหลัก ๕๙ สาย และแหล่งน้ำนิ่ง ๖ แหล่ง ตามการติดตามตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษ

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลมลพิษทางน้ำ					
• การควบคุมและกำกับแหล่งกำเนิดมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินมาตรฐานกำหนด[๑]	• แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ	ทส. มท.	✓	✓	✓

ที่มา: [๑] สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง** ประกอบด้วย เขตทะเลชายฝั่งตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง และพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ตามกฎหมายในทะเล ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าและวนอุทยาน

• **พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** ประกอบด้วย (๑) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ แหล่งหญ้าทะเลและแหล่งอาศัยหรือหากินของสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอหาดสำราญ อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง และอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง (๒) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทหาด ปะการัง กัลปังหา หรือสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังในพื้นที่เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (๓) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณเกาะโลซิน ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี และ (๔) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะกระ ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

• **พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล** ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไข ระยะทาง ๖๙.๗๔ กิโลเมตร ตามรายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แบ่งเป็น

- **พื้นที่กัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๒๙.๘๘ กิโลเมตร** ในพื้นที่ ดังนี้
  - ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดสมุทรปราการ
  - ภาคตะวันออก ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดตราด และจันทบุรี
  - ภาคกลาง ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
  - ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส
  - ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ตรัง และสตูล
- **พื้นที่กัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๒๖.๗๙ กิโลเมตร** ในพื้นที่ ดังนี้
  - ภาคตะวันออก ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดระยอง
  - ภาคกลาง ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
  - ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี
  - ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล
- **พื้นที่กัดเซาะน้อย ระยะทาง ๑๓.๐๗ กิโลเมตร** ในพื้นที่ ดังนี้
  - ภาคตะวันออก ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดตราด และระยอง
  - ภาคกลาง ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
  - ภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี
  - ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในพื้นที่ชายฝั่งบางส่วนของจังหวัดระนอง ภูเก็ต และตรัง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ[๑] • การฟื้นคืนสภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ ได้แก่ ทรัพยากรปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก (กลุ่มเต่าทะเล พะยูน โลมา วาฬ และปลากระดูกอ่อน) ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ	• พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง • พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. กษ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน[๑] • จัดทำแผนจัดการทางทะเลและชายฝั่งแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสมดุลการอนุรักษ์ด้วยการบริหารจัดการเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับการขนส่งทางทะเล การท่องเที่ยว ตลอดจนการอนุรักษ์เขตประมงชายฝั่ง คาร์บอนสีน้ำเงิน (Blue Carbon)	• พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง • พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. กษ.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
และเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio - Economy) เพื่อเป็นพื้นที่สร้างรายได้และการท่องเที่ยวชายฝั่งอย่างยั่งยืน • ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ดูแล และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลนอย่างยั่งยืน เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากและอนุรักษ์ทรัพยากรควบคู่กัน					
<u>มาตรการที่ ๓</u> ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบริเวณชายฝั่งทั่วประเทศไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล • การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อควบคุมการใช้ที่ดินอย่างบูรณาการ เช่น การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) การวางแผนภูมิทัศน์ทางทะเล (Sea Scape Planning) การใช้เทคโนโลยีในการติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่แบบพลวัต การกำหนดเขตแบบพลวัต (Dynamic Zoning) ตลอดจนการจัดการขยะและน้ำเสียไม่ให้ส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ	• พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง • พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง	ทส. มท.	✓	✓	✓
• ออกแบบภูมิทัศน์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณชายฝั่งให้คงสภาพความสมบูรณ์ตามธรรมชาติและระบบนิเวศ					
<u>มาตรการที่ ๔</u> จัดการปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างบูรณาการ • การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างถูกหลักวิชาการ[๑] ทั้งมาตรการเชิงโครงสร้าง (Hard Engineering) และมาตรการเชิงชีวภาพ (Soft Engineering) อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงและความอ่อนไหวเปราะบางของพื้นที่ชายฝั่ง การฟื้นฟูชายฝั่งโดยอาศัยธรรมชาติเป็นฐาน (Nature - Based Solutions) การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งพื้นที่หาดโคลนด้วยวัสดุธรรมชาติ การประกาศพื้นที่ใช้มาตรการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและการกำหนดระยะถอยร่นเพื่อรองรับ	• พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล	ทส. มท.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
การป้องกันและแก้ไขปัญหา ความเสี่ยงและความเปราะบางของพื้นที่ชายฝั่ง					
• ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง[๑]			✓	✓	✓

ที่มา : [๑] กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

นโยบายที่ ๔ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites)** ประกอบด้วย (๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย (๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง (๓) กุดทิง (๔) แม่น้ำสงครามตอนล่าง (๕) ดอนหอยหลอด (๖) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (๗) พรุควนขี้เสียน (๘) ปากแม่น้ำกระบี่ (๙) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) (๑๐) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง - ปากแม่น้ำตรัง (๑๑) อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากแม่น้ำกระบุรี - ปากคลองกะเปอร์ (๑๒) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง (๑๓) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (๑๔) เกาะกระ และ (๑๕) หมู่เกาะระ - เกาะพระทอง

• **พื้นที่สงวนชีวมณฑล** ประกอบด้วย (๑) พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา (๒) พื้นที่สงวนชีวมณฑลแม่สา - คอกม้า จังหวัดเชียงใหม่ (๓) พื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าสัก - ห้วยทาก จังหวัดลำปาง (๔) พื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง จังหวัดระนอง และ (๕) พื้นที่สงวนชีวมณฑลดอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

• **มรดกโลกทางธรรมชาติ** ประกอบด้วยมรดกโลกทางธรรมชาติซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติโดยองค์การยูเนสโก จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง (๒) พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ และ (๓) พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> สร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง • การจัดทำแผนกายภาพ ออกแบบภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง	• พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) • พื้นที่สงวนชีวมณฑล • มรดกโลกทางธรรมชาติ • อุทยานธรณี	มท. ทส.	✓	✓	✓
• ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และการติดตามตรวจสอบ เพื่อการป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิด[๑] ในบริเวณโดยรอบพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ			✓	✓	✓
• มีระบบการเฝ้าระวัง ติดตามและประเมินผลระบบนิเวศโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษสภาพความหลากหลายทางชีวภาพให้คงความสมบูรณ์ โดยมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วน			✓	✓	✓

ที่มา : [๑] กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๔). *แผนแม่บทกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).*

นโยบายที่ ๕ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิกฤตให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

พื้นที่เป้าหมาย

• **เขตควบคุมมลพิษ** จำนวน ๑๘ แห่ง ได้แก่ (๑) เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี (๒) จังหวัดภูเก็ต (๓) หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ (๔) อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (๕) จังหวัดสมุทรปราการ (๖) จังหวัดปทุมธานี (๗) จังหวัดนนทบุรี (๘) จังหวัดสมุทรสาคร (๙) จังหวัดนครปฐม (๑๐) อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (๑๑) อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑๒) ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี (๑๓) ตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา ตำบลบ้านฉาง ตำบลมาบข่า จังหวัดระยอง (๑๔) กรุงเทพมหานคร (ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มีนาคม ของทุกปี) (๑๕) จังหวัดเชียงใหม่* (๑๖) จังหวัดเชียงราย* (๑๗) จังหวัดลำพูน* และ (๑๘) จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (*ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ของทุกปี)

• **พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม** จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ (๑) บริเวณป่าดูนลำพัน บ้านนาเชือก หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม (๒) พื้นที่ตำบลวัดเกต และตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (๓) พื้นที่ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางกอบัว ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางยอ ตำบลบางกระสอบ และตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ (๔) พื้นที่ตำบลตาสิทธิ์ ตำบลหนองไร่ ตำบลมาบยางพร ตำบลปลวกแดง ตำบลละหาร และตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง ตำบลหนองบัว และตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย และตำบลพนานิคม ตำบลมะขามคู่ ตำบลนิคมพัฒนา และตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง (๕) ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว และตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด

จังหวัดตาก (๖) บริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต (๗) บริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (๘) บริเวณท้องที่ตำบลตลิ่งงาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง และตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ และตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๙) บริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๑๐) ท้องที่อำเภอคุระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา (๑๑) ท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และ (๑๒) บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง ในพื้นที่ตำบลสองคลอง ตำบลบางปะกง และตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

- **พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ** พื้นที่ที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน และก๊าซโอโซนเกินค่ามาตรฐาน รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสงคราม สระบุรี พิษณุโลก ลำปาง ตาก เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ควบคุมและป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิด ๑ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชน • ส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ในเขตควบคุมมลพิษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	• เขตควบคุมมลพิษ • พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ	อก. มท. พน. กษ.	✓		
• ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อควบคุมและป้องกันการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด ทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และชุมชน			✓	✓	✓
• ติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอากาศ		ทส.	✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสีเขียว / เชิงนิเวศในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมร่วมกับท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน • การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว โดยมุ่งเน้นวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการออกแบบอาคารที่ประหยัดพลังงาน และการส่งเสริมระบบขนส่งมวลชน และโครงสร้างพื้นฐานการเดินทางที่ปราศจากมลพิษ เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	• พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	มท. คค.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๓</u> ควบคุมและลดผลกระทบจากไฟป่า[๒] และการเผาทางการเกษตร • ปรับปรุง และเพิ่มมาตรการกำกับ ควบคุม รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจของทุกภาคส่วน เพื่อป้องกันการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดการเผาทางการเกษตร และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ตลอดจนการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากไฟป่า • การเพิ่มศักยภาพการป้องกันและควบคุมไฟป่า	• พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า และการเผาทางการเกษตร	มท. กษ อว.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๗).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.

นโยบายที่ ๖ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เมือง** จำนวน ๒,๔๗๔ แห่ง แบ่งออกเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ๒ แห่ง เขตเทศบาลนคร ๓๐ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๙๕ แห่ง และเทศบาลตำบล ๒,๒๔๗ แห่ง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ลดผลกระทบจากปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง • เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง[๑] โดยการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวบนพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ของเอกชน (Privately Owned Public Space : POPS) ผ่านมาตรการลดหย่อนภาษี และมาตรการจูงใจอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้รักษาพื้นที่สีเขียวอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการทำลายพื้นที่สีเขียวและระบบนิเวศจากการขยายตัวของเมืองในอนาคต	• เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค	มท. ทส.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• ออกแบบ ฟื้นฟู และปรับปรุงเมืองให้รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยส่งเสริมการใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่คำนึงถึงการระบายอากาศ ส่งเสริมการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างระบบนิเวศเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ เพื่อลดอุณหภูมิของเมือง	• พื้นที่เมือง	มท. ทส.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน[๒] • การพัฒนาแบบองค์รวมอย่างบูรณาการและสมดุลในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมแนวคิดป่าในเมือง เพื่อการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ในองค์ประกอบของเมือง	• พื้นที่เมือง	มท.	✓	✓	✓
• การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้องค์ประกอบเมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน		มท. ทส.	✓	✓	✓
• การเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดีตามบริบทของพื้นที่		มท.	✓	✓	✓
• การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่ยั่งยืน ที่ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ระบบขนส่งที่ปล่อยมลพิษต่ำ และสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้พลังงานฟอสซิล		คค.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมการจัดการขยะแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)[๓] ทั้งในพื้นที่ชุมชน • สร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อสร้างสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society)	• พื้นที่เมือง	มท. ทส.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๕). *แนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).* เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางปฏิบัติ ในแนวทางที่ ๑ ในแนวทางปฏิบัติงานที่ ๔ การเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

[๒] สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๗). *แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

[๓] กรมควบคุมมลพิษ. (๒๕๖๕). *แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐).* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

๓.๑๒ แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๑) หลักการ

แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุ่งเน้นสงวน รักษา และอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม และยกระดับแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และประยุกต์ใช้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ภาคการท่องเที่ยว รวมทั้งรักษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อต่อยอดอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อรักษาอัตลักษณ์ และคงคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะของการเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก รวมทั้งส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม และอุทยานประวัติศาสตร์ในระดับประเทศให้ได้รับการขึ้นทะเบียนในระดับโลก

๒.๒) เพื่อส่งเสริมเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะของการเป็นเมืองสร้างสรรค์ระดับโลก และผลักดันเมืองเป้าหมายที่มีคุณค่าตามนโยบายของภาครัฐให้ได้รับการขึ้นทะเบียน

๒.๓) เพื่ออนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ เพื่อรักษาวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ก่อให้เกิดเศรษฐกิจฐานรากด้วยการดึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นมาใช้และต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย Soft Power ของภาครัฐ

๒.๔) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุ่งเน้นการเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งเพิ่มความตระหนักรู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กำหนดบริเวณพื้นที่เป้าหมาย ๖ ประเภท ได้แก่

๓.๑) พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมโดดเด่นที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การยูเนสโก ให้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๑๕ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ให้แหล่งมรดกโลกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ (๑) นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (๒) เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (๓) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง (๔) เมืองโบราณศรีเทพและโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง และ (๕) ภูพระบาท ประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสีมา สมัยทวารวดี

๓.๒) พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก หมายถึง แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ทำการเสนอชื่อให้กับองค์การยูเนสโก เพื่อพิจารณาเป็นแหล่งมรดกโลกในอนาคต โดยก่อนที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกโลก” อย่างเป็นทางการ จะต้องมีคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value : OUV) และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อย ๑ ข้อจากที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ๑๐ ข้อตามแนวทางอนุวัติตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) และจำเป็นต้องมีการจัดทำเอกสารนำเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Nomination Dossier) ที่ประกอบไปด้วยแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เหมาะสม ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ รายละเอียดที่บอกเล่าความเป็นมา รายละเอียดของคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลของแหล่งดังกล่าว ว่าเข้าเกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านใด การจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสนอขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเบื้องต้น ควรมีที่มาจากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ของแหล่งมรดกในทุกระดับ ทั้งองค์กรภาครัฐ ชุมชน และเอกชน เพื่อยื่นต่อองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ และพิจารณาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำเสนอรายชื่อไปที่ศูนย์มรดกโลก (World Heritage Centre) การกำหนดพื้นที่เป้าหมายจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของศูนย์มรดกโลกได้มีการจัดทำเอกสารนำเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Nomination Dossier) จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ (๑) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ) จังหวัดนครศรีธรรมราช (๒) อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา (๓) พระธาตุพนมกลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง (๔) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด (๕) สงขลา และชุมชนที่เกี่ยวเนื่องริมทะเลสาบสงขลา และ (๖) พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม อัตลักษณ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

๓.๓) พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของไทย

(๑) แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยการจะขึ้นทะเบียนมรดกโลก แหล่งมรดกนั้นจะต้องผ่านกระบวนการการเสนอชื่อและได้รับการพิจารณาโดยองค์การยูเนสโก และต้องมีการระบุชื่ออยู่ใน “บัญชีรายชื่อเบื้องต้น” (Tentative List) ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการเสนอชื่อแหล่งมรดกใหม่ก่อน มีคุณลักษณะคือต้องมีความสำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีคุณค่าทางด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม หรือวิถีชีวิตของมนุษย์ ที่สามารถสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาคหรือประเทศ โดยจะต้องมีแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแหล่งมรดกนั้นมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือธรรมชาติที่สำคัญในระดับสากล การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้นได้ขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น และมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อประกอบการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ (๑) วัดราชนัดดารามวรวิหาร (๒) วัดสุทัศนเทพวราราม (๓) วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร (๔) เส้นทางรถไฟสายมรณะ (๕) แหล่งโบราณคดีเมืองเก่าเชียงแสน และสุวรรณโคมคำ (๖) เส้นทางวัฒนธรรมไชยา นครศรีธรรมราช สทิงพระยะรัง ไทรบุรี (๗) แหล่งโบราณคดีและแหล่งวัฒนธรรม จังหวัดน่าน (๘) ภูมิทัศน์แห่งแม่น้ำเจ้าพระยา และ (๙) สถาปัตยกรรมสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (รวมวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม)

(๒) แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ที่มีความสำคัญในการสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือศิลปะของมนุษยชาติ โดยจะต้องมีแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแหล่งมรดกนั้นมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือธรรมชาติที่สำคัญในระดับสากล การกำหนดพื้นที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ (๑) อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง (๒) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (๓) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย (๔) อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ และ (๕) อุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม

๓.๔) พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หมายถึง เมืองที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การยูเนสโกให้เป็น “เมืองสร้างสรรค์” โดยยอมรับและส่งเสริมการใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองนั้น ๆ ผ่านการสร้างสรรค์และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยั่งยืนในระดับโลก การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย โดยแสดงเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ (๑) กรุงเทพมหานคร (เมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ) (๒) เชียงใหม่ (เมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน) (๓) เพชรบุรี (เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร) (๔) สุโขทัย (เมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน) (๕) ภูเก็ต (เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร) (๖) เชียงราย (เมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ) และ (๗) สุพรรณบุรี (เมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรี) และเมืองเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโก ตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง ภายใน พ.ศ. ๒๕๘๐

๓.๕) พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ ตามที่ระบุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๖) พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่า ตามที่ระบุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน ๓๖ เมือง ดังนี้

(๑) ภาคเหนือ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าน่าน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน

(๒) ภาคกลาง ประกอบด้วย เมืองเก่า ๙ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิษณุโลก กำแพงเพชร ลพบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี เพชรบุรี ตาก ราชบุรี และกาญจนบุรี

(๓) ภาคตะวันออก ประกอบด้วย เมืองเก่า ๓ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าฉะเชิงเทรา ระยอง และจันทบุรี

(๔) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิมาย บุรีรัมย์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ และร้อยเอ็ด

(๕) ภาคใต้ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๑๐ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่านครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ตะกั่วป่า สตูล ภูเก็ต ระนอง ยะลา นราธิวาส และตรัง

แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

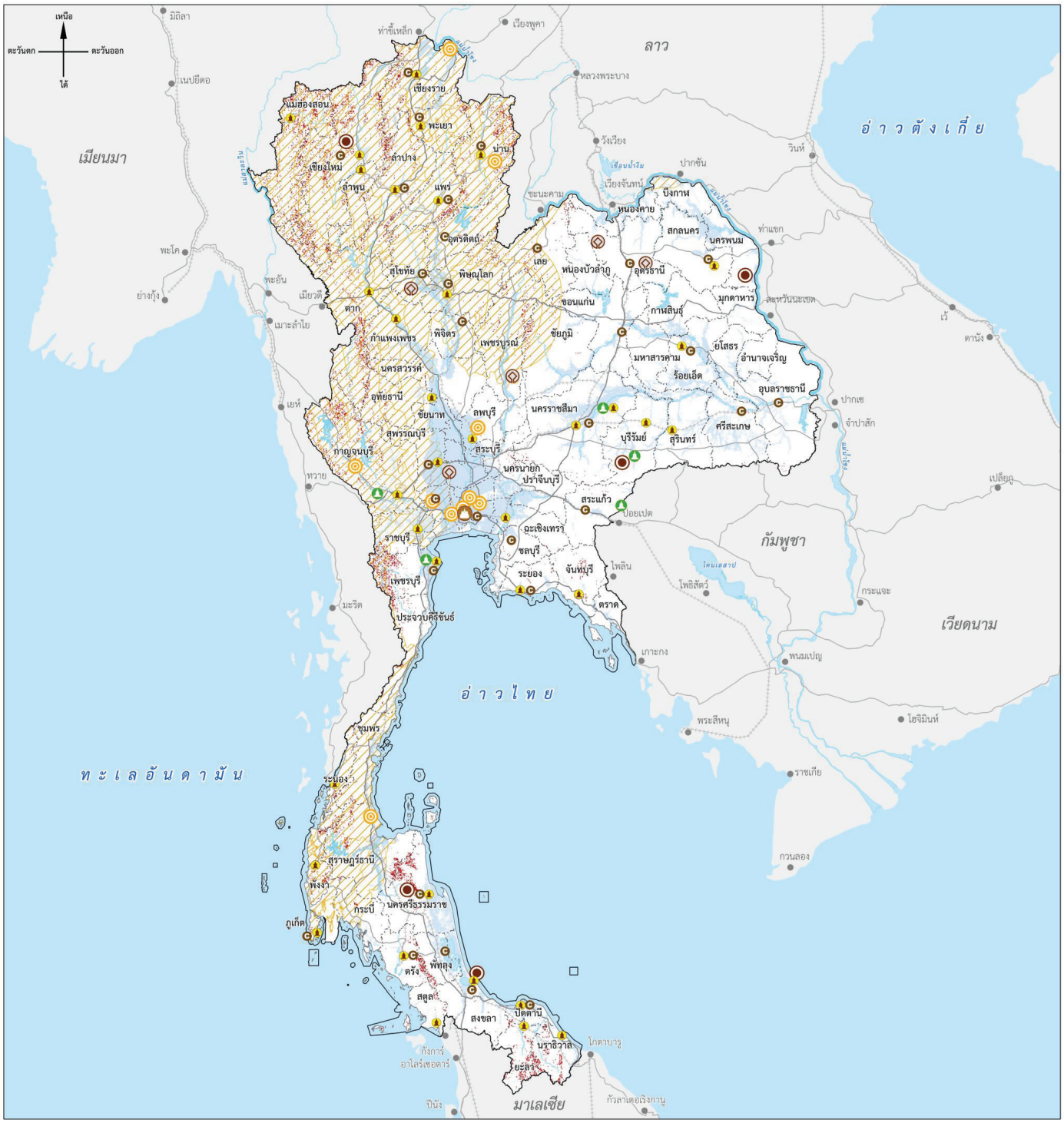

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่ว่างผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

- แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว

พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ใน บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative Lists) ของศูนย์มรดกโลก

- แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น

พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของไทย

- แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
- แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอุทยานประวัติศาสตร์

พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมือง

- กรุงรัตนโกสินทร์
- เมืองเก่า

พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม

- เมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ

- บริเวณที่มีความเสี่ยงแผ่นดินไหวในระดับสูง
- พื้นที่ระดับความอ่อนไหวดินถล่มสูงมาก
- พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๗	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
แหล่งมรดกโลกได้รับการอนุรักษ์และส่งเสริมต่อยอดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ	แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมในได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม	๕ แห่ง	ไม่น้อยกว่า ๑ แห่ง		
	ผู้เยี่ยมเยือนแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น[๑]	๓.๕ ล้านคน	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี	ร้อยละ ๕ ต่อปี
เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับระดับสากล	เมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก ๗ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๑๕ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๒๕ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๓๕ เมือง
การอนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า	จำนวนเมืองและชุมชนที่มีแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์เมืองเก่า	กรุงรัตนโกสินทร์ ๑ แห่ง เมืองเก่า ๒๔ แห่ง	ไม่น้อยกว่า ๒ แห่ง	ไม่น้อยกว่า ๕ แห่ง	ไม่น้อยกว่า ๕ แห่ง

ที่มา : [๑] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๖๒). *รายงานประจำปี ๒๕๖๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.*

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ให้คงสถานะแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม**
  - นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
  - เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร
  - แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง
  - เมืองโบราณศรีเทพ และโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง
  - ภูพระบาท ประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสีมา สมัยทวารวดี

- **พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลกเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม**
  - วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ) จังหวัดนครศรีธรรมราช
  - อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา
  - พระธาตุพนม กลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง
  - กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด
  - สงขลา และชุมชนที่เกี่ยวเนื่องริมทะเลสาบสงขลา
  - พระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม อัตลักษณ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

- **พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของไทย ที่ส่งเสริมให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม**

  - วัดราชนัดดารามวรวิหาร
  - วัดสุทัศนเทพวราราม
  - วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
  - เส้นทางรถไฟสายมรณะ
  - แหล่งโบราณคดีเมืองเก่าเชียงแสนและสุวรรณโคมคำ
  - เส้นทางวัฒนธรรมไชยา นครศรีธรรมราช สทิงพระ ยะรัง ไทรบุรี
  - แหล่งโบราณคดี และแหล่งวัฒนธรรม จังหวัดน่าน
  - ภูมิทัศน์แห่งแม่น้ำเจ้าพระยา
  - สถาปัตยกรรมสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (รวมวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม)
  - อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง
  - อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี
  - อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
  - อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
  - อุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม

- **พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ**

  - **พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากอุทกภัย**
    - นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
    - อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
  - **พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากแผ่นดินไหว**
    - เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร
    - อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
    - อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
  - **พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากดินถล่ม**
    - เมืองโบราณศรีเทพ และโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง
    - อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี
    - ภูพระบาท ประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสีมา สมัยทวารวดี

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> อนุรักษ์และสืบสานแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน					
• ดำเนินการเผยแพร่แผนแม่บทการอนุรักษ์และขอบเขตพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทราบรวมถึงตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันอนุรักษ์	• พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม[๑] • พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก[๑]	วธ. มท. ทส.	✓	✓	✓
• จัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก และพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้น ที่ยังไม่มีแผนแม่บทการอนุรักษ์และขอบเขตชัดเจน ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ค.ศ. ๑๙๗๒ (องค์การยูเนสโก) โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่	• พื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของไทย[๑]	วธ. มท. ทส.	✓	✓	✓
• จัดทำมาตรการทางผังเมืองเพื่อควบคุมการพัฒนาโดยรอบพื้นที่มรดกโลก โดยกำหนดระยะถอยร่น ขนาด ความสูง รูปลักษณ์อาคาร และโครงสร้างพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และยังคงรักษาเอกลักษณ์ของแหล่งมรดกโลกได้อย่างยั่งยืน	• พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม[๑]	มท. วธ.	✓	✓	✓
• สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก	• พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม[๑]	มท. วธ.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> ป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติในพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม					
• จัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ	• พื้นที่แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม	มท. วธ.	✓	✓	✓
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งก่อสร้างให้มีความยืดหยุ่น เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การป้องกันน้ำท่วม ดินถล่ม แผ่นดินไหว เป็นต้น โดยคำนึงถึงการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและภัยคุกคามอื่น ๆ ควบคู่การรักษาทัศนียภาพของพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม	• พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ	มท.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๗).

นโยบายที่ ๒ ส่งเสริม และพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว** จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (เมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ) เชียงใหม่ (เมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน) เพชรบุรี (เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร) สุโขทัย (เมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน) ภูเก็ต (เมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร) เชียงราย (เมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ) และสุพรรณบุรี (เมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรี)

- **พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองเป้าหมายให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี** จำนวน ๒๘ แห่ง ภายใน พ.ศ. ๒๕๘๐ ได้แก่ จังหวัดแพร่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร อุดรธานี อุบลราชธานี นครปฐม พิจิตร พิษณุโลก สุพรรณบุรี จันทบุรี พัทยา ระยอง สระแก้ว สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และพัทลุง

- **จังหวัดในประเทศไทย**

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมที่โดดเด่นของเมืองและมีศูนย์ฝึกทักษะและวิชาชีพในการถ่ายทอดความรู้เพื่อสืบสานจากรุ่นสู่รุ่น • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์รองรับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐและประชาชน เช่น พื้นที่พาณิชยกรรม ศิลปะหัตถกรรมท้องถิ่น สถาบันฝึกทักษะและวิชาชีพด้านศิลปหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	• พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๗ แห่ง[๑] • พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองเป้าหมายให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง[๑]	วธ. มท. กค.	✓	✓	✓
• สร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและต่อยอดนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว		สศช. วธ. มท. กก. พณ.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมให้มีการจัดทำข้อมูลและแผนที่วัฒนธรรมอย่างละเอียดระดับตำบลและอำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมของพื้นที่ • ดำเนินการสำรวจพื้นที่จัดทำข้อมูลและแผนที่เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์อย่างละเอียด แล้วเผยแพร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่รับทราบเพื่อจัดทำแผนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ และประชาชน	• ดำเนินการทุกจังหวัด	วธ.	✓	✓	✓

ที่มา : [๓] สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (๒๕๖๗). *เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ.*

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อรักษาอัตลักษณ์และคงคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ ตามที่ระบุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่**

- **พื้นที่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง** กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของท้องที่แขวงวัดสามพระยา แขวงบางขุนพรหม แขวงบ้านพานถม แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงพระบรมมหาราชวัง แขวงบวรนิเวศ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงสำราญราษฎร์ แขวงวัดราชบพิธ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดโสมนัส แขวงบ้านบาตร แขวงคลองมหานาค แขวงวัดเทพศิรินทร์ แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงสัมพันธวงศ์ แขวงจักรวรรดิ แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๓

- **พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่า**ตามที่ระบุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓๖ แห่ง ดังนี้

- **ภาคเหนือ** ประกอบด้วย เมืองเก่า ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าน่าน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน

- **ภาคกลาง** ประกอบด้วย เมืองเก่า ๙ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิษณุโลก กำแพงเพชร ลพบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี เพชรบุรี ตาก ราชบุรี และกาญจนบุรี

- **ภาคตะวันออก** ประกอบด้วย เมืองเก่า ๓ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าฉะเชิงเทรา ระยอง และจันทบุรี

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ประกอบด้วย เมืองเก่า ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิมาย บุรีรัมย์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ และร้อยเอ็ด

- **ภาคใต้** ประกอบด้วย เมืองเก่า ๑๐ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่านครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ตะกั่วป่า สตูล ภูเก็ต ระนอง ยะลา นราธิวาส และตรัง

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ • ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยการจัดทำเทศบัญญัติ	• พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์[๑]	วธ. มท. ทส.	✓	✓	
• ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและพื้นที่ริมน้ำสาธารณะ		มท. วธ.	✓	✓	
• เชื่อมโยงโครงข่ายสัญจร โดยการใช้ขนส่งมวลชน ทางเดินเท้า และทางจักรยาน		คค.	✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาและฟื้นฟูเมืองเก่าให้สอดคล้องกับแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า หรือแผนปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า					
• พัฒนาเมืองเก่าที่มีประวัติศาสตร์ทางการตั้งถิ่นฐานมาช้านาน เช่น ทวารวดี หริภุญไชย ล้านนา เป็นต้น โดยพัฒนาศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่สะท้อนภูมิหลังของแต่ละพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ	• พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์[๑]	วธ. มท. ทส. ศธ.	✓	✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• จัดทำผังเมืองเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโดยรอบเขตเมืองเก่าให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างพื้นฐาน ควบคู่กับการรักษาอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่เมืองเก่า	• พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่า[๑]	มท.	✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> ใช้มาตรการด้านภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าของที่ดินและนักลงทุน • ใช้มาตรการทางภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อส่งเสริมให้เจ้าของอาคารและที่ดินที่มีโครงการบูรณะ ฟื้นฟูและบำรุงรักษาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่เมืองเก่าให้เป็นไปตามหลักวิชาการ	• พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์[๑] • พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่า[๑]	มท. กค.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๔). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔.* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

๓.๑๓ แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท

๑) หลักการ

แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท มุ่งเน้นการวางแผนพัฒนาบทบาทของเมืองและชนบท เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุล เชื่อมโยงและเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างเมืองและชนบท โดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะและฐานนวัตกรรมในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของเมืองให้มีความน่าอยู่ ควบคู่กับการสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในพื้นที่ชนบทผ่านการพัฒนาเกษตรกรรมมูลค่าสูง ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาเมืองให้น่าอยู่และอัจฉริยะสำหรับทุกคน

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเมืองนวัตกรรม (Innovation City)

นโยบายที่ ๓ พัฒนาชนบทแนวใหม่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับโลก

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความสมดุลระหว่างเมืองและชนบท โดยการเชื่อมโยงและส่งเสริมการพัฒนาเมืองและชนบทให้เกื้อกูลกัน รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม

๒.๒) เพื่อพัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและน่าอยู่ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการเมือง รองรับการเติบโตของประชากรอย่างยั่งยืน

๒.๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชนบท โดยมุ่งสู่การพัฒนาเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งอาหารและแหล่งรายได้ที่ยั่งยืนสำหรับประเทศ

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท ประกอบด้วย

๓.๑) พื้นที่พัฒนาเมืองที่มีบทบาทพิเศษ มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เทศบาลนครทั่วประเทศ จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา ภูเก็ต พิษณุโลก ปากเกร็ด อุดรธานี เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ อุบลราชธานี แหลมฉบัง นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ระยอง ยะลา สงขลา สกลนคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร รังสิต อ้อมน้อย และแม่สอด และพื้นที่เมืองเป้าหมายอื่น ๆ ตามแผนงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑๗ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ปทุมธานี น่าน หนองคาย นครพนม บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ราชบุรี กาญจนบุรี สระบุรี ตราด สระแก้ว ระนอง ชุมพร กระบี่ และนราธิวาส

(๒) พื้นที่พัฒนาเมืองและย่านนวัตกรรม หมายถึง พื้นที่หรือบริเวณที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) การลงทุนในนวัตกรรม และการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไปในอนาคต ตามแผนพัฒนานวัตกรรมเชิงพื้นที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่

- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมกรุงเทพมหานคร (Bangkok Innovation Corridor)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมโยธี - ราชวิถี คลองสาน ปทุมวัน กล้วยน้ำไท ลาดกระบัง ปุณณวิถี บางซื่อ และรัตนโกสินทร์
- **พื้นที่บนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand : EECd) จังหวัดชลบุรี เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi) จังหวัดระยอง เมืองการบินภาคตะวันออก (Eastern Airport City : EECa) บริเวณสนามบินอู่ตะเภา ย่านนวัตกรรมบางแสน ศรีราชา พัทยา และอู่ตะเภา - บ้านฉาง
- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคเหนือ (Northern Innovation Corridor)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และพิษณุโลก
- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Triangle Innovation Corridor)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมอุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ขอนแก่น และมหาสารคาม
- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคใต้ (Deep South Innovation Corridor)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมนราธิวาส ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

๓.๒) พื้นที่พัฒนาชนบท หมายถึง พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยังไม่พัฒนาเต็มที่ และขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ การพัฒนาพื้นที่ชนบทจึงมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมการทำเกษตรแนวใหม่เพื่อยกระดับการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ - หมุนเวียน - สีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่ประเทศ ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ

(๒) พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงหรือรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยรัฐใช้ลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตร จากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒) มีขนาดพื้นที่รวม ๖๓,๐๕๗.๙๙ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๒.๒๓ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

(๓) พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ ทั้งที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ ดังที่กล่าวถึงในแผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ มีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๖๓.๓๗ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

(๔) พื้นที่เพาะปลูกพืชบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ที่ขึ้นทะเบียนในสหภาพยุโรป ๔ ประเภท ได้แก่ กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ขนาดพื้นที่ ๔,๒๐๖.๙๔ ตารางกิโลเมตร บริเวณจังหวัดเชียงราย (กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง) พัทลุง (ข้าวสังข์หยด) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ และยโสธร (ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้)

แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท

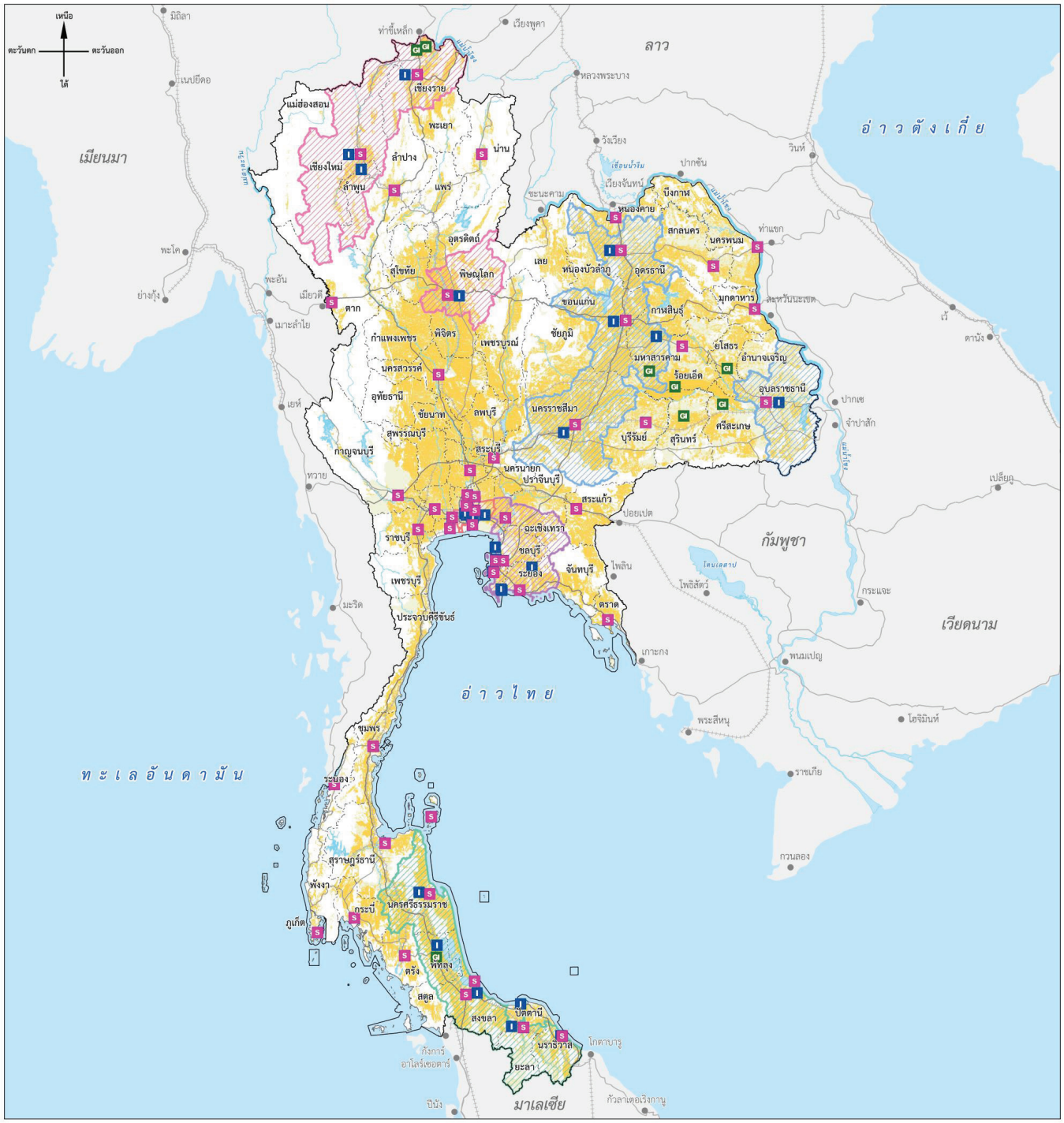
เหนือ
ตะวันตก
ตะวันออก
ใต้
ลาว
เมียนมา
กัมพูชา
เวียดนาม
มาเลเซีย
อ่าวไทย
อ่าวตังเกี๋ย
ทะเลอันดามัน
เชียงราย
เชียงใหม่
ลำปาง
ลำพูน
แม่ฮ่องสอน
พะเยา
น่าน
แพร่
อุตรดิตถ์
สุโขทัย
พิษณุโลก
เลย
หนองบัวลำภู
อุดรธานี
หนองคาย
บึงกาฬ
สกลนคร
นครพนม
มุกดาหาร
กาฬสินธุ์
ขอนแก่น
ชัยภูมิ
เพชรบูรณ์
ยโสธร
มหาสารคาม
ร้อยเอ็ด
อำนาจเจริญ
อุบลราชธานี
ศรีสะเกษ
สุรินทร์
บุรีรัมย์
นครราชสีมา
ตาก
กำแพงเพชร
พิจิตร
นครสวรรค์
อุทัยธานี
ชัยนาท
ลพบุรี
สุพรรณบุรี
กาญจนบุรี
สระบุรี
นครนายก
ปราจีนบุรี
สระแก้ว
ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี
ระยอง
จันทบุรี
ตราด
ราชบุรี
เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์
ชุมพร
ระนอง
สุราษฎร์ธานี
พังงา
นครศรีธรรมราช
กระบี่
ภูเก็ต
ตรัง
พัทลุง
สตูล
สงขลา
ปัตตานี
นราธิวาส
ยะลา
เชียงรายเชียงใหม่
ลำปาง
ลำพูน
แพร่
น่าน
พะเยา
แม่ฮ่องสอน
อุตรดิตถ์
สุโขทัย
พิษณุโลก
เพชรบูรณ์
เลย
หนองบัวลำภู
อุดรธานี
หนองคาย
บึงกาฬ
สกลนคร
นครพนม
มุกดาหาร
กาฬสินธุ์
ขอนแก่น
ชัยภูมิ
ยโสธร
มหาสารคาม
ร้อยเอ็ด
อำนาจเจริญ
อุบลราชธานี
ศรีสะเกษ
สุรินทร์
บุรีรัมย์
นครราชสีมา
ตาก
กำแพงเพชร
พิจิตร
นครสวรรค์
อุทัยธานี
ชัยนาท
ลพบุรี
สุพรรณบุรี
กาญจนบุรี
สระบุรี
นครนายก
ปราจีนบุรี
สระแก้ว
ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี
ระยอง
จันทบุรี
ตราด
ราชบุรี
เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์
ชุมพร
ระนอง
สุราษฎร์ธานี
พังงา
นครศรีธรรมราช
กระบี่
ภูเก็ต
ตรัง
พัทลุง
สตูล
สงขลา
ปัตตานี
นราธิวาส
ยะลา
GI
GI
GI

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย การพัฒนาเมืองและชนบท

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
เมืองที่ได้รับการพัฒนาให้น่าอยู่โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	เมืองในประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นเมืองน่าอยู่ในระดับโลกเพิ่มขึ้น ตามดัชนีชี้วัดความน่าอยู่ทั่วโลก (จำนวนเมืองเพิ่มขึ้น)[๑]	จำนวน ๑ เมือง กรุงเทพมหานคร (อันดับที่ ๙๘)	เพิ่มขึ้นจากเดิม ๑ เมือง	เพิ่มขึ้นจากเดิม ๒ เมือง	เพิ่มขึ้นจากเดิม ๓ เมือง
	จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม)[๒]	๔ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๑๐ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๒๐ เมือง	ไม่น้อยกว่า ๓๐ เมือง
มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)[๓]	ร้อยละ ๑.๕	ร้อยละ ๑.๗	ร้อยละ ๑.๙	ร้อยละ ๒.๐
รายได้สุทธิต่อครัวเรือนต่อปีของประชากรในพื้นที่ชนบทเพิ่มขึ้น	รายได้สุทธิครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีของประชากรในพื้นที่ชนบท (นอกเขตเทศบาล)	๒๘๒,๖๔๘ บาทต่อครัวเรือนต่อปี[๔]	ไม่ต่ำกว่า ๓๖๗,๔๓๒ บาทต่อครัวเรือนต่อปี	ไม่ต่ำกว่า ๔๕๒,๒๑๖ บาทต่อครัวเรือนต่อปี	ไม่ต่ำกว่า ๕๓๗,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี[๕*]

ที่มา : [๑] The Economist Intelligence Unit. (๒๐๒๒). *The Global Livability Index.*

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ. (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ.

[๓] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม.

[๔] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *รายได้และการกระจายรายได้ครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๙ ระดับจังหวัด.* กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

[๕] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓.* สำนักนายกรัฐมนตรี.

หมายเหตุ: * อ้างอิงเป้าหมายรายได้สุทธิต่อครัวเรือนของเกษตรกร เนื่องจากเทียบเคียงกับกลุ่มเป้าหมายคือประชากรในพื้นที่ชนบทได้ใกล้เคียงที่สุด

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๙ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาเมืองให้น่าอยู่และอัจฉริยะสำหรับทุกคน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๔๙ แห่ง** ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เทศบาลนครทั่วประเทศ จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา ภูเก็ต พิษณุโลก ปากเกร็ด อุดรธานี เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ อุบลราชธานี แหลมฉบัง นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ระยอง ยะลา สงขลา สกลนคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร รังสิต อ้อมน้อย และแม่สอด และพื้นที่เมืองเป้าหมายอื่น ๆ ตามแผนงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑๗ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ปทุมธานี น่าน หนองคาย นครพนม บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ราชบุรี กาญจนบุรี สระบุรี ตราด สระแก้ว ระนอง ชุมพร กระบี่ และนราธิวาส

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ • พัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลครอบคลุมทุกพื้นที่ในเมือง (ไม่ต่ำกว่า 5G) เช่น การขยายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wi - Fi) และการติดตั้งเซ็นเซอร์ดิจิทัลในพื้นที่สาธารณะ	• พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๔๙ แห่ง	ดศ. คค. มท.		✓	✓
• พัฒนาโครงข่ายขนส่งมวลชนที่ทันสมัย เช่น ระบบรถไฟฟ้าอัจฉริยะ หรือระบบขนส่งสาธารณะที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเวลาและเส้นทาง				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองที่น่าอยู่ • พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนด้วยการสร้างพื้นที่สีเขียว พื้นที่สาธารณะและสวนสาธารณะที่สามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ และป้องกันปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง	• พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๔๙ แห่ง	มท. พน.	✓	✓	
• พัฒนาและส่งเสริมให้พื้นที่สาธารณะมีการออกแบบ ตามหลัก Universal Design เพื่อครอบคลุมการใช้งานของประชากร			✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
ทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม เช่น พื้นที่สาธารณะ โรงพยาบาล สวนสาธารณะ เป็นต้น					
• ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ด้วยการติดตั้งโซลาร์เซลล์ในอาคารสาธารณะต่าง ๆ และการใช้พลังงานทางเลือก เพื่อการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ที่เหมาะสม			✓	✓	
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมเศรษฐกิจเมืองอัจฉริยะ • พัฒนาพื้นที่ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น การพัฒนาอาคารสำนักงานที่รองรับการทำงานจากระยะไกล พื้นที่สำหรับสตาร์ตอัป และผู้ประกอบการดิจิทัล	• พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๔๙ แห่ง	ดศ. พณ.		✓	✓
<u>มาตรการที่ ๔</u> บริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ • พัฒนาระบบเทคโนโลยีเชื่อมต่อข้อมูล (Internet of Things : IoT) เพื่อตรวจสอบและบริหารจัดการเมือง เช่น การจัดการน้ำประปา การรักษาความปลอดภัยในเมือง และการจัดการขยะ[๓]	• พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๔๙ แห่ง	ดศ. มท.		✓	✓
• พัฒนาระบบความปลอดภัยและการเตือนภัยพิบัติอัจฉริยะ (Smart Security) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่เมือง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดที่สามารถตรวจจับเหตุการณ์ไม่ปกติหรืออาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะของเมือง[๓]				✓	✓

ที่มา : [๓] สำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล. (๒๕๖๖). เทคโนโลยีที่สำคัญในยุคดิจิทัล : อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง Tech Series : Internet of Things (IoTs). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเมืองนวัตกรรม (Innovation City)

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมืองและย่านนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียงนวัตกรรม**

- ระเบียงนวัตกรรมกรุงเทพมหานคร (Bangkok Innovation Corridor) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมโยธี - ราชวิถี คลองสาน ปทุมวัน กล้วยน้ำไท ลาดกระบัง ปุณณวิถี บางซื่อ และรัตนโกสินทร์

- ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand : EECd) จังหวัดชลบุรี เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi) จังหวัดระยอง เมืองการบินภาคตะวันออก (Eastern Airport City : EECa) บริเวณสนามบินอู่ตะเภา ย่านนวัตกรรมบางแสน ศรีราชา พัทยา และอู่ตะเภา - บ้านฉาง

- ระเบียงนวัตกรรมภาคเหนือ (Northern Innovation Corridor) จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และพิษณุโลก

- ระเบียงนวัตกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Triangle Innovation Corridor) จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมอุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ขอนแก่น และมหาสารคาม

- ระเบียงนวัตกรรมภาคใต้ (Deep South Innovation Corridor) จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมนราธิวาส ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาระบบนิเวศเมืองนวัตกรรมแห่งอนาคต (Innovation Ecosystem) • พัฒนาพื้นที่นวัตกรรมโดยจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Business Incubators) และพื้นที่ร่วม (Co - Working Spaces) เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้ประกอบการ นักวิจัย นักลงทุน และหน่วยงานภาครัฐ[๑]	• พื้นที่ย่านนวัตกรรมและเขตส่งเสริมนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียงนวัตกรรม	อว. พณ. มท. ดศ. สกท.		✓	✓
• พัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนา (R&D Centers) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษา และภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม[๑]				✓	✓
• พัฒนาพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะในเมืองเพื่อกระตุ้นการสร้างสรรค์และสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อการอยู่อาศัยและนวัตกรรม				✓	✓
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงดิจิทัล โดยสร้างศูนย์ข้อมูลกลาง (Data Centers) เพื่อรองรับการเก็บข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลของธุรกิจและการวิจัยในพื้นที่ และพัฒนาระบบ (Cloud Computing) เพื่อให้การเก็บและการใช้งานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่				✓	✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> ส่งเสริมการลงทุนในเมืองที่มีบทบาทเป็นเมืองนวัตกรรม • ส่งเสริมการจัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุนที่สนับสนุนการลงทุนในด้านนวัตกรรม โดยให้สิทธิพิเศษทางภาษีและสิทธิประโยชน์ แก่ผู้ลงทุนในเมืองที่มีบทบาทเป็นเมืองนวัตกรรม[๑]	• พื้นที่ย่านนวัตกรรมและเขตส่งเสริมนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียงนวัตกรรม	อว. สกท.	✓	✓	✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *สมุดปกขาวด้านการพัฒนานวัตกรรมเชิงพื้นที่.* กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

นโยบายที่ ๓ พัฒนาชนบทแนวใหม่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาชนบท**
  - **พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ** ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕,๓๐๐ แห่ง
  - **พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง** หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงหรือรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยรัฐใช้ลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตร จากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒) มีขนาดพื้นที่รวม ๖๓,๐๕๗.๙๙ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๒.๒๓ ของพื้นที่ประเทศ กระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

- **พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป** หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ ทั้งที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ ดังที่กล่าวถึงในแผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ มีขนาดพื้นที่รวม ๑๕๙,๒๖๓.๓๗ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๓๐.๘๘ ของพื้นที่ประเทศกระจายตัวอยู่บางส่วนของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร บางส่วนของภาคกลาง ในบริเวณเขตจังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง บางส่วนของภาคตะวันออก ในบริเวณเขตจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว บางส่วนของภาคเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบริเวณเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี และอุบลราชธานี และบางส่วนของภาคใต้ ในบริเวณเขตจังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

- **พื้นที่เพาะปลูกพืชบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ที่ขึ้นทะเบียนในสหภาพยุโรป ๔ ประเภท** ได้แก่ กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ขนาดพื้นที่ ๔,๒๐๖.๙๔ ตารางกิโลเมตร บริเวณจังหวัดเชียงราย (กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง) พัทลุง (ข้าวสังข์หยด) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ และยโสธร (ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน • ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่มีมูลค่าสูงและการแปรรูปภายใต้แนวคิด BCG Model ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด	• พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ • พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง • พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป • พื้นที่เพาะปลูกพืช GI	พณ. กษ. มท.	✓		
• พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงแหล่งเกษตรกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท เช่น ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ และแหล่งผลิตของพืช GI				✓	✓
• พัฒนาศูนย์แสดงสินค้าชุมชนและศูนย์พาณิชยกรรมสินค้าชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวชนบท โดยอาศัยอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชนชนบท			✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
• พัฒนาศูนย์การตลาดสินค้า GI ในพื้นที่เกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม เชื่อมโยงการส่งออกทั้งในและต่างประเทศ				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ • พัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยขยายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชนบท เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงบริการออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การเรียนออนไลน์ การทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ และการพัฒนาธุรกิจออนไลน์	• พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ	ดศ. พน. คค. มท.		✓	✓
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการขนส่งสาธารณะและกระจายสินค้าทางการเกษตรสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น สถานีชาร์จไฟฟ้าในพื้นที่ชนบท เพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด หรือการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเกษตรในบริเวณที่มีการเชื่อมโยงระบบขนส่งที่หลากหลาย				✓	✓
<u>มาตรการที่ ๓</u> ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ชนบท • พัฒนาเทคโนโลยีการชลประทานอัจฉริยะและระบบน้ำที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ชนบทสามารถเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี แม้ในช่วงฤดูแล้ง	• พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ • พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง • พื้นที่เพาะปลูกพืช GI	กษ. ดศ. มท.		✓	✓
• สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมอัจฉริยะ (Smart Farming) เช่น ระบบการเกษตรที่ใช้อินเตอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things : IoT) เพื่อเก็บข้อมูลและปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น				✓	✓
• จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลในพื้นที่ชนบท เพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและผลผลิตทางการเกษตรออนไลน์				✓	✓

๓.๑๔ แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

๑) หลักการ

แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งให้เป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์และเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมือง อำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และขยายความตกลงการค้าเพื่อลดอุปสรรค ข้อจำกัดทางการค้า เพื่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค และรักษาการเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก ประกอบไปด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway) ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐานระดับสากล

นโยบายที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเมืองศูนย์กลางของประเทศให้เป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

นโยบายที่ ๓ พัฒนาประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางทั่วโลก

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน กับประเทศในภูมิภาคและตลาดโลก

๒.๒) เพื่อยกระดับการเป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

๒.๓) เพื่อรักษาการเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก

๓) สาระสำคัญ

แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาและยกระดับพื้นที่สำคัญและมีศักยภาพมาสนับสนุนความได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ทั้งการเป็นพื้นที่ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway) เป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน และการท่องเที่ยวระดับโลก (Destination) ที่สามารถผลักดันให้เกิดความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศ และการพัฒนาเมืองให้สามารถรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยได้ในทุกด้าน จึงกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑) การเป็นพื้นที่ประตูเชื่อมเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway)

(๑) การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก ได้แก่

- ทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highways) ตามโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในทวีปเอเชียและยุโรป ของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : ESCAP) สหประชาชาติ พาดผ่านทั้งหมด ๑๒ เส้นทาง
- แนวแกนระเบียงเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ แนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือใต้ (North - South Corridor) เส้นทางกระจายสินค้าระหว่างภาคเหนือ ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกของประเทศไทยถึงลาว และจีน ในส่วนของเส้นทางขนส่งสินค้าต่อเนื่องลงมาทางภาคใต้จะใช้เป็นเส้นทางกระจายสินค้าจากประเทศไทยสู่มาเลเซีย แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Corridor) เส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่การค้าและการบริการมูลค่าสูงของประเทศไทย จากพื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่เมียนมา และเวียดนาม แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ชายฝั่งทะเล (Southern Coastal Corridor) เส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่ฐานเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและบริการมูลค่าสูงของประเทศไทยจากภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกของประเทศไทยสู่กัมพูชาและเวียดนาม แนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนกลาง (Central

Corridor) เส้นทางเชื่อมโยงระเบียงอุตสาหกรรมภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยถึงลาวและแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Corridor) เป็นเส้นทางเชื่อมโยงสินค้าและบริการในกลุ่มประเทศอาเซียน ระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก จากเมียนมา ไทย ลาว และเวียดนาม

• แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมฝั่งทะเลอ่าวไทย - อันดามัน เป็นการพัฒนาเส้นทางจากท่าเรือชุมพร - ท่าเรือระนอง เพื่อเป็น “สะพานเศรษฐกิจ” เชื่อมโยงมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย

• เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone : SEZ) โดยตั้งอยู่ในพื้นที่บางส่วนใน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตราด มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว ตาก หนองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี

• พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ เพื่อการยกระดับและพัฒนา Gateway (เช่น การพัฒนาลานจอดรถ ศูนย์ขนถ่ายสินค้า ลานกอง และตู้คอนเทนเนอร์) ในบริเวณพื้นที่ด่านศุลกากรแม่สอด ด่านศุลกากรมุกดาหาร ในแนวแกน East West Corridor (R 9) ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ในแนวแกน Southern Corridor ด่านศุลกากรนครพนมในเส้นทาง R 12 และ Eastern Corridor บางส่วน ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ในแนวแกนเชื่อมโยงไทย - มาเลเซียของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน บริเวณพื้นที่ท่าเรือพาณิชย์ และบริเวณสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่สมบูรณ์หรือขาดแคลน

• จุดเชื่อมต่อเส้นทางโลจิสติกส์ระบบรางที่ไม่สมบูรณ์ ได้แก่ บริเวณรอยต่อระหว่างจังหวัดตาก และกาญจนบุรี ของประเทศไทยกับเมียนมา

• จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ (สะพาน) ทั้งหมด ๘ แห่ง เพื่อกระจายการเดินทางและขนส่งสินค้าไปยัง ๔ ประเทศ ตามโครงข่ายทางบกแนวพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Economic Corridor : GMS Economic Corridor)

• พัฒนาจุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศเพิ่มเติมอีก ๓ แห่ง ได้แก่ สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ - บอลิคำไซ) สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี - สาละวัน) และสะพานบ้านบูเก๊ะตา สะพานข้ามแม่น้ำโก - ลก แห่งที่ ๒ เพื่อรองรับการเดินทางเชื่อมต่อในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน

• พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มเติม ๔ เส้นทาง

• พัฒนาระบบรางสำคัญในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน แบ่งเป็นรถไฟทางคู่ ๒ เส้นทาง รถไฟทางคู่สายใหม่ ๔ เส้นทาง และรถไฟความเร็วสูง ๒ เส้นทาง

(๒) การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางน้ำ

• ท่าเรือพาณิชย์ที่สำคัญในระบบโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือระนอง ท่าเรือชุมพร ท่าเรือน้ำลึกสงขลา และท่าเรือเชียงแสน

• ยกระดับการพัฒนาท่าเรือพาณิชย์เดิมให้รองรับการขนส่งสินค้าได้มากขึ้น และสามารถพัฒนาสู่ท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Port) ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือมาบตาพุด และท่าเรือน้ำลึกสงขลา

• พัฒนาท่าเรือพาณิชย์พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ได้แก่ ท่าเรือระนอง ชุมพร และภูเก็ต

๓.๒) การเป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

(๑) ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ

- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (กรุงเทพมหานคร) ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ (สมุทรปราการ) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (เชียงใหม่) ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต (ภูเก็ต) ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (สงขลา) ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง (เชียงราย) ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ (กระบี่) ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ระยอง) ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย (สุราษฎร์ธานี) ท่าอากาศยานขอนแก่น (ขอนแก่น) ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี (อุดรธานี) และท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี (อุบลราชธานี)

- พัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ๒ แห่ง ในจังหวัดพังงา และลำพูน

- พัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออกในพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

(๒) ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก

- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร

- พื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยการพัฒนาสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์เป็นศูนย์กลางการเปลี่ยนถ่ายการเดินทางอัจฉริยะระดับชาติ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่บริเวณโดยรอบสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์สู่เมืองอัจฉริยะและน่าอยู่

- ปรับปรุงสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) ๑ แห่ง คือ ICD ลาดกระบัง

- ปรับปรุงสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) ๓ แห่ง ได้แก่ สถานีขนส่งสินค้าพุทธมณฑล คลองหลวง และร่มเกล้า

- พัฒนาสถานีบริการระบบตู้สินค้าและท่าเรือบก (Inland Container Depot : ICD / Dry Port) บริเวณอำเภอน้ำพอง ๑ แห่ง จังหวัดขอนแก่น อำเภอสูงเนิน ๑ แห่ง จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอพยุหะคีรี ๑ แห่ง จังหวัดนครสวรรค์ และบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทรา ๑ แห่ง เพื่อรองรับการขนส่งและกระจายสินค้าทางบกในเส้นทาง R 12 และ Eastern Corridor บางส่วน และเส้นทางไทย - มาเลเซีย

- พื้นที่ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าหนองคาย (สถานีรถไฟนาทา) จังหวัดหนองคาย

- พัฒนาพื้นที่ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งชายแดนเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพัฒนาพื้นที่ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม

๓.๓) การเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก (Destination)

(๑) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้น่าอยู่ สะดวกสบาย และปลอดภัยในพื้นที่จังหวัดที่เป็นจุดหมายการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดภูเก็ต ชลบุรี สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ พังงา กระบี่ สงขลา เชียงราย และสมุทรปราการ

(๒) ปรับปรุงท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ คือ ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A1)

(๓) พัฒนาท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ ได้แก่ ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือแหลมบาลีฮาย และท่าเรือสมุย

แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

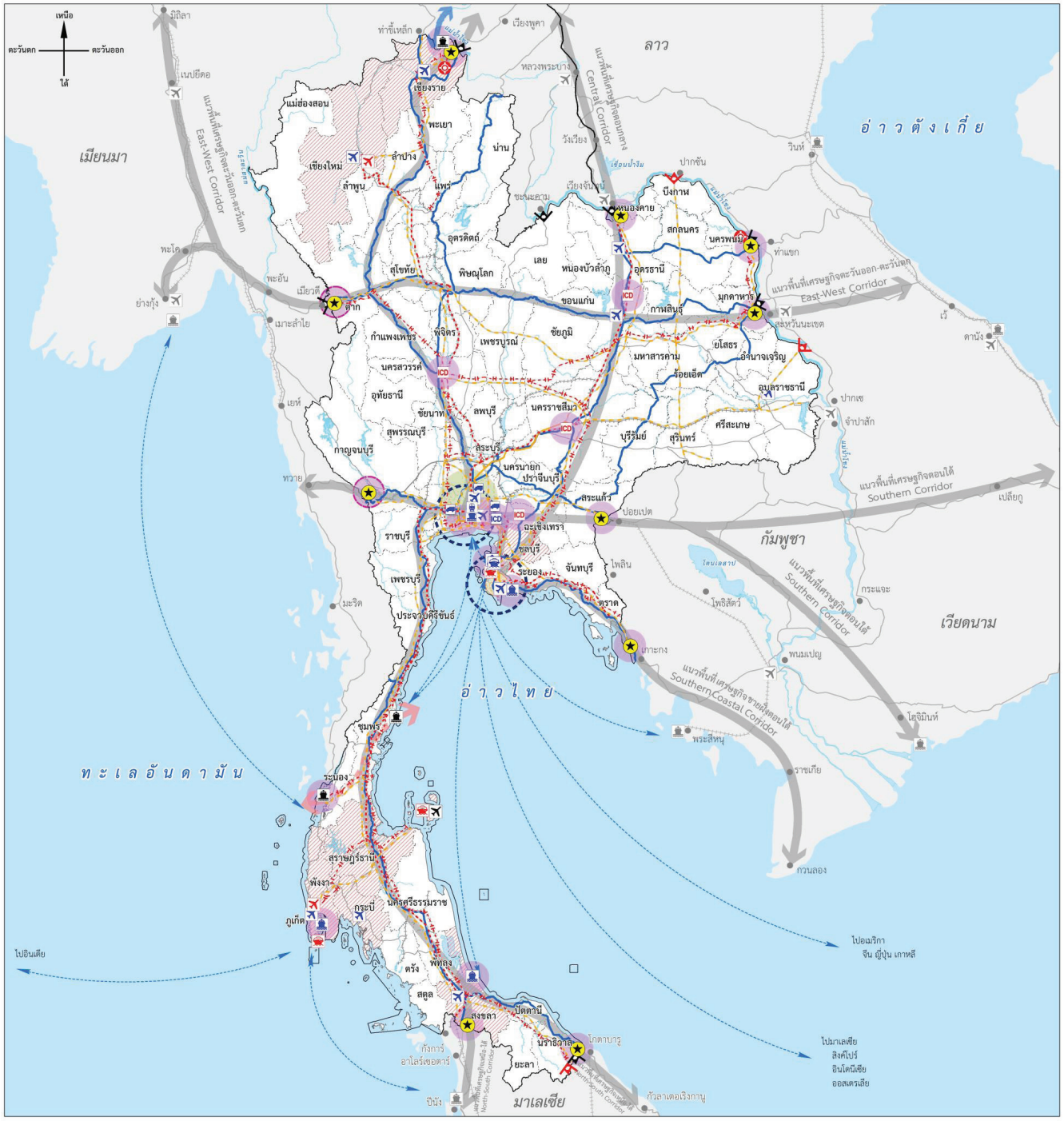

เครื่องหมาย

- เมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดี่ยว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง

โครงสร้างพื้นฐานประเทศเพื่อนบ้าน

- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ท่าเรือพาณิชย์
- เส้นทางเดินเรือ
- HSR ทางรถไฟความเร็วสูงต่างประเทศ
- แนวเส้นทางโลจิสติกส์ทางแม่น้ำ

แนวทางเชื่อมโยงการพัฒนา

- แนวระเบียงเศรษฐกิจหลัก
- AH โครงข่ายทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highways)
- แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมฝั่งทะเล อ่าวไทย-อันดามัน
- จุดเชื่อมต่อเส้นทางโลจิสติกส์ระบบราง ที่ไม่สมบูรณ์

การพัฒนาพื้นที่ Gateway ประตูเชื่อมเศรษฐกิจของภูมิภาค

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)
- พื้นที่พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
- พัฒนาจุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ปรับปรุงท่าเรือพาณิชย์
- พัฒนาท่าเรือพาณิชย์

การพัฒนาพื้นที่ Gateway ประตูเชื่อมเศรษฐกิจของภูมิภาค (ต่อ)

- M ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- M แนวพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- แนวรถไฟทางคู่
- HSR แนวรถไฟความเร็วสูง

การพัฒนาเป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ยับของอาเซียน

- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์
- ท่าอากาศยานนานาชาติ
- ปรับปรุงท่าอากาศยานนานาชาติ
- พัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ
- ICD ปรับปรุงสถานีบริการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือบก (Dry port)
- ICD พัฒนาสถานีบริการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือบก (Dry port)
- สถานีขนส่งสินค้า

การพัฒนาเป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ยับของอาเซียน (ต่อ)

- พื้นที่พัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
- พื้นที่พัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก
- พื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ
- กลุ่มพื้นที่สนับสนุนการพัฒนาเป็นศูนย์การบิน การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ยับ

การพัฒนาพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก (World Destination)

- ปรับปรุงท่าเทียบเรือสำราญ
- พัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ
- พื้นที่ปรับปรุงสภาพแวดล้อมส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

ตารางแสดงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบาย การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ. ๒๕๖๖	ค่าเป้าหมาย		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	การเพิ่มขึ้นของค่าดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย (เฉลี่ยร้อยละ)[๑]	ร้อยละ ๖๑.๔๓ (ค่าเฉลี่ยช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕
ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของไทยดีขึ้น	ค่าดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น (อันดับ / คะแนน)[๒]	อันดับ ๓๔ / ๓.๕๐ คะแนน (พ.ศ. ๒๕๖๖)	ไม่น้อยกว่าอันดับ ๒๕ / ไม่น้อยกว่า ๓.๖๐ คะแนน	ไม่น้อยกว่าอันดับ ๒๐ / ไม่น้อยกว่า ๓.๗๐ คะแนน	ไม่น้อยกว่าอันดับ๒๐ / ไม่น้อยกว่า ๓.๘๐ คะแนน
ไทยเป็นศูนย์กลางการบินการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค	ความสามารถในการรองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศของท่าอากาศยานนานาชาติสามารถรองรับได้มากขึ้น (คน / ปี)[๓]	๑๒๖.๓๔๐ ล้านคน / ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖)	-	๑๔๖ ล้านคน / ปี	๒๐๖ ล้านคน / ปี
ประเทศไทยสามารถรักษาการเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก และมีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวขยายตัวดีขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)[๔]	ร้อยละ ๑๗.๙๐ ช่วงสถานการณ์ปกติ พ.ศ. ๒๕๖๒	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๘	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

ที่มา : [๑] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๒) การต่างประเทศ.

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล.

[๓] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *รายงานการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย*. กระทรวงคมนาคม.

[๔] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๖). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).* ประเด็น (๐๕) การท่องเที่ยว.

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway) ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐานระดับสากล

พื้นที่เป้าหมาย

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านกายภาพทางบก ได้แก่

- **ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่**
  - เส้นทางเชียงราย - สงขลา (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor (ด่านศุลกากรเชียงของ) และเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย (ด่านสะเดา)
  - เส้นทางกรุงเทพมหานคร / ชลบุรี - หนองคาย (MR ๒) เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor (ท่าเรือแหลมฉบัง - ด่านศุลกากรหนองคาย)
  - เส้นทางตาก - นครพนม (MR ๔) เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor (ด่านศุลกากรแม่สอด - ด่านศุลกากรนครพนม)
  - เส้นทางกาญจนบุรี - สระแก้ว (MR ๖) เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor (ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน - ด่านศุลกากรอรัญประเทศ)
- **จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่**
  - สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ - บอลิคำไซ)
  - สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี - สาละวัน)
  - สะพานบ้านบูเก๊ะตา สะพานข้ามแม่น้ำโก - ลก แห่งที่ ๒
- **โครงข่ายระบบรางในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่**
  - เส้นทางรถไฟทางคู่ช่วงขอนแก่น - หนองคาย เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor
  - เส้นทางรถไฟทางคู่ช่วงหาดใหญ่ - ปาดังเบซาร์ เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย
  - เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ช่วงเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor
  - เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ช่วงบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor
  - เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ช่วงแม่สอด - ตาก - กำแพงเพชร - นครสวรรค์ เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor
  - เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ช่วงกาญจนบุรี - บ้านพุน้ำร้อน เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor
  - เส้นทางรถไฟความเร็วสูงช่วงกรุงเทพ - หนองคาย เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor
  - เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ - ปาดังเบร์ซา เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย
- **สิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ ได้แก่**
  - ด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน และด่านศุลกากรเชียงของ เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor
  - ด่านศุลกากรแม่สอด และด่านศุลกากรมุกดาหาร เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor (R 9)
  - ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน และด่านศุลกากรอรัญประเทศ เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor
  - ด่านศุลกากรนครพนม เส้นทาง R 12 และ Eastern Corridor บางส่วน

- ด่านศุลกากรหนองคาย เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor
- ด่านศุลกากรคลองใหญ่ เส้นทางเชื่อมโยง Southern Coastal Corridor
- ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย
- ด่านศุลกากรตากใบ และด่านศุลกากรสุไหงโก - ลก เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย
- สถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง
- สถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ของท่าเรือพาณิชย์

(๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงทางน้ำกับประเทศในภูมิภาคและนานาชาติ ได้แก่

- **ท่าเรือพาณิชย์**

- ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุด รองรับการขนส่งสินค้าจากระบบรางและทางถนนสู่ท่าเรือในเส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor
- ท่าเรือกรุงเทพ รองรับการขนส่งสินค้าจากระบบรางและทางถนนสู่ท่าเรือในเส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor
- ท่าเรือระนอง ท่าเรือชุมพร และท่าเรือภูเก็ต รองรับการขนส่งสินค้าไปยังประเทศในเอเชียใต้

(๓) เส้นทางขนส่งสินค้า R 12 ระหว่างประเทศไทย - เวียดนาม - จีน ตามความตกลงทางการค้า (Greater Mekong Subregion Cross - Border Transport Facilitation Agreement : GMS CBTA)

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มขีดความสามารถของเส้นทางยุทธศาสตร์การค้าและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสนับสนุนภาคการค้าข้ามแดน • พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ในแนวแกนเศรษฐกิจ GMS Corridor ที่มีศักยภาพสูงด้านการค้า[๑]	• เส้นทางเชียงราย - สงขลา ช่วงนครปฐม - ปากท่อ (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor และเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย	คค.	✓		
	• เส้นทางเชียงราย - สงขลา ช่วงสงขลา - สะเดา (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor และเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย		✓		
	• เส้นทางเชียงราย - สงขลา ช่วงปากช่อง - ชะอำ (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor และเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย				✓

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	• เส้นทางเชียงราย - สงขลา ช่วงนครปฐม - สุพรรณบุรี - นครสวรรค์ (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor และเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย				✓
	• เส้นทางกรุงเทพมหานคร / ชลบุรี - หนองคาย (MR ๒) เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor (ท่าเรือแหลมฉบัง - ด่านศุลกากรหนองคาย)		✓	✓	✓
	• เส้นทางตาก - นครพนม (MR ๔) เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor (ด่านศุลกากรแม่สอด - ด่านศุลกากรนครพนม)		✓	✓	✓
	• เส้นทางกาญจนบุรี - สระแก้ว (MR ๖) เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor (ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน - ด่านศุลกากรอรัญประเทศ)		✓	✓	✓
• พัฒนาจุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน[๓]	• สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ - บอลิคำไซ)	คค.	✓		
	• สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี - สาละวัน)		✓		
	• สะพานบ้านบูเก๊ะตา สะพานข้ามแม่น้ำโก - ลก แห่งที่ ๒		✓		
• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ในแนวแกนเศรษฐกิจ GMS Corridor ที่มีศักยภาพสูงด้านการค้า[๑,๒]	• เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor	คค.	✓		
	• เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงหาดใหญ่ - ปาดังเบซาร์ เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย		✓		
	• เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ (MR ๑) เส้นทางเชื่อมโยง North South Corridor		✓		
	• เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor		✓		
	• เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงแม่สอด - ตาก - กำแพงเพชร - นครสวรรค์ (MR ๔) เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor			✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
	• เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ช่วงกาญจนบุรี (ท่ากิเลน) - บ้านพุน้ำร้อน เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor				✓
	• เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - หนองคาย เส้นทางเชื่อมโยง Central Corridor		✓		
	• เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพมหานคร - หัวหิน เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย			✓	
	• เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงหัวหิน - สุราษฎร์ธานี เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย				✓
	• เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงสุราษฎร์ธานี – ปาดังเบซาร์ เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย				✓
• พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ (เช่น ลานจอดรถ ศูนย์ขนถ่ายสินค้า ลานกอง และตู้คอนเทนเนอร์) บริเวณพื้นที่ด่านศุลกากรที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่สมบูรณ์หรือขาดแคลน	• ด่านศุลกากรแม่สอด ด่านศุลกากรมุกดาหาร เส้นทางเชื่อมโยง East West Corridor	คค. กค.		✓	
	• ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ด่านศุลกากรอรัญประเทศ เส้นทางเชื่อมโยง Southern Corridor			✓	
	• ด่านศุลกากรนครพนม ในเส้นทาง R 12 และ Eastern Corridor บางส่วน			✓	
	• ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ เส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย			✓	
	• สถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง				✓
	• สถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) บริเวณท่าเรือพาณิชย์				✓
• พัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการของท่าเรือรองรับโลจิสติกส์ทางถนนและระบบรางสู่ท่าเรือ[๑]	• ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือระนอง และท่าเรือชุมพร	คค. อก.	✓		

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแบบอัจฉริยะ • พัฒนา One Stop Service และขยายการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริเวณพื้นที่ด่านศุลกากร (Smart Service)	• ด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน ด่านศุลกากรเชียงของ	กค. พณ.		✓	
	• ด่านศุลกากรหนองคาย			✓	
	• ด่านศุลกากรแม่สอด			✓	
	• ด่านศุลกากรมุกดาหาร			✓	
	• ด่านศุลกากรนครพนม			✓	
	• ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน			✓	
	• ด่านศุลกากรสระแก้ว			✓	
	• ด่านศุลกากรคลองใหญ่			✓	
	• ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และด่านศุลกากรสะเดา			✓	
	• ด่านศุลกากรตากใบ และด่านศุลกากรสุไหงโก - ลก			✓	
• ปรับปรุงกฎระเบียบ ร่วมกับจัดทำความตกลงระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนในเส้นทางที่ยังมีข้อติดขัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศ[๔]	• เส้นทางขนส่งสินค้า R 12 ระหว่างประเทศไทย - เวียดนาม - จีน (ความตกลงทางการค้า GMS CBTA)	กต. พณ.			✓

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๖). *แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๘๐)*. กระทรวงคมนาคม.

[๒] กรมการขนส่งทางราง. (๒๕๖๘). *โครงการพัฒนาระบบแผนที่โครงข่ายทางรถไฟแห่งประเทศไทย (Railway Network Mapping System : R - Map)*. กระทรวงคมนาคม.

[๓] กรมทางหลวง. (๒๕๖๔). *โครงการด้านการขนส่งภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี - เจ้าพระยา - แม่โขง (ACMECS)*. กระทรวงคมนาคม.

[๔] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). *โครงการศึกษาต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ๒๕๕๘*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

หมายเหตุ : การกำหนดระยะดำเนินงาน ระยะสั้น อ้างอิงโครงการตามแผนการพัฒนาและโครงการที่กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ปัจจุบัน ระยะกลางและระยะยาวอ้างอิงโครงการตามแผนการพัฒนาของหน่วยงาน

นโยบายที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเมืองศูนย์กลางของประเทศให้เป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

พื้นที่เป้าหมาย

(๑) พื้นที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ

- ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
- ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ
- ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จังหวัดเชียงราย
- ท่าอากาศยานขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
- ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ จังหวัดกระบี่
- ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง

(๒) พื้นที่พัฒนาใหม่เพื่อเพิ่มศักยภาพการขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ

- จังหวัดลำพูน ตามแผนก่อสร้างสนามบินเชียงใหม่ แห่งที่ ๒
- จังหวัดพังงา ตามแผนพัฒนาสนามบินภูเก็ต แห่งที่ ๒

(๓) พื้นที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก

- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร
- สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง คือ ICD ลาดกระบัง
- สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) ๓ แห่ง ได้แก่ สถานีขนส่งสินค้าพุทธมณฑล สถานีขนส่งสินค้าคลองหลวง และสถานีขนส่งสินค้าร่มเกล้า
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งชายแดนเชียงของ จังหวัดเชียงราย
- ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าหนองคาย (สถานีรถไฟนาทา) จังหวัดหนองคาย
- สถานีบริการระบบตู้สินค้าแห่งใหม่ (ICD / Dry Port) จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ บริเวณอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> พัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคเอเชียในด้าน Destination Hub และ Transit - Transfer Hub ที่เพียบพร้อมไปด้วยศูนย์ดูแลรักษา และซ่อมบำรุงที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค[๑,๒]					
• ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานท่าอากาศยานนานาชาติ เช่น รันเวย์สนามบิน อาคารผู้โดยสาร คลังสินค้า ระบบขนส่งสินค้าควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) การตรวจความปลอดภัย และเสริมคุณภาพการบริการทุกระดับ ตลอดจนก่อสร้างส่วนต่อขยายอาคารผู้โดยสารหรืออาคารผู้โดยสารหลังใหม่ และอาคารจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า[๑,๒]	• ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ	คค. กห.	✓	✓	✓
	• ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง		✓		
	• ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต		✓		
	• ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่		✓	✓	
	• ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่				✓
	• ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย			✓	✓
	• ท่าอากาศยานขอนแก่น		✓		
	• ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี		✓	✓	
	• ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี			✓	
	• ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่		✓		
	• ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา		✓		
• พัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ของประเทศไทย[๑]	• จังหวัดพังงา ตามแผนพัฒนาสนามบินภูเก็ต แห่งที่ ๒	คค.	✓	✓	
	• จังหวัดลำพูน ตามแผนก่อสร้างสนามบินเชียงใหม่ แห่งที่ ๒		✓	✓	✓
<u>มาตรการที่ ๒</u> พัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก รองรับการเป็น “ศูนย์กลางอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และ Logistics & Aviation” รวมถึงการเป็นศูนย์กลางของ “มหานครการบินภาคตะวันออก”[๓]					
• จัดเตรียมพื้นที่รองรับการพัฒนาเมืองการบิน[๓]	• พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง	คค. สกพอ.	✓	✓	
• พัฒนาศูนย์ธุรกิจการค้าและการขนส่งภาคพื้นดิน[๓]			✓	✓	
• พัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน[๓]			✓	✓	
• จัดตั้งเขตประกอบการค้าเสรีและเขตธุรกิจเกี่ยวเนื่อง (Cargo Village & Free Trade Zone)[๓]			✓	✓	
• พัฒนาศูนย์ธุรกิจขนส่งสินค้าทางอากาศและโลจิสติกส์ (Cargo Complex)[๓]			✓	✓	
• พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมการบิน[๓]			✓	✓	

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๓</u> ยกระดับขีดความสามารถในการขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก สู่การเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ฮับของอาเซียน • พัฒนาเมืองอัจฉริยะบริเวณพื้นที่โดยรอบและสถานีขนส่งหลักของประเทศไทย โดยส่งเสริมการพัฒนา ๓ ด้านหลัก คือ Smart Energy Smart Mobility และ Smart Service	• พื้นที่บริเวณสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร	คค. มท.	✓		
• ยกระดับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) เพื่อเพิ่มความสามารถในการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ[๔]	• สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง ลาดกระบัง	คค.	✓		
• ปรับปรุง สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจายสินค้าในอนาคต[๕]	• สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ พุทธมณฑล คลองหลวง และร่มเกล้า	คค.	✓		
• พัฒนาศูนย์การขนส่งชายแดนและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้า (Logistics)[๕,๖]	• อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	คค. กค.	✓		
• พัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า (Intermodal Facility)[๕,๖]	• อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย		✓		
• ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าหนองคาย (Transshipment Yard)[๕,๖]	• สถานีรถไฟนาทา จังหวัดหนองคาย		✓		
• พัฒนาจุดบริการขนถ่ายสินค้าประเภทท่าเรือบก (Dry Port) และสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD)[๕,๖]	• อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (Dry Port)		✓		
	• อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (Dry Port)		✓		
	• อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Dry Port)		✓		
	• จังหวัดฉะเชิงเทรา (Dry Port)		✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *แผนพัฒนาการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๖).* กระทรวงคมนาคม.

[๒] บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน). (๒๕๖๖). *แผนวิสาหกิจของท่าอากาศยานไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.*

[๓] กองทัพเรือและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (๒๕๖๑). *โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก.*

[๔] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๑). *แผนแม่บทการพัฒนาระบบรางของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐.* กระทรวงคมนาคม.

[๕] กรมการขนส่งทางบก. (๒๕๖๖). *โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal).* กระทรวงคมนาคม.

[๖] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๗). *แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๘๐).* กระทรวงคมนาคม.

[๗] สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (๒๕๖๘). *แนวนโยบายและแผนการส่งเสริมรูปแบบการขนส่งแบบยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม.* กระทรวงคมนาคม.

นโยบายที่ ๓ พัฒนาประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางทั่วโลก

พื้นที่เป้าหมาย

(๑) พื้นที่จังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี เชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา และสงขลา

(๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางน้ำรองรับการเชื่อมโยงประเทศไทยกับนานาชาติด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise Terminal) ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A ๑) ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมบาลีฮาย และท่าเรือสมุย

ตารางแสดงมาตรการและวิธีดำเนินการ พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการ

มาตรการและวิธีดำเนินการ	พื้นที่เป้าหมาย	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ		
			ระยะสั้น พ.ศ. ๒๕๗๐	ระยะกลาง พ.ศ. ๒๕๗๕	ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๘๐
<u>มาตรการที่ ๑</u> ยกระดับเมืองท่องเที่ยวยอดนิยมของชาวต่างชาติ เพื่อรักษาความเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางในระดับโลกของไทย • จัดทำแผนแม่บท เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้น่าอยู่ สวยงาม สะดวกสบาย และปลอดภัยสำหรับทุกคน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและแรงงานทักษะสูง กลุ่มคนที่ทำงานโดยใช้เทคโนโลยี (Digital Nomad) และบุคลากรด้านดิจิทัล (Digital Professional) ทั่วโลก ให้เข้ามาทำงานและอยู่อาศัยรองรับการทำงานรูปแบบ Workcation	จังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ • กรุงเทพมหานคร • จังหวัดสมุทรปราการ • จังหวัดชลบุรี • จังหวัดเชียงใหม่ • จังหวัดเชียงราย • จังหวัดภูเก็ต • จังหวัดกระบี่	มท.	✓		
• ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัย โดยจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคที่ให้บริการได้อย่างมั่นคง และเพียงพอ	• จังหวัดสุราษฎร์ธานี • จังหวัดพังงา • จังหวัดสงขลา	มท.	✓		
<u>มาตรการที่ ๒</u> ผลักดันประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวโดยเรือสำราญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล • พัฒนาท่าเรือสำราญ (Cruise) ให้เป็น Home Port (Luxury Cruise) มาตรฐานสากล[๑]	• ท่าเรือภูเก็ต • ท่าเรือแหลมบาลีฮาย • ท่าเรือสมุย	คค.	✓		
• ปรับปรุงท่าเรือสำราญ (Cruise) [๑]	• ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A1)	คค.	✓		

ที่มา : [๑] สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). *ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐).* กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.